

Perzische spreekwoorden in verhalen

Vertaalwerk: Dr. Ali Soleimani

**UITGEVER:
HET TALENHUIS
DRACHTEN - NEDERLAND**

Oorspronkelijke titel:

داستانهای امثال
(dastan-haye amsal)

Nederlandse vertaling uit het Perzisch (Farsi) en
voorwoord:
Soleimani, Ali

De afbeelding op de omslag is een kopie van het
schilderstuk 'Het badhuis' uit een oude druk van het
boek 'Chamse-yeh Nezami'

Druk- en bindwerk:
Donkel & Donkel, Drachten - Nederland

ISBN/EAN: 978-90-78660-10-1
(Pakket in een cassette: Perzische folklore)
ISBN/EAN: 978-90-78660-11-8

Eerste druk: 17 februari 2009

Uitgever:

HET TALENHUIS

01062831 KvK. Leeuwarden 10-10-1991

JANSONIUSPLEIN 19

9203 NH DRACHTEN

Tel.: (+31) 0512 - 540560

Internet: www.talenhuis.com

E-mail: info.talenhuis.com

‘چو فردا شود، فکر فردا کنیم!’

‘Ik heb morgen nog niet gezien en morgen heeft mij ook nog niet gezien. Je hoeft dus geen vrees te hebben voor iets, wat je nog niet gezien hebt.

Zorgen voor morgen is een zaak voor morgen!’

INHOUDSOPGAVE

Bij wijze van voorwoord 23

Perzische spreekwoorden in verhalen 27

1. Ali doet alles, maar water halen doet hij niet! 29
۱ - علی همه کاره هست، ولی آب بیار نیست!
2. Alle weggegooide dingen komen ooit weer van pas! 30
۲ - هرچه خوار آید، روزی بکار آید!
3. Als je beter speelt, pak je hem maar! 30
۳ - گر تو بهتر می زنی، بستان بزن!
4. Als ik dit ben, waar is dan de pompoen om mijn nek? 31
۴ - اگر این منم، پس کو کدوی گردنم؟
5. Als ik iets te laat was geweest, hadden ze mij ook nog meegenomen! 32
۵ - دیر جنبیده بودم، خودم را هم برده بودند!
6. Als ik zelf was bevallen, was ik van een zoon bevallen! 33
۶ - اگر خودم بودم، پسر زائیده بودم!
7. Als jij nog één tik geeft, dan heb ik niks meer! 34
۷ - یکی دیگر بزنی، هیچ دارم!
8. Als jij het was geweest, had jij gepoept hoor! 34
۸ - اگر خودت بودی، ریده بودی!
9. Als je geneesheer was, had je eerst je eigen kale kop genezen! 36
۹ - کل اگر طبیب بودی، سر خود دوا نمودی!

10. Als de imam van de moskee schijt, poept de volgeling! 37
 ۱۰ - پیش‌نماز که بگوزد، پس‌نماز خواهد رید!
11. Als Akbar het niet geeft, geeft de God van Akbar het wel! 38
 ۱۱ - اکبر ندهد، خدای اکبر بدهد!
12. Ammoniak is branderig! 46
 ۱۲ - نشادرش تیز است!
13. Anderen zaaiden, wij oogsten; wij zaaien zodat anderen kunnen oogsten! 47
 ۱۳ - دیگران کشتند و ما خوردیم، ما می‌کاریم تا دیگران بخورند!
14. Armen doen hun werk zelf! 48
 ۱۴ - آدم فقیر و بیچاره کار خودش را خودش می‌کند!
15. Ben je soms het gat voor het gebed kwijt? 49
 ۱۵ - سوراخ دعا را گم کرده!
16. Bezorg dit geschenk maar aan je andere tante, je moederszuster! 50
 ۱۶ - اینکه برای من آوردی، ببر برای خاله‌ات!
17. Bezorg deze kameel bij een ander! 51
 ۱۷ - این شتر را در خانه‌ی دیگری بخوابان!
18. Bid dat je vader doodgaat, want na de dood van een leraar komt een nieuwe leraar! 51
 ۱۸ - دعا کن بابات بمیره، این آخوند نه، یک آخوند دیگه!
19. Bij de gratie Gods was het een geit, vooruit met de geit! 52
 ۱۹ - انشاءالله بز است!
20. Bochel op bochel! 53
 ۲۰ - قوز بالا قوز!
21. Breng eerst deze zuigeling groot, voordat je er nog één neemt! 54
 ۲۱ - اینکه زائیده‌ای بزرگش کن، تا به دیگری برسد!

22. Breng datgene waar je vanmiddag over sprak,
maar zeg de naam daarvan niet! 54
۲۲ - همانکه سرشب گفتی بیار، ولی اسمش را نیار!
23. Chadiedzja is uit de put! 55
۲۳ - خدیجه از چاه درآمد!
24. Dank niet, voordat je gegeten hebt! 58
۲۴ - ناخورده شکر مکن!
25. Dat spek is door de kat opgevreten! 59
۲۵ - آن دنبه را گربه برد!
26. De leiding is in mijn eigen hand! 61
۲۶ - پیچش دست خودمون است!
27. De knoop wil niet los! 63
۲۷ - سرگره گیر کرده!
28. De kat heeft ook nog een beschikking van de
koning! 64
۲۸ - به گربه‌ی دزد فرمان خلیفه هم دادند!
29. De levenden moeten de doden hun deel geven! 65
۲۹ - زنده‌ها سهم مرده‌ها را بدهید!
30. De speelman werkt voor de wolf! 70
۳۰ - حلاج گرگ شده!
31. Het gerecht was slechts het doeleinde van de sjeik! 70
۳۱ - شیخ بندول شوربا بود!
32. De neus van Grote Mirza! 72
۳۲ - دماغ میرزا بزرگ!
33. De ezel poept niet altijd dadels hoor! 73
۳۳ - همیشه خره خرما نمی‌ریند!
34. De sjah schenkt, Sjeik Ali-chan, de bediende, geeft
het niet! 74
۳۴ - شاه می‌بخشد ولی شیخ علی‌خان نمی‌بخشد!
35. De berekening is juist, maar mijn handen zijn leeg
hoor! 75
۳۵ - حساب درسته، ولی چیزی در مشت من نیست!

36. De helft heb je met katoen beplant, laat de andere helft braak liggen, daar wil ik zelf zijde planten! 76
 ۳۶- نصفش را پنبه کاشتی، نصف دیگرش را بگذار، خودم میخوام ابریشم بکارم!
37. De nacht is nog te jong om te plassen! 76
 ۳۷- نشاشیده شب دراز است!
38. De ganzen hebben slechts één poot! 77
 ۳۸- مرغ یک پا دارد!
39. De zebra van Abdolla-chan! 78
 ۳۹- گورخر عبدالله خان!
40. De kaars die je thuis nodig hebt, mag je niet aan de moskee schenken! 79
 ۴۰- چراغی که به خانه ر واست، به مسجد حرام است!
41. De tante met een lange nek! 80
 ۴۱- خاله گردن دراز!
42. De ene blinde wijst de andere blinde de weg! 83
 ۴۲- کوری ببین عصاکش کور دگر بود!
43. De raaf probeerde net als een patrijs te lopen, maar daardoor vergat hij zijn eigen manier van lopen! 84
 ۴۳- کلاغ رفت مثل کبک راه برود، راه رفتن خودش هم یادش رفت!
44. De nieuwe mouwen horen te eten! 84
 ۴۴- آستین نو، بخور پلو!
45. De stierenkop zit klem in de kan! 86
 ۴۵- سر گاو تو خمره گیر کرده!
46. De bron van dit kwaad zijn we zelf! 87
 ۴۶- از ماست که بر ماست!
47. De ruzie ging over ons dekbed! 89
 ۴۷- دعوا سر لحاف ملا بود!
48. De pan is gestorven! 89
 ۴۸- دیگش سر زارفت!
49. De nachtegaal die smakeloze pruimen eet, zal niet beter zingen! 90
 ۴۹- بلبلی که خوراکش زردآلو هلندر باشد، بهتر از این نمی خواند!

50. Deze berekening lijkt op de berekening van de blinde met zijn penis! 91
۵۰ - این حسابهاست که کوره با کیرش می کرد!
51. Deze belofte lijkt op de belofte van Salomon aan de kikkers! 95
۵۱ - این وعده هاست که حضرت سلیمان به قورباغه ها میداد!
52. Dit is slechts een halve meter daarvan! 96
۵۲ - این نیم گزش بود!
53. Dit komt ook door ouderdom! 97
۵۳ - پیری است و هزار عیب شرعی!
54. Dit is het verhaal van de muizen, de kat en de kaas! 98
۵۴ - حکایت موشه است و قالب پنیر!
55. Dit is mijn beurt om te dansen! 99
۵۵ - نوبت رقص ما هم می شود!
56. Doe dan maar yoghurt! 101
۵۶ - حالا که همیشه ماست بده!
57. Doe verder niets, want het wordt nog erger! 101
۵۷ - دستش نزن که بدتر میشه!
58. Eenleeuw zonder staart, kop en buik bestaat niet! 103
۵۸ - شیر بی دم و سر و اشکم که دید؟
59. Een hoog spuitende waterstraal van een fontein daalt snel! 104
۵۹ - فواره چون بلند شود، سرنگون شود!
60. Een stukje bot in de wond! 107
۶۰ - استخوان لای زخم می گذارد!
61. Een kind van een bedelaar blijft een kind van een bedelaar! 108
۶۱ - گدازاده گدازاده است تا چشمش کور!
62. Een sprinkhaan vliegt wellicht één keer weg, ook twee keer, maar de derde keer wordt hij gepakt! 110
۶۲ - یک بار جستی ملخه، بار دوم جستی ملخه، بار سوم گیر افتادی ملخه!

63. Van een vos kun je alles verwachten! 116
 ۶۳ - از این دم‌بریده هرچه گویی برمی‌آید.
64. Een omhoog gegooide appel draait duizend maal
 om zijn as voordat hij weer terug is! 116
 ۶۴ - سیبی که بالا می‌رود و پائین می‌آید، هزار چرخ می‌خورد!
65. Een bestegen ezel telt ook mee! 119
 ۶۵ - خر سوار شده نیز در حساب آید!
66. Een grijsaard liegt toch niet!? 120
 ۶۶ - ریش سفید و دروغ؟!
67. Eén nacht, twee klimaten!? 121
 ۶۷ - یک بام و دو هوا!
68. Er is geen vermogende gekomen en ook geen
 vermogende weggegaan! 122
 ۶۸ - نه خانی آمده، نه خانی رفته!
69. Er staat een derde boom! 123
 ۶۹ - سنگ (درخت) سومی!
70. Er is geen raad voor een probleem dat men zelf
 heeft veroorzaakt! 125
 ۷۰ - خود کرده را تدبیر نیست.
71. Er bestaat geen heuvel waar hij niet op gepoept
 heeft! 127
 ۷۱ - تل نریده نگذارده.
72. Dit excuus is nog erger dan de gemaakte fout! 127
 ۷۲ - عذر بدتر از گناه!
73. Ga dood, maar blijf wel blazen! 128
 ۷۳ - بمیر و بدم!
74. Ga God maar danken, want het kan nog erger! 128
 ۷۴ - رو شکر کن، مبادا که از بد بدتر شود!
75. Ga en maak je geluk wakker! 130
 ۷۵ - برو بختت را بیدار کن!
76. God is genadig! 134
 ۷۶ - خدا کریم است!

77. God geeft het dagelijks brood, maar daarvoor moet je ook wat hoesten! 137
 ۷۷ - خدا روزی رسان است، اما اهنی هم می خواهد!
78. Goedkoop-zijn heeft redenen, duurkoop ook! 138
 ۷۸ - هیچ ارزانی بی علت نیست و هیچ گرانی بی سبب!
79. Graaf eerst een kuil voordat je een minaret gaat stelen! 139
 ۷۹ - اول چاه بکن، بعد منارش را بدزد!
80. Haar handen zijn bezig met het stroopvat! 139
 ۸۰ - دستش به خیک شیره بند است!
81. Had jij soms jouw potje meegenomen, en had ik jou geen olie gegeven? 140
 ۸۱ - تو دبهات را آوردی که من روغنش نکردم؟
82. Heb je de kameel gezien? Neen! 141
 ۸۲ - شتر دیدی؟ نه!
83. Het geluid van mijn instrument wordt 's morgens gehoord! 143
 ۸۳ - صدایش صبح بلند میشود!
84. Een scorpioen steekt niet uit kwaadwilligheid, het steken zit in zijn aard! 144
 ۸۴ - نیش عقرب نه از ره کین است، اقتضای طبیعتش این است!
85. Het oog van de baas heeft een andere uitwerking! 145
 ۸۵ - چشم صاحب مال اثر دیگری دارد!
86. Het feest ging om de besnijdenis van de zoon van de rechter! 146
 ۸۶ - همه‌ی ختنه‌سورا نه‌ها سر پسر قاضی بود!
87. Het zorgeloze hart bestaat niet! 147
 ۸۷ - دل بی غم در عالم نباشد!
88. Het verschil zit in de manier van aanstampen! 150
 ۸۸ - تو چلوندنش فرق می کند!
89. Het bloed van Siyawosj kookt! 151
 ۸۹ - خون سیاوش بجوش آمد!

90. Het zij zo, dat ik bij iedereen de schuldige ben,
doch niet bij degene die de wind heeft gelaten! 153
۹۰ - اگر پیش همه رویم سیاه است، پیش صاحب گوز رویم سفید است!
91. Hier is jouw rituele wassing, geef mijn schoen
terug! 154
۹۱ - وضویت را بگیر و کفشم را پس بده!
92. Hier had ik niet op gerekend! 154
۹۲ - همه چیز در حساب بود، این یکی نبود!
93. Hier is de lap stof, ik ga ook een kilo suiker halen! 155
۹۳ - این ابره تا بروم کله‌فندش را بیاورم!
94. Hij is met grootheden in het huwelijk getreden! 156
۹۴ - با بزرگان پیوند کرده‌است!
95. Hij is nog steeds bezig met zijn baard! 156
۹۵ - هنوز بند ریشش است!
96. Hij lacht zijn eigen baard uit! 157
۹۶ - به ریش خود می‌خندد!
97. Hij heeft nog tweeëneenhalf hapje tegoed! 158
۹۷ - هنوز دو قورت و نیمش باقیست!
98. Hij nam de balanssteen van Tante Kikker in
beslag! 159
۹۸ - سنگ چرخ خاله قورباغه را گرو کشید!
99. Hij is verliefd op de ogen van de kikker! 163
۹۹ - عاشق چشم وزغ شده‌است!
100. Hij at de ui op, kreeg zweepslagen en moest ook
nog boete betalen! 165
۱۰۰ - هم چوب را خورد، هم پیاز را خورد و هم جریمه را پرداخت!
101. Hij ruilde room tegen boter! 166
۱۰۱ - کره را باغ کرد!
102. Hij huilt al voordat hij de klap krijgt! 167
۱۰۲ - پیش از چوب شاه، لله می‌کند!
103. Hij schenkt de verloren olie aan de moskee! 167
۱۰۳ - روغن چراغ ریخته را وقف امامزاده میکند!

104. Hij onderdrukt de scheet! 168
 ۱۰۴ - گوز پامال می کند!
105. Hij heeft alleen de hand van nemen! 168
 ۱۰۵ - همه اش دست بگیر دارد!
106. Hij slaat het hoefijzer verkeerd om op de hoef! 169
 ۱۰۶ - نعل را وارونه (واژگونه) زد!
107. Hoe groter, hoe erger! 169
 ۱۰۷ - هر چه بزرگتر می شود، گه تر می شود!
108. Hoeveel man is hij? 170
 ۱۰۸ - چندمرده حلاج؟
109. Hoor het wel aan, maar geloof het niet! 172
 ۱۰۹ - بشنو و باور مکن!
110. Iedereen heeft een hoef! 173
 ۱۱۰ - همه سم دارند!
111. Ik was hier één maand te gast, ik blijf nog één maand en vind jullie beiden aardige mensen! 174
 ۱۱۱ - یک ماه ماندم، یک ماه دیگر هم میمانم، بدی هم از شما ندیدم!
112. Ik laat de geitenleren zak los, maar de zak laat mij niet los! 175
 ۱۱۲ - من خیک را ول کرده ام، خیک مرا ول نمی کند!
113. Ik zei: 'Maak de knoop los, maar niet deze knoop!' 176
 ۱۱۳ - گره از کارش باز شد!
114. Ik ga, maar dit is ook geen huishouding hoor! 178
 ۱۱۴ - ما که رفتیم، اما اینهم طریق خانه داری نیست!
115. Ik weet waar het gloeit! 178
 ۱۱۵ - میدونم کجات میسوزه!
116. Ik brandde me aan de door mijn zelfaangestoken vuur! 179
 ۱۱۶ - از آتشی که افروختم خود سوختم!
117. Ik werd wijs door het uitgerukte oog van de wolf! 181
 ۱۱۷ - از چشم کنده گرگ عبرت آموختم.

118. Ik sta er zelf borg voor dat het drie pond is! 182
 ۱۱۸ - نیم من پا خودم!
119. Ik geef je raad, maar jij telt vliegen! 183
 ۱۱۹ - من پندت میدهم، تو حساب مگس ها را میکنی؟
120. Ik zeg hetzelfde wat de moskee-imam heeft
 gezegd! 183
 ۱۲۰ - همانکه آقا در محراب گفت!
121. Ik heb er ook deel aan! 184
 ۱۲۱ - حاجی ما هم شریکیم!
122. Ik ben ook de man van naald en draad hoor! 185
 ۱۲۲ - ما هم اهل بخیه هستیم!
123. Ik reisde overal op de aarde, zelfs bij volle maan,
 maar nooit trof ik een mens met twee hoofden aan. 185
 ۱۲۳ - رفتیم به هزارویک دره ندیدیم آدم دوسره!
124. Ik houd het meest van de agaathoudster! 186
 ۱۲۴ - کچی داره را قربان!
125. Ik deed mijn plicht, maar de heilige niet! 188
 ۱۲۵ - ما خدمت خودمان را کردیم، ولی جدمان نامردی کرد!
126. Ik heb het geluid van veel grotere drums in het
 leger van Nader-sjah horen klinken! 189
 ۱۲۶ - کوس نادری بر گردهی ما خورده!
127. In het huis van zulke mensen wordt een
 waakhond een magere hond! 189
 ۱۲۷ - سگ در خانهی ایشان تازی می شود!
128. Je zingt prachtig, waarom zong je niet bij de
 begrafenis van je vader! 190
 ۱۲۸ - تو که این آواز را داشتی، چرا پیش جنازهی پدرت نخواندی؟
129. Je eigen stank is beter dan andermans stank! 190
 ۱۲۹ - باز بوی خودمون!
130. Je bent een dief en ook nog een leugenaar! 191
 ۱۳۰ - هم دزدی و هم دروغگو!
131. Je moest dansen, maar niet zo verleidelijk! 192
 ۱۳۱ - گفتند برقص، اما نه با این قر و غمزه!

132. Je moet geen bazaar in brand steken omwille van een zakdoek! 193
 ۱۳۲ - قیصریه را برای دستمالی آتش میزند!
133. Je moet terug naar je aard! 194
 ۱۳۳ - به اصلش رجوع کرده!
134. Jij, de ezel, hebt het begrepen en ik niet? 195
 ۱۳۴ - تو به این خربت فهمیدی و ما نفهمیدیم؟
135. Jij van binnen, ik van buiten! 195
 ۱۳۵ - تو از تو، من از بیرون!
136. Kadaver op de spijker! 197
 ۱۳۶ - بالای میخ فلان میزند!
137. Kijk hem eens aan! 198
 ۱۳۷ - بارو را باش!
138. Laat je baard bewegen! 199
 ۱۳۸ - ای بقربانت بجنبان ریش را!
139. Men moet de kat in de huwelijksnacht onthoofden! 202
 ۱۳۹ - گربه را باید دم حجله کشت!
140. Mensen komen met een 'kssssj' en vertrekken met een 'fssssj'! 203
 ۱۴۰ - به کیشی آمد و به فیشی رفت!
141. Of je nu wel of niet kwaakt, ik eet je toch op, omdat ik geld voor je betaald heb! 204
 ۱۴۱ - اگر قاری کنی و اگر فوری، پول داده‌ام و می‌خورم!
142. Met suiker bedoel je toch yoghurt!? 205
 ۱۴۲ - یعنی کشک!
143. Mijn ezel is geboren zonder staart! 206
 ۱۴۳ - انگار نه انگار که خر ما از کرگی دم داشت!
144. Mijn scheet minus jouw scheet, nu wegen wij de granen opnieuw! 210
 ۱۴۴ - گوزم کم گوزت، گندمها را از سر می‌کشیم!
145. Moedersheld! 211
 ۱۴۵ - پهلوان ننه!

146. Moet ik je eed geloven of de veren van de haan? 212
 ۱۴۶ - قسمات را باور کنم یا دم خروس را؟
147. Moge God een onheil laten gebeuren wat mij zegen bezorgt! 213
 ۱۴۷ - خدا شری بدهد که خیر ما در آن باشد!
148. Moge God de vorige lijkwadendief zegenen! 214
 ۱۴۸ - رحمت به کفن دزد اولی!
149. Mollah, hinderlaag! Laten we verder eten! 215
 ۱۴۹ - دره ملا، دوباره بسم الله!
150. Moslim, je krijgt van mij hetgeen ik 's ochtends heb beloofd! 216
 ۱۵۰ - مسلمان، همانکه صبح گفتم!
151. Noem iets passends! 217
 ۱۵۱ - چیزی بگو که بگنجد!
152. Nou, het is nog erger dan je dacht! 217
 ۱۵۲ - دوتا هم روش!
153. Tussen het begraven van een staaf goud en een baksteen bestaat geen verschil! 218
 ۱۵۳ - برای نهادن چه سنگ و چه زرا!
154. Ook dit gaat voorbij! 219
 ۱۵۴ - این نیز بگذرد!
155. Aan mijn waslijn hangt gierst! 219
 ۱۵۵ - روی طنابش ارزن پهن کرده است!
156. Papa's graf wordt niet geëerd vanwege de vele stenen! 220
 ۱۵۶ - قبر بابا از این چس و پس ها بسته نمیشود!
157. Pers zijn testikels! 221
 ۱۵۷ - یاروزه را کشید!
158. Plaats daarop geen handgreep! 222
 ۱۵۸ - دیگه دستهش نگذار!
159. Ruil de noodzakelijke dingen niet tegen luxe in! 224
 ۱۵۹ - غیر لازم را خرید و لازم را فروخت!

160. Sjeik Ali drink je karnemelk maar! 224
۱۶۰ - شیخ علی کشتک را بساب!
161. Slechtheid is het antwoord op goedheid! 226
۱۶۱ - سزای نیکی بدی است!
162. Slechts de hond en de schoenmaker weten wat in
het tasje zit! 229
۱۶۲ - سگ داند و پینه‌دوز در انبان چيست!
163. Dood mij niet door me in mootjes te hakken,
maar dood me door me in één keer dood te
schieten! 230
۱۶۳ - چرا غنجه غنجم ميکني، يکباره پرچين و شقه!
164. Soms schiet het kind per ongeluk in het doel! 231
۱۶۴ - گاه باشد که کودک نادان به غلط بر هدف زند تيري!
165. Spijt hebben als een hond! 232
۱۶۵ - مثل سگ پشيمان شدن!
166. Spreek je moeders vrijer dan aan met 'Meneer'! 232
۱۶۶ - به ناپدری که زورت نرسيد، به او بگو حاج عمو!
167. Steel niet een beetje om niet heel veel te verliezen! 233
۱۶۷ - انگشت انگشت مبر تا خيک خيک نريزي!
168. Tante Sjacheraar is soms hier, soms daar! 234
۱۶۸ - خاله شرف، گه اينطرف، گه آنطرف!
169. Toen jij het lentelied zong, was je toen de winter
vergeten? 235
۱۶۹ - آنوقت که جيک جيک مستانت بود ياد زمستانت نبود؟
170. Tover dan mijn schop in een sneeuwschuiver om! 236
۱۷۰ - بيلم را پارو کن!
171. Uit al die profeten, heeft hij Dzeridzjis gekozen! 237
۱۷۱ - ميان همه پيغمبرها جرجيس را گرفته!
172. Uiteindelijk liet hij toch nog een bos bloemen
door het water bezorgen! 238
۱۷۲ - بالاخره دسته گل به آب داد!
173. Van één raaf veertig raven maken! 241
۱۷۳ - يک کلاغ چهل کلاغ شده است!

174. Van deze galg naar de andere komt genade! 242
۱۷۴ - از این ستون تا آن ستون فرج است!
175. Van deze lap zat er niets aan de vlag! 243
۱۷۵ - از این نبود سر علم!
176. Van iemand een ezel maken! 244
۱۷۶ - خرش کرد!
177. Verf het met welke kleur je ook maar wilt, maar
niet met deze kleur! 245
۱۷۷ - هر رنگ که خواهی بکن، این رنگ مکن!
178. Verkoop de huid niet voordat de beer geschoten
is! 246
۱۷۸ - خرس شکار نکرده، پوستش را بفروش!
179. Wat voor een arme die geen dinar heeft?! 248
۱۷۹ - چه بی پولی است که یک تومان تو جیبش نداشته باشد!
180. De kuil levert geen water aan mij, maar wel
brood aan jou! 248
۱۸۰ - اگر از این چاه برای من آب درنیاید، برای تو که نان درمیآید!
181. Wees dankbaar dat God je niet met de maatbeker
op de kop sloeg! 249
۱۸۱ - دعا کن خدا طاس را توی سرت نزدا!
182. Wees niet trots, want een kat is ook een vrome! 251
۱۸۲ - غره مشو که گریه‌ی عابد نماز کرد!
183. Werk niet te hard, want anders word je een
kakkerlak! 251
۱۸۳ - کمتر کار کن، سوسک نشی!
184. Wie een baard langer dan een vuistlengte heeft, is
dom! 258
۱۸۴ - ریش بلند علامت احمقی است!
185. Wie de lekkere spijze heeft gegeten, gaat de
bruidskamer binnen! 258
۱۸۵ - هر که آش خورده، رود پرده!
186. Wie zal de beschikking voorlezen? 259
۱۸۶ - آنکه فرمان را بخواند کیست؟

187. Wie zal de kat de bel aanbinden? 261
 ۱۸۷ - آنکه زنگوله را به گردن گربه ببندد کیست؟
188. Wie begint met het stelen van een ei, eindigt met het stelen van een kameel! 261
 ۱۸۸ - تخم مرغ دزد، شتر دزد می شود!
189. Wie in nood komt, prijst de vrede het meest! 262
 ۱۸۹ - قدر عافیت کسی داند که به مصیبتی گرفتار آید!
190. Wij hebben samen toch dit heilige mausoleum aangelegd! 263
 ۱۹۰ - این امامزاده ایست که با هم ساخته ایم!
191. Wijs hem de brug aan! 266
 ۱۹۱ - پل را نشانش بدهید!
192. Als je geaccepteerd wil worden, pas je dan aan! 268
 ۱۹۲ - خواهی نشوی رسوا، هم رنگ جماعت شو!
193. Zeg je tegen iedereen 'bèèh' en tegen mij ook bèèh'!? 269
 ۱۹۳ - با همه بعه، با ما هم بعه؟
194. Zeg, dat hij mijn ballen loslaat, dan laat ik jouw ballen ook los! 271
 ۱۹۴ - بگو تخمم را اول کند تا من تخمت را اول کنم!
195. Leg er als deksel ook een gedroogde koeienvlaai op! 272
 ۱۹۵ - یک خشت پهن هم بگذار درش!
196. Zeur-Ali! 273
 ۱۹۶ - علی بونه گیر!
197. Zij kan zichzelf niet eens opmaken, maar wil wel de bruid opmaken! 275
 ۱۹۷ - سر خودش را نمیتوانست دستمال ببندد، سر عروس را دستمال می بست!
198. Zijn voeten zitten in de henna! 276
 ۱۹۸ - دست و پا در حنا!
199. Zijn eer is aangetast! 277
 ۱۹۹ - به رگ غیرتش برخورد!

200. Zo blijft Ali in zijn eentje in de beek achter! 280
 ۲۰۰ - علی ماند و حوضش!
201. Zo'n rode biet past slechts in zo'n pan! 280
 ۲۰۱ - بیله دیگ، بیله چغندر!
202. Zolang er naïeve personen rondlopen, zullen
 profiteurs geen honger lijden! 281
 ۲۰۲ - تا ابله در جهان است مفلس در نمی ماند!
203. Zorgen voor morgen is een zaak voor morgen! 282
 ۲۰۳ - چو فردا شود فکر فردا کنیم!
204. Bezorgde Hassan! 291
 ۲۰۴ - حسن غصه خور!

Bij wijze van toevoeging 293

- ÉÉN: Spiegelverhaal: Sjoelen op je oude dag! 294
 یک: بازی هلندی شوول در پیری!
- TWEE: DAT EN DIT 295
 دو: این و آن!
- DRIE: De dove op ziekenbezoek bij zijn buurman
 301
 سه: کر و عیادت همسایهء ناخوش، مولوی
- VIER: Het leven 303
 چهار: زندگی!
- VIJF: Ouderdom 304
 پنج: پیری!
- ZES: Tanden 236
 شش: دندان، رودکی
- ZEVEN: De letterkundige en de kapitein 308
 هفت: نحوی و کشتیبان، مولوی
- ACHT: Het boek der grootmoedigheid 309
 هشت: فتوتنامهء منظوم، عطار

Bij Het Talenhuis zijn verschenen 321

Bij wijze van voorwoord

De spreekwoorden, de legenden, de liederen en alle andere tekstvormen die onder de leden van een maatschappij worden uitgewisseld en die zowel door ingewijden als leken worden gebruikt, vormen de folklore: de levenservaring van het volk.

De folklore weerspiegelt het gedachtegoed, de mentaliteit, de gewoonten en de smaak van de maatschappij.

Indien men deze onder één noemer brengt, kan men door de bestudering daarvan het ware gezicht van het volk waartoe ze behoren, leren kennen. Men kan, zonder dat men zelf een ervaring opdoet, door het horen of lezen van een spreekwoord, zich de wijsheid daarvan eigen maken.

De folklore vindt zijn wortels in de ervaringen, in het gedachtegoed en bovenal in de hoop en de wensen van een volk. De folklore is het edelste meesterwerk.

Indien de geleerden en vooral de literatoren erin slagen de uitingen van de folklore bij elkaar te brengen en deze voor de vergetelheid weten te behoeden, zullen de volgende generaties altijd verbonden blijven met hun voorouders. Zo blijft de cultuur van de mens voortbestaan.

De meeste spreekwoorden komen uit de volksmond. Ze zijn als het ware de wijsheid van de gewone man. Ze zijn niet bedacht zoals de klassieke literatuurstukken en blijven daarom dichterbij de natuur van de mens.

Een simpele plattelander in verhaal 11 (blz. 38): 'Als Akbar het niet geeft, geeft de God van Akbar het wel!' levert een bijzondere wijsheid op, waardoor men gelukkiger kan leven, mits men echt in de moraal van het betreffende spreekwoord gelooft en deze wijsheid in praktijk brengt. De lezer leest in dit verhaal hoe een simpele plattelander door spannende gebeurtenissen een edel spreekwoord schept. Zo kan deze ervaring op de meeste mensen van toepassing zijn.

De in dit boek opgenomen spreekwoorden zijn vertaald uit het Perzisch. Het overgrote deel daarvan komt uit het Perzische boek: 'Dastan-haye Amsal' (De verhalen van de Perzische spreekwoorden) verzameld door Amir Qoli Amini, Tweede Druk, 1954.

Dit 'Bij wijze van voorwoord' is een vrije vertaling van het voorwoord uit het voornoemde boek.

Deze spreekwoorden zijn door de jaren heen uit het Perzisch in het Nederlands overgezet. Veel mensen hebben aan de vertaling, correctie en bestudering hiervan een bijdrage geleverd. Zonder hun inzet was de totstandkoming van dit boek een onmogelijke opgave geweest. Derhalve gaat de eer van de vertaling naar hen. Zonder enige twijfel komen alle voorkomende gebreken en manco's in de vertaling voor rekening van ondergetekende.

Deze uitgave is als het ware de tweede druk van het in de zomer van 2004 gepubliceerde boek 'Verhalen van Perzische spreekwoorden' (ISBN 90-807633-2-2).

Omdat de wijzigingen en aanvullingen omvangrijk zijn, is dit boek als eerste druk aangemerkt.

Bij dezen dankt ondergetekende hartelijk allen die, op welke wijze dan ook, een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van dit boek.

Drachten, 17 februari 2009,

dr. Ali Soleimani.

داستانهای امثال

Perzische

spreek-

woorden

in

verhalen

1. Ali doet alles, maar water halen doet hij niet!

۱ - علی همه کاره هست، ولی آب بیار نیست!

Er wordt verteld dat de vrouw van een plattelander stierf. Hij had van zijn overleden vrouw een zoon, Ali geheten. Na een tijdje hertrouwde hij. Iedere ochtend wanneer de plattelander naar zijn werk ging, liet zijn nieuwe vrouw Ali al het huiselijk werk doen, zoals eten koken, afwassen, kleding wassen, zorgen voor de schapen, melken enz.

's Nachts sliepen de plattelander, zijn vrouw en deze Ali samen in een grote kamer. Tussen de plek waar Ali sliep en de plek waar zijn vader en stiefmoeder sliepen, hing slechts een gordijn.

In een winternacht in de maand ramadan, toen de vrouw haar man tot gemeenschap wilde verleiden, weigerde de man met de woorden: 'Vrouw, laat maar! Zie je dan niet dat er buiten twee meter sneeuw ligt. Ik heb geen zin om na gemeenschap twee kilometer naar het badhuis te lopen. Laat maar alsjeblieft!'

De vrouw ging echter door met verleiden, terwijl zij ondertussen opmerkte: 'Je hoeft niet per sé naar het badhuis te gaan, hoor. Je kunt ook thuis met water uit een emmer de rituele wassing verrichten.' De man smeekte de vrouw: 'Vrouw, zie je niet dat we thuis niet genoeg water hebben, en de weg naar de waterbron is ook nog bedekt met sneeuw.' Hierop zei zij: 'Maak je geen zorgen, Ali is een flinke knaap en in twee tellen haalt hij een emmer water uit de bron!'

'Sorry hoor, Ali doet alles, maar water halen doet hij niet!' sprak Ali vanachter het gordijn.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een zware opdracht of ernstig verzoek weigert.

2 Alle weggegooide dingen komen ooit weer van pas!

۲- هرچه خوار آید، روزی بکار آید!

Er wordt verteld dat een oude boer ooit met zijn zoon naar de stad ging. Onderweg zag de boer een versleten hoefijzer. Hij sprak tot zijn zoon: 'Pak hem.' 'Zo'n versleten hoefijzer heeft geen nut. Waarom moeten we zo iets meenemen?' merkte de zoon op. De vader zei: 'Alle weggegooide dingen komen ooit weer van pas!' De jongen pakte het hoefijzer, gaf het aan zijn vader en deze stopte het in zijn broekzak.

Toen ze in de stad waren, ruilde de oude boer het versleten hoefijzer tegen een handvol kersen en stopte deze in zijn draagtas.

In de namiddag toen de oude boer en zijn zoon onderweg waren naar het dorp, klaagde de zoon over de hitte en de dorst. De oude boer gaf de kersen aan hem. De zoon at de kersen één voor één op en zo werd zijn dorst gelest. Toen sprak de zoon: 'Als deze kersen er niet geweest waren, was ik bijna van dorst dood gegaan!' De vader merkte op: 'Je zag dat ik deze kersen ruilde tegen dat versleten hoefijzer. Dus, zo zie je maar dat alle weggegooide dingen ooit weer van pas komen!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men zuinig moet zijn met dingen.

3. Als je beter speelt, pak je hem maar! 24

۳- گر تو بهتر می‌زنی، بستان بزن!

Er wordt verteld dat een muzikant aan het spelen was op zijn trompet. Hoewel zijn wangen van het blazen bijna barstten, bleef hij vol enthousiasme doorblazen.

Door de druk die hij bij het spelen op zichzelf uitoefende, ontsnapte er een windje uit zijn achterste. Toen de muzikant dit bemerkte, sprak hij tot zijn achterwerk: 'Als je beter speelt, pak je hem maar!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men tegen iemand, die commentaar levert, wil zeggen dat hij hiermee op moet houden.

4 Als ik dit ben, waar is dan de pompoen om mijn nek?

۴ - اگر این منم، پس کو کدوی گردنم؟

Er wordt verteld dat een eenvoudige man eens op reis wilde gaan. Zijn vrouw sprak tot hem: 'Ik vrees dat je je zelf kwijt zal raken en ik mijn man.' De man vroeg: 'Wat kunnen we hier aan doen?' 'Ik zal een stuk touw aan een pompoen vastmaken en deze om je nek hangen. Zolang je deze pompoen kunt zien, weet je zeker dat je jezelf nog niet kwijt bent geraakt,' sprak de vrouw. Zo gezegd, zo gedaan. De man ging op reis met een enorme pompoen om zijn nek. Na een paar dagen arriveerde de man bij het moskeeplein in de Iraanse stad Isfahan. Omdat hij moe was, zocht en vond hij een plekje om daar te gaan slapen. Hij deed zijn schoenen uit om deze als kussen te gebruiken, ging liggen en viel in een diepe slaap.

Een slimmerik die daar voorbij liep, zag dat de eenvoudige man met een grote pompoen om zijn nek in een diepe slaap verkeerde. De slimmerik haalde zijn zakmes te voorschijn, sneed het touw door, pakte de pompoen en ging er snel vandoor.

Toen de eenvoudige man ontwaakte en zocht naar zijn

pompoen, zag hij hem niet. Hierdoor raakte hij in paniek en radeloos vroeg hij zich af: 'Als ik dit ben, waar is dan de pompoen om mijn nek?'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de mate van zijn radeloosheid wil aangeven.

5 Als ik iets te laat was geweest, hadden ze mij ook nog meegenomen!

۵ - دیر جنبیده بودم، خودم را هم برده بودند!

Er wordt verteld dat een man onderweg was met een koe en een ezel op sleeptouw. Drie profiteurs, te weten twee mannen en één vrouw, zagen dit schouwspel en dachten: 'Daar loopt onze buit voor vandaag!'

Eén van de mannen sloop de man achterna en sneed heimelijk het touw van de koe los. De man merkte dit niet en liep gewoon met zijn ezel verder. Toen wendde de andere man zich tot de eigenaar van de koe en de ezel, en merkte op: 'Waar zit je met je gedachten, ze hebben je koe gestolen hoor!' De man keek verschrikt achterom en zag dat zijn koe inderdaad verdwenen was. Hij vroeg aan de man: 'Heb jij ook gezien welke kant zij met mijn koe opgingen?' De man wees in een verkeerde richting. De eigenaar van de ezel sprak tot de profiteur: 'Wil je alsjeblieft op mijn ezel passen, dan ga ik mijn koe terughalen!' 'Natuurlijk beste man,' antwoordde de profiteur. Toen de man uit het oog verdwenen was, ging de profiteur met de ezel naar zijn twee metgezellen.

De man zocht en zocht, maar vond zijn koe niet terug. Hij bedacht dat hij maar beter terug kon gaan naar zijn ezel. Ook de ezel was echter spoorloos. De man wist nu hoe de vork in de steel zat en keerde met een gebroken hart huiswaarts.

Nog geen kilometer verder zag hij een waterput. Een vrouw met een zwarte sluier zat op de rand van de waterput onophoudelijk te huilen. De man ging naar haar toe en vroeg waarom de vrouw zo moest huilen.

De vrouw antwoordde snikkend: 'Ik kwam hier om water te halen en toen is mijn gouden oorbel in de put gevallen.' 'Ik zal hem er voor je uithalen,' bood de man galant aan. Hij ontdeed zich, op zijn ondergoed na, van zijn kleding en liet zich in de waterput zakken.

De man was nog maar net in de put afgedaald of de vrouw pakte snel zijn kleding en haastte zich naar haar kompanen.

De man kwam zonder oorbel en bibberend van het koude water de put uit gekropen.

De vrouw en zijn kleding waren nergens te bekennen. De man pakte in paniek een tak. Terwijl hij naar huis holde, zwaaide met de tak wild om zich heen om eventuele andere dieven weg te jagen.

Toen hij bij de poort van zijn eigen dorp aankwam, zag een neef van de man hem en vroeg: 'Wat bezielt jou. Waar is jouw kleding?' 'Houd je nu maar stil, als ik iets te laat was geweest, hadden ze mij ook nog meegenomen!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer een onnozel iemand zich slim wil voordoen.

6. Als ik zelf was bevallen, was ik van een zoon bevallen!

۶- اگر خودم بودم، پسر زائیده بودم!

Er wordt verteld dat een man op reis was. Toen hij terugkeerde naar zijn dorp, kwam hij de vroedvrouw te-

gen. Zij zei: 'Blijmare, blijmare, je vrouw is bevallen van een dochter!' 'Als ik zelf was bevallen, was ik van een zoon bevallen!' merkte de man op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil beklemtonen dat men zijn zaken beter kan doen dan wie dan ook, als men ze zelf beheert.

7. Als jij nog één tik geeft, dan heb ik niks meer!

۷- یکی دیگر بزنی، هیچ دارم!

Er wordt verteld dat een plattelandshandelaar in Isfahan aankwam met zijn handelswaar van porselein dat op de rug van een ezel was bevestigd. Bij de poort van Isfahan stond de stadsdouanier. De douanier beval de handelaar te stoppen. Hij vroeg aan hem waar zijn bagage uit bestond, terwijl hij met zijn aanwijsstok er een tik tegen gaf. De handelaar antwoordde beduusd: 'Als jij nog één tik geeft, dan heb ik niks meer!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de ander duidelijk wil maken dat diens handeling deze benadeelt.

8. Als jij het was geweest, had jij gepoept hoor!

۸- اگر خودت بودی ریده بودی!

Er wordt verteld dat een plattelander, tijdens de maand ramadan, in de Iraanse stad Isfahan aankwam. Op het plein van de stadsmoskee zag hij een massa mensen. Iedereen had wat olie, suiker en tarwebloem meegenomen om daar helwa, een op noga lijkende bruine zoete lekkernij, van te bakken. De plattelander vroeg aan iemand wat ze daar aan het doen waren. Deze antwoordde: 'Vandaag is een heilige dag. Deze mensen hebben

een wens en om hun wens in vervulling te laten gaan, bakken ze helwa. Ze geven deze helwa dan aan arme mensen, en zo worden hun wensen door God vervuld.' De plattelander, die ook een grote wens had, kocht onmiddellijk wat olie, suiker en tarwebloem, en ging zelf ook helwa bakken.

Toen de helwa klaar was, at hij deze zoete lekkernij zelf helemaal op, in plaats van dit aan de armen te geven. Daarna ging hij de moskee binnen en begon te huilen en te smeken. Hij riep luid tot God: 'O mijn God!'

Een slimmerik die in de moskee sliep, was wakker geworden door de herrie en het gejang van de plattelander. Hij dacht even na en ging achter de plattelander staan. Toen de plattelander weer riep: 'O mijn God!' sprak de slimmerik: 'Wat wil jij mijn schepsel?'

De plattelander die dacht dat dit de stem van God was, sprak vroom: 'O God, mijn geiten zijn allemaal drachtig. Ik heb helwa gebakken om ze allemaal een tweeling op de wereld te laten zetten. Alstublieft laat dit allemaal gebeuren!'

De slimmerik sprak: 'Ga nu en kom in de namiddag hier terug met een schaal vruchten en drie kilo suiker. Dan zal ik jouw wens in vervulling laten gaan.' De plattelander verliet heel opgetogen de moskee.

In de namiddag kwam de slimmerik weer de moskee binnen en ging op het dak zitten. Door een dakraam kon hij naar binnen kijken en zo de gebedsruimte in de gaten houden. Even later verscheen de plattelander met een schaal vol vruchten en suiker in de moskee. Hij ging precies naar de plaats waar hij eerder had gezeten. Hij zette zich neer en begon vroom te smeken: 'O mijn God!'

De slimmerik die een grote mand bij zich had, liet door het openstaande dakraam de aan een touw vastgebonden mand naar beneden zakken. Toen de mand eenmaal beneden was, sprak hij tot de plattelander: 'Goed zo mijn schepsel! Doe nu die vruchten en de suiker in de mand!' Nadat de plattelander alle vruchten en suiker in de mand had gedaan, trok de slimmerik de mand naar boven en haalde de vruchten en suiker eruit. Daarop liet hij de mand weer naar beneden zakken en zei tegen de plattelander: 'Ga nu zelf in de mand zitten. Ik wil jou naar mezelf omhoog trekken zodat ik jouw wens in vervulling laat gaan.' Nadat de plattelander in de mand had plaatsgenomen, begon de slimmerik hem op te hijsen. Hij had hem nog maar twee meter omhoog getrokken of hij liet het touw los. De plattelander kwam op de vloer van de moskee terecht, waardoor hij een knetterende scheet moest laten. De slimmerik begon luid te lachen en sprak tot de plattelander: 'Dus, zo wil jij bij mij komen om een wens in vervulling te laten gaan?' De plattelander die jammerde van de pijn, sprak tot hem: 'Als jij het was geweest, had jij gepoept hoor!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men tegen een ander wil zeggen dat hij moet ophouden met aanmerkingen te maken, omdat hij in zijn plaats een mindere prestatie zou hebben geleverd.

9. Als je geneesheer was, had je eerst je eigen kale kop genezen!

۹ - کل اگر طیبیب بودی، سر خود دوا نمودی!

Er wordt verteld dat een man door ziekte al zijn hoofdhaar had verloren en daarom de deur niet meer kwam.

Zijn vrouw vertelde dit aan een neef van haar man. De neef kwam bij de kale man op bezoek en zei tegen hem dat hij een geneesheer kende. Als de man zou willen, kon hij samen met hem naar deze geneesheer toegaan. De man zei: 'Ik durf met zo'n kale kop de straat niet meer over.' De neef zei: 'Goed, dan zal ik regelen dat de geneesheer bij jou thuis komt.' Zo gezegd, zo gedaan. Op een donderdagmiddag werd er op de huisdeur van de kale man geklopt. Het was de geneesheer. De vrouw des huizes liet hem binnen en bracht hem naar de kamer waar haar kale man zat. De geneesheer begroette de kale man en ging naast hem zitten. Toen de geneesheer zijn hoed afnam, kwam zijn kale kop te voorschijn. 'Als je geneesheer was, had je eerst je eigen kale kop genezen,' merkte de kale man met hese stem op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men tegen iemand die iets beweert, wil zeggen dat hij zijn bewering niet waar kan maken.

10. Als de imam van de moskee schijt, poept de volgeling!

۱۰ - پیش نماز که بگوزد، پس نماز خواهد رید!

Er wordt verteld dat een slimmerik bij de gouverneur kwam. De gouverneur zat op zijn zetel met zijn benen op het voetenbankje. De slimmerik ging op de grond zitten en strekte zijn benen. De gouverneur zag dit en zei: 'Ik heb mijn benen gestrekt, want mijn knieën doen zeer. Bovendien ik ben gouverneur en jij bent een gewone man. Of denk je dat er geen verschil bestaat tussen jou en mij?' 'Ja hoor, er is verschil tussen u en mij. Mijn achterwerk is op de harde grond en het uwe op

een zachte zetel,' antwoordde de slimmerik. De gouverneur werd woedend en liet door de impact daarvan een wind. De slimmerik vroeg: 'Is dit soms fatsoenlijk?' 'Bij ons is het niet onfatsoenlijk,' merkte de gouverneur op. Bij het avondmaal toen iedereen aan tafel zat, liet de slimmerik een wind. Eén van de aanwezigen sprak tot de man: 'Je moet je schamen dat je in de aanwezigheid van de gouverneur een wind laat!' 'Bij ons is het niet onfatsoenlijk. Bovendien weet je toch als de imam van de moskee schijt, poept de volgeling!' merkte de slimmerik scherp op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men aan wil geven dat men op zijn gedrag moet letten als men een voorbeeld-functie bekleedt.

Dit spreekwoord wordt ook gebruikt om aan te geven dat als een ouder of een aanzienlijker persoon iets onderneemt, jongeren of minder aanzienlijke personen nog ergere dingen doen.

11. Als Akbar het niet geeft, geeft de God van Akbar het wel!

۱۱ - اکبر ندهد، خدای اکبر بدهد!

Er wordt verteld dat een stoere jongeman van het platteland, die in de bossen werkte als houthakker, zijn blokken hout naar de stad bracht, om die te verkopen. Hij wou na de verkoop van zijn hout boodschappen gaan doen en daarna teruggaan naar zijn dorp. Toen hij zijn hout had verkocht en hiervoor honderd en tien dinar had ontvangen, gaf hij weer honderd dinar aan de houthandelaar wiens naam Akbar was en merkte op: 'Akbar, ik geef je mijn honderd dinar in bewaring,

omdat ik boodschappen moet doen en het niet zo verstandig is om met honderd dinar op zak, in de stad rond te lopen. Als ik morgen klaar ben met mijn boodschappen, kom ik bij je terug om mijn geld op te halen.' De volgende dag toen de jongeman klaar was met zijn boodschappen, ging hij naar Akbar om zijn geld op te halen. Akbar ontkende in alle toonaarden dat hij honderd dinar van deze jongeman had ontvangen. De jongeman kon niet geloven dat Akbar zijn geld niet terug wou geven. Hoe meer de jongeman beweerde dat Akbar zijn geld terug moest geven, des te minder Akbar hieraan gehoor wilde geven. De jonge houthakker had geen andere keuze en verliet de zaak van Akbar. Hij liep vloekend en huilend de straten van de stad rond.

Om uit te rusten ging hij op een stenen bank voor een huis zitten. Iedere voorbijganger kreeg medelijden met deze stoere man die zat te huilen als een klein kind.

Op een gegeven moment ging de deur van het huis waar hij voor zat open. De vrouw des huizes verscheen in de deuropening. Zij zag de stoere jongeman die voor haar huis zat te huilen. De vrouw vroeg aan de man waarom hij huild. De man vertelde wat er was gebeurd, waarop de vrouw hem uitnodigde om binnen te komen.

Eenmaal binnen, kreeg hij eten van de vrouw. Toen hij klaar was met eten, liefkoosde hij de vrouw des huizes, kreeg een geldzakje met dertig dinar en een jas cadeau. De vrouw vroeg hem om de volgende middag weer bij haar terug te komen.

De jongeman liep naar de zaak van Akbar, terwijl hij mompelde: Als Akbar het niet geeft, geeft de God van Akbar het wel!

Toen hij bij de zaak van Akbar aankwam zei hij tegen Akbar: 'Als Akbar het niet geeft, geeft de God van Akbar het wel!' Akbar vroeg aan hem wat hij hiermee bedoelde. De jongeman zei: 'Toen jij mij met lege handen had weg gestuurd, kwam ik bij een huis terecht. Daar nodigde de vrouw des huizes mij binnen, liefkoosde mij, gaf mij een geldzakje met dertig dinar en deze jas.' Akbar kon zijn ogen niet geloven, want de jas die de jongeman hem liet zien, was van Akbar zelf. Akbar vroeg naar het adres van het huis. De beschrijving van de houthakker kwam overeen met die van zijn eigen huis. De jongeman voegde eraan toe dat hij er de volgende middag weer heen moest gaan. Akbar vroeg hem om morgen, voordat hij naar dat huis ging, eerst nog even bij hem te komen.

De volgende middag kwam de houthakker bij Akbar en zei: 'Ik ga daarheen.' Akbar zei: 'Ik volg je dan wel.' Toen ze bij het huis aankwamen, ging de jongeman naar binnen. Akbar bleef wachtend achter met de gedachte dat hij later zijn ontrouwe echtgenote met een vreemde man zou betrappen. De jongeman was net binnen en hij had nog geen drankje gehad, toen Akbar aan de deur klopte. De vrouw wist onmiddellijk dat het haar man, Akbar was. Zij verstopte de jongeman in haar bruidskist en zei: 'Niet bewegen en stil blijven zitten tot ik de deur van deze kist weer open doe.' De vrouw deed daarna de deur open en vroeg: 'Lieve Akbar, wat doe jij nou hier. Je moet toch op je zaak zijn?' 'Ik was mijn stempel vergeten, dat kwam ik even ophalen,' verklaarde Akbar. Hij doorzocht het hele huis op zijn stempel, maar eigenlijk zocht hij naar de houthakker. Nadat hij het hele huis had doorzocht en niets had

gevonden, pakte hij zijn stempel en ging beduusd naar zijn zaak. De vrouw haalde de houthakker uit de kist toen zij zeker wist dat haar man weg was.

In de namiddag verscheen de houthakker in de zaak van Akbar en zei: 'Als Akbar het niet geeft, geeft de God van Akbar het wel!' Akbar vroeg naar de bedoeling van de man, waarop de man vertelde: 'Nou Akbar, toen ik vanmiddag net binnen was, werd er op de deur geklopt waarop de vrouw mij in een bruidskist verstopte. Toen haar man weer weg was, haalde zij mij uit de kist, liefkoosden wij elkaar en ik kreeg weer een geldzakje met dertig dinar en een sjaal. De vrouw vroeg mij om morgenmiddag weer naar haar toe te komen.' Akbar herkende onmiddellijk zijn eigen sjaal. De mannen spraken af om de volgende middag weer samen naar het bewuste huis te gaan.

De volgende dag toen de houthakker bij de zaak van Akbar kwam, had Akbar het te druk met zijn klanten. Akbar vroeg aan de man om even te wachten. Maar de man ging er vandoor. Nog geen half uurtje later klopte Akbar aan de deur van zijn eigen huis. Zijn vrouw deed de deur open en vroeg waarom Akbar in de middag naar huis was gekomen, terwijl hij in zijn zaak moest zijn. Akbar antwoordde: 'Ik moest onverwachts een grote partij hout kopen en het geld wat er in de zaak was, was niet voldoende. Dus moest ik naar huis komen, om dit op te halen.' Akbar ging rechtstreeks naar de bruidskist en deed hem open. Hij trof geen houthakker in de kist aan. Hij pakte een paar geldzakken en verdween.

In de namiddag verscheen de houthakker weer in de zaak van Akbar en zei: 'Als Akbar het niet geeft, geeft

de God van Akbar het wel!' Akbar vroeg naar de bedoeling van de man, waarop de man vertelde: 'Nou Akbar, toen ik vanmiddag binnen was en wij wat aan het drinken waren, werd er aan de deur geklopt waarop de vrouw mij tussen een tapijt rolde en dit naast de muur in de hoek van de kamer neer zette. Toen haar man weer weg was, haalde zij mij uit het tapijt en liefkoosden wij elkaar weer en kreeg ik opnieuw een zakje met dertig dinar en een mantel van haar. De vrouw vroeg mij om morgenmiddag weer naar haar toe te komen.' Akbar herkende ook deze keer zijn eigen mantel. De mannen spraken af om de volgende dag weer samen naar het bewuste huis te gaan.

Akbar had nu geen twijfel meer dat zijn echtgenote hem ontrouw was. Omdat hij zijn eigen jas, sjaal en mantel bij de houthakker herkende. Om zijn bewering aan zijn zwagers te bewijzen ging hij naar hen toe en zei: 'Jullie moeten je eer redden. Jullie zuster pleegt overspel. Als jullie morgenmiddag bij mij komen, kunnen we haar met haar vrijer betrappen.' De broers van zijn vrouw zeiden in koor: 'Als jouw bewering juist is, vermoorden we haar.'

De volgende dag toen Akbar zeker wist dat de houthakker in zijn huis was, haalde hij zijn zwagers op. Akbar en de zwagers klopten aan de deur. De vrouw haalde een droge en uitgesneden pompoen uit de keuken en zei tegen de houthakker: 'Je moet in de achtertuin in het zwembadje gaan zitten en deze pompoen op je hoofd zetten, zodat je kunt ademen en niet gezien wordt. Blijf daar net zo lang, tot ik je weer roep.'

De vrouw deed de deur open en zag haar man samen met haar broers. Haar man zei: 'Je broers kwamen naar

mij toe en wij hebben deze watermeloen van de groenteman gehaald om deze in de achtertuin op te komen eten.' Akbar vroeg aan twee van zijn zwagers om het tapijt uit de woonkamer te halen en dit in de achtertuin uit te rollen om op te gaan zitten. De broers haalden het tapijt op en rolden dit open naast het zwembadje.

Akbar kon niet geloven dat de houthakker niet tussen het tapijt zat. Hij wist zeker dat de houthakker zich in het huis bevond. Maar waar? De vrouw des huizes bracht een mes, bordjes, vorkjes en een zak hazelnoten. Akbar sneed de watermeloen aan en iedereen at ervan. Zo ook van de hazelnoten. De vrouw sprak tot haar man: 'Schat, zullen we terwijl wij hier zitten een leuk spelletje doen?' Akbar vroeg: 'Wat voor spelletje?' De vrouw zei: 'Iedereen gooit een hazelnoot naar de pompoen die op het water drijft. Als je hem raakt, krijg je vijf dinar van alle anderen. Als je hem niet raakt, betaal jij vijf dinar.' Iedereen ging met het voorstel van de vrouw akkoord. Iedere keer dat de vrouw een hazelnoot naar de pompoen gooide, raakte ze hem. Maar de hazelnoten van de anderen raakten hem geen enkele keer. Want iedere keer dat de anderen hazelnoten naar de pompoen gooiden, bewoog de houthakker, waardoor ze de pompoen niet konden raken. Toen de vrouw tweehonderd dinar had gewonnen, stopte Akbar met het stomme spelletje en sprak tot zijn zwagers: 'Heren, weten jullie wel waarom ik jullie vandaag bijeen heb geroepen? In dit huis bevindt zich nu een vrijer van jullie zuster. Wij moeten hem vinden en jullie moeten dan je zuster haar les geven.'

De vrouw merkte op: 'Ik weet dat je de laatste tijd achterdocht tegen mij had en lange tijd hebt geprobeerd

om mij te betrappen. De ene dag kwam je in de middag met een smoes om je stempel op te halen. De andere dag kwam je om geld op te halen. Vandaag kwam jij met mijn broers en beweert dat zich hier nu een vreemde man bevindt. Dit zit allemaal slechts tussen jouw oren. Mijn broers moeten nu het hele huis doorzoeken. Als er niets wordt gevonden, moeten ze jou een les geven om hun kuise zuster niet verdacht te maken van overspel.'

Akbar ging hiermee akkoord. Eén van de broers moest in de deuropening staan zodat de man niet kon vluchten. De andere broer bij de achterdeur. Akbar en de derde broer begonnen heel nauwkeurig het hele huis te doorzoeken. Ze doorzochten alle kasten en kisten. Ze zochten in alle gaten en kieren. Ze rolden alle tapijten uit en keken op alle gekke plaatsen die er bestonden. Zoals pannen, dozen, kruiken enz. Doch ze vonden niet wat ze zochten. Er was geen vreemde man te bekennen. De armzalige Akbar trilde van dwaasheid en beefde van ongeloof. Hij wist heel zeker dat de houthakker ergens in het huis moest zijn. De vraag van de broers was namelijk: 'Waar?' Het antwoord van Akbar was slechts een gebogen hoofd. Hij wist heel zeker dat dit geen droom kon zijn. Hij had toch zijn eigen jas, sjaal en mantel bij de houthakker, met eigen ogen gezien. Bovendien had hij de man naar zijn huis zien gaan. Dit kon toch niet waar zijn.

Nu was de beurt aan de vrouw des huizes. Ze schreeuwde wenend en gillend tot haar broers: 'Slappelingen, mijn eerloze broers, als jullie de man hadden gevonden dan hadden jullie mij nu in stukken gehakt. Maar nu staan jullie daar als een ezel die in het moeras wegzakt,

naar mij te kijken. Waarom geven jullie deze souteneur niet zijn les,' terwijl zij naar Akbar wees. Het leek alsof de broers wakker waren geworden door de woorden van hun zuster. Ze pakten Akbar en iedereen spuugde hem in het gezicht en gaf hem klappen. De broers eisten dat Akbar zijn excuses aanbod aan hun zuster. Akbar ging op de knieën zitten en bood zijn excuses aan. De broers gingen weg. Akbar ging eveneens naar zijn zaak, beduusd en verward.

Het was in de namiddag toen de houthakker de zaak van Akbar binnenkwam en zei: 'Als Akbar het niet geeft, geeft de God van Akbar het wel!' Hij vertelde dat hij weer naar dat huis was gegaan en dat zij hem verstoppt had in het zwembadje met een pompoen op zijn hoofd en alles wat er was gebeurd. Hij voegde eraan toe dat de vrouw hem deze keer tweehonderd dinar had gegeven. Zij had dit geld namelijk verdiend bij het winnen van het-hazelnooten-gooien-spelletje. De houthakker zei verder dat de vrouw hem gevraagd had nooit meer naar haar huis te gaan.

Hierna stond Akbar op, gaf de houthakker de vijf en zei: 'De man die vandaag in dat huis werd geslagen dat was ik. De vrouw met wie je de laatste dagen hebt geliefkoosd is mijn echtgenote. Dat huis waar je geweest bent, is mijn huis. Dit voorval deed zich voor omdat ik jouw honderd dinar niet wilde teruggeven. Zo strafte de almachtige God mij. Ik heb ernstige spijt hiervan en hier is jouw honderd dinar met nog honderd dinar van mij en ik beloof dat ik nooit meer zulke daden bega. Nu weet ik dat 'Als Akbar het niet geeft, geeft de God van Akbar het wel!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ander die weigert aan een oprechte verwachting te voldoen, wil wijsmaken dat God de bewuste verwachting wel zal beantwoorden.

12. Ammoniak is branderig!

۱۲- نشادش تیز است!

Er wordt verteld dat een plattelander regelmatig met zijn ezels goederen vervoerde. De ezels liepen te langzaam, waar niet blij mee was. Hij sprak met één van zijn vrienden over de traagheid van de ezels. De vriend wilde hem in de maling nemen, daarom zei hij: 'Je moet altijd wat ammoniak bij de hand hebben. Als de ezels langzaam lopen, moet je wat ammoniak in hun achterwerk stoppen. Dan zul je zien hoe fel en snel ze beginnen te rennen.' De man dankte zijn vriend voor zijn goede raad en ging blij naar huis.

De volgende dag haalde de plattelander wat ammoniak bij de kruidenier, ging naar de stal, haalde de ezels eruit, zette de zadels op hun ruggen en stopte wat van de ammoniak in het achterwerk van de ezels. Het duurde maar even of de ezels begonnen onrustig hun achterpoten te bewegen, terwijl ze de ene wind na de andere lieten. De ezels begonnen één voor één te rennen. De plattelander begon mee te rennen. Hij kon de ezels niet inhalen. Hij dacht na, stopte met rennen, deed wat ammoniak op zijn vinger, bracht deze naar zijn eigen achterwerk en stopte het erin. Toen begon de plattelander te huppelen, terwijl hij de ene na de andere wind liet. Hij schoot vooruit in de richting van zijn ezels. De hele dag renden de ezels met de man erachter aan door de straten van het dorp. Iedereen stond lachend naar deze toestand te kijken. In de namiddag probeerden de men-

sen de ezels te pakken te krijgen. De man riep luid tegen de mensen: 'Jullie moeten de ezels niet hebben, maar mij! De ammoniak is branderig!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men geestig opmerkingen ma-akt over iemand die onophoudelijk en met veel enthousiasme en energie aan het werk is.

13. Anderen zaaiden, wij oogsten; wij zaaien zodat anderen kunnen oogsten!

۱۳ - دیگران کشتند و ما خوردیم، ما می کاریم تا دیگران بخورند!

Er wordt verteld dat een bejaarde man van boven de tachtig op een dag bezig was met het planten van een walnootboom. Op dat moment passeerde de Iraanse koning Kasra de oude man. Toen de koning zag waarmee de oude man bezig was, bracht hij zijn paard tot stilstand, steeg af en sprak tot hem: 'Op jouw leeftijd zul je nooit de noten van deze boom kunnen eten, waarom verspil je je moeite?' 'Majesteit, anderen zaaiden, wij oogsten; wij zaaien zodat anderen kunnen oogsten!' antwoordde de bejaarde boer.

De koning vond het antwoord van de oude man erg nobel en sprak met waardering tot zijn minister: 'Geef hem honderd gouden munten voor zijn wijze woorden!'

De oude boer dankte de koning en zei: 'Majesteit, anderen zaaiden, wij oogsten; wij zaaien zodat anderen kunnen oogsten, doch met uw beloning pluk ik toch nog de vruchten van mijn moeite.'

De koning vond de nieuwe uitspraak van de boer nog wijzer dan de vorige en riep: 'Geef hem nog eens honderd gouden munten voor zijn wijze woorden!'

De bejaarde landman dankte de koning en voegde toe: 'Majesteit, anderen zaaiden, wij oogsten; wij zaaien zodat anderen kunnen oogsten, edoch met uw beloning heb ik zelf de vruchten daarvan geproefd en sterker nog, mijn eigen kinderen zullen hiervan ook profijt hebben.'

De koning werd zo geroerd door het antwoord van de oude man en beval: 'Geef hem nog eens honderd gouden munten voor zijn wijsheid!'

Toen de oude man zijn mond open deed om de koning te bedanken, bedekte Boezardzjonehr, de minister van koning Kasra, de mond van de oude boer en sprak tot de koning: 'Majesteit, zullen wij verder gaan, de onuitputtelijke wijsheid van deze man zal onze staatskas helemaal ledigen.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men anderen wil aanmoedigen tot werken.

14. Armen doen hun werk zelf!

۱۴ - آدم فقیر و بیچاره کار خودش را خودش می کند!

Eens begaven een sultan met zijn hovelingen zich te paard in de stad. Zij kwamen een derwisj en zijn zoon tegen. Deze derwisj was een bekende van de sultan.

Gekscherend sprak de sultan tot de derwisj: 'Derwisj, je

Derwisj: der • wisj, /d'erwis/ de (m.), -en 1721 <Turks dervi' <Ar. darwish <Perz. darwish (bedelende monnik), lid van mystiek-religieuze mohammedaanse broederschappen; de dansende derwisjen de orde der Mevlevi's; islamitische (bedel)monnik

Sultan: sul • tan, /s'Jltn/ de (m.), -s 1285 Fr. of direct <Ar. sult....n (macht, regering, autoriteit, sultan); titel van bep. oosterse vorsten de voormalige sultan van Turkije (Van Dale)

zoon lijkt heel erg op jou, hè!' 'Armen doen hun werk zelf,' merkte de derwisj meteen op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil laten merken dat men door armoede of zwakke koopkracht geen hulp kan inhuren.

Het volgende verhaaltje heeft dezelfde strekking:

Eens wandelde een sultan met zijn minister in de tuin van zijn paleis. Op een gegeven moment wees de minister naar een tuinman die in de tuin aan het schoffelen was en merkte op: 'Majesteit, u moet eens naar deze tuinman kijken, hij lijkt als twee druppels water op u!' De sultan keek naar de tuinman en zei: 'Je hebt gelijk minister.' Ze liepen naar de tuinman.

De tuinman groette de sultan en de minister. Toen sprak de sultan tot de tuinman: 'Zeg mannetje, werkte je moeder aan ons hof?' 'Mijn moeder, majesteit, was een invalide vrouw en kon nooit uit huis komen. Maar mijn vader werkte hier wel in de tuin van uw vader,' antwoordde de tuinman.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men fatsoenlijk en in bedekte termen een opmerking wil beantwoorden.

In het Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Met gelijke munt betalen.'

15. Ben je soms het gat voor het gebed kwijt?

۱۵ - سوراخ دعا را گم کرده!

Noot: De op papier geschreven gebeden zijn heilig en moeten met respect worden behandeld en zeker niet belopen worden

op straat. Indien men een papier met gebeden op straat vindt, stopt men dit in een gat tussen de bakstenen van een gebouw.

Er wordt verteld dat een man eens een stuk papier in het badhuis vond waarop gebeden stonden. Hij zocht een gat in de muur van het badhuis, maar tevergeefs, want de muren van het badhuis waren van marmer en daartussen waren geen gaten te bekennen. Maar deze gebeden moesten ergens in een gat worden gestopt. Ineens zag hij een gat, maar niet in de muur. De man rolde het gebed op en stopte het in dit gat. Dit gat was namelijk het achterwerk van een man die gebukt stond om zijn hoofd te wassen. Toen deze dit bemerkte, wendde hij zich tot de man en merkte op: 'Ben je soms het gat voor het gebed kwijt?'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een zaak op de verkeerde manier behandelt.

16. Bezorg dit geschenk maar aan je andere tante, je moederszuster!

۱۶ - اینکه برای من آوردی، ببر برای خالهات!

Noot: In de Iraanse folklore gaat het fabeltje: De zuster van de moeder is de rivale van de zuster van de vader.

Er wordt verteld dat een jochie op bezoek ging naar zijn tante, de zuster van zijn vader. Bij het binnenkomen liet hij een wind. Hij bloosde en begon dit stotterend te camoufleren: 'Weet u wel lieve tante, ik dacht vanmorgen dat ik vandaag een bezoek zou brengen aan mijn beide tantes. U, de zuster van papa en de andere tante, de zuster van mama. Omdat u veel liever bent dan de andere tante, kwam ik eerst naar u toe.'

De tante die een slimme vrouw was en in de gaten had dat de jongen zo zijn reeds gelaten wind wilde camoufleren, sprak met een glimlach tot haar neef: 'Wat lief van je. Maar lieverd, je hoeft geen geschenk voor mij mee te nemen. Ga naar je andere tante en bezorg haar dit geschenk dan maar.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een gemene zaak die aan hem is aangeboden, naar zijn rivaal wil verwijzen.

17. Bezorg deze kameel bij een ander!

۱۷ - این شتر را در خانه‌ی دیگری بخوابان!

Er wordt verteld dat één der koninklijke kamelen zoek raakte met zijn bagage van zuiver goud en edelstenen. Een slimmerik vond deze kameel, bracht hem naar zijn huis, ontdeed hem van zijn bagage, bracht hem naar een willekeurig huis een paar straten verderop, bond hem bij de voordeur van dat huis vast en vertrok. Hij had nog geen stap verder gezet of hij hoorde iemand roepen: 'Heee! Ik ben de eigenaar van dit huis. Bezorg deze kameel bij een ander!' Want deze huiseigenaar had de kameel herkend en wist wat hem door deze kameel zou overkomen.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men door heeft dat een zaak hem in een lastig parket zal brengen en zich daarom van deze zaak wil ontdoen.

18. Bid dat je vader doodgaat, want na de dood van een leraar komt een nieuwe leraar!

۱۸ - دعا کن بابات بمیره، این آخوند نه، یک آخوند دیگه!

Er wordt verteld dat een leraar een moskee binnen ging. Daar zag hij één van zijn leerlingen in gebed.

Toen hij goed naar de leerling luisterde, hoorde hij de leerling smeken: 'O Almachtige God, moge meneer leraar dood gaan, dan hoef ik niet naar school!' 'Bid dat je vader doodgaat, want na de dood van een leraar komt een nieuwe leraar en na de dood van je vader komt er geen nieuwe vader om je schoolkosten te betalen en zo hoef je nooit meer naar school,' merkte de leraar op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men een zaak grondig dient af te handelen.

19. Bij de gratie Gods was het een geit, vooruit met de geit!

١٩ - انشاء الله بزر است!

Er wordt verteld dat een islamitische geestelijke op weg was naar de moskee voor zijn ochtendgebed. De gelovigen zaten op hem te wachten in de moskee.

Onderweg sprong er plotseling een hond uit het water te voorschijn en deze schudde zich helemaal uit. De kaftan van de geestelijke werd hierdoor kletsnat. Omdat bij de islamieten natte honden onrein zijn en ze verder ook alles onrein maken, was dus de kaftan van de geestelijke behoorlijk onrein geworden. Natuurlijk mag je met zo'n onreine kaftan niet bidden. De geestelijke moest nu naar huis gaan om een reine kaftan aan te trekken. Er was geen tijd meer voor deze handeling en bovendien kostte dit teveel moeite. De geestelijke keek om zich heen, zag toen niemand verder en mompelde: 'Bij de gratie Gods was het een geit, vooruit met de geit!' en vervolgde zijn weg naar de moskee.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men door luiheid of winstbejag de cruciale regels schendt.

20. Bochel op bochel!

٢٠ - قوز بالا قوز!

Er wordt verteld dat een gebochelde op een avond naar een badhuis ging. Daar trof hij een feestelijke stemming aan. Die avond hadden de duivels namelijk een bruiloftsfeest. Hij begon daar spontaan mee te dansen en te zingen. De duivels lachten uitbundig door zijn gedans. De gebochelde had hun feest een extra elan gegeven. Bij zonsopgang toen hij het badhuis wou verlaten, verwijderden de duivels als dank zijn bochel en zetten deze in een nis in de kleedruimte. De gebochelde dankte de duivels en ging dansend en zonder bochel naar huis.

De volgende dag sprak iedereen in het dorp over het weghalen van de bochel van die man. Een andere gebochelde die in dat dorp woonde en zijn bochel beu was, ging de avond daarop naar het badhuis om zijn bochel te kunnen kwijtraken.

Hij stormde dansend en zingend het badhuis binnen. Die avond waren de duivels in rouw wegens het verlies van hun oudste. Het gedans en gezang van deze gebochelde paste helemaal niet bij de rouwsfeer. Dit gedrag wekte hevige afschuw op bij de duivels. Eén van hen pakte de bochel, die zij de vorige nacht van die andere gebochelde hadden weggenomen uit de nis en zette deze op de bochel van deze gebochelde man om hem zo een lesje te leren over zijn ongepaste gedrag.

De man verdween met een dubbele bochel naar zijn huis.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat iemand die al een probleem heeft er nog één bij krijgt.

21. Breng eerst deze zuigeling groot, voordat je er nog één neemt!

۲۱ - اینکه زائیده‌ای بزرگش کن، تا به دیگری برسد!

Er wordt verteld dat op de huwelijksdag de bruid werd opgemaakt door de barbier. De barbier trok met een pincet de haartjes onder de wenkbrauwen van de bruid uit. Deze handeling deed de bruid pijn, en omdat de bruid zich schrap zette, liet zij per ongeluk een windje. Omdat dit gebeurde in het bijzijn van de vrouwelijke familieleden van de bruidegom, zou dit de bron van toekomstige praatjes over deze bruid kunnen zijn, daarom begon de tante van de bruid de gelaten wind te camoufleren:

‘Als de bruid tijdens het opmaken een windje liet, is zeker haar eerste kind een jongen en geen griet!’

Even later sprak de bruid tot haar tante: ‘Lieve tante, er is nog eentje onderweg. Zal ik hem ook laten, zodat ik twee zonen krijg?’ De tante sprak lief tot haar nichtje: ‘Beste meid, je buik is niet groot genoeg om twee kinderen tegelijk te baren. Breng eerst deze zuigeling groot, voordat je er nog één neemt!’

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer iemand zijn eerste zaak nog niet heeft afgehandeld en alweer met de volgende wil beginnen.

22. Breng datgene waar je vanmiddag over sprak, maar zeg de naam daarvan niet!

۲۲ - همانکه سرشب گفتی بیار، ولی اسمش را نیار!

Er wordt verteld dat een sultan verdwaalde buiten de stad. Het was winter en koud. Na een zwerftocht kwam

hij in de namiddag een herder tegen. Hij stelde zich voor en vroeg de herder of hij ook in zijn tent mocht overnachten. De herder ging hiermee akkoord. De sultan vroeg aan hem of hij een deken had voor hem. De man antwoordde: 'Nee majesteit, ik heb geen deken. Ik heb alleen maar een zadel dat op de rug van mijn ezel zit. Als u wilt, kan ik dit zadel van de ezel afhalen en aan u geven. Dan kunt u zich daaronder wat verwarmen.' De sultan zei: 'Nooit en te nimmer zal ik onder een zadel van een ezel gaan liggen!' De herder sprak tot de sultan: 'Majesteit, hier buiten de stad is het heel anders koud dan binnen de stad. Middenin de nacht zult u bevriezen van de kou!' De sultan zei vastberaden: 'Bevriezen met eer is beter dan onder het zadel van een ezel te liggen!' De sultan dook ineen en sliep.

Middenin de nacht werd hij wakker door de bittere kou. Hij trilde van de kou. De herder lag te snurken. De sultan probeerde wakker te blijven, maar tevergeefs. Nog geen uurtje later zag hij dat zijn tenen blauw begonnen te worden van de kou. Hij maakte de herder wakker en sprak tandenklapperend: 'Breng wat je vanmiddag zei, maar zeg de naam daarvan niet!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een zaak alsnog wil aanvaarden zonder gezichtsverlies.

23. Chadiedzja is uit de put!

۲۳ - خدیجه از چاه درآمد!

Er wordt verteld dat er eens een man was die een kwaade vrouw had, Chadiedzja geheten. Deze man was zijn vrouw meer dan beu.

Op een dag vroeg de man aan zijn vrouw: 'Zullen we naar buiten gaan, het bos in?' De vrouw vond dit een leuk voorstel.

Toen ze buiten het dorp waren, zag de man een waterput en zei: 'Ik heb dorst, jij ook?' Chadiedzja knikte. Ze gingen naar de put. De man haalde de emmer naar boven en vroeg zijn vrouw om te helpen met de emmer. Toen zij de emmer beet pakte, duwde de man haar in de put en keerde naar huis terug.

Een paar dagen later dacht de man bij zichzelf: 'Hoe zou het met Chadiedzja zijn afgelopen?'

Al denkend ging hij terug naar de bewuste waterput. Daar aangekomen, keek hij erin, maar hij zag niets. Hij haalde de emmer, die buitengewoon zwaar was, omhoog. Toen de emmer boven was, schrok de man zich lam, want er zat een enorme wurgslang in. De man wou de emmer terug gooien, maar de slang sprak smekend tot hem: 'O, goede man, gooi me niet terug in de put, alstublieft. Je hebt me bevrijd van die Chadiedzja, daar beneden. Om je te bedanken, zal ik je eenmalig van dienst zijn en je de rijkste man van de wereld maken.' Dit liet de man zich geen tweemaal zeggen! Hij haalde de wurgslang uit de emmer.

Toen de slang bevrijd was, haalde hij diep adem en zei: 'Wat een boosaardige vrouw zit daar in de put, zeg! God zij dank, door jou ben ik nu van haar bevrijd,' waarop de man zei: 'Zij was tien jaar mijn vrouw hoor en ik heb haar een paar dagen geleden in de put gegooid.' 'Waarom dan pas na tien jaar?' merkte de wurgslang op en vervolgde: 'Nou, we zijn nu allebei toch bevrijd. Goede man, beloofd is beloofd! Om je de rijkste man van de wereld te maken, zal ik nu naar het paleis

van de koning gaan. Daar zal ik de enige dochter van de koning in de wurggreep nemen. Ze kunnen haar niet van mij bevrijden. De koning zal dan een oproep door het land sturen en verkondigen: 'Wie de prinses bevrijdt, krijgt haar tot bruid en is mijn opvolger.' Natuurlijk kan niemand anders dan jij haar bevrijden uit mijn wurggreep. Je moet ook niet vergeten dat dit eenmalig is. Als wij elkaar nadien weer treffen, zal ik je doden. Vergeet dit nooit!' Zo gezegd, zo gedaan.

Toen de man de oproep van de koning hoorde, ging hij naar het paleis en beweerde dat hij de prinses verlossen kon. Waarop een lakei zei: 'Ben je je leven zat man? Weet je wel hoeveel mannen er gewurgd zijn en dat de slang hen allemaal heeft gedood?' 'Ik wil het ook eens proberen,' sprak de man tot de lakei. Toen de man in de hal kwam, zag hij de prinses met de enorme wurgslang om haar hals. Hij liep op haar toe en aaide de slang, waarop de wurgslang de prinses losliet en verdween.

De koning, de prinses en alle andere hovelingen bejubelden de man. De koning schonk hem de hand van zijn enige dochter.

Na een paar maanden sprak de koning op een dag tot zijn schoonzoon: 'De koning van ons buurland is door een wurgslang gevangen. De slang zit om zijn nek. Je moet daarheen gaan en hem ook net als je vrouw bevrijden.' De man wist zich geen raad. Enerzijds herinnerde hij zich wat de wurgslang hem gezegd had, anderzijds dacht hij over zijn positie als schoonzoon van de koning na. Hij besloot uiteindelijk om wel naar het paleis van de koning van het buurland te gaan.

Daar aangekomen, zag hij de bewuste wurgslang om de nek van de koning.

Toen de slang de man zag, sprak hij tot hem: 'Man, ben je vergeten wat ik je gezegd heb. Als ik je weer tref, dood ik jou.' 'Nee, ik ben je woorden niet vergeten. Ik kom je alleen meedelen, dat Chadiedzja de put uit is en naar jou toe komt.' Het laatste woord van de man was nog niet uitgesproken of de slang liet in paniek de koning los en verliet haastig het paleis.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand met klem wil waarschuwen.

24. Dank niet, voordat je gegeten hebt!

۲۴ - ناخوردہ شکر مکن!

Er wordt verteld dat een vos, wanneer hij honger heeft, voor dood op de grond gaat liggen. Zodoende denken andere dieren dat hij dood is. Sommige vogels in de lucht zien dit en duiken omlaag om zijn ogen uit te pikken. Zodra zij binnen het bereik van de vos zijn, pakt hij hen.

Op een dag had een vos verschrikkelijke honger. Hij had bijna een etmaal niets gegeten. Hij ging voor dood op de grond liggen.

Een raaf zag dit en dacht dat de vos dood was. Doch de raaf bleef wel op zijn hoede en dacht: 'Misschien is de vos helemaal niet dood. Ik zal met mijn snavel een cirkel om de vos heen tekenen en morgen kom ik terug om te kijken of de vos nog binnen de cirkel ligt. Als dat zo is pik ik zijn ogen uit.' Hij tekende met zijn snavel een cirkel om de vos en vloog weg.

Toen de raaf weg was, stond de vos op en ging op zoek naar een andere prooi.

De volgende dag, even voordat de raaf terugkwam, ging de vos weer in de cirkel liggen.

Toen de raaf de vos nog precies in de cirkel zag liggen, wist hij zeker dat deze dood was. De raaf dook omlaag om de lekkere oogbollen van de vos te verorberen. Maar toen de raaf eenmaal vlakbij de vos was, greep hij hem met zijn bek.

De raaf zag hoe hij om de tuin geleid was. Hij bedacht snel weer een plan en zei tegen de vos: 'Beste vos, jij hebt mij flink te pakken genomen. Eet smakelijk straks, maar vergeet niet God te danken voor iedere spijze die jij toebedeeld krijgt.'

De vos met al zijn slimheid trapte in de val van de raaf, deed zijn bek open en zei vroom: 'Dank U lieve God voor deze spijze! ...'

Dé spijze zat inmiddels in de boom vlak boven hem en sprak: 'Beste vos met al jouw verstand trapte jij toch mooi in mijn val!' 'Je hebt gelijk raaf en nog iets, dank niet, voordat jij gegeten hebt,' merkte de vos beduusd op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand wijs wil maken dat deze zijn zaak moet volbrengen en niet te vroeg feest moet vieren.

In het Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'De huid verkopen voordat de beer geschoten is!'

25. Dat spek is door de kat opgevreten!

۲۵- آن دنبه را گربه برد!

Er wordt verteld dat eens een doodgewone man een stuk spek had gevonden. Iedere ochtend voordat hij zijn huis verliet, wreef hij wat spek op zijn snor en op

zijn lippen. Hij wou zo in de bazaar aan iedereen laten zien dat hij net een goede maaltijd achter de kiezen had.

Zonder enige aanleiding streek hij vele malen over zijn snor en merkte op dat hij net een vette hap had gegeten. Hij vertelde verder dat de geur van het spek uit zijn snor bewees dat hij heel goed at.

Door zijn gedrag bleef zijn maag altijd leeg. Tijdens het eten dacht men dat hij goed had gegeten. Dus bij het eten was hij nooit aan tafel. Zo bleef hij altijd hongerig, terwijl iedereen dacht dat hij verzadigd was. Dit deed hij bijna iedere dag.

Op een dag, na het dagelijkse ritueel van wrijven, was hij vergeten om het spek weer in de pan terug te doen. Het spek was op het aanrecht achtergebleven.

* * * * *

Niet zolang daarna vrat de kat van de burens het spek op. De zoon van de man rende naar de bazaar om dit aan zijn vader te vertellen.

* * * * *

De man zat in de bazaar bij zijn maten. Hij was aan het vertellen dat hij net een vette maaltijd had gehad. Hij had zijn laatste woorden nog niet uitgesproken of zijn zoon vloog binnen: 'Pappa, pappa dat spek wat je iedere ochtend op je snor en je lippen wreef, is door de kat van de burens opgevreten.' Na het aanhoren van deze mededeling barstten alle aanwezigen in lachen uit. Vanaf die dag zat hij altijd als eerste aan de eettafel.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil laten zien dat de toestand is veranderd en het met de oude voordelen is gedaan.

26. De leiding is in mijn eigen hand!

۲۶ - پیچش دست خودمون است!

Er wordt verteld dat een geestelijke verliefd was op zijn buurvrouw. De man van deze vrouw was een boerenknecht. De geestelijke had allerlei wegen bewandeld om deze vrouw tot zich te nemen. Hij had allerlei listen bedacht om dit echtpaar tot een scheiding te laten komen, maar tevergeefs.

Op een zekere dag toen de geestelijke op zijn balkon was en het huis van zijn burens stond te begluren, zag hij dat de buurman in de richting van Mekka stond te plassen. Hij gilte naar de buurman: 'Wee jou! Gij zult niet plassen in de richting van Mekka! Derhalve is jouw huwelijk vanaf dit moment niet meer geldig! Als jij nog langer met die vrouw blijft leven, zal ik je tot heiden verklaren. Je weet wel welke straf een heiden krijgt: De dood!'

De buurman, een eenvoudige boerenknecht, schrok van het geschreeuw van de geestelijke. Hij had namelijk geleerd dat plassen in de richting van Mekka iets ergs moest zijn, maar hij wist niet dat het kon leiden tot ongeldigheid van je huwelijk en de verklaring tot het heidendom. Hij keek naar de geestelijke met een blik van radeloosheid en van verslagenheid. De man ging zijn huis in en sprak tot zijn vrouw: 'Versluijer je voor mij!' 'Dat hoeft niet, wij zijn toch man en vrouw,' merkte de vrouw zelfverzekerd op. De man zei: 'Niet meer!' 'Niet meer? Hoe bedoel je?' vroeg de vrouw. De man vertelde het verhaal. De vrouw pakte haar grote sluier, bedekte haar gezicht en lichaam daarmee voor de man en sprak: 'Nou man, je moet nu naar de geestelijke gaan en vragen wat er nu moet gebeuren.'

De man ging naar de geestelijke en vroeg wat er moest gebeuren. De geestelijke zei: 'In dit geval is er geen andere oplossing dan een echtscheiding.' De boerenknecht vroeg aan de geestelijke of hij zijn echtscheiding wilde voltrekken. De laatste letter 'n' was nog niet uitgesproken of de geestelijke voltrok de echtscheiding en sprak tot de man: 'Omdat nu de zaak geoorloofd opgelost is, is de verklaring van je heidendom niet meer aan de orde. Ga nu en zet je exvrouw de deur uit, want een man en vrouw die niet met el-kaar verbonden zijn, mogen niet onder één dak wonen!'

De boerenknecht ging naar zijn huis en zette zijn vrouw de deur uit. De vrouw stond op straat te huilen. De geestelijke verscheen op straat en vroeg aan de vrouw om binnen te komen. De vrouw volgde de geestelijke. In de woonkamer sprak de vrouw tot de geestelijke: 'Ik kan zo niet terug naar mijn ouderlijke huis. Ik weet niet wat ik moet doen en waar ik heen moet.' De geestelijke zei: 'Blijf maar een poosje hier en wacht op wat komen gaat. Hoe dan ook, je moet een echtscheidingstermijn van honderd dagen aanhouden. Je mag wel in een kamer van mijn huis als gast verblijven.'

Na honderd dagen voltrok de geestelijke het huwelijk tussen zichzelf en de vrouw. Nu waren ze echtelieden. De boerenknecht besepte toen dat hij door de geestelijke om de tuin was geleid.

Op een zekere dag toen de boerenknecht op zijn balkon zat, zag hij dat de geestelijke in de richting van Mekka stond te plassen. Hij schreeuwde: 'Wee jou! Gij zult niet plassen in de richting van Mekka! Derhalve is jouw huwelijk vanaf dit moment niet meer geldig! Als jij nog langer met die vrouw blijft leven, zal ik je tot heiden

verklaren. Je weet wel welke straf een heiden krijgt: De dood!

De geestelijke keek in de richting van zijn buurman en merkte op: 'Ik sta wel in de richting van Mekka, máár ik leid mijn penis met de rechterhand naar een andere kant, want de leiding is in mijn eigen hand!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men tegen een opmerking in wil gaan en wil zeggen dat men de zaak juist afhandelt.

Dit spreekwoord wordt ook gebruikt om gemeenheid van een ander te beklemtonen en te zeggen dat hij zelf doet wat hij anderen verbiedt.

27. De knoop wil niet los!

۲۷ - سر گره گیر کرده!

Er wordt verteld dat een inbreker door een agent werd aangehouden. Hij begon te jammeren dat hij die avond geen bedoeling had om ergens in te breken en vroeg aan de agent om hem te laten gaan. Maar de agent wilde hier echter niets van weten.

Uiteindelijk kwamen ze overeen dat de inbreker zeven dinar smeergeld moest betalen. De inbreker begon heel sloom de knoop van zijn geldbuidel los te maken om het afgesproken bedrag te betalen. Plotseling verscheen de commandant van de agent. De agent zei: 'Schiet op! Daar is mijn commandant, wees snel. Weet je als hij komt, kom je er niet met zeven dinar vanaf. Zijn laagste tarief is vijftig dinar.' De inbreker zocht nog slomer in zijn geldbuidel. De agent zei: 'Wat doe je? Zie je niet dat hij eraan komt.' De inbreker reageerde: 'Zie je niet hoe ik mijn best doe. De knoop wil niet los!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een zaak niet graag wil afhandelen.

28. De kat heeft ook nog een beschikking van de koning!

۲۸ - به گربه‌ی دزد فرمان خلیفه هم دادند!

Er wordt verteld dat een bewoner van Bagdad een kat in huis had. De medebewoners verstopten al hun lekkernijen voor deze kat, maar hij vond ze altijd en vrat ze op. Iedereen was de kat dan ook meer dan beu. Wat ze ook hadden geprobeerd, zoals slaan of opsluiten, niets had geholpen. De kat bleef zijn streken houden.

Uiteindelijk nam zijn baas een moeilijk besluit en nam de kat in een tasje mee naar de andere kant van de stad. Daar liet hij zijn kat los en ging zelf terug naar huis. Echter, na twee etmalen stond de kat weer voor de deur.

De baas bracht de kat weer naar een andere kant van de stad en zelfs naar de dorpen vlakbij Bagdad, maar tevergeefs. Telkens kwam de kat weer terug.

Bij wijze van laatste redmiddel stopte hij de kat in een speciaal geïsoleerde doos en gooide deze met de kat erin in de Eufraat. Hij hoopte dat de kat nu voorgoed weg zou blijven.

Op die dag voer de koning toevallig met zijn gezelschap op de Eufraat. Eén van de hovelingen zag de doos voorbij drijven. Hij maakte de koning erop attent en deze gaf bevel om de doos uit het water te vissen.

Bij het openen van de doos, zag de koning een prachtige witte kat. De koning glimlachte en zei tegen zijn metgezellen: 'Ik denk dat deze kat een grote boef is en dat zijn eigenaar zo van hem af denkt te kunnen ko-

men. Wij zullen zorgen dat deze kat over onze koninklijke bescherming beschikt.' Daarop beval hij zijn minister het volgende op een stuk papier te schrijven en dit vervolgens om de nek van de kat te hangen.

'Op last van de koning is deze kat vrij om naar elk willekeurig huis te gaan en hij mag eten en drinken wat hij maar wil. Niemand mag hem een strobreed in de weg leggen. Wie zich niet houdt aan deze beschikking, wordt gestraft.'

Toen hebben ze de kat aan wal gezet. De kat liep met opgeheven staart terug naar zijn oude woning. Daar zat net het gezin in alle rust om de tafel. Immers de boosdoener was nu echt verdwenen. De kat kwam echter binnen, sprong op de tafel en pakte het grootste stuk vlees.

Zijn baas zag de kat met het vlees in zijn bek en wilde hem net een tik verkopen toen hij de koninklijke beschikking om de nek van de kat zag hangen. De man zei op een verslagen toon tegen zijn vrouw: 'Toen de kat nog geen beschikking van de koning had, werden we altijd al door hem geplaagd en nu heeft de kat ook nog een beschikking van de koning!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt wanneer iemand vreselijke daden begaat en alsnog een hoge positie verwerft.

Dit spreekwoord wordt ook gebruikt, wanneer iemand bij het begaan van zijn misdaden ook nog ondersteuning krijgt.

29. De levenden moeten de doden hun deel geven!

۲۹ - زنده‌ها سهم مرده‌ها را بدهید!

Er wordt verteld dat een sultan een dochter had die de mooiste en schoonste van de stad was. Iedere dag

pleegden er wel een paar jongens zelfmoord omdat zij verliefd op haar waren en haar niet konden bereiken.

Deze prinses woonde in een prachtig paleis. Iedere namiddag konden de mannen die verliefd op haar waren, tegen betaling van honderd dinar een glimp van haar opvangen.

In deze stad woonde ook een zoon van een zakenman. Hij was stapelgek op de prinses. Iedere dag betaalde hij honderd dinar en ontving een glimp van zijn geliefde.

Het duurde niet lang of al zijn geld raakte op. Omdat hij geen geld meer had om een glimp van haar op te kunnen vangen, zwierf hij rond het paleis van de prinses.

Op zekere dag kwam hij een kale man tegen. De kale man sprak tot hem: 'Als jij doet wat ik zeg, beloof ik je al het geld dat je kwijt bent weer van de prinses terug te krijgen. Bovendien zal ik zorgen dat je een etmaal bij haar kunt komen logeren en haar zelfs kunt liefkozen.' 'Ik ben als was in je handen,' zei de jongen. De kale man zei tegen de jongen: 'Blijf hier op mij wachten. Ik kom dadelijk terug.'

Even later verscheen de kale man met een geit en twee herdersstaven. Hij gaf één van de staven aan de jongen en zei: 'We slaan hiermee zolang op de geit tot we een reactie uit het paleis vernemen.'

Toen begonnen beide mannen de geit met de staven te slaan. Toevallig was de prinses in de buurt en zag dat de mannen zo harteloos een miezerig beest mishandelden. Ze vroeg aan hen, waarom zij zo deden. De kale antwoordde: 'Wij willen hem slachten, straks roosteren en hem opeten!' De prinses hoorde dit, begon te lachen en sprak tot hen: 'Weten jullie niet hoe jullie een

geit moeten slachten?' 'Nee, hoe moeten we dat weten,' merkte de kale op. De prinses zei: 'Nou, kom maar naar binnen. Ik zal zorgen dat deze geit voor jullie geslacht wordt.'

Ze volgden de prinses en kwamen uit op het plein van het paleis. Daar beval de prinses één van haar bedienden de geit te slachten. De bediende slachtte de geit en hakte het vlees in kleine stukken. De kale man en de jongen pakte ieder een stuk vlees en begonnen erop te kauwen. De prinses lachte weer en zei: 'Waarom doen jullie zo?' 'Wij willen het vlees eten,' merkte de kale op. De prinses zei: 'Jullie moeten het niet zo eten. Het vlees moet eerst gebraden worden.' 'Wij weten niet hoe dat moet,' verklaarde de kale weer. De prinses beval aan één van haar bedienden om vuur klaar te maken zodat het vlees daarop geroosterd kon worden.

Inmiddels was de avond aangebroken. Het eten was ook klaar. De bedienden serveerden de maaltijd. De kale pakte grote stukken en bracht die naar zijn oor. De jongen bracht de stukken naar zijn neus. De prinses en haar gezelschapsdame zagen dit en lachten luid. De prinses sprak tot hen: 'Weten jullie soms niet hoe jullie dat op moeten eten?' 'Nee hoor, want wij werden altijd door onze moeder gevoed. Onze moeder maakte hapjes en stopte die in onze mond. Daarom weten we niet hoe we dat zelf moeten doen,' merkte de kale op. De prinses keek naar haar gezelschapsdame en zei: 'Nou, laten wij de handeling van hun moeder vanavond even overnemen. Ik zal de jongen even eten geven en jij die kale.' Toen maakten ze hapjes klaar en stopten deze in de monden van beide kerels totdat zij niet meer konden.

Na het eten gingen beide mannen op de eettafel liggen,

staken hun benen in de lucht en begonnen rare bewegingen te maken. De prinses en haar gezelschapsdame barstten in lachen uit. De prinses sprak tot de mannen: 'Waarom doen jullie zo?' 'Wij gaan slapen,' antwoordde de kale. De prinses zei: 'Zo slaap je toch niet! Of weten jullie niet hoe jullie moeten slapen?' 'Onze moeder bracht ons iedere avond naar bed en bleef zolang bij ons tot wij in slaap vielen,' verklaarde de kale onnozel. De prinses sprak tot de hofdame: 'Breng de kale naar je kamer en zorg dat hij slaapt. Ik breng deze jongen naar mijn kamer en probeer hem in slaap te krijgen.'

Zo gezegd, zo gedaan.

Middenin de nacht schrok de prinses wakker door het geschreeuw van de kale die op het dak van het paleis stond. Zij haastte zich naar het dak. Daar smeekte zij de kale om te stoppen met roepen. De kale zei: 'Dit kan ik niet. Het is mijn religieuze plicht om mensen luid op te roepen voor het ochtendgebed.' De prinses smeekte verder: 'Alsjeblieft houd op. Anders wordt mijn vader wakker. Ik geef je wat je maar wilt, als je maar ophoudt.' 'Ik houd pas op als je mij tienduizend dinar geeft,' sprak de kale tot de prinses. De prinses ging akkoord. Dit bedrag was veel hoger dan zij van de jongeman had gekregen. De prinses betaalde het geld en de mannen vertrokken uit het paleis.

De mannen kwamen bij een begraafplaats. Daar besloten ze om zich in het lijkenhuis te verstoppen tot zonsopgang. Ze gingen in een grote kist liggen.

Na een tijdje kwam er een groep inbrekers met hun buit in het lijkenhuis. De inbrekers gingen zitten en begonnen de buit onderling te verdelen. Toen alles was verdeeld, bleef er nog een waardevol zwaard over. Ze kre-

gen ruzie over wie het zwaard zou krijgen. Uiteindelijk besloten ze dat wie met één slag een kist doormidden kon houwen, de eigenaar van het zwaard zou worden. De mannen in de kist begonnen te bibberen. Eén van de inbrekers pakte het zwaard en zei tegen zijn maten: 'Nu houw ik deze kist met één slag door midden. Kijk!' Het laatste woord was nog niet uitgesproken of beide mannen richtten zich plotseling op in de kist, terwijl ze luid riepen: 'De levenden moeten de doden hun deel geven!' De inbrekers vluchtten uit angst het lijkenhuis uit en lieten hun buit achter. Toen ze ver genoeg van het lijkenhuis waren, bleven ze staan en zeiden tegen elkaar: 'Dat bestaat toch niet. Doden zijn dood. We moeten terug.' Ze keerden terug naar het lijkenhuis. Eén van de inbrekers die zich dapperder achtte dan de anderen, zei: 'Ik ga even een kijkje nemen om te zien of alles in orde is.'

De man liep op zijn tenen naar het lijkenhuis. Hij deed zachtjes de deur open en stak zijn hoofd naar binnen. De kale pakte de pet van de inbreker, gooide deze naar zijn vriend en riep: 'Dit is ook jouw deel!' De dappere inbreker schrok daarvan, rende terug naar zijn maten en riep luid: 'Vrienden, we gaan, want de doden zijn met velen. Ze hadden de buit onderling verdeeld, maar één van hen had nog niets. Mijn pet werd zijn deel.' De inbrekers verdwenen.

Bij zonsopgang pakten de kale man en de jongeman al het geld en de buit en gingen naar hun stad. Daar leefden ze nog lang en gelukkig.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men geestig zijn deel opeist of zegt dat hij geen deel heeft gekregen.

30. De speelman werkt voor de wolf!

۳۰ - حلاج گرگ شده!

Er wordt verteld dat een speelman bij zonsopgang onderweg was vanuit zijn eigen dorp naar een ander dorp om daar met zijn citer op een feest muziek te maken. De weg daarheen was bedekt met sneeuw. Het was snijgend koud. Plotseling kwam er een hongerige wolf te voorschijn. De speelman schrok van deze wolf. In zijn radeloosheid ging hij zitten en begon op de citer te spelen om zo de wolf bang te maken. Het lukte hem, want de wolf rende weg. Toen stond de man weer op om zijn weg te vervolgen. Echter, hij had nog geen stap verder gezet of de hongerige wolf keerde terug. De speelman ging weer op zijn hurken zitten en begon weer citer te spelen.

Dit herhaalde zich tot zonsondergang. Elke keer dat de wolf terugkeerde, speelde de man voor hem en weg was het beest.

Tegen de avond keerde de wolf niet meer terug. Toen de speelman merkte dat de wolf niet meer terugkwam, keerde hij terug naar zijn eigen dorp.

Zijn vrouw kwam haar man tegemoet en vroeg wat hij die dag verdiend had. De man antwoordde: 'Niets!' 'Hoezo niets?' vroeg de vrouw. De man merkte op: 'Vandaag heb ik als speelman voor de wolf gewerkt.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men met heel veel moeite zijn werk doet, terwijl men niets verdient.

31. Het gerecht was slechts het doeleinde van de sjeik!

۳۱ - شیخ بندول شوربا بود!

Er wordt verteld dat een dorpshef een stempel nodig

had voor een document dat vervalst was en dat hij zo geldig wilde maken .

Op een zekere avond nodigde hij de sjeik uit voor een diner. Hij vroeg aan zijn vrouw een heel lekkere gerecht uit den lande klaar te maken. Hij wilde de sjeik met dit gerecht in verlegenheid brengen, zodat hij zonder moeilijk te doen zijn stempel op het document zou zetten.

Toen de sjeik arriveerde, onthaalde het dorps hoofd hem op een waterpijp en een kopje thee. Daarna gingen zij aan tafel. De sjeik die niet in het bezit was van een bescheiden buik, gaf complimenten bij iedere hap die hij naar binnen werkte. De ogen van het dorps hoofd straalden van tevredenheid. Het eet-ritueel van de sjeik duurde net zo lang tot er niets meer op tafel stond.

Het dorps hoofd bracht nog een waterpijp en een kopje thee, terwijl de sjeik het ene compliment na het andere maakte voor het gerecht.

Toen de sjeik klaar was met het roken van zijn waterpijp en het drinken van zijn thee, stond hij op om te vertrekken. Het dorps hoofd besepte dat al zijn gedane moeite tevergeefs zou zijn geweest als de sjeik nu weg zou gaan, daarom stond hij erop dat de sjeik nog een uurtje zou blijven. Maar de sjeik zei dat hij voor een belangrijke zaak weg moest. De sjeik complimenteerde het dorps hoofd en vertrok.

Toen de vrouw van het dorps hoofd vroeg of de sjeik genoten had van het eten, antwoordde hij: 'Ja hoor, zeer zeker!' De vrouw vroeg verder of haar man het document door de sjeik had laten stempelen. De man antwoordde beduusd: 'Nee!' Zij vroeg: 'Waarom niet?' 'Het gerecht was slechts het doeleinde van de sjeik,' merkte het dorps hoofd gefrustreerd op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men met een bepaalde zaak niet bereikt wat men voor ogen heeft en bovendien ook nog een zaak verliest.

32. De neus van Grote Mirza!

۳۲ - دماغ میرزا بزرگ!

Er wordt verteld dat Grote Mirza de leermeester was van een paar zonen van de Iraanse koning Fathali-sjah van de Qadzjariden-dynastie. Hij bezat een enorme, spitse neus. Hij had geen indrukwekkende uitstraling. De prinsjes maakten hem belachelijk. Zij gooiden kleine steentjes naar de neus van de leermeester. Hierdoor was de neus altijd rood en opgezwollen. De neus leek daarom nog groter dan die al was.

Uiteindelijk was de leermeester het gedrag van de prinsjes beu en wendde zich daarom tot de koning. Hij smeekte of de koning hem ontslag wilde verlenen als leermeester van de prinsjes. De koning vroeg hem naar de reden van dit ontslag.

Omdat Grote Mirza voor de prinsjes vreesde, openbaarde hij de echte reden voor zijn ontslag niet. Maar toen de koning hem meer onder druk zette, biechtte hij de reden op.

Fathali-sjah ontbood alle prinsjes, berispte hen en zei: 'Straks zal ik jullie de oren goed wassen!'

Eén van de prinsjes die bravoure had, sprak hees: 'Majesteit, het is niet onze schuld. De schuld ligt bij de neus van Grote Mirza zelf.' 'Hoezo?' vroeg de koning. Het prinsje zei: 'Majesteit, de neus van Grote Mirza is zo groot dat elke keer als wij een steentje willen gooien naar vogels of iets anders, dit zijn neus raakt. Het is niet

onze schuld. De schuld ligt bij de neus van Grote Mirza.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men zijn schuld bij een ander wil leggen.

33. De ezel poept niet altijd dadels hoor!

۳۳ - همیشه خره خرما نمی ریند!

Er wordt verteld dat een plattelander een magere en zwakke ezel had. Hij probeerde de ezel hoe dan ook te verkopen, maar niemand was bereid om zo'n ezel te kopen.

Op een dag bedacht hij een plan. Hij kocht een paar verse dadels. Hij smeerde ze met boter in en stopte ze in het achterwerk van de ezel. Toen bracht hij zijn ezel naar de veemarkt. Daar riep hij luid dat zijn ezel dadels poepte. Een groep mensen verzamelde zich om hem en de ezel heen. Eén merkte op dat dat niet mogelijk was. De man zei dat het wel te bewijzen was, maar ze moesten even wachten. Het duurde niet lang of de ezel liet een wind. Toen poepte hij een paar dadels. Iedereen keek met grote ogen naar de ezel. Naar de dadels en naar het achterwerk van de ezel.

Eén zei: 'Ik koop deze ezel voor tien dinar!' De ander verhoogde de prijs met twee dinar. De derde verhoogde het bedrag nog met enkele dinars. Uiteindelijk verkocht de plattelander zijn ezel, die nog geen twee dinar waard was, voor honderd dinar en ging er vandoor.

De koper van de ezel kwam in een uitbundige stemming met langoor thuis. Zijn gezin vierde feest vanwege de zegen die ze ontvangen hadden.

De volgende ochtend toen de vrouw des huizes naar de stal ging om de dadels bijeen te rapen, vond zij niets

anders dan ezelsvijgen. Zij wachtten nog een paar dagen, maar de ezel bleef ezelsvijgen poepen en geen dadels.

De man ging met de ezel naar de plattelander en klaagde dat de ezel geen dadels poepte. 'De ezel poept niet altijd dadels hoor!' merkte de plattelander zelfverzekerd op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men niet altijd geluk heeft.

34. De sjah schenkt, Sjeik Ali-chan, de bediende, geeft het niet!

۳۴ - شاه می بخشد، ولی شیخ علی خان نمی بخشد!

Er wordt verteld dat een dichter een lofzang maakte op de Iraanse koning Karim-chan en deze hem voorlas. De koning genoot van het gedicht en toen de dichter klaar was, gaf hij zijn minister, Sjeik Ali-chan, opdracht om deze dichter duizend dinar als geschenk te geven.

Omdat Sjeik Ali-chan dit wel een enorm bedrag achtte voor een gedicht, aarzelde hij om dit aan de dichter uit te betalen. Hij stuurde hem onder allerlei voorwendsels weg. Er verliep meer dan één maand en de dichter had zijn duizend dinar nog niet gekregen.

Op een dag klaagde de dichter bij de koning dat Sjeik Ali-chan nog niet zijn duizend dinar aan hem had uitbetaald. De koning beval Sjeik Ali-chan om deze dichter tweeduizend dinar te betalen. Sjeik Ali-chan betaalde deze ook niet. De volgende keer, toen de dichter klaagde dat hij geen tweeduizend dinar had gezien, verhoogde de koning de som tot drieduizend dinar. Doch Sjeik Ali-chan bleef volharden.

Deze keer toen de dichter klaagde bij de koning dat hij geen drieduizend dinar had gezien, riep de koning Sjeik Ali-chan bij zich en sprak tot hem: 'Ik weet waarom je weigert om deze man uit te betalen. Je denkt namelijk dat dit een groot bedrag is voor zo'n gedicht. Je denkt ook dat ik fouten maak bij deze schenking. Maar nee, ik bega geen fout. Jij begaat een fout. Op de dag dat ik beval om hem duizend dinar te betalen uit de staatskas, wist ik dat deze dichter met het geld, dat in onze staatskas lag, een huis zou gaan bouwen. Weet je wat dat betekent? Dat betekent werkgelegenheid scheppen. Dat betekent dat er geld gaat rollen!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat een zaak die door de hoofdpersoon is uitgevaardigd, door de lager geplaatste persoon wordt tegengewerkt.

35. De berekening is juist, maar mijn handen zijn leeg hoor!

۳۵ - حساب درستہ، ولی چیزی در مشت من نیست!

Er wordt verteld dat een plattelander zijn oogst naar Isfahan bracht. Hij ging met zijn oogst naar Hadzji Hadi, één van de groothandelaars. Hadzji woog de oogst en begon samen met de plattelander te rekenen. Hij pakte het telraam, bracht het cijfer honderdvijftig op het telraam en zei: 'Je oogst was honderdvijftig. Is dat juist?' 'Ja,' zei de plattelander. Hadzji bracht het cijfer tweehonderd op het telraam en zei: 'De dozen waar je oogst in zat wogen tweehonderd. Is dat juist?' 'Ja,' zei de plattelander. Hadzji verminderde tweehonderd met honderdvijftig. Het telraam stond op min vijftig. Hij wees naar deze vijftig en zei: 'Nou honderdvijftig min tweehonderd is min vijftig. Dus ik heb vijftig tegoed!'

De plattelander dacht even bij zichzelf na, rekende met zijn vingers, mompelde wat en besepte dat de berekening van Hadzji juist was. Hadzji sprak tot hem: 'Is mijn berekening soms niet juist?' 'De berekening is juist, maar mijn handen zijn leeg hoor!' merkte de plattelander verbijsterd op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ondeugdelijke boekhouding of berekening aantreft.

36. De helft heb je met katoen beplant, laat de andere helft braak liggen, daar wil ik zelf zijde planten!

۳۶- نصفش را پنبه کاشتی، نصف دیگرش را بگذار، خودم میخوامم ابریشم بکارم!
Er wordt verteld dat eens een barbier die beginneling was, het hoofd van een plattelander schoor. Omdat dit zijn eerste klant was, sneed hij in het hoofd van de man het ene plekje na het andere. De barbier plakte watten op de snijwondjes die hij achterliet. Toen de helft van het hoofd van de plattelander brandde door de talrijke snijwondjes en de jonge barbier in zijn voorraadkast zocht naar een nieuwe doos watten, vroeg hij hem waar hij mee bezig was. De barbier antwoordde: 'Ik plant katoen!' 'De helft heb je met katoen beplant, laat de andere helft braak liggen, daar wil ik zelf zijde planten!' merkte de plattelander op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een zaak die niet naar zijn wens is vervuld, tijdens de behandeling wil stopzetten.

37. De nacht is nog te jong om te plassen!

۳۷- نشاشیده شب دراز است!
Er wordt verteld dat een kind iedere nacht in zijn bed

plaste. Op een avond ging dat kind veel eerder dan normaal naar bed. Hij had nog maar net geslapen of hij werd wakker en zag dat zijn bed droog was. Hierop riep hij luid naar zijn moeder: 'Mama, mama, ik heb vannacht niet geplast!' 'De nacht is nog te jong om te plassen,' riep de moeder terug.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat een uitspraak voorbarig is.

38. De ganzen hebben slechts één poot!

۳۸ - مرغ یک پا دارد!

Er wordt verteld dat een slimmerik die aan het hof werkte, zijn vrouw een gans liet roosteren. Hij wilde deze namelijk als een geschenk naar de koning brengen en zich zo bij de koning geliefd maken.

Toen het maal klaar was, nam hij dit op een mooi dienblad met een deksel erop mee en ging op pad naar het paleis.

Onderweg werd hij gek van de geur van de geroosterde gans. Hij kon zich niet bedwingen en at één van de poten op.

Toen de koning de gans met één poot zag, vroeg hij waarom de gans maar één poot had. De man wees naar de ganzen die naast de vijver van het hof op één poot stonden en merkte op: 'Kijk majesteit, de ganzen hebben slechts één poot!' De laatste woorden waren nog niet uitgesproken, of één van de lakeien sloeg de ganzen met een stok, waarop die op twee poten wegrenden. De koning wees naar de ganzen en zei: 'Kijk mannetje, ze hebben twee poten hoor!' 'Majesteit, als de lakei u zou hebben geslagen, dan had u nu wel vier poten hoor,' mompelde de man hees.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, om het consequent-zijn van een ander te benadrukken.

39. De zebra van Abdolla-chan!

۳۹ - گورخر عبدالله خان!

Er wordt verteld dat Abdolla-chan de eerste minister van Fath-ali-sjah van de Qadzjariden-dynastie een zebra als cadeau kreeg. Na een tijdje merkte hij dat de zebra zo mager was geworden als een lat.

Hij vroeg aan de stalmeester naar de reden van de magerheid van de zebra. De stalmeester merkte op: 'Excellentie, de zebra is geen staldier. Hij moet vrij zijn.' Abdolla-chan beval dat de deur van de stal van de zebra open moest zijn. De zebra had nu bewegingsvrijheid. De zebra verliet iedere ochtend de stal en zwierf in de stad rond. Hij pikte van de groenteman, de bakker, de kruidenier, van wie niet.

Omdat de mensen ontzag hadden voor Abdolla-chan, durfden zij niets tegen het brutale gedrag van de zebra te ondernemen.

Een kruidenier klaagde hierover bij een oude, wijze man: 'Die zebra brengt mij de meeste schade toe. Hij vreet soms hele dure kruiden van mij en ik durf hem niet weg te jagen. Wat moet ik hiermee? Heb je een raad voor mij?' De wijze man sprak: 'De zebra's hebben een hekel aan liefdesverklaringen en geestdrift. Je moet morgen een dienblad vol fruit, groenten en kruiden klaarmaken. Wanneer jij hem in de richting van jouw winkel ziet komen, moet je dit dienblad vol geestdrift naar hem toebrengen. Je moet luid liefdesliedjes voor

hem zingen en hem het dienblad voorhouden, zoals je dat bij de aankomst van je geliefde doet. Als je zo doet, zal hij wegrekken en zich nooit meer laten zien.'

De volgende dag maakte de kruidenier een dienblad klaar. In de namiddag zag hij de zebra naar zijn winkel toekomen. Hij pakte het bewuste dienblad en liep zingend en dansend geestdriftig de zebra tegemoet. De zebra schrok van wat hij zag, keerde de kruidenier de rug toe, rende weg en werd nooit meer in de buurt van de kruidenier gezien.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat het gedrag van een ander te brutaal en onbeschoft is.

40. De kaars die je thuis nodig hebt, mag je niet aan de moskee schenken!

۴۰ - چراغی که به خانه ر و است، به مسجد حرام است!

Er wordt verteld dat een zakenman een gelofte deed om veertig avonden achtereen een kaars aan de moskee te schenken. Iedere avond ging de koster van de moskee naar de zakenman en kreeg een kaars. De veertig nachten waren voorbij, maar de koster bleef iedere avond aan de deur van de zakenman verschijnen voor een kaars.

Op zekere avond, toen de zakenman de opdringerigheid van de koster beu was en bovendien de kosten van al die kaarsen niet meer kon opbrengen, sprak hij tot de koster: 'Mijnheer, zeg tegen de imam van de moskee dat ik maar één kaars per avond kan betalen en die heb ik voor mijn eigen huis nodig, dus: de kaars die je thuis nodig hebt, mag je niet aan de moskee schenken!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men vrijgevig doet, terwijl men zelf in nood zit.

41. De tante met een lange nek!

۴۱ - خاله گردن دراز!

Er wordt verteld dat er een man was aan wiens vrouw een steekje los was. Hoe de man ook probeerde zijn vrouw bij te sturen, het lukte hem niet. Iedere avond moest hij weer aanhoren wat voor krankzinnige dingen zijn vrouw had gedaan.

Op een avond, toen hij weer hoorde wat zijn vrouw allemaal had uitgespookt, pakte hij haar beet, zette haar de deur uit en zei: 'Zo'n vrouw wil ik niet! Wegwezen jij!' en smeed de deur dicht.

De vrouw liep huilend door de straten tot zij bij een ruïne aankwam. Ze huilde en huilde totdat zij uitgeput op een steen ging zitten. Toen zag zij dat er een raaf krassend de ruïne binnenvloog.

De vrouw dacht dat de kraai door haar man gestuurd was om te bemiddelen en het weer goed te maken tussen haar en haar man. Daarom sprak zij tot de raaf: 'Nee! Ik accepteer jouw bemiddeling niet tante raaf. Ik ga niet naar die nare man terug.'

Er was nog geen uur verstreken of een koolmeesje kwam tsjilpend de ruïne binnenvliegen.

De vrouw zag dit en zei: 'Wat ben jij een lief klein vogeltje. Mijn man weet dat ik gek ben op kleine vogeltjes. Daarom heeft hij jou gestuurd om mij terug te halen. Maar lief vogeltje, ik ben mijn man beu. Ik zal niet meer naar zijn huis terugkeren. Verspil dus geen moeite meer.'

Na het koolmeesje kwam een kat miauwend de ruïne binnenlopen. De vrouw sprak tot de kat: 'Meneer miauw, smeeik mij alstublieft niet om terug te gaan naar die man.' Terwijl de vrouw zo bezig was met de kat,

trad er balkend een ezel binnen. De vrouw richtte zich nu tot de hemel en klaagde: 'O mijn God, nu heeft die man oom ezel als bemiddelaar gestuurd. Ik ga nooit meer terug naar dat spookhuis.' Haar laatste woorden waren nog niet koud of een kameel trad de ruïne binnen. De vrouw schrok van het grote beest en reageerde: 'Wat doet u, tante met de lange nek hier? Lieve tante met de lange nek, ik schaam mij om ook uw bemiddeling zoals de bemiddeling van tante raaf, lief koolmeesje, meneer miauw en oom ezel af te wijzen. Dus ik ga wel met u mee naar huis.' Hierop pakte de vrouw de halster van de kameel vast en ging naar haar man terug.

Toen de vrouw bij haar huis aanklopte, schrok haar man wakker. De man vroeg wie daar was. De vrouw antwoordde: 'Ik!' De man deed kwaad de deur open en voordat hij kon reageren, zag hij de grote kameel die voor de deur stond. De man merkte op: 'Wat is dit nu weer vrouw?' 'Wat dit is? Dit is toch de tante met de lange nek die jij zelf als bemiddelaar hebt gestuurd om mij terug te halen!' antwoordde de vrouw onnozel.

Toen de man dit hoorde, dacht hij dat dit een Godsgeschenk moest zijn. Hij nam de kameel met de last en zijn vrouw mee naar binnen.

Eenmaal binnenshuis bracht de man de kameel naar de stal. Hij liet de kameel zitten en opende de last die de kameel op zijn rug droeg. De last bevatte duizenden gouden munten. De man stuurde de vrouw naar de slaapkamer en groef een grote kuil voor de gouden munten. Hierin verstopte hij het Godsgeschenk en bracht de kameel weg. Toen hij weer thuis was, maakte hij tientallen kleine bitterballen en een grote pan toma-

tensoep en bracht die naar het dak. Hij liet de soep en bitterballen door de schoorsteen naar de slaapkamer zakken. Vervolgens liep hij zelf naar de slaapkamer en ging in zijn bed liggen.

De vrouw was door de herrie van het neerlaten van de soep en de bitterballen wakker geworden. Zich verbaasd begon zij van de eetwaar te proeven. Toen ging zij naar haar man, maakte hem wakker en zei vol enthousiasme: 'Wakker worden! Wakker worden! Het regent tomatensoep en bitterballen!' 'Zeg vrouw, ben jij nu helemaal gek geworden?' reageerde de man quasi verbaasd tot zijn eega. De vrouw sprak op indringende toon tot haar man: 'Nee, ik ben niet helemaal gek. Kom maar met mij mee,' waarop zij haar man meesleepte naar de soep en de bitterballen. Toen de man dit zag, zei hij tegen zijn vrouw: 'Het is al goed hoor, stop wat soep en bitterballen voor de lunch van morgen in een pan. Nu ga ik verder slapen.'

De man ging naar bed en de vrouw stopte wat soep en bitterballen in een pan, zette deze in de keuken en ging naast haar man slapen.

De volgende dag, rond het middaguur, riep de omroeper van het hof door de straten dat de kameel van de koning, met zijn gouden last, zoek was. Wie hier iets van wist, moest dit melden en zou een beloning krijgen. De vrouw hoorde dit en zei bij zichzelf: 'Nu is het de tijd om mij op mijn man te wreken.' Waarop zij naar de omroeper liep en hem vertelde dat zij wist waar de kameel was.

De omroeper bracht haar naar de koning. De koning vroeg aan de vrouw: 'Waar heb jij de kameel gezien?'

'Majesteit, ik heb hem vannacht gezien. Ik bracht hem naar mijn man. Mijn man heeft hem op stal gezet,' antwoordde de vrouw.

De koning stuurde zijn soldaten naar de man. De soldaten brachten hem onmiddellijk naar de koning.

De koning sprak tot de man: 'Ho mannetje, wat heb jij met de last van mijn kameel gedaan en waar is hij nu?'

'Ik heb geen kameel gezien, majesteit,' luidde het antwoord van de man.

De koning brulde: 'Mannetje, jouw eigen vrouw heeft dit verteld.' 'Majesteit, mijn vrouw is gek. Dat weet iedereen. Als u mij de gelegenheid geeft, zal ik dit bewijzen,' merkte de man op. De koning beval zijn bedienden de vrouw op te halen. Toen de vrouw kwam, vroeg de koning aan haar: 'Wanneer heb jij vannacht de kameel naar jouw huis gebracht?' De vrouw antwoordde vastberaden: 'Toen het uit de hemel tomatensoep en bitterballen regende.' Bij deze uitspraak barstten alle aanwezigen en de koning in lachen uit. De man richtte zich tot de koning en merkte schamper op: 'Ik zei het u toch majesteit, dat er een steekje los is aan mijn vrouw!' De koning stuurde de man en vrouw weg.

Na geruime tijd verhuisden de man en zijn vrouw naar een onbekende bestemming en ze leefden nog lang en gelukkig van de gouden last.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een bemiddelaar geestig tegemoet treedt. En ook wanneer men een bemiddeling niet meer kan weigeren.

42. De ene blinde wijst de andere blinde de weg!

۴۲ - کوری ببین عصاکش کور دگر بود!

Er wordt verteld dat een blinde in gesprek was met een

andere blinde. Middenin het gesprek vroeg de tweede blinde aan de eerste: 'Waar is de bakker?'

Toen wees de eerste blinde de andere vol enthousiasme en opgewonden de weg. Waarop men uit dit gedrag het volgende spreekwoord heeft gedestilleerd: 'De ene blinde wijst de andere blinde de weg.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat degene die een ander wijs wil maken, zelf wijsheid nodig heeft.

43. De raaf probeerde net als een patrijs te lopen, maar daardoor vergat hij zijn eigen manier van lopen!

۴۳ - کلاغ رفت مثل کبک راه برود، راه رفتن خودش هم یادش رفت!

Er wordt verteld dat een raaf in een tuin een patrijs zag lopen. De manier waarop de patrijs zich voortbewoog was gracieus en prachtig, waardoor de raaf dacht: 'Zo wil ik ook lopen!'

Enkele weken lang, iedere dag van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat, probeerde hij net als de patrijs te lopen. Het lukte hem niet, sterker nog: 'Hij was zijn eigen manier van lopen ook kwijt.' Hij kon helemaal niet meer lopen.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, om te benadrukken dat men een verkeerd voorbeeld volgt of probeert na te doen.

44. De nieuwe mouwen horen te eten!

۴۴ - آستین نو، بخور پلو!

Er wordt verteld dat er een derwijs in een college van een leermeester kwam. Omdat hij oude en versleten kleding droeg met vele lappen, keek iedereen op hem

neer. Niemand nam hem serieus. Hij zette zich neer bij de deur in de gang en luisterde naar de discussie, zonder iets te zeggen. De leerlingen bespraken een filosofisch-theologisch onderwerp. Iedere leerling probeerde met luide stem zijn lezing aan de ander op te dringen.

Hun beweringen waren niets anders dan humbug. Na een uurtje discussie bleef hun onderwerp nog steeds onoplosbaar. Hierdoor kwam de derwisj tot spreken en met grote kennis en wijsheid bood hij de oplossing aan. Iedereen viel hem met woorden aan: 'Wie ben jij en wat is jouw status om in de aanwezigheid van deze grote wijzen te spreken?' Waarop de derwisj zich weer in stilzwijgen hulde. Hierna ging iedereen weg, ook de derwisj.

De volgende dag kwam dezelfde derwisj in hetzelfde gezelschap als de dag daarvoor, maar deze keer gekleed in een mooie brokaten mantel. Hij droeg een prachtige tulband en had een zilveren stok in zijn hand. Hij ging op dezelfde plaats zitten. Deze keer begon iedereen op te merken dat de plaats waarop de derwisj wilde zitten bestemd was voor ongeletterden. Van hen moest hij op de ereplaats gaan zitten.

Het gezelschap zette de discussie van gisteren voort. Iedereen kondigde zijn bedrieglijke lezing aan. Na een tijdje mengde de derwisj zich ook in de discussie en sprak allemaal onzin. De aanwezigen applaudisseerden voor de uitgesproken woorden van de derwisj, waar niemand iets van had begrepen.

Toen het etenstijd was, brachten de bedienden gerechten en dekten een grote eettafel. Iedereen nam plaats aan de eettafel en de derwisj ook. De bedienden schep-ten iedereen het hoofdgerecht van rijst en vlees op. Om-

dat de derwisj een eregast was, scheidte de gastheer hem zelf rijst en vlees op. Iedereen stak zijn lepel in de mond, maar de derwisj stak de lepel vol met eten in zijn mouwen, terwijl hij mompelde: 'De nieuwe mouwen horen te eten!'

Iedereen keek op van het gedrag van de derwisj en barstte in lachen uit. De gastheer sprak tot de derwisj: 'Eerwaarde mogen wij van u weten welk gekscherend gedrag wij hebben begaan dat u onze spijzen zo beledigt?' 'Er bestaat geen gedrag dat nog meer gekscherend is dan jullie gedrag van gisteren en dat van vandaag. Gisteren kondigde ik de juiste oplossing van de discussie aan. Doch jullie vielen me allemaal aan, omdat jullie je niet konden voorstellen dat iemand als ik de juiste woorden had kunnen zeggen. Want mijn kleding bestond uit armzalige lompen. Vandaag heb ik niets meer dan onzin verkondigd, maar jullie applausseerden voor mij. Want vandaag had ik een herenkleding aan. Heren, zullen we eerlijk wezen, mijn kleding van vandaag verdient jullie waardering en niet ik. Dus degene die jullie waardering heeft verdiend, verdient ook het eten,' merkte de derwisj op en verliet het gezelschap.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de wijsheid nastreeft en de onwijzen met een aanmerking het juiste pad wil wijzen.

45. De stierenkop zit klem in de kan!

۴۵ - سر گاو تو خمره گیر کرده!

wordt verteld dat toen een stier water dronk uit een kan, zijn kop klem kwam te zitten. De eigenaar van de

stier probeerde de kop van dier los te krijgen. Maar hoe hij ook trok, het was tevergeefs. Toen ging hij naar de geestelijke die de meest wijze man van het dorp was en vertelde zijn verhaal. Na veel aarzelen ging de geestelijke met hem mee.

Toen de geestelijke de zaak van alle kanten bestudeerd had, sprak hij tot de boer: 'Dit is een prachtige kan, het is zonde om hem te breken. Haal de slager er maar bij.'

Toen de slager de kop van de stier had afgehakt, zag de boer dat de kop nog steeds in de kan was. Hierop sprak hij tot de geestelijke: 'Eerwaarde, de kop zit nog steeds in de kan,' waarop de geestelijke zei: 'Ik zie geen andere oplossing, de kan moet gebroken worden.' Zo waren de stier en de kan, beide, verloren gegaan.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men door absurde oplossingen een ander nog verder in de problemen helpt dan al het geval was.

46. De bron van dit kwaad zijn we zelf!

۴۶ - از ماست که بر ماست!

Het gedicht 'DE ADELAAR' van de Iraanse dichter Naser Chosrow:

Op een dag steeg een adelaar vanaf een rots op naar de
hemel
voor de jacht pronkte hij met zijn vleugels, veren en
snavel.

Hij keek fier naar zijn vleugels en sprak toen bekakt:
'Vandaag is het ondermaanse onder mijn veren gezakt!

Wanneer ik naar de hoogste hemelboog vlieg op mijn
gemak,
zie ik het allerkleinste, al lag het op de zeebodem naast
een slak.

Als op een woestijnstruik een mugje danst,
zie je dat zijn beweging in onze ogen glanst.
Niemand ter wereld als ik vliegt met zoveel zwier,
geen Phoenix, geen condor en ook geen lammergier.
Hij sprak dikwijls over 'IK' en vreesde niet zijn lot,
let wel, het onbillijk' lot verdraagt niet onze spot.
Plots, uit een verborgen hoek, schoot uit een venijnige
boog,
een door het lot bepaalde pijl naar deze grote vogel
hoog.
Deze hartverscheurende pijl trof de zijde van dit ge-
vleugelde dier
en bracht hem vanuit de hemelen naar de diepten der
aarde hier.
Hij daalde zielig en maakte sprongen als een vis in een
dorre woestijn;
de adelaar keek naar links en rechts: 'Mij trof een pijl
met felle pijn.'
Hij verbaasde zich erover hoe een stuk ijzer en een riet
kunnen samengaan;
hij vroeg zich af: 'Waar komen deze scherpste en deze
springkracht vandaan?'
Bij zijn laatste blik naar de pijl, vond hij hem voorzien
van een veer van zichzelf;
hij zuchtte diep: 'Wie moeten we beklagen? De bron
van dit kwaad zijn we zelf!'
O, Chosrow, doe zelfingenomenheid en IK uit je hoofd
vandaan,
je zag toch, wat arrogantie en 'IK' met de adelaar heb-
ben gedaan.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil laten zien dat men zelf de oorzaak is van zijn ellende.

In het Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Hoogmoed komt voor de val!' en 'Een koekje van eigen deeg krijgen!'

47. De ruzie ging over ons dekbed!

۴۷ دعوا سر لحاف ملا بود!

Er wordt verteld dat er eens een man en zijn vrouw, naast elkaar, in de slaapkamer, onder hun dekbed sliepen.

Plotseling schrok de vrouw wakker door herrie die zij buiten op straat hoorde. Zij porde haar man wakker en zei: 'Man, ga eens kijken waar de ruzie buiten op straat over gaat'

De man, die halfnaakt was, sloeg het dekbed om zich heen en haastte zich naar de straat.

Op de straat was een groep dronkaards aan het herrie schoppen. Toen ze de man met het prachtige dekbed zagen, rukten zij hem deze van het lijf en gingen ervandoor.

De man keerde halfnaakt, zonder dekbed, beduusd naar de slaapkamer terug. De vrouw vroeg: 'Waar ging de ruzie nou over man?' 'De ruzie ging over ons dekbed!' antwoordde de man slaapdrunk.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de echte oorzaak van een feit wil verhullen.

48. De pan is gestorven!

۴۸ - دیگش سر زارفت!

Er wordt verteld dat er eens een man naar zijn buurman ging om een pan te lenen. De volgende dag toen

de man de pan naar zijn buurman terugbracht, zag de eigenaar in zijn eigen pan nog een klein pannetje. Hij vroeg verbaasd aan de buurman: 'Wat is dit nou voor een pannetje' 'Jouw pan was zwanger en is vannacht bij ons bevallen,' verklaarde de man. De buurman die een hebzuchtige man was, bedankte blij zijn onnozele buurman en deed de deur dicht.

Eén week later kwam de man weer bij zijn buurman en leende diens allergrootste pan.

Er gingen twee weken voorbij, maar de buurman had de pan nog steeds niet teruggebracht. Dus ging hij naar de buurman om zijn grote pan terug te halen.

De buurman deed de deur open. De man vroeg naar zijn grote pan. Hierop antwoordde de buurman: 'Tijdens de bevalling is de pan gestorven!' De man schreeuwde vol ongeloof: 'Een pan kan toch niet sterven?' 'Een pan die van een pannetje bevat, kan wel sterven hoor!' merkte de buurman slim op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de hebzucht van iemand wil bestraffen.

49. De nachtegaal die smakeloze pruimen eet, zal niet beter zingen!

۴۹ - بلبلی که خوراکش زردآلو هلندر باشد، بهتر از این نمی خواند!

Er wordt verteld dat drie maten een pruimentuin binnen gingen om de allerlekkerste pruimen te stelen en te eten. Geen boom droeg pruimen behalve één. De pruimen van deze boom waren smakeloos. Van die allerlekkerste pruimen was geen spoor te bekennen. Ze hadden geen andere keus dan wat van deze pruimen te plukken. Eén ging de boom in om deze uit te schudden. De andere twee bleven aan de voet van de boom om de ge-

vallen pruimen bijeen te rapen. Op dat moment verscheen de tuinman in de verte. De twee aan de voet van de boom kozen het hazenpad. De één verstopte zich onder een ezel die aan de hoek van de tuin was vastgebonden. De ander verstopte zich in een geul.

De tuinman ging naar degene die zich onder de ezel had verstopt en vroeg: 'Wie ben jij?' 'Ik ben een ezelsveulen,' antwoordde de man. De tuinman merkte op: 'Deze ezel is een mannetje hoor!' 'Dat is waar, dit is mijn vader. Mijn moeder heeft ons verlaten,' sprak de man onnozel.

De tuinman ging naar de tweede en vroeg: 'Wie ben jij?' 'Ik ben hondenpoep,' antwoordde de man. De tuinman vroeg: 'Wat doe jij hier dan?' 'De hond van de buren heeft mij hier gepoept,' merkte de man onnozel op.

De tuinman ging naar de derde die zich ineengedoken had teruggetrokken in de boom en vroeg: 'Wie ben jij?' 'Ik ben de nachtegaal,' antwoordde de man. De tuinman sprak tot hem: 'Als je een nachtegaal bent, zing dan wat voor mij!' De man begon verschrikkelijk vals te zingen. De tuinman zei: 'Hou op, een nachtegaal zingt niet zo vreeslijk!' 'De nachtegaal die smakeloze pruimen eet, zal niet beter zingen,' merkte de man niet onnozel op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ander er op wil wijzen dat een goedkope zaak een mager resultaat levert.

50. Deze berekening lijkt op de berekening van de blinde met zijn penis!

۵۰ - این حسابهاست که کوره با کیرش می کرد!

Eerste variant:

Er wordt verteld dat een blinde bedelde bij de stadspoort. Op een dag had hij veel meer geld bijeen gebedeld dan gewoonlijk.

's Avonds kon hij door zijn blijheid vanwege zoveel geld niet slapen. Omdat hij niet kon slapen begon hij na te denken en plannen te maken. Hij haalde zijn geld onder de matras vandaan en begon de muntjes te tellen. Het duurde niet lang of hij dacht dat nu de tijd was gekomen om te huwen. Hij dacht namelijk: 'Als er geld is, komt een vrouw vanzelf.'

Hij begon te rekenen hoeveel een vrouw hem zou kosten: 'Met vijf dinar kan ik de bruidsschat betalen. Dan heb ik nog drie dinar over. Ik zal voor één dinar een zachte matras kopen, want als ik met mijn vrouw lig te vrijen, heb ik een zachte matras nodig.'

Door zulke gedachten kreeg hij een erectie. Hij merkte dat en sprak tegen zijn penis: 'Nou je hoeft niet zo stijf te kijken. Die zes dinar waren jouw kosten. Maak je niet druk, ik zal de resterende twee dinar ook voor jou betalen.'

Hij zat zo te rekenen en luid te praten. Hij wist niet dat inmiddels een inbreker zijn huis was binnengekomen. De inbreker had alles gezien en gehoord. Hij pakte al het geld van de blinde en ging er vandoor. En zo bleef de blinde wenend en jammerend achter.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een onmogelijke illusie of berekening aan de kaak wil stellen.

Tweede variant:

Er wordt verteld dat een blinde door een woestijn naar

de stad liep. Hij moest nog acht kilometer lopen. Hij had nog geen kilometer afgelegd of hij hoorde een ruiter aankomen. De ruiter was een plattelander die samen met zijn vrouw op een muilezel zat.

De blinde was vermoeid geraakt door de warme stralen van de zon. Hij had dorst. Toen hij het hoefgetrappel van de muilezel hoorde, sprak hij: 'Wie u ook bent, wees mij barmhartig! Ik ga bijna dood van dorst en vermoeidheid. Moge God u belonen voor uw barmhartigheid!'

De plattelander kreeg medelijden met deze zielige blinde. Hij stopte, en gaf de blinde wat water en brood. De blinde dankte de plattelander. De plattelander bedacht dat hij deze blinde daar niet kon achterlaten. Hij sprak tot de blinde: 'Ik heb alleen maar één muilezel. Mijn vrouw reist ook mee. We kunnen niet met z'n drieën op dit dier verder reizen. Ik ga verder te voet tot de volgende oase. Jij gaat op de muilezel, achter mijn vrouw zitten. Zo kunnen we verder reizen.'

De blinde besteeg met hulp van de plattelander de muilezel, achter de vrouw. De plattelander nam het juk van de muilezel en ze gingen verder.

Aangekomen bij de oase dacht de plattelander dat de blinde nu zou afstijgen van de muilezel, doch hij hoorde de blinde zeggen: 'Broeder, het is niet zo ver meer naar de stad. Alstublieft neem mij mee naar de stad. God zal je zeker belonen voor je barmhartigheid!' De plattelander hoorde dit en zei: 'Nou, vooruit dan maar.' Bij de stadspoort aangekomen, begon de blinde te smeken: 'Alsjeblieft, breng me naar het moskeplein.' De plattelander bracht hem naar het moskeplein. Op het plein zei de plattelander: 'Dit is het moskeplein. Stijg maar af!'

De blinde sprak: 'Waarom moet ik afstijgen? Wat wil jij van mij, van mijn muilezel en van mijn vrouw!?'

De plattelander zei verbaasd: 'Ben je helemaal betoeterd. Dit dier is mijn muilezel en deze vrouw is mijn echtgenote.'

De blinde begon luid te wenen en te jammeren dat de mensen hem van die onredelijke man moesten verlossen. Door het gillen van de blinde kwam er een groep mensen om hen heen staan. De radeloze plattelander sprak zielig: 'O mensen kijk, omwille van God, naar mijn toestand. Ik heb deze rotblinde acht kilometer op mijn muilezel, achter mijn vrouw, meegenomen naar de stad. Nu eist hij mijn muilezel en mijn echtgenote. Dat kan toch zomaar niet.' De ruzie tussen de blinde en de plattelander duurde voort. Geen van de partijen nam zijn woorden terug.

Eén van de aanwezigen stelde voor dat ze naar de rechter moesten gaan.

De rechter sprak met beide partijen. Inmiddels was de avond aangebroken en was de rechter nog niet klaar met de behandeling van de zaak. Hij beval dat deze mensen in aparte onderkomens moesten overnachten. Zij kregen ieder een onderkomen in de herberg van de stad.

Te middernacht ging de rechter naar de bewuste herberg. Hij ging naar het onderkomen van de plattelander. Daar hoorde hij de plattelander aan: 'O Almachtige God, U weet dat ik die blinde alleen maar wilde helpen. Kijk alstublieft wat ik verdiend heb in ruil voor mijn barmhartigheid. Niemand zal mij geloven. Alleen Uw hulp kan mij nog redden. Alstublieft!'

De rechter hoorde dit en ging naar het onderkomen van

de vrouw. Hij hoorde de vrouw zeggen: 'O Grote God, U weet dat ik en mijn man alleen maar die blinde wilden helpen. Het is niet eerlijk om zo te worden beloond. Alstublieft, geef mijn man terug!'

De rechter hoorde dit en vervolgde zijn weg naar het onderkomen van de blinde. Daar hoorde hij de blinde zeggen: 'Het kon niet beter. Mijn lieve penis je zult morgen de beste dag van je leven ontvangen. Nu moet je rustig gaan slapen. Morgen vieren we feest. Zie je wel hoe ik een mooie vrouw en een muilezel aan die onnozele plattelander heb ontnomen. Het zal niet zolang duren dat ik die muilezel zal verkopen en een zachte matras zal kopen. Dan begint jouw koningschap. Nu moet je nog maar één nachtje slapen, dan is het zover, mijn lieve penis!'

Het woord 'penis' was nog niet door de blinde uitgesproken of de rechter deed de deur van het onderkomen open en sprak tot de blinde: 'Wee jou! Is dit het antwoord op de barmhartigheid van een man die jou heeft geholpen?' Hierop deed de rechter met zijn aanwijsstok een paar tikken uit op het hoofd van de blinde. Hij beval de blinde in de bak te gooien en beval de vrouw zich weer met haar man te verenigen en betaalde hen uit de stadskas een vergoeding voor het hem aangedane leed.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een onmogelijke illusie of berekening aan de kaak wil stellen.

51. Deze belofte lijkt op de belofte van Salomon aan de kikkers!

۵۱ - این وعده هاست که حضرت سلیمان به قورباغه‌ها میداد!

Er wordt verteld dat alle kikkers van de hele wereld naar koning Salomon gingen. Zij spraken tot Salomon in koor: 'Majesteit, wij zijn altijd naakt. 's Winters rillen we van de kou en 's zomers koken we van de hitte. Vraag namens ons aan de genadige God om een laken voor ons.' Salomon beloofde hun dit. De kikkers gingen feestvierend terug.

De week daarop gingen de kikkers naar Salomon en vroegen om hun laken. Salomon beloofde weer dat ze binnenkort een laken zouden krijgen.

De week daarna waren de kikkers weer bij Salomon en zeiden in koor: 'Laken!'

De weken daarna herhaalden de kikkers weer: 'Laken, laken, laken, walaken, kwaken ...'

Nog steeds kwaken alle kikkers in de hele wereld en nog steeds hebben ze geen laken!

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer een belofte niet in vervulling gaat.

52. Dit is slechts een halve meter daarvan!

۵۲ - این نیم گزش بود!

Er wordt verteld dat een plattelander graag bij de notabelen wilde behoren. De notabelen droegen toen een broek van zwart satijn. Zwart satijn was een dure stof. Deze plattelander kon zich een broek van zwart satijn niet veroorloven. Hij liet een broek van zwart katoen maken met een wijd kruis van zwart satijn. Toen ging hij naar de moskee met zijn nieuwe broek aan. Daar aangekomen, ging hij met zijn benen gespreid zitten,

zodat hij zijn zwart satijnen kruis aan iedereen kon laten zien, terwijl hij de rest van de broek bedekte met zijn kaftan.

Het duurde niet lang of de man viel in een diepe slaap. Er was een slimmerik in de moskee. Hij zag de plattelander in diepe slaap. Hij haalde zijn zakmes tevoorschijn en sneed het satijnen kruis uit de broek van de plattelander weg, nam het mee en ging verderop in de moskee zitten.

Even later toen er nog meer mensen in de moskee kwamen, werd de plattelander wakker en zag dat iedereen naar zijn kruis zat te staren. Hij begon opgewonden tegen de mensen te spreken zonder dat hij in de gaten had, wat er was gebeurd: 'Heren dit is slechts een halve meter daarvan, de rest zit onder de kaftan.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat een zaak slechts een onderdeel van een grotere zaak is.

53. Dit komt ook door ouderdom!

۵۳ - پیری است و هزار عیب شرعی!

Er wordt verteld dat een man die oud was geworden, voor zijn vele klachten naar een geneesheer ging. De geneesheer vroeg wat er met hem aan de hand was. De man sprak: 'Mijn ogen zien niet goed.' 'Dit komt door ouderdom,' merkte de geneesheer op. De man zei: 'Ik kan niet goed horen.' 'Dit komt door ouderdom,' merkte de geneesheer weer op. De man zei: 'Ik heb maagzuur.' 'Dit komt door ouderdom,' zei de geneesheer opnieuw. De man klaagde: 'Ik kan niet meer goed eten.' 'Dit komt door ouderdom,' merkte de geneesheer op. De man zei: 'Mijn benen doen zo'n pijn als ik wat loop.'

Dit komt door ouderdom,' merkte de geneesheer weer op. Op elke klacht van de man merkte de geneesheer op: 'Dit komt door ouderdom!' Uiteindelijk werd de oude man kwaad, keek strak in het gezicht van de geneesheer, maakte een grimas en bracht uit: 'Njnnjjnnjjnnjj ...' 'Dit komt ook door ouderdom,' merkte de geneesheer op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men geestig het klagen van een ander wil weergeven.

54. Dit is het verhaal van de muizen, de kat en de kaas!

۵۴ - حکایت موشه است و قالب پنیر!

Er wordt verteld dat op een dag twee muizen een stuk kaas stalen. Ze kregen ruzie over het verdelen van de kaas. Na veel ruziën en bekvechten gingen ze naar een vrome kat die woonachtig was in hun stad. Deze kat had jaren geleden berouw getoond voor dat hij op muizen gejaagd had. Nu was deze kat een waardige kat. Alle muizen gingen naar hem toe om wijze raad.

Toen de twee muizen bij de kat aankwamen en hun verhaal hadden verteld, sprak de kat tot hen: 'Mijne heren, ik zal mijn best doen voor jullie!'

Hierop ging de kat met de muizen naar een kruidenier. De kat leende het mes en de weegschaal van deze kruidenier. Daarna ging hij met de muizen op het plein voor de winkel de kaas eerlijk verdelen. De kat sneed de kaas precies door midden. Hij legde de stukken kaas op de weegschaal. Het ene was een beetje zwaarder dan het andere. De kat pakte het zwaarste stuk, sneed

er een stukje van af en at dit zelf op. Weer legde hij dit stuk kaas op de weegschaal. Nu was het andere stuk iets zwaarder. De kat pakte dit stuk en sneed ook hier een stukje van af en at het op, terwijl de muizen zaten toe te kijken. De kat legde dit stuk kaas opnieuw op de weegschaal. Deze keer woog het andere stuk weer wat zwaarder. De kat sneed ook hiervan weer een stukje af en at het op.

Na nog geen half uurtje was er nog maar een heel klein brokje kaas overgebleven. De kat pakte dit stukje met zijn rechter poot en merkte vroom tegen de muizen op, terwijl hij het laatste stukje kaas ook in zijn bek liet verdwijnen: 'En dit was mijn arbeidsloon heren!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een onrechtvaardige verdeling ziet gebeuren.

55. Dit is mijn beurt om te dansen!

۵۵ - نوبت رقص ما هم می شود!

Er was een kameel met een ezel erbij
zij zwoegden de hele dag op een boerderij.
Op een avond, in de stal, sprak de kameel
klagend tot de ezel: 'Dit wordt me teveel,
hoe lang moeten we nog ochtend en middag
zware lasten dragen zwetend en zonder lach,
's Nachts in deze benauwde stal suffen
nog even en wij behoren tot de muffen,
als jij, mijn vriend, dit leven ook zat bent
en op zoek wilt naar iets wat jij nog niet kent,
zullen we dan morgen tijdens baasjes middagdut
weglopen voordat wij opnieuw worden opgejut.

'Dat is goed,' antwoordde de edele ezel rap,
hiermee versterkten dezen hun broederschap.
De volgende middag, toen de boer rustig sliep
keek de kameel de ezel aan, sprak in het geniep:
'Nu gaan we, mijn allerbeste vriend en kameraad.'
De kameel en ezel vertrokken zonder verder beraad.
Na uren vluchten belandden ze in een groene wei,
maakten een feest en graasden gelukkig en vrij.
Toen ging de ezel met een volle buik, zonder dialoog
met de rug op de grond liggen met zijn poten omhoog.
Hij bewoog zich naar alle kanten van links naar rechts,
terwijl hij te luid balkte, dit werkte dan ook averechts
De kameel schrok van het gedrag van de ezel en zei:
'Wat doe jij nou? Ze zullen ons horen in deze wei
en weer terughalen of ben je nu ineens helemaal?'
'Dat niet, dit is het ritueel van ons ezels allemaal.
Met een volle buik moet je wat dansen,'
antwoordde de ezel na gulzig schransen,
hij ging verder met zijn enthousiaste gedans en gebalk,
terwijl de kameel stond te kijken als een radeloze valk.
Het duurde niet lang of de boer met zijn knechten
kwamen te voorschijn en zonder ruzie of vechten
namen ze de ezel en de kameel weer mee naar de boerderij
en brachten de knechten hun vuile zadels naar de stomerij.
De volgende dag zette de boer een zware last van katoen
op de rug van de kameel en de ezel zonder enig fatsoen.
De boer wou het katoen in een naburig dorp verkopen,
voordat zijn contract met de koper zou zijn verlopen.
Onderweg kwamen ze een rivier tegen
al buiten de oevers vanwege de regen.
De rivier was zo diep dat de boer bang was dat zijn goed
op de rug van de ezel verloren zou gaan en wel met spoed.
Hij zette ezels last neer en bond hem vast aan een boom
om zijn ezel te behoeden voor eventueel hevige stroom.

Hij voerde de kameel naar de andere kant van de rivier.
De boer zag dat de rivier te diep was voor het andere dier.
Daarom moest de kameel ook de ezels last vervoeren
terwijl de domoor dit stond te bekijken en te beloeren.
De laatste ronde moest de ezel op de rug van de kameel
gaan zitten om de andere kant te bereiken in zijn geheel.
Midden in de rivier begon de kameel wild te bewegen.
De ezel schrok ervan en zei: 'Dit valt me van je tegen,
dadelijk val ik nog in het water en verdrink,
wat jij hier doet is wel afschuwelijk en link.
'Dit is mijn beurt om te dansen, appel van mijn oog!'
antwoordde de kameel, terwijl hij nog wilder bewoog.

*Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemands ge-
drag op gelijke wijze beantwoordt.*

*In het Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Met gelijke munt
betalen!'*

56. Doe dan maar yoghurt!

۵۶ - حالا که همیشه ماست بده!

Er wordt verteld dat een stotterende man naar een
melkboer ging om één liter melk te halen. Hij gaf wat
geld aan de melkboer en zei: 'Alstublieft één liter
mmmmm ... mmmmm ...' Hij kon het woord 'melk' niet
uitspreken. Daarom zei hij na een paar keer tevergeefs
proberen: 'mmmmm ... Doe dan maar yoghurt!'

*Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men niet krijgt
wat men wil en uit noodzaak iets heel anders aanneemt.*

57. Doe verder niets, want het wordt nog erger!

۵۷ - دستش نزن که بدتر میشه!

Er wordt verteld dat iemand een groot en mooi huis liet

bouwen. Op de dag dat het huis voor de helft klaar was, ging hij met zijn vrouw het huis bekijken. Toen ze in het kielzog van de bouwmeester het hele huis hadden bekeken, gingen ze in de achtertuin op de grond zitten om een beetje uit te rusten. Toen de vrouw ging zitten, schoof haar rok een beetje omhoog, waardoor de blote dijen van de vrouw te voorschijn kwamen.

De ogen van de bouwmeester waren gericht op de dijen van de vrouw. De man van de vrouw merkte dit. Hij kon zijn frustratie niet beheersen en wilde een einde aan de situatie maken, daarom wees hij naar de salon van het gebouw en zei: 'Veel van mijn kennissen zeggen: 'Als het plafond van de salon één meter hoger was, zou dat veel beter zijn.' Wat denken jullie daarvan?' 'Doe verder niets, want het wordt nog erger!' merkte de bouwmeester op, terwijl hij naar de dijen van de vrouw bleef kijken.

Toen de man merkte dat zijn truc niet werkte, sprak hij: 'Een aantal van mijn kennissen zegt: 'Als de keuken een halve meter breder was, was dat beter.' Wat denken jullie daarvan?' 'Doe verder niets, want het wordt nog erger!' merkte de bouwmeester op, terwijl hij naar de dijen van de vrouw bleef kijken.

De man zei: 'Mijn buurman gelooft dat de slaapkamer te groot is. Wat vinden jullie daarvan?' 'Doe verder niets want het wordt nog erger,' merkte de bouwmeester op, terwijl hij naar de dijen van de vrouw bleef kijken.

Toen geen van zijn trucs werkte, pakte hij een kiezelsteentje en gooide dit naar de dijen van zijn vrouw om haar zo te waarschuwen. Het steentje raakte het doel. De vrouw schrok daarvan en haastte zich om op te

staan. Door deze beweging liet zij een wind. Haar man werd nog gefrustreerder en kreeg een rood hoofd van schaamte. De bouwmeester die zijn bedoeling had begrepen, merkte op: 'Ik zei al: 'Doe verder niets, want het wordt nog erger!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men genoeg heeft gedaan en niet meer hoeft bij te werken.

58. Een leeuw zonder staart, kop en buik bestaat niet!

۵۸ - شیر بی دم و سر و اشکم که دید؟

Er wordt verteld dat een man naar een tatoeëerder ging en tegen hem zei: 'Alle stoere mannen hebben tatoeages op hun lijf. Ik wil graag ook een tatoeage op mijn lichaam hebben.'

De tatoeëerder vroeg: 'Wat voor tatoeage wil jij?' 'Ik wil zo'n tatoeage hebben die stoere mannen dragen,' merkte de man op. De tatoeëerder zei: 'De meest favoriete tatoeage van stoere mannen is de afbeelding van een leeuw op de rug.' 'Dat doen we,' bevestigde de man. De tatoeëerder sprak: 'Doe je hemd uit en ga maar vast op je buik op de tafel liggen.' De man deed wat hem opgedragen werd.

De tatoeëerder pakte een bundel naalden en ging naar de man toe. 'Zet je tanden op elkaar,' zei de tatoeëerder en zette de bundel naalden op de huid van de man. De man voelde dat en vroeg: 'Waarmee wilt u beginnen?' 'Met de staart,' was het antwoord van de tatoeëerder. De man sprak met trillende stem: 'Laat maar! Mijn leeuw hoeft geen staart te hebben.' De tatoeëerder stopte met de staart en zette de bundel naalden ergens an-

ders op de huid. Waarop de man vroeg: 'Waar bent u nu mee bezig?' 'Met de kop,' antwoordde de tatoeëerder. De man sprak: 'Mijn leeuw hoeft geen kop!' De tatoeëerder stopte met de kop en begon weer op een andere plek. 'Wat doet u nu?' vroeg de man. De tatoeëerder antwoordde: 'Ik wil aan de buik van die leeuw beginnen.' De man merkte op: 'Als ik moet bestellen, dan bestel ik een leeuw zonder buik!' 'Een leeuw zonder staart, kop en buik bestaat niet!' operde de tatoeëerder.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat zonder enige moeite of werk men niets kan bereiken.

Dit verhaal is afkomstig uit de verhandeling van de Iraanse, in Turkije begraven, Roemi uit de veertiende eeuw.

59. Een hoog spuitende waterstraal van een fontein daalt snel!

۵۹ - فواره چون بلند شود، سرنگون شود!

Er wordt verteld dat Haroen Al-Rasjid van de Abbasi-dynastie en zijn eerste minister Dzfafar Barmaki zich ophielden in een koninklijke boomgaard in Bagdad. Haroen zag een prachtige appel aan een boom. Hij vroeg aan Dzfafar om deze voor hem te plukken. Hoe Dzfafar ook probeerde de appel te plukken, hij slaagde er niet in. Haroen ging met zijn rug tegen de boomstam staan, maakte met zijn handpalmen een kommetje, hield dit voor zijn buik als steun en vroeg aan Dzfafar om zijn voet daarop te zetten om zo de bewuste appel te kunnen bereiken. Maar Dzfafar was nog niet hoog genoeg geklommen om de bewuste appel te plukken.

Haroen sprak tot Dzjafar: 'Ga met je voeten op mijn schouder staan, dan ben je hoog genoeg om hem te plukken.' Hierop zette Dzjafar zijn voeten op de schouders van de sultan en zo bereikte hij de appel. Eerste minister Dzjafar plukte de appel, steeg af en gaf deze aan sultan Haroen Al-Rasjid. De sultan hapte in de appel en vond hem heerlijk. Hij riep de tuinman om hem persoonlijk te bedanken.

De tuinman die een oude en wijze man was en het hele gebeuren van het appelplukken had aanschouwd, kwam naar hem toe en boog uit respect voor de sultan. Haroen bedankte hem voor de lekkere appel en vroeg wat de oude man wenste als geschenk. De tuinman sprak onderdanig: 'Majesteit, moge God Almachtig uw glorie bij de dag verheffen! Ik heb geen gemis aan goud en geld, doch ik heb een verzoek.' 'Wat voor verzoek?' vroeg de sultan. De oude, wijze tuinman zei: 'Majesteit, ik wil graag dat u mij een koninklijke, schriftelijke beschikking doet toekomen, waarop staat dat ik niets en dan ook helemaal niets met deze Dzjafar Barmaki en welke Barmaki dan ook te maken heb en zal hebben. Ik heb nooit een betrekking met de Barmaki-stam gehad en zal die ook niet krijgen.' 'Ben je helemaal gek geworden, ouwe!? Vandaag de dag geniet de Barmaki-stam onze koninklijke genade. Iedereen probeert zich aan deze stam te conformeren. Waarom wil je in tegenstelling tot iedereen afstand bewaren tot de Barmaki-stam?' vroeg Haroen. De tuinman boog opnieuw en zei: 'Majesteit, moge God u belonen met Zijn hoogste beloning! Omdat u naar mijn wens vroeg, legde ik die aan u voor. Ik zal zeker vereerd zijn door de ontvangst van deze beschikking.' Haroen Al-Rasjid zag dat Dzjafar Barma-

ki behoorlijk in zijn maag zat met dit voorval. Omdat hij zelf naar de wens van de tuinman had gevraagd, kon hij niet meer terug. Hij beval zijn griffier om de bewuste koninklijke beschikking klaar te maken. De volgende dag ondertekende en stempelde Haroen de beschikking en gaf hem aan de tuinman.

Een tijd later ging de zon der glorie van de Barmakistam onder. Dzjafar en vele familieleden van hem werden op last van Haroen gedood. In de straten van Bagdad en andere steden en dorpen van het koninkrijk van Haroen Al-Rasjid maakten de gardes jacht op degenen die Barmaki heetten of iets met Barmaki te maken hadden.

De oude tuinman werd ook door de garde gearresteerd. Toen de gardesoldaten hem wilden onthoofden, liet hij de bewuste koninklijke beschikking van Haroen Al-Rasjid zien. De garden brachten de oude man met zijn beschikking naar het hof.

Daar aangekomen, bracht men hem naar Haroen. De sultan bevestigde de beschikking. Hij vroeg aan de oude man, waarom hij in de gloriedagen van de Barmakistam had verzocht om zo'n beschikking. De oude, wijze tuinman sprak onderdanig: 'Majesteit, u ziet wanneer een fontein omhoog schiet en het allerhoogste punt bereikt heeft, zal die zeker dalen. Op die bewuste dag zag ik dat Dzjafar zijn voeten op uw koninklijke schouder zette en toen besepte ik dat de Barmaki-stam zijn allerhoogste punt wel had bereikt en daarna wel moest vallen. Toen wist ik dat binnenkort een Barmaki te zijn of iets met een Barmaki te maken te hebben je de kop zou gaan kosten. Daarom vroeg ik toen naar uw beschikking.' Haroen Al-Rasjid bewonderde de wijsheid

van de oude tuinman en benoemde hem tot het hoofd van zijn tuinencomplex.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat wanneer een zaak zijn hoogtepunt heeft bereikt, die daarna in verval zal raken.

60. Een stukje bot in de wond!

۶۰- استخوان لای زخم می گذارد!

Er wordt verteld dat een slager tijdens zijn werkzaamheden viel en zijn elleboog brak. Er bleven stukjes bot in het vlees van zijn elleboog vast zitten. Om deze stukjes weg te laten halen ging hij naar een geneesheer. De geneesheer haalde alle stukjes weg, op één stukje na. Hij waste de wond schoon, smeerde er een zalf op tegen de pijn, verbond de wond en maakte een volgende afspraak.

Na één week verscheen de slager met twee lamsbouten als geschenk, bij de geneesheer. De geneesheer maakte de wond weer open, waste deze schoon, smeerde er weer een beetje zalf op tegen de pijn. Maar hij liet dat stukje zitten. Hij ontving naast de lamsbouten nog zijn loon en maakte weer een afspraak voor over een week. Dit gebeurde het hele jaar door. Iedere week verscheen de bewuste slager met twee lamsbouten bij de geneesheer. De geneesheer opende iedere keer zijn wond, waste hem en smeerde er een beetje zalf op zonder dat hij dat bewuste stukje bot weghaalde en verbond weer de wond.

Eigenlijk was deze slager een kip die iedere week gouden eieren voor de geneesheer legde.

Eens was de geneesheer op reis en zijn zoon verving

hem. Op deze bewuste dag kwam de slager met zijn twee lamsbouten bij de praktijk van de geneesheer. De zoon van de geneesheer opende de wond en haalde dat stukje bot weg. Hij waste de wond schoon, smeerde er wat zalf op en verbond hem daarna weer. Toen de jonge geneesheer klaar was met zijn behandeling, vroeg de slager om de volgende afspraak. 'U hoeft niet meer terug te komen, want de kwaal van uw wond was een stukje bot en dat heb ik nu weggehaald,' sprak de jonge geneesheer.

Na een paar weken vroeg de geneesheer aan zijn zoon waarom de bewuste slager niet meer in zijn praktijk kwam. De zoon antwoordde: 'Vader, in zijn wond zat een stukje bot en dat heb ik weggehaald. Daardom hoefde hij niet meer terug te komen.' 'Wat heb jij gedaan, sukkel? Heb jij da stukje bot wat ons iedere week, het hele jaar door, twee lamsbouten bezorgde, weggehaald,' schreeuwde de geneesheer.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men andermans zaak niet afhandelt omwille van eigen profijt.

61. Een kind van een bedelaar blijft een kind van een bedelaar!

٦١ - گدازاده گدازاده است تا چشمش کور!

Er wordt verteld dat een sultan in de stad een mooi meisje aantrof. Het meisje bedelde. De sultan vond het jammer dat een zo mooi meisje op de straat moest bedelen en aan iedere voorbijganger moest smeken om wat kleingeld. Hij beval aan zijn minister om het meisje naar zijn harem te brengen. De koning gaf opdracht om haar een heropvoeding te geven.

Na twee jaar ging de sultan naar het vertrek van dat meisje. Hij was helemaal van slag door de schoonheid van de dame die hij daar aantrof. Op dezelfde dag riep hij het hoofd van het hof bij zich en beval het huwelijk tussen hem en deze dame te voltrekken. Het hoofd van het hof ging naar de vrouw toe om haar hiervan op de hoogte te stellen. De vrouw stelde een voorwaarde aan dit huwelijk. Haar voorwaarde was, dat zij altijd alleen moest kunnen eten.

De sultan accepteerde dit en ze trouwden. Binnen een mum van tijd promoveerde deze vrouw tot lievelingsvrouw van de sultan. Alleen bij de lunch en het diner verdween de dame in een gesloten kamer. Daar at zij geheel in haar eentje. De andere vrouwen van de harem waren jaloers op de positie van deze lievelingsvrouw van de sultan. Zij probeerden haar zwart te maken bij hem.

Op een dag vroeg één van de vrouwen van de harem aan de sultan: 'Majesteit, vraagt u zich ooit af, waarom deze vrouw alleen eet?' Deze vraag maakte de sultan argwanend. Hij beval één van de hofdames om zijn lievelingsvrouw in de gaten te houden en erachter te komen hoe zij haar lunch en diner gebruikte.

Op een zekere dag verstopte deze hofdame zich in een kast van de eetkamer van de gemalin der sultan. Toen de lievelingsvrouw van de sultan alle deuren op slot had gedaan, zette zij het dienblad waarop haar lunch stond op de grond. Daarop ging zij op de hurken zitten en begon te smeken: 'Alstublieft mijnheer! Alstublieft mevrouw! Geef om God deze bedelaar een lunch! Ik heb drie dagen niets gegeten! Geef mij alstublieft te eten!' Toen begon zij de lunch snel te verslinden. Daar-

na dankte zij uitbundig: 'Moge God Almachtig u en uw naasten belonen omdat u mij een lunch hebt geschonken! Dank u mijnheer! Dank u mevrouw!' Toen ruimde zij alles op, verzorgde haar uiterlijk en vertrok uit de kamer.

De hofdame kwam later uit haar schuilplaats, ging naar de sultan en vertelde wat zij gezien en gehoord had, waarop de sultan mompelde: 'Een kind van een bedelaar blijft een kind van een bedelaar.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat mensen niet veranderen en dezelfde blijven.

In het Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Eenmaal een dief, altijd een dief!'

62. Een sprinkhaan vliegt wellicht één keer weg, ook twee keer, maar de derde keer wordt hij gepakt!

۶۲ - یک بار جستى ملخه، بار دوم جستى ملخه، بار سوم گیر افتادى ملخه!

Er wordt verteld dat eens een groep vrouwen zich in het badhuis waste. De badmeesteres riep luid: 'Schiet op en ga naar de kleedruimte, want de vrouw van de waarzegger van het hof komt dadelijk.'

Alle vrouwen gehoorzaamden, behalve de vrouw van een drager. Zij zei: 'Zolang ik mezelf niet goed heb gewassen, ga ik niet weg.' Hierop kwamen de medewerkers van het badhuis te voorschijn en ze trokken haar uit het bad. Deze vrouw kleepte zich aan en ging huilend naar huis.

's Avonds toen de drager thuiskwam, maakte zijn vrouw grote ruzie met hem. Zij zei: 'Of je word een waarzegger of we gaan uit elkaar. Punt uit!' 'Beste

vrouw, ben je helemaal? Ik kan niet waarzeggen. Om te kunnen waarzeggen moet je waarzegkennis hebben,' verklaarde de man. De vrouw hield aan: 'Of je begin met waarzeggen of we gaan uit elkaar.' De man zei: 'Nou vooruit dan maar! Ik ga vanaf morgen een waarzegger worden.'

De volgende dag ging de man naar de markt, kocht een klein kleed en een astrolabium. Daarop ging hij naar het moskeeplein, legde het kleedje op de grond, ging daarop zitten, maakte het astrolabium gereed en begon te roepen: 'Hier is de waarzegger, mijne heren! Hier is de waarzegger, geachte dames!'

Toevallig was op die dag één van de koninklijke kameelen, beladen met goud, zoekgeraakt. De kameeldrijver van het hof die de hele dag op zoek was naar de kameel en hem niet had gevonden, zag deze waarzegger. Hij dacht: 'Ik kan aan deze waarzegger vragen waar de kameel is.' Daarom ging hij naar de man. Hij groette hem en vertelde dat zijn koninklijke kameel zoek was en zei verder: 'Als jij kunt zeggen waar de kameel nu is, dan krijg jij een behoorlijke beloning.' De man die hier niet op had gerekend, verloor zijn beheersing niet, keek diepzinnig in het astrolabium, mompelde wat en sprak tot de kameeldrijver: 'U moet op uw rechter hak gaan staan, zeven keer om uw as draaien, terwijl uw rechterhand op uw hartstreek rust en uw linkerhand uitgestoken is. Zo moet u naar rechts draaien. Na zeven keer draaien, moet u stoppen. In de richting waarin uw linkerhand wijst, vindt u de bewuste kameel.' De kameeldrijver deed wat hem was opgedragen. Hij volgde de kant waar zijn linkerhand naartoe had geweest. Na een paar straten vond hij de bewuste kameel die naast een

ruïne rustte. Hij nam de kameel mee naar het hof. Hij stuurde een lakei naar de waarzegger om hem op te halen. Toen deze waarzegger aan het hof kwam, gaf de koninklijke kameeldrijver hem een aanzienlijke beloning en beloofde hem nog meer opdrachten in de toekomst. De man dankte hem en ging met de beloning naar huis. Thuis vertelde hij aan zijn vrouw wat er die dag gebeurd was en gaf haar de gouden munten, die hij als beloning had gekregen. De vrouw werd blij en opgewonden bij het aanraken van de gouden munten. Zij sprak tot haar man: 'Zie je wel, nu zijn we gelukkig en we zullen nog gelukkiger worden. Dit alles gebeurde, omdat ik jou dit had gezegd. Anders was je nog drager geweest.'

Enkele dagen daarna toen deze waarzegger op zijn kleedje zat, kwam een gezant van het hof en sprak tot hem: 'Zijne Majesteit roept jou op. We gaan naar het paleis!' De man stond op en ging met de gezant naar het paleis. Daar kwam de schatbewaarder van het hof hem tegemoet. Hij heette hem welkom en zei: 'Beste waarzegger, vandaag is de dag dat je je kunsten kunt laten zien aan het hof. Gisteravond is er ingebroken in de schatkamer van de koning. De inbrekers hebben een behoorlijke hoeveelheid goud en sieraden weggenomen. De koning hoorde van de kameeldrijver hoe jij de verloren kameel van het hof had kunnen vinden. De waarzegger van het hof kon niets over de inbrekers van gisteravond vertellen. Daarom beval de koning om jou op te roepen. Straks gaan we naar hem toe.'

Even later stond deze waarzegger buigend voor de koning. De koning sprak tot hem: 'Wij eisen dat jij ons aanwijst waar de inbrekers zich op dit moment bevin-

den.' De man zei op onderdanige toon: 'Majesteit, het vinden van de plaats waar de inbrekers zich bevinden is niet zo simpel als het vinden van de plaats van een kameel. Hiervoor heb ik veertig dagen tijd nodig om de sterren te bestuderen.' De koning gaf hem veertig dagen tijd en hij vertrok uit het paleis.

Thuis vertelde hij het verhaal aan zijn vrouw en zei: 'Wat moet ik nu? Dit heb ik aan jou te danken.' 'God is groot. Wees niet wanhopig, het zal goed komen. Bovendien hebben we nog veertig dagen de tijd,' stelde de vrouw haar man gerust. Hierop gingen ze naar bed.

De dag daarna hoorden de inbrekers van hun informanten in het paleis, dat de grote waarzegger bij de koning was geweest en dat de koning hem veertig dagen de tijd had gegeven voor het vinden van de inbrekers.

Door deze informatie raakten de inbrekers in paniek. De leider van de inbrekers zei: 'Ik ga vanavond naar het huis van die waarzegger om te zien hoe deze man onze plaats denkt te vinden.'

De inbreker ging 's avonds naar het huis van de waarzegger. Daar kroop hij op het dak. Hij ging naar de schoorsteen en daarvandaan luisterde hij naar wat er in het huis werd besproken. Na een tijd hoorde hij de man die tegen zijn vrouw sprak: 'Nou vrouw, dit is de eerste!' De inbreker dacht dat de waarzegger hem bedoelde met 'de eerste'. Hij raakte in paniek en keerde terug naar zijn vrienden.

De waarzegger bedoelde namelijk met 'de eerste' dat de eerste dag van de veertig voorbij was.

Bij zijn terugkomst vertelde hij aan zijn maten dat de waarzegger hem had herkend. De inbrekers wilden dit

niet geloven. Eén van hen zei: 'Dit kan niet waar zijn. Ik zal vanavond daar heen gaan om te horen wat die waarzegger dan zegt.'

Toen deze bij de schoorsteen zat, hoorde hij de waarzegger zeggen: 'Nou vrouw, dit is de tweede!'

De maten zeiden in koor, toen zij hoorden dat de waarzegger ook de tweede had herkend: 'Je vergist je.'

De volgende avond ging nog een inbreker naar het huis van de waarzegger. Daar hoorde hij: 'Dit is de derde!'

Toen enkele inbrekers achtereenvolgens hoorden: 'Nou vrouw, dit is de vierde!' 'Nou vrouw, dit is de vijfde!' 'Nou vrouw, dit is de zesde!' ... 'Nou vrouw, dit is de drieëndertigste!' De leider van de inbrekers riep daarop: 'Jongens, over zeven dagen worden we allemaal gearresteerd. Deze waarzegger kan ons allemaal herkennen. Ik heb een plan. Ik denk dat het beter is om naar hem toe te gaan en met hem te onderhandelen. Zo kunnen we de strop ontlopen.'

De volgende dag ging de baas samen met twee maten naar het huis van de waarzegger. Daar aangekomen, zei de baas tegen de man: 'We weten dat u een deskundige bent in waarzeggerij. U hebt ons goed herkend. We zijn de inbrekers van de schatkamer. We zijn precies met veertig man, waarvan u tot nu toe drieëndertig hebt herkend. Wij komen vanavond met u onderhandelen.' De waarzegger bloeide als een bloem op van blijdschap en zei: 'Dit kan niet zo moeilijk zijn. Als jullie mij zeggen waar de buit zich bevindt, dan zal ik jullie leven sparen. Morgen zal ik tegen de koning zeggen

dat ik alleen de plaats van de buit kon vinden en niet die van de inbrekers. Zo zijn jullie gered.' De baas van de inbrekers vertelde waar de buit was en ze gaven elkaar een hand als teken van belofte. De inbrekers verdwenen en de waarzegger en zijn vrouw gingen gerust naar bed.

De volgende dag zei de waarzegger tegen de koning dat hij alleen de plaats van de buit kon vinden en niet die van de inbrekers. Omdat de buit belangrijk voor de koning was en niet de inbrekers, vroeg hij naar de plaats van de buit.

De koning stuurde een groep van zijn lakeien met de waarzegger mee naar de plaats van de buit.

Toen de lakeien de buit bij de koning brachten, bejubelde de koning de waarzegger en gaf hem een royale beloning.

Thuis merkte zijn vrouw op toen zij de gouden munten van haar man in ontvangst nam: 'Zie je wel man, dankzij mij ben je een gelukkig en rijk man geworden.' De man zei: 'Geluk is niet altijd aan onze zijde! Ik vrees dat het eens zal misgaan.'

Enkele dagen na deze gebeurtenis verscheen de eerste minister van de koning voor de deur van de waarzegger met het koninklijke besluit. Deze man was benoemd tot waarzegger van het hof.

Hij moest de volgende vrijdag samen met de koning op jacht gaan.

Op de bewuste vrijdag, toen ze allemaal op het jachtterrein waren, zag de koning een sprinkhaan die op de manen van zijn paard zat. De koning probeerde hem met één slag te pakken te krijgen, maar de sprinkhaan

vloog weg. Even later kwam de sprinkhaan weer terug en ging op de manen van het paard van de koning zitten. De koning probeerde hem opnieuw met één slag te grijpen. Deze keer vloog de sprinkhaan weer weg. Toen de sprinkhaan voor de derde keer wou wegvliegen, greep de koning hem met zijn hand. Hij hield de sprinkhaan in zijn vuist vast, liet deze aan de waarzegger zien en vroeg: 'Zeg mij, wat zit in mijn hand?' 'Een sprinkhaan vliegt één keer wel weg, twee keer ook, maar de derde keer wordt hij gepakt,' zei de waarzegger uit machteloosheid en hij bedoelde hiermee dat het geluk ooit ophoudt en dat het misgaat. De koning deed opgewonden zijn vuist open en de sprinkhaan vloog weg. Alle aanwezigen applaudisseerden vol enthousiasme. De waarzegger was ook deze keer ontsnapt.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand die met gevaarlijke en risicovolle handelingen of zaken bezig is, wil waarschuwen voor een slechte afloop.

63. Van een vos kun je alles verwachten!

۶۳ - از این دم بریده هر چه گویی بر می آید.

Er wordt verteld dat men aan iemand stelde het volgende vraag: 'Legt de vos een ei of baart ze een vos-senjong?' 'Hij kan alles,' antwoordde de man.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de sluwheid of de kunde van iemand wil beklemtonen.

64. Een omhoog gegooide appel draait duizend maal om zijn as voordat hij weer terug is!

۶۴ - سیبى که بالا میرود و پائین می آید، هزار چرخ می خورد!

Eerste variant:

Er wordt verteld dat Alexander de Grote beval een gevangene te offeren voor de bespoediging van de jacht op de ochtend dat hij met zijn metgezellen op jacht zou gaan. Dit ritueel vond plaats op iedere dag dat Alexander op jacht ging.

Op een dag dat de beul een gevangene, een oudere man, voor de poort van de stad had gebracht om hem te onthoofden, kwam Alexander te paard bij de poort aan. De beul hief zijn zwaard om de gevangene onthoofden. Deze draaide zijn hoofd weg, waardoor het zwaard van de beul zijn hoofd niet raakte, maar in de stam daaronder terechtkwam.

Alexander werd kwaad en riep woedend naar de gevangene: 'O ouwe, waarom draai jij je kop weg? Wil je zo vluchten voor je lot?' De oude gevangene sprak op wijze toon: 'Majesteit, je weet maar nooit wat komen gaat, want een omhoog gegooide appel draait duizend maal voordat hij weer terug is. Misschien door het wegdraaien van mijn hoofd en het verspillen van de tijd, zal ik aan de dood ontsnappen.'

Alexander beval dat men een appel aan hem zou geven. Toen hij de appel in zijn hand had, sprak hij tot de gevangene, terwijl hij nog op zijn paard zat: 'Nou mannetje, nu gooi ik deze appel omhoog en wanneer hij weer bij mij is, laat ik je onthoofden, dan zul je begrijpen wat voor onzin je net hebt uitgekraamd.'

Alexander gooide de appel omhoog. Iedereen staarde naar de appel. Deze ging omhoog en viel omlaag. De terugvallende appel raakte het oog van het paard van Alexander, het paard schrok ervan en steigerde waardoor Alexander met zijn achterhoofd terecht kwam op een steen op de grond en zijn nek brak.

De metgezellen en de mensen die daar stonden, zagen hoe Alexander zijn laatste adem uitblies. De toestand werd chaotisch. Men pakte het lijk van Alexander, keerde terug naar het paleis en vergat dat er een levende gevangene achterbleef. De gevangene mompelde, nog altijd levend: 'Een omhoog gegooide appel draait duizend maal voordat hij weer terug is.'

Tweede variant:

Er wordt verteld dat de Negende Mohammed, een Osmaanse kalief, zijn broer Salim met list en bedrog zijn recht op de troon ontnomen had en hem in de gevangenis had gegooid. Toen de tijd van deze Negende Mohammed om was en hij de Engel des Doods in de ogen keek, bedacht hij dat hij zijn broer moest doden, zodat zijn eigen zoon de volgende kalief kon worden. Hij gaf aan één van zijn bevelhebbers de opdracht dat hij zijn broer in de gevangenis moest onthoofden en diens hoofd daarna mee moest nemen, om te tonen dat de broer echt dood was.

Toen de bevelhebber in de gevangenis arriveerde, zag hij dat Salim met een medegevangene aan het schaken was. Hij gaf de boodschap aan hem. Salim vroeg de bevelhebber te wachten tot het schaakspel was afgelopen. De bevelhebber ging hier mee akkoord. Het schaakspel ging door en de bevelhebber zat toe te kijken.

Na een uurtje toen het spel bijna klaar was, hoorde de bevelhebber een herrie in de gangen van de gevangenis. Hij ging kijken wat er aan de hand was, terwijl Salim en de medegevangene hun spel verder voortzetten.

Na een tijdje kwamen de eerste minister en die bevelhebber in de cel van Salim en berichtten hem dat zijn broer, de Negende Mohammed, overleden was en hij de wettige troonopvolger was.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ander die in de put zit, wil troosten en hem weer hoop wil geven.

65. Een bestegen ezel telt ook meel!

۶۵ - خر سوار شده نیز در حساب آید!

Er wordt verteld dat een plattelander tien ezels uit de stal haalde. Hij wilde daarmee goederen vervoeren uit een naburig dorp.

Onderweg voelde hij zich na een tijdje wat vermoeid. Hij besteeg daarom één van de ezels. Toen hij nog geen kilometer verder was, dacht hij bij zichzelf: 'Misschien zijn mijn ezels zoek. Het is goed dat ik ze weer tel.' Hij telde de ezels. Er waren negen ezels. Hij steeg onmiddellijk af en ging hier en daar op zoek naar de tiende ezel.

Toen hij die niet vond, keerde hij naar de ezels terug. Hij telde ze opnieuw. Er waren tien ezels.

De man begreep er niets van. Hij besteeg weer een ezel en ging verder. De gedachte van negen en tien ezels liet hem niet los. Hij telde ze weer. Er waren negen ezels. Hij steeg van zijn ezel af en ging weer op zoek naar de tiende ezel.

Toen hij niets vond, keerde hij naar de ezels terug. Hij telde ze opnieuw. Er waren tien ezels.

De man begon er gek van te worden. Hij sprak in zichzelf: 'Ben ik gek geworden of ben ik betoverd. Hij besteeg weer een ezel en ging verder.'

Niet zoveel later telde hij de ezels weer. Er waren negen ezels.

De man begreep er niets van. Hij steeg weer af. Hij telde ze weer. Er waren tien ezels. Hij begon te jammeren en te huilen. Toen begon hij de ezels weer te tellen. 'Eén, twee, drie, vier ...' Er kwam een voorbijganger langs. De plattelander sprak tot hem: 'Beste man, ik ben radeloos en word er gek van.' 'Waarvan?' vroeg de voorbijganger. De plattelander zei: 'Kijk, nu tel ik de ezels één voor één. Eén, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, acht, negen en tien ezels. Of niet?' 'Ja hoor er zijn tien ezels,' bevestigde de voorbijganger. Toen steeg de plattelander op één van de ezels en zei: 'Kijk, nu tel ik de ezels weer één voor één. Eén, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, acht en negen. Er zijn er maar negen.' De voorbijganger lachte en zei: 'Er zijn er wel tien met de ezel onder je achterwerk. De bestegen ezel telt ook mee.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men tijdens een berekening wil opmerken dat alles geteld wordt.

66. Een grijsaard liegt toch niet!?

٦٦ - ریش سفید و دروغ!؟

Er wordt verteld dat een oudere geestelijke per ongeluk de penis van zijn knecht te zien kreeg, toen deze stond te plassen. De geestelijke schrok van de enorme omvang van het instrument van de knecht.

's Nachts sprak de geestelijke tot zijn vrouw: 'Vrouw, zo'n groot en welgevormd instrument had ik nog nooit in mijn leven gezien. Geloof het van mij dat er onder alle mannen van deze stad geen grotere dan die van hem kan bestaan.'

De omschrijving van de geestelijke van de penis van zijn knecht wond de vrouw op. De volgende dag toen de geestelijke weg was, riep de vrouw de knecht bij zich. Even later lag zij met de knecht te vrijen. Onder het vrijen merkte de vrouw inderdaad dat het instrument van deze knecht behoorlijk groot was. Door opwinding hijgde de vrouw: 'Mijn man had gelijk, hoor!' Deze woorden waren nog niet uitgesproken of de geestelijke die inmiddels thuis was gekomen en in de opening van de slaapkamer stond, sprak: 'Een grijsaard liegt toch niet!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men geestig wil opmerken dat de ander liegt.

67. Eén nacht, twee klimaten!?

٦٧ - یک بام و دو هوا!!

Noot: Het verhaal gaat, dat de moeder van de man jaloers is op de echtgenote van haar zoon, want deze vrouw heeft haar zoon van haar afgepakt. Verhalen over 'De schoonmoeder' gaan dan over de moeder van de man en niet die van de vrouw!

Er wordt verteld dat een moeder een dochter en een zoon had. Haar beide kinderen waren getrouwd.

De dochter en de zoon logeerden eens bij hun moeder en sliepen op een warme zomernacht met hun geliefden buiten op het platte dak.

De moeder werd middenin de nacht wakker en zag, dat haar dochter en haar man een eindje van elkaar af lagen

te slapen. Ze schoof hen naar elkaar toe en zei: 'Zo warm is het nu ook weer niet. Ga maar lekker tegen elkaar aan slapen.'

Toen zag ze, dat haar zoon en zijn vrouw dicht tegen elkaar aan lagen te slapen. Ze schoof ze een beetje uit elkaar, terwijl ze zei: 'Het is heel erg warm. Jullie moeten maar een beetje van elkaar af slapen.'

De vrouw van de zoon was echter wakker en zag wat de moeder had gedaan. Ze zei stilletjes bij zichzelf: 'Lieve God, hoe is dit nu mogelijk, één nacht, twee klimaten!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men met twee maten meet.

68. Er is geen vermogende gekomen en ook geen vermogende weggegaan!

۶۸ - نه خانی آمده، نه خانی رفته!

Er wordt verteld dat een plattelander in de Iraanse stad Isfahan kwam. Hij had namelijk zijn schapenboter meegenomen om in de stad te verkopen. In de middag toen hij die verkocht had en terug wilde gaan naar zijn dorp, zag hij dat een groenteboer honingmeloenen verkocht. Hij kocht er één van en deed die in zijn rugzak.

Onderweg kwam hij bij een boom en dacht: 'Hier kan ik even uitrusten.' Hij zette zijn rugzak neer, deed zijn schoenen uit en haalde zijn honingmeloen te voorschijn. Hij sneed met zijn zakmes de honingmeloen in stukken. Hij at het meloenvlees en zette de schil met wat meloenvlees en de pitten naast de boom. Hij dacht: 'Straks zullen de voorbijgangers dit zien en zullen zij denken dat hier een vermogende is geweest.'

Toen voelde hij dat hij de restanten meloenvlees eigenlijk ook graag wilde opeten. Hij pakte de schillen en

kloof ze af. Hij dacht: 'Straks zullen de voorbijgangers zeggen: 'Hier is een vermogende geweest die een knecht heeft gehad. Kijk, hij heeft zelf het meloenvlees gegeten en zijn knecht heeft de schillen afgekloven.'

Even later voelde hij dat hij nog niet klaar was met de restanten van de meloen. Hij begon de pitjes te eten. Toen hij alle pitjes had opgegeten, dacht hij: 'De voorbijgangers zullen denken dat hier een vermogende is geweest met een knecht en een paar kippen. Kijk, hij heeft zelf het meloenvlees gegeten, zijn knecht heeft de schillen afgekloven en de kippen hebben de pitjes opgegeten.'

Hij was nog niet klaar met zijn laatste gedachte of hij pakte de schillen en at deze helemaal op. Toen hij met zijn karwei klaar was, merkte hij hees op: 'De voorbijgangers zullen zeggen: 'Er is geen vermogende gekomen en ook geen vermogende weggegaan!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil zeggen dat er niets is gebeurd en de situatie is gelijk gebleven.

69. Er staat een derde boom!

۶۹ - سنگ (درخت) سومی!

Er wordt verteld dat er eens een man was die voor zijn stokoude vader zorgde. De vader was zo oud, dat hij niet meer kon kauwen. De zoon moest alle hapjes eerst zelf kauwen en daarna in de mond van de vader leggen. De vader was zo teer, dat de zoon hem in een mandje liet liggen. Dit mandje was met een touw aan een balkje in het plafond vastgemaakt. Om te voorkomen dat het kwetsbare lichaam van de vader door de muggen en andere insecten zou worden gestoken, hees de zoon het mandje elke morgen voordat hij naar zijn

werk ging, tot aan het plafond. 's Avonds haalde hij het mandje naar beneden en waste zijn vader schoon. Weer kauwde hij het eten voor de vader. Iedere avond las hij zijn vader verhalen voor. 's Avonds hees hij hem weer naar het plafond. Intussen haalde hij dag en nacht het mandje met zijn vader naar beneden om er zeker van te zijn dat alles goed met hem was. De vader deed nooit iets anders dan klagen, zeuren en zijn zoon uitschelden. Zo was het leven van de zoon. Met een engelengeduld zorgen, zorgen en nog eens zorgen voor zijn stokoude vader.

Op een vrije middag haalde de zoon zijn vader uit het mandje, waste hem en kleepte hem keurig aan. De zoon zette de vader op zijn rug en ging de deur uit in de richting van het bos. Onderweg sprak de vader, ditmaal met een heel lieve stem tot zijn zoon: 'God zij met je, dat je zo goed voor mij zorgt. Dank je wel jongen, dat je me even buitenshuis hebt gebracht. Je dacht dat altijd thuisblijven voor je oude vader ook niet prettig is. God zij met jou jongen!' De zoon ging in stilte het bos in met zijn vader op de rug. Midden in het bos, waar drie grote bomen stonden, zette hij zijn vader bij één van deze bomen neer, keerde hem de rug toe en liep het bos uit. Hij had nog niet een paar stappen gezet of hij hoorde dat zijn vader luid lachte. De zoon draaide zich om en sprak tot zijn vader: 'He ouwe, ik heb jou hier gebracht en bij die boom neergezet om door de wilde dieren te worden opgegeten en je lacht?' 'Dat weet ik zoon, dat je me hier hebt gebracht om me achter te laten om van de zorg voor mij verlost te zijn. Hier heb ik alle begrip voor. Wat je nu doet, is ook niet zo vreemd, want ik heb zelf ook, vijftig jaar geleden, mijn

vader op de rug hier naartoe gebracht en naast de andere boom neergezet en achtergelaten. Maar je hebt alleen iets vergeten. Een stuk brood en een kruik water. Vergeet niet, dat er ook nog een derde boom staat!

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil beklemtonen dat iedereen op zijn beurt de dood wacht.

70. Er is geen raad voor een probleem dat men zelf heeft veroorzaakt!

۷۰ - خودکرده را تدبیر نیست.

Er wordt verteld dat een molenaar een molen buiten de stad had. Iedereen uit de stad bracht zijn graan naar deze molen. De molenaar deed goede zaken.

Op een dag kwam er een reus. Hij ging op een hoek van de molen zitten. Hij staarde naar de molenaar. De molenaar vroeg: 'Hoe heet jij?' 'Vertel mij eerst jouw naam,' antwoordde de reus. 'Mijn naam is 'Ik!'' verklaarde de molenaar. De reus zei daarop: 'Ik heet ook 'Ik!'

De reus verbleef daar voor een hele lange tijd. Hoe hard de molenaar zijn best ook deed de reus weg te krijgen, het lukte hem niet. Wat de molenaar ook deed, de reus deed hem de hele dag precies na. Als de molenaar bijvoorbeeld water dronk, dronk de reus ook water. Als de molenaar een stuk brood at, dan at de reus ook een stuk brood. Als de molenaar iets zei, dan sprak de reus hem na. De reus was een evenbeeld van de molenaar geworden.

De molenaar werd er radeloos van. Hij had een wijze vriend. Hij ging naar hem om raad. Toen de vriend het verhaal over de reus had aangehoord, zei hij: 'Als jij doet wat ik zeg, zal jij bevrijd worden van die lastpost.'

De molenaar keerde hoopvol met de wijze raad van zijn vriend naar de molen terug. Toen hij eenmaal bij de molen terug was, nam hij een pot petroleum en zette deze voor de molen. Toen nam hij een soortgelijke pot gevuld met water en zette deze naast de pot met petroleum voor de molen. Toen legde hij bij beide potten een doosje lucifers.

In de namiddag ging hij voor de molen naast de pot met water zitten. De reus zag dit en ging, net als de molenaar, naast de andere pot zitten. De man smeerde het water over zijn lichaam. De reus deed hetzelfde met de petroleum. Toen pakte de molenaar een lucifer en stak zichzelf aan. De reus stak ook een lucifer aan. De reus vloog in brand.

Bij reuzen is het traditie dat wanneer een reus een haar van zichzelf in brand steekt, alle andere reuzen te hulp zullen schieten.

Dus toen deze reus in lichter laaie stond, verschenen er vele reuzen om hem te helpen. Eén van de reuzen vroeg: 'Wie heeft jou dit aangedaan?' 'Ik!' antwoordde de brandende reus. 'Waarom heb jij jezelf dit aangedaan?' vroeg één van de reuzen. 'Met 'Ik' bedoel ik niet ik, maar ik bedoel 'Ik'!' Dit was de allerlaatste 'Ik' die men van deze reus hoorde en niemand kon begrijpen dat de laatste 'Ik' de naam van de molenaar was.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men door zijn eigen daden in de problemen raakt.

In het Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Eigen schuld, dikke bult!'

71. Er bestaat geen heuvel waar hij niet op gepoept heeft!

۷۱ - تل نریده نگذارده.

Er wordt verteld dat een vos aan zijn ogen verschrikkelijke pijn had. Wekenlang droeg hij deze pijn, maar toen die niet meer te dragen was, ging hij naar een jakhals die vlakbij hem woonde en vertelde hem zijn probleem. De jakhals die een wijze was, zei: 'De enige genezing voor jouw ogen is een mengsel van water en aarde. Je moet dit mengsel op je oogleden smeren. Binnen twee etmalen is je pijn verleden tijd. Maar de aarde moet afkomstig zijn van een heuvel, waar jij niet op gepoept hebt!'

De volgende dag bij zonsopgang gingen alle vossen en jakhalzen op zoek naar een heuvel waarop deze vos nog niet had gepoept, om wat aarde te halen.

Bij zonsondergang kwamen ze allemaal terug en zeiden in koor: 'Er bestaat geen heuvel waar hij niet op gepoept heeft!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de enorme fouten en vele misstappen van een ander wil benadrukken.

72. Dit excuus is nog erger dan de gemaakte fout!

۷۲ - عذر بدتر از گناه!

Er wordt verteld dat een knecht achter zijn baas de trap op ging.

Op een gegeven moment kneep de knecht zijn baas in de billen. De baas keek om en merkte boos op: 'Wat doe jij nou, mannetje?' 'Sorry mijnheer, ik dacht dat het mevrouw was!' De baas brulde: 'Excuus, erger dan de fout!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men met een nog ergere handeling zijn fout probeert te corrigeren.

73. Ga dood, maar blijf wel blazen!

۷۳ - بمیر و بدم!

Er wordt verteld dat een smid een loopjongen had, die vreselijk lui was. Op een dag was de smid aan het werk en zijn hulpje stond de blaasbalg te bedienen. Ze waren nog maar net bezig toen de hulp zei: 'Meester, om zo staand te blazen is vreselijk vermoeiend, mag ik er bij gaan zitten?' De smid zei: Vooruit dan maar!

Na een tijdje sprak de hulp opnieuw tot zijn meester: 'Meester ik word zo moe van dat blazen, mag ik in plaats van zittend blazen, liggend blazen?' 'Ga dood, maar blijf blazen!' zei de smid verontwaardigd.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men door luiheid onder het werk probeert uit te komen.

74. Ga God maar danken, want het kan nog erger!

۷۴ - رو شکر کن، مبادا که از بد بدتر شود!

Er wordt verteld dat een zakenman bekend stond als de rijkste man van het land. Door omstandigheden was hij een groot deel van zijn rijkdom kwijt geraakt en had hij maar heel weinig over. Hij jammerde en piekerde de hele dag. Deze zakenman had een knecht die een wijs en ervaren mens was. Hij troostte zijn baas met de woorden: 'Ga God maar danken, want het kan nog erger!'

De zakenman reageerde gefrustreerd: 'Het kan niet erger dan dit. Ik ben miljarden dinar kwijt en mij bleef niets anders dan dit huis en nog slechts honderd dinar over.' De knecht sprak: 'Ik weet het, maar hoe dan ook

zeg ik je: 'Ga God maar danken, want het kan nog erger!' De zakenman zei grimmig: 'Ben je helemaal? Hoezo nog erger?' De knecht zweeg en de zakenman jammerde nu nog harder.

Enkele dagen later werd de vrouw van de zakenman getroffen door een beroerte. De zakenman gaf de honderd dinar die hij nog had uit voor de ziektekosten van zijn vrouw. De vrouw stierf binnen enkele dagen.

De zakenman jankte nu nog erger. De knecht sprak troostend tot zijn baas: 'Ga God maar danken, want het kan nog erger!' 'Nog erger?' reageerde de baas boos. De knecht zei verder niets en liet de zakenman alleen.

De laatste rouwdag van de vrouw van de zakenman was nog niet voorbij of de enige zoon van de zakenman viel van het dak en stierf.

De zakenman was niet meer te kalmeren. De knecht sprak meelevend: 'Ga God maar danken, want het kan nog erger!' 'Houd op! Erger dan dit bestaat niet' brulde de zakenman.

De laatste rouwdag van de zoon was net achter de rug of er kwam een overstroming. Het water nam vele huizen met zich mee waaronder het huis van de zakenman. De schreeuw van de zakenman verhief zich tot de hemelen. De knecht sprak weer kalmerend tot de zakenman: 'Ga God maar danken, want het kan nog erger!' 'Erger dan dit?' reageerde de zakenman. Het laatste woord was nog niet door hem uitgesproken of het water nam de zakenman samen met zijn knecht mee.

De mannen pakten elkaars handen vast, terwijl zij werden meegesleurd door het water. De zakenman vloekte luid. De knecht raadde zijn baas aan: 'Ga God maar danken, want het kan nog erger!' 'In deze omstandig-

heden zeg je mij dat ik God nog moet danken, maar waarvoor?' merkte de zakenman op, terwijl hij vocht om zijn hoofd boven water te houden.

Toen zei de knecht: 'Ga God maar danken, want het kan nog erger!' Het woord 'erger' was nog niet koud of de stroming van het water werd plotseling veel heftiger, ze waren namelijk vlakbij een watermolen en die hevigheid hield verband met de zuigkracht van de watermolen. De zakenman vloekte nu alles bij elkaar. De knecht sprak tot hem, terwijl hun handen elkaar loslieten: 'Ga God maar danken, want het kan nog erger!' 'Nog erger dan dit?' schreeuwde de zakenman. De knecht probeerde zwemmend uit het zuiggebied van de watermolen te geraken om zo de oever te kunnen bereiken. Hij was nog maar net bij de oever gekomen of hij zag de stukken van het lichaam van de zakenman aan de schoepen van de heftig draaiende watermolen. De knecht schudde zijn hoofd medelijdend, terwijl hij sprak: 'Ik zei toch: 'Ga God maar danken, want het kan nog erger!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand die in moeilijkheden verkeert, wil troosten.

75. Ga en maak je geluk wakker!

۷۵ - برو بختت را بيدار کن!

Er wordt verteld dat twee broers na de dood van hun vader een behoorlijk erfdeel hadden gekregen. De jongste broer had niets anders dan plezier en genot. Hij maakte in een korte tijd zijn erfdeel op en kwam in armoede terecht. Op een dag ging hij naar zijn oudere broer en zei: 'Beste broer, ik heb naar je broederlijke raadge-

vingen niet geluisterd en naar mijn lusten wel. Door het luisteren naar mijn lusten, ben ik nu een arm man geworden. Als jij mij niet helpt, zal ik sterven van de honger. Alstublieft help mij.' De oudere broer sprak: 'Hoevel ik weet dat geen bijdrage je kan helpen, zal ik toch iets voor je doen. Je moet de stad uit gaan, dan kom je in een weiland terecht. Daar zie je een jonge herder. Hij is één van mijn dienaren. Je zal van hem tien schapen en vijf koeien krijgen. Je moet deze als beginkapitaal beschouwen en met dit vee je brood verdienen.' De jongere broer bedankte hem en verliet de stad. Na een half etmaal lopen, kwam hij bij de bewuste herder aan. Hij vroeg de herder om tien schapen en vijf koeien. De herder zei: 'Wat! Tien schapen en vijf koeien. Die krijg je niet van mij.' 'Dit is een bevel van mijn broer en wie ben jij om dit bevel te weigeren,' sprak de jongere broer tot de herder. De herder zei: 'Ik ben zijn wakkere geluk. Al zijn rijkdom komt door mij. Als jij ook net als hij gelukkig en rijk wilt worden, moet je je geluk wakker gaan maken.' De jongere broer vroeg: 'Waar is de plaats van mijn geluk?' De herder wees met zijn rechterwijsvinger naar de horizon en zei: 'Daar staat een kei. Naast de kei slaapt een jonge vent. Deze vent is jouw geluk. Je moet hem wakker gaan maken.' De jongere broer dankte de herder en begon zijn tocht naar de kei.

Na een etmaal kwam hij een leeuw tegen. De leeuw vroeg hem: 'Waar ga je heen?' 'Ik ga naar de kei om mijn geluk wakker te maken,' antwoordde de man. De leeuw zei: 'Mag ik je een verzoek doen? Zou jij wanneer jij jouw geluk wakker heb gemaakt, de groeten willen doen van mij en hem zeggen dat ik al jarenlang last heb van hoofdpijn. Vraag aan hem wat het medicijn tegen

mijn hoofdpijn is. Wanneer je van je tocht terugkomt, krijg ik van jou het antwoord op mijn vraag.' De man zei: 'Ik zal dit zeker doen.' De man ging verder en liet de leeuw achter.

Na een half etmaal kwam hij een paard tegen. Het paard vroeg hem: 'Waar ga je heen?' 'Ik ga naar de kei om mijn geluk wakker te maken,' antwoordde de man. Het paard zei: 'Mag ik je vragen wanneer jij jouw geluk wakker heb gemaakt, de groeten te doen van mij en hem te zeggen dat ik in deze wei al jarenlang graas, maar dat ik zo mager blijf als een spriet. Vraag aan hem wat de oorzaak van mijn magerheid is. Wanneer je van je tocht terugkomt, krijg ik van jou het antwoord op mijn vraag.' De man zei: 'Ik zal dit zeker doen.' Hij ging verder en liet het paard achter.

Het volgende wat de man tegenkwam was een oude boom. De boom vroeg hem: 'Waar ga je heen?' 'Ik ga naar de kei om mijn geluk wakker te maken,' antwoordde de man. De boom zei: 'Mag ik je vragen wanneer jij jouw geluk wakker hebt gemaakt, de groeten te doen van mij en hem te zeggen, dat ik al jarenlang hier sta naast dit meer, in de allerbeste aarde. Toch groei ik niet zo best. Vraag aan hem wat de oplossing is voor mijn groeiprobleem. Wanneer je van je tocht terugkomt, krijg ik van jou het antwoord op mijn vraag.' De man zei: 'Ik zal dit zeker doen.' Hij ging verder en liet de boom achter.

De jongeman liep nog een paar etmalen tot hij bij de kei aankwam. Zijn geluk was een krachtige jonge vent, die lag te dromen. De man gaf hem een schop en zei: 'Wakker worden! Je moet niet slapen.' De jonge vent schrok wakker en vroeg wie hij was. De man antwoordde: 'Ik

ben de jongere broer van één van je maten. Jij bent toch mijn geluk?' De jonge vent antwoordde: 'Ja inderdaad, ik ben jouw geluk en nu ben ik wakker. Zeg wat je wilt.' De man zei: 'Ik wil graag dat jij zorgt dat ik veel geld in bezit krijg.' 'Dat is in orde, heb je ook nog andere wensen?' sprak de jonge vent tot de man. De man sprak: 'Onderweg kwam ik een leeuw, een paard en een boom tegen. Je krijgt de groeten van hen,' en hij vertelde alle wensen van de boom, het paard en de leeuw. Het geluk zei: 'Doe de groeten terug aan de boom en zeg tegen hem, dat onder zijn wortels een grote pot vol met gouden munten ligt. Als deze schat wordt weggehaald, zal de boom heel snel groeien. Over de reden van de magerheid van het paard, moet je hem zeggen dat alleen grazen niet voldoende is om te groeien. Paarden horen bereden te worden door ruiters. Als hij door een ruiter bereden wordt, zal hij binnen een maand dik worden. Over het medicijn tegen hoofdpijn van de leeuw moet je hem zeggen dat als hij de hersenen van een domme man opeet, zijn hoofdpijn onmiddellijk over zal zijn.' De man dankte zijn geluk en verliet hem.

Toen hij bij de boom aankwam, groette hij hem, vertelde de oorzaak van het probleem van het groeien en voegde toe: 'Als je wilt groeien moet de schat onder jouw wortels weggehaald worden.' De boom zei: 'Beste man, ik kan niet zelf deze schat weghalen. Wil jij dit alstublieft doen en alle gouden munten voor jezelf houden?' 'Dit kan ik niet doen, want mijn geluk is nu wakker en ik wil heel snel naar mijn eigen stad terug om rijk te worden,' sprak de man tot de boom en ging snel verder.

Toen hij bij het paard kwam, groette hij hem, vertelde de oorzaak van het probleem van zijn magerheid en voegde toe: 'Als je dik wilt worden, moet een ruiter je regelmatig berijden.' Het paard zei: 'Beste man, ik ben een goed paard en je kan mij voor niets hebben. Wil je alstublieft op mijn rug stijgen en op mij verder rijden.' 'Dit kan ik niet doen, want mijn geluk is nu wakker en ik wil heel snel naar mijn eigen stad terug om rijk te worden,' sprak de man tot het paard en ging te voet snel weer weg.

Toen hij bij de leeuw aankwam groette hij hem en vertelde: 'Het medicijn tegen jouw hoofdpijn is het eten van hersenen van een domme man.' De leeuw dankte de man en vroeg hem verder wat hij had gedaan. De man vertelde het verhaal van de boom en het paard, waarop de leeuw zei: 'Laten we eerlijk wezen, als iemand zomaar een grote schat niet meeneemt, een vurig paard niet bestijgt en in plaats daarvan te voet reist, is hij toch een domme man. Of niet soms?' Dit zeggende verscheurde de leeuw de man, haalde de hersenen uit zijn hoofd en at ze op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand geestig wil motiveren tot actie.

76. God is genadig!

۷۶ - خدا کریم است!

Er wordt verteld dat er een echtpaar al jaren lang samen leefde, maar ze hadden geen kind. Langzamerhand dacht de man: 'Dit kan zo niet langer. Ik word al maar ouder, als ik nog een kind wil hebben, moet ik een andere vrouw huwen.' De vrouw dacht eveneens

dat dit zo niet langer kon. Zij zou binnenkort haar man met zijn nieuwe vrouw te voorschijn zien komen. Dit zou het einde van haar geluk betekenen. Zij bedacht een plan. Diezelfde dag, toen haar man 's avonds thuis kwam, zei zij enthousiast tegen hem: 'Blijmare, blijmare, ik ben in verwachting!' 'Hoe weet jij dat?' vroeg de man verrast. De vrouw zette haar buik op en zei: 'Voel maar eens hier.' De man voelde aan de buik van zijn vrouw, die inderdaad wat opgezet was. De man maakte een sprong van blijdschap en kustte zijn vrouw. Toen ging hij naar bed en viel zielsgelukkig in slaap.

De gelukkige dagen van de vrouw waren niet van lange duur, want haar buik groeide natuurlijk niet door. De vrouw kon niet steeds met een opgeblazen buik rondlopen. Bovendien groeide de buik helemaal niet. De vrouw stopte daarom een kussentje onder haar kleding. Iedere maand een groter kussen. Er gingen negen maanden voorbij en intussen droeg zij het grootste kussen dat zij thuis had kunnen vinden, onder haar kleding.

Wat nu? Op een vrijdagavond zei zij tegen haar man: 'De komende drie dagen mag jij niet thuiskomen, want dan zal ons kind geboren worden. Het huis is dan vol met vrouwen, zoals je weet.' De volgende dag ging zij naar haar moeder, vertelde het hele verhaal en vroeg haar om raad. De moeder stelde haar gerust en zei: 'Ik kom morgen naar jou toe met een oplossing. Ga maar rustig slapen, God is genadig!'

De moeder kwam de volgende dag met een zuigeling gemaakt van deeg. De vrouw zag dit en vroeg haar: 'Wat is dit nou?' 'Dit is jouw kindje!' antwoordde de moeder overtuigend. De vrouw merkte op:

'Moeder, dit is deeg in de wieg!'

'Maar lieve kind, God is genadig,'
antwoordde de moeder weer vol overtuiging.
Na drie dagen kwam de man weer thuis. Zijn schoonmoeder trad hem tegemoet: 'Blijmare, blijmare, je bent nu vader, maar bedare!' 'Hoe lang nog moet ik me bedaard houden?' vroeg de man ongeduldig. De schoonmoeder kondigde aan: 'Nog tien dagen, totdat jouw vrouw haar eerste bad na haar bevalling heeft gehad. De tien dagen gingen snel voorbij. Op de tiende dag wikkelde de schoonmoeder het kindje van deeg in doeken. Vergezeld door een aantal vrouwen ging de vrouw met haar kindje in haar armen naar het badhuis. Onderweg merkte de vrouw herhaaldelijk op:
'Moeder, dit is deeg wat ik wieg!'
'Maar lieve kind, God is genadig,'
antwoordde de moeder telkens weer vol overtuiging.
In het voorportaal van het badhuis gaf de vrouw haar kindje aan een van de vrouwen die haar vergezelden. Deze vrouw legde het kindje even neer om haar eigen kind bij zich te roepen.
Op dat moment verscheen er een zwervhond. De zwervhond nam het deeg in zijn bek en vluchtte weg. Deze vrouw rende de hond achterna.
Na een paar straten was zij de hond uit het oog verloren. De vrouw keek in paniek om zich heen en zag een kindje huilend voor een huis liggen. Zij pakte dit kindje en keerde naar het badhuis terug. Zij gaf dit kindje aan de schoonmoeder en zei: 'Zorg zelf maar voor je kindje' De schoonmoeder gaf het kindje aan haar dochter. De dochter keek vol verbazing en blijdschap in de ogen van haar kindje en sprak tot haar moeder:
'Moeder, dit is geen deeg wat ik nu wieg!'

'Ik zei het toch al, God is genadig,'
antwoordde de moeder.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand die radeloos is en weinig hoop heeft, hoop wil geven.

77. God geeft het dagelijks brood, maar daarvoor moet je ook wat hoesten!

۷۷ - خدا روزی رسان است، اما اهنی هم می خواهد!

Er wordt verteld dat een man geloofde dat God het dagelijks brood aan iedereen geeft. Een paar van zijn vrienden waren dit niet helemaal met hem eens. Maar hij bleef koppig volhouden. Op een dag wedde hij met zijn vrienden. Hij zei: 'Ik ga de moskee van ons dorp binnen en blijf daar net zolang tot ik van God brood krijg. Jullie hebben de weddenschap pas gewonnen als jullie mijn lijk daar weghalen.'

De eerste dag, de tweede dag, de derde dag, de vierde dag verstreken, maar er kwam geen brood. De man was vrijwel uitgehongerd. De vijfde dag was al aangebroken toen er drie dorpingen de moskee binnen kwamen. De dorpingen deden hun gebed en nadien gingen zij hun boterhammen opeten. Toen ze klaar waren met hun boterhammen en weg wilden gaan, borgen zij hun overgebleven boterhammetjes weer op. De man zag dit allemaal gebeuren en besepte dat als deze dorpingen zouden vertrekken, hij zou sterven. Daarom begon hij te hoesten en dit trok de aandacht van de dorpingen. De boeren gaven hem hun overgebleven boterhammetjes en gingen er vandoor. Toen de man zijn buik had vol gegeten met deze boterhammen, liep hij

de moskee uit en sprak tot zijn vrienden: 'God geeft dagelijks brood, maar daarvoor moet je ook wat hoesten.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand die lui is duidelijk wil maken dat hij zelf ook iets moet ondernemen.

78. Goedkoop-zijn heeft redenen, duurkoop ook!

۷۸ - هیچ ارزانی بی علت نیست و هیچ گرانی بی سبب!

Er wordt verteld dat een herenboer twee knechten had. Hij betaalde aan de ene vijftig dinar maandelijks loon en aan de andere honderd dinar.

Op een zekere dag vroeg de knecht, die vijftig dinar verdiende, aan zijn baas: 'Waarom geeft u aan mij vijftig dinar loon en aan de andere honderd dinar, terwijl ik niet minder hard werk dan hem?'

Toevallig hoorden ze op dat moment de bel van een karavaan. De baas zei tegen de knecht die hem zojuist de bewuste vraag had gesteld: 'Ga en kijk aan wie die bel toebehoort. Wanneer je terug komt, zal ik je vraag ook beantwoorden.'

De knecht ging, keek, kwam terug en zei: 'Er ging een karavaan voorbij en de bel behoorde aan die karavaan.'

De baas merkte op: 'Goed, dit was jouw bevinding. Nu stuur ik de andere knecht om te zien wat zijn bevinding is.' Toen riep de baas de andere knecht en gaf hem de opdracht om te kijken aan wie de bel toebehoorde.'

De knecht ging, keek, kwam terug en zei: 'Er ging een karavaan met honderdvijfendertig kamelen en vijftientig muilezels voorbij. Ze dragen lapjes zijde en katoen. Ook dadels en noten. Zij kwamen uit het noorden, dus uit de stad Isfahan en zijn op reis naar het zuiden, dus naar de stad Sjiraz.'

De herenboer sprak tot zijn knecht die hem een vraag had gesteld: 'Heb je gezien wat voor verschil er was tussen jouw bevinding en de zijne!? Dus goedkoop-zijn heeft redenen, duurkoop ook!

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de kwaliteit van een zaak die duur is, wil benadrukken.

In het Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Goedkoop is duurkoop!'

79. Graaf eerst een kuil voordat je een minaret gaat stelen!

۷۹- اول چاه بکن، بعد منارش را بدزد!

Er wordt verteld dat een groep dieven een bekende minaret stal in de Iraanse provincie Chorasán. Ze wilden namelijk deze minaret illegaal verkopen. Omdat deze een beroemde minaret was in Iran, konden ze hem niet direct verkopen. Ze moesten hem een tijdje ergens verbergen. De vraag was waar?

Het duurde niet lang of de dieven werden met hun minaret gepakt. Uit dit verhaal distilleerde men: 'Graaf eerst een kuil en steel dan pas een minaret!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de voorbereiding van een zaak wil beklemtonen.

80. Haar handen zijn bezig met het stroopvat!

۸۰- دستش به خیک شیره بند است!

Er wordt verteld dat een vrouw stroopverkoopster was. Op een zekere dag zette zij twee stroopvaten op de rug van haar ezel om deze naar de stad te brengen en daar op de markt te verkopen.

Toen zij buiten het dorp was, kwam een man haar tegemoet. De man vroeg of zij hem wat stroop kon verkopen. De vrouw zei: 'Ik ben stroopverkoopster, maar je moet me helpen om de stroopvaten van de ezel te halen.' 'Het is goed,' zei de man. Toen de vaten op de grond stonden en de vrouw probeerde met beide handen het deksel van één van de vaten open te krijgen, pakte de man haar van achteren. De vrouw liet hem zijn gang gaan, omdat zij vreesde dat het vat uit haar handen zou glippen.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat iemand totaal door een zaak in beslag wordt genomen.

Dit spreekwoord wordt ook gebruikt om te zeggen dat men zijn kans moet grijpen.

81. Had jij soms jouw potje meegenomen, en had ik jou geen olie gegeven?

۸۱ - تو دبهات را آوردی که من روغنش نکردم؟

Er wordt verteld dat er onderweg van Kasjan naar Isfahan een gevaarlijke bocht was. Deze hinderlaag was in de handen van rovers. Alle karavanen en ruiters die hier voorbij moesten, waren bang dat zij zouden worden beroofd. Net voor deze bocht lag ook het graf van een heilige. Deze heilige was wijd en zijd bekend. De gelovigen legden aan hem een gelofte af. Bij het in vervulling gaan van hun wensen kwamen ze hun gelofte na.

Op een dag kwam een plattelander met zijn ezel beladen met twee grote bakken olie. Toen de plattelander vlakbij de hinderlaag was, zag hij het graf van de hei-

lige. De plattelander was erg bang voor de hinderlaag verderop. Hij keek naar het graf van de heilige en smeekte vroom: 'Goede heilige, bij dezen leg ik een gelofte af, zodra ik de bocht veilig ben doorgekomen, geef ik u een potje olie als geschenk. Laat mij met mijn olie alstublieft de bocht veilig doorkomen!'

Die dag was er toevallig niets aan de hand, de rovers waren er niet. De plattelander kwam ongedeerd de bocht door.

Nu moest hij zijn gelofte nakomen. Omdat hij een hebzuchtige en vrekkige man was, dacht hij bij zichzelf: 'De heilige heeft toch geen belang bij een potje olie van mij. Hij krijgt iedere dag al zoveel geschenken van de gelovigen, wat doet mijn potje olie er dan nog toe?' Zo beargumenteerde hij de zaak. Nog geen kilometer verder schampte de ezel zijn poot een scherpe steen waardoor hij zijn evenwicht verloor. De bakken met olie vielen op de grond en braken. De olie stroomde alle kanten uit.

Omdat de plattelander dacht dat hij hiermee gestraft werd door de heilige wegens niet nakomen van zijn gelofte, keerde hij zijn gezicht naar het graf van de heilige en klaagde woedend: 'Had jij soms jouw potje meegenomen, en had ik jou geen olie gegeven?'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men zijn misstap op een ander wil afschuiven.

82. Heb je de kameel gezien? Neen!

۸۲ - شتر دیدی؟ نه!

Er wordt verteld dat toen de wereldberoemde Iraanse dichter Saadi een reis maakte, hij de pootafdrukken van

een kameel op de weg aantrof. Hij wist nu dat er een kameel was geweest. Even later merkte hij dat de rechterberm was afgegraasd en de linkerberm niet. Hij wist nu dat die kameel blind was aan zijn linkeroog. Toen zag hij een plekje dat was platgetreden door schoenen. Saadi speurde de grond af en merkte dat de voetsporen van een vrouw waren, want ze waren wijdbeens en dicht bij elkaar afgezet. Hij wist nu dat de berijder van de kameel een zwangere vrouw moest zijn. Hierna bemerkte Saadi een zwerm groep muggen die aan de rand van de weg vloog. Toen hij goed keek, bemerkte hij sporen van siroop. Hij wist nu dat de last van de kameel uit siroop moest bestaan. Even verderop zag hij sporen van azijn. Hij wist nu dat die kameel wel twee lasten moest hebben. De ene was azijn en de ander siroop.

Toen zag hij een man hijgend en hard op hem toe lopen. De man vroeg aan Saadi: 'Meneer hebt u een kameel gezien hier in de buurt?' 'Was zijn linkeroog blind?' vroeg Saadi. De man zei: 'Ja!' Saadi vroeg: 'Was de berijder een vrouw?' 'Ja!' antwoordde de man. Saadi vroeg verder: 'Was die vrouw ook zwanger?' 'Ja!' antwoordde de man. 'Bestond zijn last uit azijn en siroop?' vroeg Saadi. De man antwoordde met enthousiasme: 'Ja hoor! Heb je de kameel gezien?' 'Neen!' merkte Saadi ontkennend op. De man weende omdat Saadi loog. Hij zei: 'Je hebt alle kenmerken van mijn kameel één voor één genoemd. Hoe is het mogelijk dat jij nu zegt dat jij mijn kameel niet hebt gezien. Je hebt hem gezien en je moet hem mij terugbezorgen.' Saadi bleef ontkennen. De man was het ontkennen van Saadi beu, haalde zijn stok te voorschijn en begon hem te slaan. Hij deel-

de beste klappen uit, terwijl Saadi onder het trappen en klappen nog altijd bleef ontkennen dat hij een kameel had gezien.

Na een poosje verscheen de kameel met de vrouw daarop in de verte. Toen de kameel bij de mannen was aangekomen, geloofde de man Saadi's woorden wel. De man sprak tot Saadi:

'Hoe lang moet je, Saadi, klappen krijgen van een kameeldrijver,
je moest gewoon zeggen dat je geen kameel had gezien
vol ijver.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men nadrukkelijk en met kracht iets wil ontkennen en zich niet in de problemen wil begeven.

83. Het geluid van mijn instrument wordt 's morgens gehoord!

۸۳ - صدایش صبح بلند میشود!

Er wordt verteld dat op een nacht een dief probeerde het hangslot van een winkel door te zagen. Een agent liep er voorbij. Hij zag de dief, ging naar hem toe en vroeg: 'Wat doe je hier?' 'Ik zit hier mijn muziekinstrument te bespelen,' antwoordde de dief. De agent vroeg: 'Waarom geeft jouw instrument dan geen geluid?' 'Oh, het geluid hoor je morgen wel!' antwoordde de dief. De agent ging er vandoor.

De agent kwam de volgende ochtend terug op dezelfde plaats om het geluid van het bewuste instrument te horen. Hij hoorde toen de eigenaar van de winkel en al zijn gezinsleden in koor huilen en janken. Hij mompelde: 'Dit is dus het geluid!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat meestal de effecten van een handeling pas later worden opgemerkt.

84. Een scorpioen steekt niet uit kwaadwilligheid, het steken zit in zijn aard!

۸۴ - نیش عقرب نه از ره کین است، اقتضای طبیعت اش این است!

Er wordt verteld dat een schildpad en een scorpioen maten van elkaar waren. Zij brachten al hun tijd samen door.

Eens kwamen ze bij een rivier. Het was voor de scorpioen onmogelijk om deze rivier over te steken, want het water stroomde heel snel. Toen de schildpad dit zag, sprak hij: 'Beste broeder, maak je er geen zorgen over. Ik zal je op mijn rug gezond en wel naar de andere kant brengen.' De scorpioen sprong op de rug van de schildpad. De schildpad liet zich in het water glijden en zwom naar de andere kant.

Middenin de rivier hoorde de schildpad naast het geluid van het stromende water ook gesis en voelde dat de scorpioen bewoog. Hij draaide zijn hoofd naar de scorpioen en vroeg: 'Wat is dit voor geluid?' De scorpioen antwoordde: 'Ik probeerde mijn tanden op jouw schild!' 'Ik probeer jou met levensgevaar voor mezelf naar de andere kant te brengen en je probeert mij te bijten!' merkte de schildpad op. De scorpioen zei daarop: 'Een scorpioen steekt niet uit kwaadwilligheid, het steken zit in zijn aard!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat een nare handeling onbewust en ongewild heeft plaatsgevonden.

85. Het oog van de baas heeft een andere uitwerking!

۸۵ - چشم صاحب مال اثر دیگری دارد!

Er wordt verteld dat er twee vrienden waren. Zij waren al jarenlang kameraden. Op een dag kwam de ene naar de andere toe en zei: 'Beste vriend, je weet hoe ik van mijn paard houd. Je weet dat het een stuk van mijn leven is. In de komende maanden ben ik op pelgrims-tocht naar Mekka. Ik vertrouw mijn bedienden niet voldoende om tijdens mijn afwezigheid de zorg voor mijn geliefde paard aan hen over te laten. Is er plaats voor mijn paard in jouw stal voor de komende maanden?' 'Natuurlijk!' antwoordde de ander vriendelijk.

De volgende dag bracht de pelgrim zijn paard naar zijn vriend en vertrok met een gerust hart naar Mekka.

De vriend zorgde zelf voor het paard. Iedere dag ging hij drie keer naar de stal. Hij zorgde zo goed als hij kon voor het paard, doch het paard werd iedere dag mager en magerder. De vriend maakte zich ernstige zorgen over het paard. Hij dacht dat het dier ziek was, daarom haalde hij de beste veeartsen erbij. Maar niets hielp. Hij bracht zijn eigen bed zelfs naar de stal om naast het paard te kunnen slapen. Hoewel de veeartsen hem hadden verzekerd dat het paard gezond was, maakte hij zich toch nog ernstige zorgen, omdat hij zag dat dit paard, in tegenstelling tot zijn eigen paard, bleef vermageren.

Na een maand of vijf zag hij zijn vriend terugkeren. Hij omarmde en verwelkomde hem. De vriend dankte hem en vroeg naar zijn paard. De man vertelde onderweg naar de stal dat hij zijn uiterste best gedaan had, maar tot zijn verdriet moest bekennen dat het paard brood-

mager was geworden. Tot zijn verbazing sprak zijn vriend met een brede glimlach: 'Je weet toch, mijn beste kameraad, het oog van de baas heeft een andere uitwerking.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ander wil geruststellen dat hij zijn best heeft gedaan.

86. Het feest ging om de besnijdenis van de zoon van de rechter!

۸۶ - همه‌ی ختنه‌سوراها سر پسر قاضی بود!

Er wordt verteld dat men iemand waarschuwde dat een dief van plan was om die nacht bij hem in te breken. De man nodigde daarom enkele van zijn vrienden uit om die nacht bij hem te komen logeren. Hij wou zo de inbreker te grazen nemen. Onder zijn vrienden bevond zich de zoon van de rechter van de stad. Deze zei tegen de vrienden dat ze zich in de hoeken en gaten van het huis moesten verstoppen. Hij zei dat niemand de dief moest grijpen voordat hij in de woonkamer was.

Middenin de nacht kwam de dief bij het bewuste huis. Hij was een behoorlijk ervaren dief en was een vakman. Hij hoorde het ademen van vele aanwezigen in dat huis bij zijn aankomst. Hij liep op zijn tenen het huis binnen. Hij voelde de eerste man die zich achter de deur had verstopt. Hij verloor zijn beheersing niet, haalde zijn dolk uit de schede, pakte in een flitsende beweging de neus van de man en hieuw die eraf. Deze wilde namelijk zijn vrienden niet laten merken wat er gebeurd was, sprak daarom luid: 'Wat een koel briesje waait onder mijn neus door,' en viel flauw.

De dief vervolgde zijn weg en kwam bij de tweede man

die zich bij het voorportaal had verschanst. De man wilde de dief zo pakken, maar de dief hieuw in een scherpe beweging vijf vingers van de rechterhand van de tweede man af. De man viel flauw. De inbreker nam iedereen te grazen, zonder dat de anderen er iets van merkten.

Toen de dief in de woonkamer kwam, sprong de alleraatste aanwezige, de zoon van de rechter, op de rug van de dief. De dief haalde weer zijn dolk te voorschijn, pakte hem in zijn kruis en voordat de zoon van de rechter iets had kunnen bemerken, sneed de dief zijn penis eraf en ging er snel vandoor. Toen de dief weg was, kwamen alle mannen te voorschijn. Eén zag de zoon van de rechter met een bebloed kruis en riep luid: 'Dus het feest ging om de besnijdenis van de zoon van de rechter!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men geestig de oorzaak van een zaak wil benadrukken.

87. Het zorgeloze hart bestaat niet!

۸۷ - دل بی غم در عالم نباشد!

Er wordt verteld dat iemand, Saadi geheten, had gehoord dat er geen zorgeloos hart bestaat. Om dit te kunnen ervaren maakte hij een lange reis.

Na het afleggen van vele kilometers kwam hij bij een stad aan. Alle straten van de stad waren schoongeveegd. De gebouwen waren mooi geverfd. De voor- en achtertuinen waren vol mooie bloemen en zagen er welgevormd uit.

Saadi zei tegen zichzelf: 'In zo'n prachtige stad zal ik zeker vele zorgeloze harten vinden.'

Hij wandelde verder in de fraaie straten totdat hij bij een keurige bloementuin aankwam. Middenin de bloementuin stond een prachtig gebouw omgeven door sierlijke rozen. De nachtegalen vlogen van de ene tak naar de andere. Saadi was verrukt van al dat moois. Hij wist nu zeker dat hij een zorgeloos hart had gevonden. Hij wandelde verder in de tuin tot hij een jong paar zag dat op een prachtige zetel zat. Het paar was aan het genieten van wijn en vele lekkernijen. Gespierde slaven en mooie slavinnen bedienden hen. De muzikanten waren een romantische melodie aan het spelen. De formidabele buikdanseressen dansten in harmonie op deze prachtige muziek.

Saadi wist nu zeker dat deze jonge geliefden een zorgeloos hart moesten hebben. Hij ging naar hen toe en stelde zich fatsoenlijk voor.

Toen stond de jonge vrouw op, kuste haar man en ging met één van de gespierde slaven naar het gebouw.

Saadi ging vlakbij de eigenaar van de tuin zitten, vertelde zijn verhaal en eindigde met: 'Zo kwam ik bij uw prachtige bloementuin. Nu weet ik zeker dat ik tegen mensen spreek die een zorgeloos hart hebben!'

De jongeman keek bitter naar Saadi en zei: 'Je maakt een fout. Het lijkt dat ik geen zorgen ken. Maar het tegendeel is waar. Ik heb het allergrootste verdriet in mijn hart.' Saadi kon deze verklaring niet bevatten en vroeg naar de reden daarvan.

De jongeman sprak: 'Ik ben met die prachtige dame die net met die gespierde bediende wegliep, getrouwd. Voordat wij gingen trouwen, waren wij enkele jaren verloofd. Wij waren stapelverliefd op elkaar. Onze lief-

de was wijd en zijd beroemd. Toen wij trouwden, beloofden wij elkaar: Als één van ons eerder dan de andere zou sterven, zal de achtergeblevene nooit een andere geliefde nemen. Niet zo lang na ons huwelijk werd mijn vrouw ziek. Ik heb de meest bekwame geneesheren bij elkaar gebracht om haar te laten genezen. Zij zeiden allemaal dat mijn vrouw ongeneeslijk ziek was en nog maar enkele dagen te leven had. Ik huilde dag en nacht. Ik kon niet accepteren dat ik zo'n prachtige geliefde zou verliezen.

Op een dag dat haar toestand zorgelijk was, dacht ik: Misschien kan ik na haar dood mijn belofte niet nakomen en zal ik toch een andere vrouw nemen. Ik liep met die verschrikkelijke gedachte rond. Uiteindelijk besloot ik om mijn belofte na te komen door mijn penis af te snijden. In de namiddag van die bewuste dag sneed ik hem in de badkamer eraf. Zo was ik zeker dat ik tot het eind van mijn leven geen andere geliefde hoefde te hebben.

Enkele dagen daarna constateerden de geneesheren een verbetering in de toestand van mijn vrouw. Zij zeiden in koor dat er een wonder was gebeurd.

Hoe dan ook, mijn vrouw herstelde na enkele weken. Langzamerhand werd zij weer de prachtige dame van de eerste dag.

Bij elke keer dat wij bij elkaar waren, weigerde ik natuurlijk de gemeenschap. Totdat op een gegeven moment mijn vrouw opmerkte: 'Volgens mij is jouw liefde voor mij verminderd, omdat jij mij de rug toekeert tijdens het liefkozen.' Er stroomden tranen uit mijn ogen en ik zei: 'Nee liefste. Integendeel, mijn liefde voor jou is nog groter dan de eerste dag. Omdat ik trouw wilde

blijven aan onze belofte heb ik mijn penis afgesneden.'
Toen zij dit hoorde, was zij buiten zichzelf en gilte: 'Ik kan niet zonder gemeenschap. Ik moet het hebben.' Na veel praten hebben we afgesproken dat zij één keer per week met die gespierde bediende, met wie jij haar zojuist zag weglopen, gemeenschap zal hebben. Zo bleven wij bij elkaar. Dus nu zit mijn vrouw met hem te vrijen, terwijl ik hier zit met een hart vol verdriet. Het meest grote verdriet!'

Toen Saadi dit hoorde, schudde hij zijn hoofd en zei:
'In deze wereld bestaat geen zorgeloos hart, beste vriend,
als er één bestaat, hoort het niet bij een Adamskind.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ander die in de put zit, wil troosten.

In het Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Ieder huisje heeft zijn kruisje.'

88. Het verschil zit in de manier van aanstampen!

۸۸ - تو چلونددنش فرق می کند!

Er wordt verteld dat iemand zijn landbouwgrond in pacht gaf aan een boer zodat deze er graan kon verbouwen. Zij spraken af dat de helft van de oogst naar de eigenaar van de grond ging en de andere helft naar de boer.

Toen het zover was, kwamen ze bijeen om de oogst te verdelen. Omdat de boer geen weegschaal had, spraken ze af om de graankorreltjes te verdelen met een grote maatbeker. De boer zette daar twee grote graanzakken neer. Hij vulde de maatbeker met korreltjes en gooide deze in de zak van de eigenaar. Hij vulde toen de maat-

beker opnieuw met graankorreltjes en stampte de korrels aan en gooide deze in zijn eigen zak. Hij deed de volgende keren precies hetzelfde. Toen alle graankorrels in de zakken zaten, had de zak van de boer behoorlijk meer graan dan die van de eigenaar van de grond. De eigenaar vroeg aan de boer: 'Je hebt honderd maatbekers met graan in mijn zak gegooid en honderd in je eigen zak. Ik vraag me af waar zit het verschil tussen jouw zak en de mijne?' 'Het verschil zit in de manier van aanstampen,' merkte de boer op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men naar de echte oorzaak van het verschil tussen twee zaken wil verwijzen.

89. Het bloed van Siyawosj kookt!

۸۹ - خون سیاوش بجوش آمد!

Er wordt verteld dat de Iraanse koning Kawoes een zoon kreeg Siyawosj geheten. Hij liet hem opvoeden door de legendarische Iraanse held Rostam. Rostam leerde hem grootmoedigheid, heldhaftigheid en alle andere edele eigenschappen. Toen Siyawosj een jongeman was geworden, bracht Rostam hem naar zijn vader terug.

In de harem van Kawoes was een vrouw Soedabeh geheten. Zij was de lievelingsvrouw van de koning. Toen deze vrouw Siyawosj zag, raakte zij smoorverliefd op hem.

Met allerlei middelen probeerde zij met hem een verhouding te krijgen. Maar Siyawosj weigerde dit. Soedabeh kon deze weigering niet verkroppen, daarom maakte zij hem bij zijn vader zwart.

Kawoes benoemde hem tot opperbevelhebber in de oorlog met de Iraanse aartsvijand Toeran.

Afrasiyab, de koning van Toeran, bood vrede aan. Siyawosj ging ermee akkoord.

Kawoes was tegen deze vrede, daarom gaf hij zijn zoon opdracht om de oorlog alsnog door te zetten. Siyawosj weigerde dat en ging naar Afrasiyab, de koning van Toeran.

Afrasiyab waardeerde hem en liet zijn dochter Farangis met hem trouwen. Toen benoemde hij hem tot koning van Chotan.

Siyawosj ging met zijn beeldschone vrouw naar Chotan en daar regeerde hij in voorspoed en met rechtvaardigheid.

Na een tijd ging Garsiwaz, de broer van Afrasiyab, naar Chotan op bezoek bij Siyawosj. Toen hij zag hoe glorieus het koninkrijk van Siyawosj was, werd hij jaloers.

Terug gekomen bij Afrasiyab, maakte hij Siyawosj zwart bij hem. Hij zei dat Siyawosj hem binnenkort zou vermoorden en koning van Toeran wilde worden.

Afrasiyab accepteerde dit eerst niet, maar op aandrang van zijn broer schreef hij een brief aan Siyawosj. Hij gaf deze aan zijn broer om hem aan Siyawosj te bezorgen. Hij nodigde hem in deze brief uit om bij hem te komen. Toen Siyawosj de brief had gelezen, hoorde hij Garsiwaz zeggen: 'Ik raad je deze reis af. Men heeft jou bij de koning zwartgemaakt en ik ben bang dat hij je iets aan zal doen.'

Siyawosj schreef een brief aan Afrasiyab. In de brief verontschuldigde hij zich dat hij niet naar hem toe kon komen vanwege de ziekte van zijn vrouw. Hij gaf deze brief aan Garsiwaz om deze aan Afrasiyab te bezorgen. Toen Afrasiyab de brief had gelezen, gaf hij opdracht

aan zijn opperbevelhebber om Siyawosj te gaan halen. Siyawosj en zijn Iraanse garde werden door het leger van Afrasiyab vermoord.

De astrologen hadden voorspeld dat de nakomeling van Siyawosj zijn vader zou wreken. Hij zou Afrasiyab ook vermoorden. Daarop besloot Afrasiyab zijn dochter te doden om dit lot af te wenden. Maar de oudsten aan zijn hof brachten hem op een ander idee.

Farangis bracht een zoon, Keechosro geheten, ter wereld. Keechosro werd door de herders en bergmensen grootgebracht.

Kawoes hoorde van het bestaan van zijn kleinzoon en haalde hem heimelijk naar Iran. Een tijd later droeg Kawoes zijn kroon aan zijn kleinzoon Keechosro over.

Enkele jaren daarna viel Keechosro met een enorm leger Toeran binnen en veroverde dat land.

Afrasiyab en Garsiwaz werden door hem gedood en zo wreekte Keechosro het bloed van zijn vader Siyawosj.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat een zaak nog afgerond dient te worden.

90. Het zij zo, dat ik bij iedereen de schuldige ben, doch niet bij degene die de wind heeft gelaten!

۹۰ - اگر پیش همه رویم سیاه است، پیش صاحب گوز رویم سفید است!

In een gezelschap zaten een paar maten met elkaar te kletsen. Plotseling werd er een wind gelaten. Iedereen keek vanzelfsprekend naar de allerjongste aanwezige.

'Het zij zo, dat ik bij iedereen de schuldige ben, doch niet bij degene die de wind heeft gelaten,' sprak de jongen met een rood hoofd van verlegenheid.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men zijn onschuld wil beklemtonen.

91. Hier is jouw rituele wassing, geef mijn schoen terug!

۹۱ - وضویت را بگیر و کفشم را پس بده!

Er wordt verteld dat een plattelander bij een rivier zat en zich ritueel wuste. Toen hij hiermee klaar was, stond hij op en schoof zijn voeten in de schoenen. Per ongeluk viel één van zijn schoenen in de rivier en dreef met de stroming mee. Hij probeerde om zijn schoen uit het water te vissen, maar tevergeefs. Toen deed hij zijn achterwerk in de richting van de rivier en liet een wind. Door deze wind was zijn rituele wassing niet meer geldig. Daarop sprak hij gefrustreerd tot de rivier: 'Hier is jouw rituele wassing, geef mijn schoen terug.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ander, van wie men iets heeft ontvangen en welke telkens opmerkt dat hij hem dat heeft gegeven, wil terechtwijzen.

92. Hier had ik niet op gerekend!

۹۲ - همه چیز در حساب بود، این یکی نبود!

Er wordt verteld dat een geile man besloot om even een kijkje te nemen in het vrouwenbadhuis. Hij dacht namelijk: 'Welke straf ik hier ook voor zal krijgen, die zal meevallen in verhouding tot het kijkplezier daaraan.' Zo gedacht, zo gedaan.

Hij begaf zich in het vrouwenbadhuis. De vrouwen zagen een opgewonden man het badhuis binnenkomen. Zij gilden in koor, paktten de man en droegen hem over aan de garde.

De volgende dag vroeg het hoofd van de garde aan de badmeesteres hoeveel vrouwen aanwezig waren toen de geile man het badhuis binnendrong. Zij antwoordde dat er drieëntwintig vrouwen aanwezig waren. Het hoofd van de garde beval een pan water te laten koken. Toen het water kookte, beval hij drieëntwintig eieren daarin te leggen. Na een uur beval hij dat de geile man van zijn broek ontdaan moest worden en de drieëntwintig gekookte, gloeiende eieren één voor één in zijn achterwerk moest stoppen. De geile man jammerde na de ontvangst van het eerste ei: 'Hier had ik niet op gerekend!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een bedroevend resultaat oogst door een verkeerde berekening.

93. Hier is de lap stof, ik ga ook een kilo suiker halen!

۹۳ - این ابره تا بروم کله قندش را بیاورم!

Er wordt verteld dat een plattelander met een lap stof naar een kleermaker ging. Hij wou daar een overhemd laten maken. Toen de kleermaker zijn maten had opgenomen, vroeg de plattelander naar het arbeidsloon van de kleermaker.

De kleermaker zei: 'Jouw vader zaliger, gaf mij altijd een lap stof en een kilo suiker als arbeidsloon voor het naaien van een overhemd.'

De plattelander sprak: 'Hier is de lap stof, ik ga ook een kilo suiker halen!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men er geestig op wil wijzen dat het gevraagde arbeidsloon te hoog is.

94. Hij is met grootheden in het huwelijk getreden!

۹۴ - با بزرگان پیوند کرده است!

Er wordt verteld dat een muis een rivier wilde oversteken. Hij durfde zich niet in het water te begeven. Hij stond radeloos aan de oever. Toen zag hij een kameel die naar de rivier kwam. De kameel wou de rivier oversteken. De muis zag daar zijn kans. Hij ging naar de kameel en zei: 'Excellentie kameel, moge uw barmhartigheid mij verleend worden!' 'Wat bedoel je hiermee?' vroeg de kameel. De muis sprak: 'Is het mogelijk om mij aan uw staart vast te binden zodat ik ook aan de overkant van de rivier kom?' 'Het is goed,' antwoordde de kameel. De muis kroop via de achterpoot van de kameel naar zijn staart en daar hield hij zich vast. De kameel ging het water in. Even later was de kameel aan de andere kant. De muis hing nog altijd aan zijn staart. Aan de andere kant stond een groep mensen naar dit schouwspel te kijken. Eén vroeg: 'Wat doet dat muisje met dat grote dier?' De ander antwoordde: 'Hij is met grootheden in het huwelijk getreden!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, om iemand die zich met alle middelen probeert te verbinden met een beter milieu, geestig te terechtwijzen.

95. Hij is nog steeds bezig met zijn baard!

۹۵ - هنوز بند ریشش است!

Noot: Het verhaal van de vrome die eeuwig bezig was met zijn baard is van Iraanse dichter Attar, 9de eeuw.

Er wordt verteld dat er in de tijd van Mozes een vrome leefde. Hij was dag en nacht aan het bidden en het

mediteren, doch bereikte geen één van de hogere stadia. Bovendien werd zijn hart ook niet verlicht door de zon des geloofs. Deze beste man bezat een enorme baard die hij steeds aan het kammen en verzorgen was. Op een dag zag hij Mozes in de verte, liep naar hem toe en zei: 'O opperbevelhebber der Sinaiï, vraag eens aan de Rechte God, in Zijn naam, waarom bereik ik geen hoger niveau van vroomheid, hoe ik ook mijn best doe?'

Toen Mozes eenmaal bij de berg Sinaiï was, stelde hij de vraag van de vrome man aan God.

De Stem klonk: 'Deze arme man is op zoek naar Ons, maar zijn enorme baard staat hem in de weg.'

Mozes kwam de bewuste vrome tegen toen hij van de Sinaiï terugkeerde. Mozes bracht hem de woorden van God over, waarop de vrome man woedend werd op zijn baard die hem op zijn weg naar God belemmerde. Hij begon zijn baardharen uit te trekken en vluchtte als een dwaas de woestijn in. Op dat moment verscheen de engel Gabriël aan Mozes en verkondigde het volgende: 'Hij merkt op, dat deze vrome man nog weer met z'n baard bezig is!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil beklemtonen dat de ander nog steeds fout handelt.

96. Hij lacht zijn eigen baard uit!

۹۶ - به ریش خود می خندد!

Er wordt verteld dat een plattelander in zijn nachtmerrie Satan tegenkwam. Hij pakte de baard van de Satan beet en deelde hem een paar klappen in het gezicht uit. Terwijl de plattelander hem sloeg, sprak hij op hyste-

risch lachende toon: 'Wee jou, verdoemde verleider. Nu zal ik deze lange baard die jij als vrome man liet groeien, tot aan de wortel uittrekken.' Het laatste woord was nog niet door hem uitgesproken of hij schrok wakker en besepte dat hij zijn eigen baard had vastgepakt. Toen lachte hij nog harder.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ander onterecht uitlacht.

97. Hij heeft nog tweeëneenhalf hapje tegoed!

٩٧ - هنوز دو قورت و نیمش باقیست!

Er wordt verteld dat koning Salomon eens alle levende schepselen voor een koninklijk diner uitnodigde om zijn rijk te tonen.

Alle levende wezens van duivels, reuzen, engelen, grote en kleine dieren, insecten, vissen, vogels, gedrochten tot wat al niet meer, kwamen in groten getale naar het prachtige hof van koning Salomon dat aan de zee lag. Duizenden chef-koks en honderdduizenden koks en hulpkoks maakten miljoenen pannen met lekkernijen klaar.

Op het moment dat koning Salomon het sein wou geven dat het diner kon aanvangen, dook er een gigantische vissenkop op uit het water en vroeg: 'Koning Salomon, ben ik ook uitgenodigd?' 'Iedereen is uitgenodigd, dus jij ook,' antwoordde koning Salomon gastvrij. De vis deed zijn bek open, terwijl hij zei: 'Laadt u maar vol, alstublieft!' De bedienden gooiden twee gegrilde kamelen met drie gare olifanten in de opengesperde bek van deze vis. De bek bleef maar openstaan. De bedienden gooiden deze keer honderd gevulde kippen en

duizend gegrilde lamsbouten met een ton gesmolten kaas in de bek van de vis. Toch bleef de bek openstaan. De bedienden gooiden alles wat er klaargemaakt was in de opengesperde bek van de vis. De bek bleef wijd openstaan. Er was niets meer overgebleven van alle lekkernijen. Alle genodigden aanschouwden dit tafereel hongerig. De vis had ook nog steeds honger. Koning Salomon stond radeloos toe te kijken. Toen haastte hij zich naar de vis en vroeg verbaasd: 'Wat eet jij zoal op een dag?' 'Drie hapjes majesteit Wat ik zojuist van u ontvangen heb, was slechts een half hapje. Dus heb ik nog tweeëneenhalf hapje tegoed,' antwoordde de vis gulzig.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand alles geeft en deze onverzadigbaar blijft.

98. Hij nam de balanssteen van Tante Kikker in beslag!

۹۸ - سنگ چرخ خاله قورباغه را گرو کشید!

Er wordt verteld dat een man in de ochtenduren thuis kwam met een fles olie, rijst, vlees, een honingmeloen en wat brood. Hij vroeg zijn vrouw met deze ingrediënten een goede maaltijd klaar te maken. Zij moest het hele huis schoonmaken, want die avond zou er visite komen. Bovendien zei hij dat zijn relatie met deze mensen formeel was. De vrouw moest het bezoek dus heel keurig behandelen. De man zei dit allemaal en verdween.

In de namiddag begon de vrouw met voorbereidingen. Zij sneed eerst de honingmeloen in vier stukken en legde die op een mooi dienblad. Zij plaatste dit in een kast.

De vrouw waste toen de pitjes, roosterde ze en deed deze in een schaalte. Toen dacht ze bij zichzelf: 'Ik heb alle tijd, laat ik daarom wat van die pitjes proberen.' Zij begon de pitjes één voor één te pellen. Het duurde niet lang of zij vergat wat ze moest doen. De avond was inmiddels gevallen, toen zij het laatste pitje had gepeld. Nu begreep de vrouw dat ze weinig tijd had voor de werkzaamheden. Zij pakte veger en blik en begon de kamer te vegen. Zij had nog niet de helft van de kamer geveegd of zij besepte dat zij het diner nog moest klaar maken. Zij liet de kamer en ging naar de keuken. Zij stak de haard aan en begon met het schoonmaken van de rijst. Ze had nog geen derde van de rijst schoongemaakt of zij besepte dat er geen tijd voor was. De lucht was reeds donker geworden en er was nog niets gebeurd. Alle ingrediënten waren nog altijd in dezelfde staat. De vrouw begon te ijsberen. Plotseling riep zij: 'Eureka, eureka!' Toen bracht zij alle ingrediënten naar de waterput die zich in de achtertuin bevond. Daar gooide ze alles in de put. Toen riep zij in de put: 'Hoi, tante Kikker!' 'Hoooi!' Zij hoorde de echo van haar stem. De vrouw sprak weer in de put: 'Alstublieft, maak een lekker diner klaar. Ik zal, zeker weten, jouw dienst nooit vergeten. Hoor je me? Hoooi!' 'Hoooi!' Zij hoorde de echo van haar eigen stem. De vrouw dacht dat dit een bevestigend antwoord was van tante Kikker. Zij sprak weer door de opening van de put: 'Moge God Almachtig jou zegenen voor je hulp. Ik ga nu even de kamers vegen. Tot straks dan.' De vrouw ging naar de kamer. Ze pakte de bezem en begon de kamer schoon te vegen.

Er was nog geen minuut voorbij toen ze hoorde dat er

op de deur werd geklopt. Zij deed open. Haar man kwam binnen. Hij vroeg: 'Waarom deed je de deur niet snel open?' 'Ik was druk met mijn werkzaamheden bezig,' antwoordde de vrouw. De man zag dat de lichten nog niet aan waren. Hij vroeg: 'Waarom zijn de lichten nog niet aan?' De vrouw reageerde: 'Ik ben één persoon en heb alleen maar twee handen. Wat moest ik doen? De rijst schoonmaken en klaarmaken of een kip klaarmaken of moest ik de kamers schoonvegen of moest ik honingmeloen klaarmaken? En allemaal alleen. Je had eerder moeten komen om mij een handje te helpen.' De man schoot de kamer binnen. Hij deed de lichten aan en zag dat het daar niet schoon was. Hij had door dat zijn vrouw niets had gedaan. Om de smeulende ruzie niet tot uitbarsting te laten komen, begon hij zelf de kamer heel snel aan te veegen. De vrouw had de thee tussendoor klaargemaakt. Het duurde niet lang of de klopper klonk op de deur. De man deed de deur open en leidde de gasten naar de kamer. Hij schonk hen thee in. De vrouw was in de keuken.

Na een uurtje ging de man naar zijn vrouw en zei: 'Nou vrouw, ik zie hier niets. Waar zijn de ingrediënten?' 'Dat is een verrassing. Je zult straks het lekkerste diner van je leven voorgeschoteld krijgen. Nu ga en maak de tafel klaar. Ik ga het eten ophalen,' zei de vrouw. De man ging naar de gasten en de vrouw naar de waterput.

De vrouw des huizes ging met haar hoofd boven de opening van de put hangen en riep luid: 'Hoooi tante Kikker!' 'Hoooi!' Zij hoorde de echo van haar eigen stem terug. Zij gooide een emmer die was vastgebonden aan een touw in de put, terwijl zij het uiteinde van

het touw in haar hand vasthield. Na een paar minuten trok de vrouw de emmer omhoog. In de emmer zat alleen maar water. De vrouw gooide de emmer weer in de put en riep luid: 'Geen water hoor, maar mijn diner, tante Kikker!' Zij tilde opnieuw de emmer omhoog. De emmer was weer gevuld met water. De vrouw liet de emmer weer zakken in de put en riep: 'Geen grapjes, stuur het diner, anders weet ik wat ik met jou moet doen. Hoor je me, tante Kikker, hoooi!' 'Hoooi!' Zij hoorde de echo van haar eigen stem terug.

Toen de vrouw voor de derde maal de emmer omhoog trok, zag zij deze keer dat de balanssteen van de put, die men daar had neergelegd om te voorkomen dat er teveel water naar boven kwam, in de emmer zat. De vrouw haalde de steen uit de emmer en sprak in de opening van de put: 'Nou, ik zal jouw balanssteen houden zolang je mijn diner niet geeft. Hoor je me, tante Kikker?'

De man des huizes zocht zijn vrouw tevergeefs in de keuken. Hij ging haar zoeken. Bij de waterput zag hij zijn vrouw en vroeg haar wat zij daar aan het doen was. De vrouw zei: 'Tante Kikker geeft ons diner niet, daarom heb ik haar balanssteen in beslag genomen.' De man wist niet wat hij hoorde. Daarom vroeg hij wat zijn vrouw ermee bedoelde. De vrouw vertelde hem het hele verhaal. De gefrustreerde man kon zich niet meer beheersen. Hij pakte de steen en sloeg hiermee op het hoofd van zijn vrouw. Het bloed spoot uit haar hoofd. De man ging naar de kamer en excuseerde zich voor het ongemak. Toen verdwenen de gasten beduusd en hongerig.

Even later toen de man weer bedaard was, ging hij naar de put om de ingrediënten die nog in de put zaten, eruit te halen.

De man ging zelf door de uitsparingen in de wand van de put naar beneden. Toen hij eenmaal het water had bereikt, zag hij de ingrediënten op het water drijven. Hij begon ze bijeen te vissen. De man zag in de wand een kruik verborgen. Hij trok de kruik naar zich toe en zag dat deze vol gouden munten zat. De man dankte God voor het geschenk en nam de kruik mee naar boven. Hij verborg de kruik in de stal, ging naar zijn vrouw, bood zijn excuses aan en gaf haar een vredeskus. Zo waren ze nu weer een hecht echtpaar en leefden ze nog lang en gelukkig.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iets in beslag neemt van geringe waarde van iemand die iets van deze van meer waarde in zijn bezit heeft. Deze persoon wil zo aan de ander duidelijk maken dat zolang deze zijn zaak niet terug geeft, hij ook de kleinigheid niet terug krijgt. Een naïeve manier om iets terug te doen.

99. Hij is verliefd op de ogen van de kikker!

۹۹ - عاشق چشم وزغ شده است!

Er wordt verteld dat een groep zakenlui in een woestijn dorst kreeg. Uit geen enkele waterput konden ze water halen, want ze stonden allemaal droog. Uiteindelijk kwamen ze bij de allerlaatste waterput die daar bestond. Zij gooiden een emmer in de put, maar tevergeefs. Omdat zij geen water uit de put konden halen, besloten ze om iemand in de put te laten afdalen. Ze dachten zo misschien wat water te kunnen halen. Eén

van de zakenlui die een kale, maar flinke knecht had, beval hem om in de put te gaan en er water uit te halen. De kale weigerde dit. De zakenman beloofde hem als hij water naar boven zou halen, hij een behoorlijke beloning zou krijgen. Andere zakenlui zeiden in koor dat zij hem in dat geval ook zouden belonen. De kale ging akkoord en stelde als voorwaarde dat de overeenkomst op schrift gesteld moest worden. Toen de overeenkomst op schrift stond, vouwde hij die dicht, stopte deze in zijn zak, bond een touw om zijn middel en zakte in de put met een emmer, terwijl de zakenlui het uiteinde van het touw vasthielden.

Toen hij eenmaal de bodem van de put bereikt had, zag hij een duivel op een troon. Deze duivel staarde naar een kikker die verderop zat. De kale groette de duivel braaf. De duivel zei: 'O mensenkind, weet als jij mij niet had gegroet, zoals je andere medemensen die ook in de put kwamen en mij niet groetten, dan was je net zoals zij allemaal nu in mijn buik. Ik heb een vraag aan jou. Als je deze vraag beantwoordt, sta ik je toe om water mee te nemen, anders zal ik van jou ook een hapje maken.'

Zonder zijn zelfbeheersing te verliezen, zei de kale: 'Stel uw vraag maar!' De duivel vroeg: 'Waar is de beste plaats?' 'Waar je hart blij is!' antwoordde de kale. De duivel wees naar zijn rechterkant en zei: 'Bravo! Nu ga deze boomgaard in en haal tien granaatappels!' De kale ging de bewuste boomgaard in, haalde tien granaatappels en kwam weer bij de duivel.

De duivel sprak tot hem: 'Let wel, deze granaatappels zijn geen gewone. Iedere granaatappel zit vol parels en robijnen. Ze zijn allemaal de jouwe. Hier zijn drie haren

van mij. Alsjeblieft! Als je in de problemen zit, steek één in brand, dan verschijn ik om jou te helpen. Nu mag jij ook water meenemen.' De kale dankte de duivel uitbundig, stopte de granaatappels onder zijn kleed, vulde zijn emmer met water en zei tegen de duivel: 'Vaarwel!' Toen trok hij aan het touw, zodat de zakenlui een sein kregen om de kale naar boven te trekken.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men smoorverliefd kan zijn op iets onbelangrijks en gewoons en niet op iets bijzonders.

100. Hij at de ui op, kreeg zweepslagen en moest ook nog boete betalen!

۱۰۰ - هم چوب را خورد، هم پیاز را خورد و هم جریمه را پرداخت!

Er wordt verteld dat een sultan met enkele gasten aan tafel zat. De sultan at bij iedere hap een halve, rauwe ui op. Eén van de aanwezigen at geen ui. De sultan merkte dat hij geen ui at en vroeg aan hem: 'Waarom eet je geen ui?' De man antwoordde: 'Majesteit, ik lust geen ui!' 'Hoe durf je de ui niet te lusten. Mannetje, ui opeten!' beval de sultan. De man weigerde de ui op te eten. De sultan vond dit gedrag onbehoorlijk, daarom eiste hij: 'Dan moet je honderd dinar boete betalen of de ui alsnog opeten!' De man zei: 'Majesteit, ik lust geen ui en ik kan die boete ook niet betalen!' De sultan briepte: 'Dan krijg je honderd zweepslagen!' 'Majesteit, ik zei dat ik geen ui lust en de boete niet kan betalen. Bovendien ben ik te zwak voor zweepslagen,' verklaarde de man. De sultan riep hierop zijn beul en sprak tot hem: 'Neem deze idioot mee en geef hem net zo lang zweepslagen totdat hij de ui opeet en nog honderd dinar betaalt!'

De man at na de honderdste zweeps slag de rauwe ui op en betaalde bovendien de boete van honderd dinar.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men weigert om een zaak te behandelen, maar door omstandigheden krijgt hij de bewuste zaak en nog een paar zaken erbij opgelegd.

101. Hij ruilde room tegen boter!

۱۰۱ - کره را ياغ کرد!

Er wordt verteld dat een hoofd van de garde van een dorps hoofd eiste dat iedere inwoner drie kilo room als belasting moest betalen. Hij zei dat hij de opbrengst daarvan moest overdragen aan de sultan. Dus dit was een bevel van de sultan! Het dorps hoofd sprak op nederige toon tot hem: 'Excellentie, in ons dorp hebben wij geen koeien of schapen. Wij zijn geen veeboeren. Wij zijn landbouwers.' Het hoofd van de garde zei: 'Hier begrijp ik helemaal niets van! Ik wil per hoofd drie kilo room als belasting! Punt uit!'

Het dorps hoofd kon met veel smeken drie dagen tijd krijgen om met de burgerij van zijn dorp hiervoor een oplossing te vinden.

Het dorps hoofd riep alle grijsaards van het dorp bijeen en bracht ze op de hoogte van de opdracht. De grijsaards konden na drie dagen geen oplossing vinden. Uiteindelijk besloten zij om het dorps hoofd naar het hoofd van de garde te sturen om een vermindering aan te vragen. Het dorps hoofd ging naar het hoofd van de garde. Daar begon hij te jammeren en te smeken dat de burgerij van het dorp arm was en de geëiste room niet kon overdragen. Door het zielig doen en het smeken,

kreeg het hoofd van de garde medelijden en zei: 'Nou vooruit dan maar, geen drie kilo room per hoofd, maar drie kilo boter per hoofd!'

Het dorpshoofd ging trots naar de grijsaards en zei: 'Ik heb de room geruild tegen boter!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een zaak ruilt voor een nog ergere zaak.

102. Hij huilt al voordat hij de klap krijgt!

۱۰۲ - پیش از چوب شاه، لله می کند!

Er wordt verteld dat de lakeien een plattelander naar de koning brachten. Hij was nog maar net bij de koning of hij begon te smeken en te huilen dat de koning hem moest vergeven en hem geen klappen moest laten geven. Hij wist niet dat de koning hem voor een heel andere zaak had opgeroepen. De koning was helemaal niet van plan om hem klappen te laten geven.

Dit spreekwoord wordt gebruikt wanneer men reageert op een zaak die nog niet aan de orde is.

In het Fries zal dit gelijk zijn aan: 'Net gûle foardat jo klappen krije!' En in het Nederlands: Niet huilen voordat je klappen krijgt!'

103. Hij schenkt de verloren olie aan de moskee!

۱۰۳ - روغن چراغ ریخته را وقف امامزاده میکند!

Er wordt verteld dat een plattelander een moskee voorbijging, terwijl hij een bak met olie met zich meedroeg. Bij de moskee viel zijn bak op de grond en de olie liep over de straat. De plattelander begon alle vieze olie bij elkaar te schrapen. Toen hij de smerige olie weer in de

bak teruggooide, keek hij naar de moskee en sprak vroom: 'Mijn God, ik schenk deze olie aan deze moskee om armen te helpen!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een verloren of beschadigde zaak die men zelf niet meer kan gebruiken, voor een goed doel geeft.

104. Hij onderdrukt de scheet!

۱۰۴ - گوز پامال می کند!

Er wordt verteld dat een groep krijgsheren in de rij stond en naar een rede van de sultan luisterde. Eén van hen liet een scheet. Om dit te camoufleren begon hij met zijn militaire laars heen en weer te bewegen en te drukken. De sultan die dit had bemerkt, vroeg wat de bewuste krijgsheer aan het doen was! De hofnar merkte op: 'Majesteit, hij onderdrukt de scheet!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een fout tevergeefs probeert te camoufleren.

105. Hij heeft alleen de hand van nemen!

۱۰۵ - همه اش دست بگیر دارد!

Er wordt verteld dat een geestelijke uit een boot in de zee viel. Hij spartelde in het water. Eén van de aanwezigen stak zijn hand uit naar de geestelijke en riep luid: 'Geef mij je hand! Geef mij je hand! Zo kan ik je uit het water halen.' Maar de geestelijke bleef spartelen en gaf de man geen hand.

Toen kwam een matroos en vroeg wat er aan de hand was. De man legde uit dat de geestelijke in zee was ge-

vallen. De man zei verder dat hij de geestelijke vele malen had gevraagd om hem zijn hand te geven. Doch de geestelijke gaf hem geen hand en bleef spartelen.

De matroos schoof de man opzij en stak zijn hand naar de geestelijke uit en riep luid: 'Neem mijn hand!' Het laatste woord was nog niet door de matroos uitgesproken of de geestelijke nam de hand van de matroos en zo kon hij de geestelijke uit het water trekken.

Toen de geestelijke eenmaal aan boord was, vroeg de man die de geestelijke wou helpen aan de matroos waarom de geestelijke wel naar de matroos luisterde en niet naar hem. De matroos antwoordde: 'Jij had geroepen: 'Geef me je hand!' Ik riep: 'Neem mijn hand!' En een geestelijke heeft een hand om niet te geven, maar alleen om te nemen. Snap je? Hij heeft alleen de hand van nemen.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat een groep zoals geestelijken niet vrijgevig zijn en alleen ontvangers zijn.

106. Hij slaat het hoefijzer verkeerd om op de hoef!

۱۰۶ - نعل را وارونه (واژگونه) زد!

Er wordt verteld dat de rovers van de Iraanse provincie Torkaman-sahra hoefijzers verkeerd om op de hoeven van hun paarden sloegen. Zo kon niemand weten welke kant ze opgingen en van welke kant ze kwamen.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men handelingen verricht om zijn echte bedoeling te verbergen.

107. Hoe groter, hoe erger!

۱۰۷ - هر چه بزرگتر می شود، گه تر می شود!

Er wordt verteld dat een plattelander eens in Isfahan was. Het was zomer. Op straat verkocht men verse zwarte pruimen. De plattelander kocht een pond en at ze met veel plezier op.

Het volgende jaar toen de plattelander weer in Isfahan was, trof hij dezelfde groenteboer waarvan hij het jaar ervoor lekkere pruimen had gekocht. De groenteboer verkocht dit jaar aubergines. De plattelander dacht dat dit hele grote pruimen waren. Hij kocht een paar ervan, ging zitten en begon ze te eten. In tegenstelling tot de pruimen van het jaar ervoor, waren ze dit jaar flauw en smakeloos. Omdat de plattelander er geld voor gegeven had, at hij ze allemaal op. Toen hij klaar was, mompelde hij: 'Hoe groter, hoe erger!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een kind ziet opgroeien en steeds ergere dingen ziet doet.

108. Hoeveel man is hij?

۱۰۸ - چندمردہ حلاج؟

Er wordt verteld dat een plattelander een wattenklapper uit een naburig dorp inhuurde om de watten van al zijn matrassen eruit te halen, klappen te geven zodat ze weer luchtig werden en ze er daarna weer in te stoppen. Hij deed dit vanwege de jaarlijkse schoonmaakbeurt.

Toen de wattenklapper 's ochtends vroeg aankwam, stelde de plattelander hem aan zijn vrouw voor en ging naar zijn werk.

De wattenklapper bracht alle matrassen naar de achtertuin. Hij opende ze en haalde alle watten eruit en gooide ze op een hoop in de hoek van de achtertuin. De

man spande zijn werktuig wattenklopper. Hij, ging op zijn hurken zitten en begon met zijn wattenklopper de watten te slaan.

Na een tijdje bracht de vrouw des huizes een kopje thee voor de wattenklapper. Zij zette dit op de grond en keek in de richting van de man die met enorm geestdrift aan het werk was.

Toen zag de vrouw iets, wat haar deed verstenen. Er zaten namelijk twee gaten in het kruis van de broek van de wattenklapper. Iedere keer dat de man op zijn hurken van rechts naar links bewoog, om beter klappen aan de watten te kunnen geven, bewoog zijn penis ook van rechts naar links mee en kwam te voorschijn uit die twee gaten. De vrouw dacht bij zichzelf: 'Hoe is het mogelijk? Eén man en twee penissen!?' Zij keek weer en zag hetzelfde. 'Het is onmogelijk,' bedacht de vrouw. Maar zij zag met haar ogen wel twee penissen. Zij besloot uiteindelijk dit aan de man zelf te vragen om te weten te komen hoeveel man hij was. Zij sprak tot de wattenklapper: 'Ik schaam me om u dit te vragen, maar zojuist heb ik gemerkt dat u twee instrumenten hebt.' De man keek naar zijn kruis en zag twee gaten in zijn kruis. De man begreep nu wat de vrouw bedoelde. Hij merkte geestig op: 'Nou mevrouw, misschien hebt u mijn naam nog niet gehoord. Ik heet namelijk Dubbel-lul-Ali.'

De vrouw ging naar binnen, daar liep ze opgewonden met die gedachte. Uiteindelijk bedacht ze een plan om van die twee instrumenten van de wattenklapper te kunnen profiteren.

In de namiddag toen haar man thuis kwam, sprak zij

tot hem: 'Omdat de wattenklapper morgen het karwei moet afmaken, hoeft hij niet naar zijn eigen dorp terug te gaan. Vanavond kan hij bij ons blijven logeren. Haar man zei: 'Wij hebben alleen maar één kamer. Waar moet de wattenklapper dan slapen?' De vrouw zei: 'Ik slaap tegen de muur. Jij slaapt tegen de deur en hij tegen het raam. Zo gezegd, zo gedaan.

Middenin de nacht toen de vrouw het snurken van haar man hoorde, wist zij zeker dat hij diep sliep. Zij kroop naar de wattenklapper.

Even later bemerkte de vrouw dat de wattenklapper slechts één instrument gebruikte. Zij mompelde herhaaldelijk: 'Gebruik de andere ook!' Zij boekte geen resultaat en daarom vroeg zij luider.

Plotseling werd de man des huizes wakker en vroeg slaperig: 'Wat zeg je?' De wattenklapper die behoorlijk angstig was geworden, wendde zich naar de deur, terwijl zijn vochtige instrument het gezicht van de man des huizes raakte.

Omdat de vrouw wilde dat haar man niet op zou staan, kroop zij haastig in zijn bed en zei: 'Ik droomde dat wij in een bootje zaten. Toen viel je in het water. Je zwom alleen maar met één hand, daarom gilde ik: 'Gebruik de andere ook!' En ik bedoelde: gebruik je andere hand ook!'

Haar man merkte op: 'Het zou best kunnen, want ik heb ook een vis gevoeld die mijn gezicht raakte.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men naar de kunde en kwaliteit van een ander wil vragen.

109. Hoor het wel aan, maar geloof het niet!

۱۰۹ - بشنو و باور مکن!

Er wordt verteld dat een slimmerik aan een man vroeg om een kist vol kristallen glazen op zijn rug naar een hoge verdieping van een gebouw te dragen. De man vroeg wat hij voor zijn arbeid zou krijgen. De slimmerik zei: 'Ik zal je drie raadgevingen toevertrouwen, waardoor je eeuwig gelukkig zult zijn.' De man ging met dit voorstel akkoord en droeg de kist naar de eerste verdieping. Daar aangekomen sprak de slimmerik: 'De eerste raad is, als iemand tegen je zegt dat schuld hebben beter is dan geld hebben, hoor wel, maar geloof het niet.'

Toen ze bij de tweede verdieping waren, zei de slimmerik: 'De tweede raad is, als iemand tegen je zegt dat vals geld beter is dan echt geld. Hoor wel, maar geloof het niet.'

Bij de derde verdieping sprak de slimmerik: 'De derde raad is, als iemand tegen je zegt dat oude koffie beter is dan verse koffie. Hoor wel, maar geloof het niet.'

De man droeg de kist nog een paar trappen op en toen sprak hij tot de slimmerik: 'Ik wil jou ook een raad geven.' De slimmerik zei: 'Zeg het maar.' Terwijl de man de kist van zijn rug op de grond neer smeed, sprak hij: 'Als iemand tegen jou zegt dat de glazen in deze kist niet allemaal gebroken zijn. Hoor wel, maar geloof het niet!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ander een lege wijsheid wil verkopen.

110. Iedereen heeft een hoof!

۱۱۰ - همه سم دارند!

Er wordt verteld dat iemand bij het gloren van de dag naar een badhuis ging. Toen de badknecht zijn hoofd begon te wassen, zag de man dat de voeten van de badknecht hoeven waren. Hij wreef zijn ogen uit. De hoeven bleven hoeven. Hij bedankte de badknecht en ging onder de douche. Hij dacht namelijk dat deze een duivel moest zijn die in de gedaante van een badknecht was gekropen. Toen de man vanuit zijn douche naar andere douches keek, zag hij onder de douchedeuren door dat iedereen hoeven had in plaats van voeten. Hij werd angstig en verliet de doucheruimte. Hij dacht: 'Vanochtend hebben de duivels hier vast en zeker een feest!' Hij kwam bij de kleedruimte, trok zijn kleren snel aan en ging naar de badmeester om af te rekenen. Hij zei tegen de badmeester dat in het badhuis allemaal duivels waren met hoeven. De badmeester wees naar zijn eigen benen en vroeg: 'Zulke hoeven?' 'Ja, hier heeft iedereen een hoef!' zei de man en ontvluchtte het badhuis.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat iedereen hetzelfde gebrek heeft.

111. Ik was hier één maand te gast, ik blijf nog één maand en vind jullie beiden aardige mensen!

۱۱۱ - یک ماه ماندم، یک ماه دیگر هم میمانم، بدی هم از شما ندیدم!

Er wordt verteld dat een stedeling bij een plattelandster en zijn vrouw als gast kwam. De plattelandster en zijn vrouw toonden hun gastvrijheid in hoge mate. Na twintig dagen merkten de plattelandster en zijn vrouw dat hun gast nog geen aanstalten maakte om te vertrekken. Ze waren het beu.

Vanaf de eenentwintigste dag begonnen de plattelander en zijn vrouw zich onverschillig te gedragen ten opzichte van de gast. De dertigste dag was aangebroken zonder dat de gast ook nog maar één woord had gesproken over zijn vertrek.

In de nacht van de dertigste dag spraken de plattelander en zijn vrouw over hun onbehoorlijke gast. Uiteindelijk bedachten ze een plan. Ze wilden namelijk met hun plan de gast indirect laten weten dat hij weg moest.

De volgende ochtend toen het echtpaar en de gast aan de ontbijttafel zaten, viel de suikerpot uit de hand van de gastvrouw op de grond. De suiker spatte naar alle kanten. Haar man werd woedend hierdoor, pakte zijn vrouw en begon haar te slaan. De vrouw begon te gillen en te huilen. De gast zette zijn ontbijt gewoon voort zonder enige last te hebben van wat er aan de hand was. De vrouw wendde zich tussendoor tot de gast en merkte op: 'Lieve gast, u bent één maand hier geweest en vandaag of morgen zult u weer vertrekken, beoordeel alstublieft wie van ons gelijk heeft.' De gast sprak terwijl hij zijn theeglaasje neerzette: 'Ik was hier één maand te gast, ik blijf nog één maand en vind jullie beiden aardige mensen!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men zijn onverschilligheid brutaal wil benadrukken.

112. Ik laat de geitenleren zak los, maar de zak laat mij niet los!

۱۱۲ - من خیک را ول کرده‌ام، خیک مرا ول نمی‌کند!

Er wordt verteld dat er een groep maten in een boot zat op zee. Ze zagen plotseling iets op het water drijven.

Eén van hen zei: 'Vrienden, dat is een behaarde geitenleren zak vol met kaas.' De anderen ontkenden dat. Degene die had gezegd dat het een behaarde geitenleren zak was vol met kaas, deed zijn kleding uit, sprong in het water en zwom naar de zak om hem te pakken. Toen hij bij de bewuste zak kwam, merkte hij dat dit geen behaarde geitenleren zak was, maar een zwarte beer die daar zwom. Hij schrok zich te pletter en wilde zo snel mogelijk weer terug zwemmen naar de boot. Maar de beer pakte hem vast en hoe hij ook probeerde om zich los te maken, het lukte hem niet. Toen zijn maten zagen hoe hij worstelde, riepen ze naar hem: 'Wij geloven wel dat je gelijk hebt, het is een behaarde geitenleren zak hoor, laat hem maar los!' 'Ik laat de geitenleren zak los, maar de zak laat mij niet los,' schreeuwde de man terug.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men afstand doet van een zaak maar, hoe dan ook, nog altijd aan de bewuste zaak blijft verbonden.

113. Ik zei: 'Maak de knoop los, maar niet deze knoop!'

۱۱۳ - گره از کارش باز شد!

Er wordt verteld dat een arme man door zijn vrouw aangesproken werd. De vrouw zei dat zij geen meel meer hadden om brood te kunnen bakken. Zij sprak huilend verder: 'Er is geen kommetje meel meer. Als wij vanavond geen meel hebben, dan moeten onze kinderen hongerig slapen gaan. Je broer is toch rijk genoeg. Ga naar hem en leen wat meel. Ik weet dat het moeilijk is voor jou om hem om meel te vragen. Maar wij hebben geen andere keus.'

's Middags ging de man te voet naar zijn broer die in een naburig dorp woonde. Toen de broer hoorde wat de vraag van de man was, sprak hij: 'Ik moet altijd voor jullie zorgen. Jullie denken dat het meel in mijn huis uit de grond groeit. Deze keer is de laatste dat je mij om meel vraagt!' De man kreeg van zijn broer een paar kilo meel mee. Hij deed dit meel in zijn zakdoek en legde er een sterke knoop in. Hij bond de zakdoek met het meel erin aan zijn middel vast, dankte zijn broer en vertrok in de richting van zijn eigen dorp.

Het was in de namiddag dat hij onderweg was naar zijn dorp. De zon was bijna ondergegaan. De raven vloegen in groepen in de richting van de zon die in het westen verdween. De schaduwen van de bomen en takken werden langer. Kortom er hing een mysterieuze sfeer, waardoor de man, vanwege zijn armoede, een gevoel kreeg van verdriet. Hij kreeg een opwelling van vroomheid en sprak toen tot God, terwijl hij te voet zijn weg aflegde: 'O mijn God! Het is toch niet rechtvaardig dat ik zo veel kwellende woorden van mijn broer aan moest horen voor een paar kilo meel. Mijn God, dat er zoveel knopen in mijn leven zitten is niet rechtvaardig.' De man barstte door zijn eigen trieste toestand in huilen uit. Hij smeekte God verder: 'Alstublieft maak die knopen in mijn leven los! Alstublieft!' Hij had de laatste 'Alstublieft' nog niet uitgesproken of hij merkte dat de knoop van zijn zakdoek los was en het meel er uitgevallen was. Hij keek achterom, zag een witte lijn van het meel op de weg, keek naar de hemel en zei boos: 'Ik zei: 'Maak de knoop los, maar niet deze knoop!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat zijn probleem nog groter is geworden of wil opmerken dat de oplossing een foute was.

114. Ik ga, maar dit is ook geen huishouding hoor!

۱۱۴ - ما كه رفتيم، اما اينهم طريق خانه داري نيست!

Er wordt verteld dat een inbreker in een huis kwam. Hij sloop naar de woonkamer. Daar lagen de eigenaar des huizes en zijn vrouw te slapen. De dief had een grote lap bij zich. Hij legde deze op de grond om de spullen die hij zou stelen daarop te leggen en zo mee te nemen. Hij ging naar de andere kamers. Hij kon niets vinden wat het stelen waard was. Inmiddels had hij dorst en daarom ging hij naar de waterput van het huis. Hij pakte de emmer om in de put te gooien en water naar boven te halen, maar het gebeurde niet, want de emmer had geen bodem. De inbreker gooide die zo maar in de put en dacht uiteindelijk: 'Ik zal mijn lap pakken en verdwijnen.' Hij ging naar de woonkamer waar zijn lap lag. Daar trof hij zijn lap waarop de man en zijn vrouw lagen te slapen. Toen de inbreker dit zag, barstte hij van woede en gaf de man een schop onder zijn billen. De man schrok wakker en vroeg half slapend wat er aan de hand was. De inbreker zei: 'Ssssszzzz. Ik ga, maar dit is ook géén huishouding hoor!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat de huishouding van een ander onbehoorlijke is.

115. Ik weet waar het gloeit!

۱۱۵ - ميدونم كجات ميسوزه!

Er wordt verteld dat een zeer vermogend man op een winterse ochtend naar de latrine ging. Omdat hij haastig was, vergat hij de gieter mee te nemen. Daarom riep hij zijn knecht om hem een gieter met water te bezorgen.

Het is ons nog niet bekend, waarom de knecht de gieter vulde met heet water uit de samowaar. Uit frustratie of per ongeluk, we weten het niet. In ieder geval was de gieter vol heet water toen de knecht deze door de opening van de deur van de latrine aan zijn heer overhandigde.

Plotseling begon het achterwerk van de heer des huizes te gloeien toen hij het daar wou schoon wassen na zijn behoefte. Met enorme moeite kon hij een schreeuw onderdrukken. Zo wilde hij zich niet laten kennen.

Even later, toen hij weer de woonkamer binnenkwam, begon hij tegen iedereen vervelend te doen, terwijl hij bekend stond als een aardig en rustig man. Hij deelde zonder enige aanleiding klappen uit aan zijn vrouw en kinderen. Hij vervloekte de aarde en de hemelen om een kleinigheid.

Toen hij tegen zijn knecht schreeuwde omwille van een kleinigheid, mompelde de knecht: 'Ik weet waar het gloeit!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand die ergens vervelend over doet, duidelijk wil maken dat zijn ergernis een andere oorsprong heeft dan hij beweert.

**116. Ik brandde me aan de door mijn
zelfaangestoken vuur!**

۱۱۶ - از آتشی که افروختم خود سوختم!

Er wordt verteld dat een vos en een jakhals als burens in een woestijn leefden. De jakhals was sterk, stoer en een grote vreter, doch hij was heel erg lui. In tegenstelling tot hem was de vos mager en zwak, maar slim en een heel hard werkend dier.

Iedere dag deed de jakhals niets anders dan luieren. De vos ging iedere ochtend op zoek naar een prooi. In de namiddag toen de vos iets had gevangen, kwam de jakhals aanrennen, gooide de vos aan de kant en vrat de prooi van de vos op. Het was elke dag hetzelfde verhaal. Uiteindelijk was de vos het gedrag van de jakhals beu. Hij bedacht een list om aan dit verschrikkelijke ritueel een einde te maken.

Op een dag ging de vos naar de jakhals en zei: 'Broeder, wij leven jarenlang in deze woestijn als twee broeders, maar wij hebben nog geen broederschapsovereenkomst gesloten. Als je het goed vindt zullen we elkaar een hand geven en elkaar beloven, om wanneer één van ons tegenspoed treft, de ander hem zal helpen. Om onze broederschap te bevestigen hebben wij vossen een ritueel en dat gaat als volgt: Eerst duiken wij beiden in een waterbron voor de rituele wassing. Daarna springen wij over een vuurtje. Indien één van ons de broederschap heeft geschonden overleeft hij het vuur niet.' Omdat de jakhals geen moeite had om broederschap met de vos te sluiten ging hij met het voorstel van de vos akkoord.

De vos stak een vuurtje aan en daarna gingen de vos en de jakhals naar de bron. Deze bron was namelijk een oliebron en deze was door de vos gevonden. De bron was een deel van de list. Ze waren nog niet bij de bewuste bron of de vos begon in één keer mank te lopen.

De jakhals vroeg aan de vos wat er met hem aan de hand was. De vos maakte een grimas en zei: 'Een doorn zit vast in mijn poot en dit doet zeer. Ik denk dat ik maar niet in de bron ga duiken. Ik vrees dat dit een ontsteking zal veroorzaken. Jij kunt je duikje nemen en ik zal in plaats van het duikje met mijn poten op de grond wrijven. Je weet toch dat als het water voor je lijf schadelijk is, je in plaats van de rituele wassing een droog ritueel moet verrichten.'

De jakhals nam de woorden van de vos serieus en nam een duikje in de oliebron. De vos deed zijn droge ritueel en toen gingen ze op naar het vuur.

Eenmaal bij het vuurtje gekomen, zei de vos: 'Ik zal als eerste over het vuurtje springen en daarna jij.' De vos nam een aanloop en sprong over het vuurtje. Toen zei hij tegen de jakhals: 'Nou, nu is het jouw beurt.' De domme jakhals nam ook zoals de vos een aanloop en sprong over het vuurtje. Terwijl hij verbrandde, bromde hij: 'Ik brandde me aan de door mijn zelfaangestoken vuur!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil duidelijk maken dat men meestal een slachtoffer is van eigen daden.

In het Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Een koekje van eigen deeg krijgen!'

117. Ik werd wijs door het uitgerukte oog van de wolf!

۱۱۷ - از چشم کنده گرگ عبرت آموختم.

Er wordt verteld dat een leeuw, een wolf en een vos eens samen op jacht gingen. In de namiddag hadden ze een stier, een bok en een haas gevangen. De leeuw

vroeg aan de wolf: 'Hoe kunnen wij de prooien eerlijk verdelen?' De wolf zei: 'Majesteit, de stier is het allergrootste dat wij hebben gevangen, dus dit deel is voor u. De bok is middelmaat en deze is voor mij en de haas is het allerkleinste en is voor de vos, want hij is ook kleiner dan wij. 'De leeuw werd woedend door de woorden van de wolf en in één beweging rukte hij beide ogen van de wolf uit zijn kop. Toen sprak hij tot de vos: 'Nou vos, zeg jij maar hoe wij deze prooien onder ons moeten verdelen?' De vos maakte een buiging, likte de poten van de leeuw en zei: 'Majesteit, het is heel erg duidelijk, de stier is de maaltijd voor u vandaag. De bok is morgenochtend het ontbijt voor u en de haas is het tussendoortje, ook weer voor u. Tussendoor zal ik uit de bron water voor uw dorst gaan halen.' De leeuw zei: 'Bravo, Bravo, ik vind je idee heel wijs. Waar heb jij deze wijsheid vandaan?' 'Ik werd wijs door het uitgerukte oog van de wolf,' verklaarde de vos.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil laten zien dat men moet leren van de nare ervaringen van anderen en zelf niet alles hoeft te ervaren.

118. Ik sta er zelf borg voor dat het drie pond is!

۱۱۸ - نیم من پا خودم!

Er wordt verteld dat een jakhals een kip van een boerderij stal. De boerin zag dit en vloog het dak op. Daarvandaan riep zij: 'O mensen! Mijn kip van drie pond werd gestolen.' Een vos was toevallig in de buurt en hoorde dit. Hij rende in de richting van de bewuste jakhals. Toen hij deze had ingehaald, sprak hij tot hem: 'Ik geloof dat die vrouw liegt. Die kip in je bek is geen drie

pond, hoor! Als je het goed vindt zal ik hem even wegen en bewijzen dat de vrouw liegt.' De jakhals riep luid: 'Het is goed!' De kip viel uit zijn bek op de grond. De vos pakte deze met zijn klauw en sprak tot de jakhals: 'Ik geloof het wel! De kip weegt drie pond. Ik sta er zelf borg voor dat het drie pond is!' Toen nam de vos de kip in de bek en rende weg.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een zaak voor niets heeft gekregen, wil behouden en niet wil afstaan aan anderen.

119. Ik geef je raad, maar jij telt vliegen!

۱۱۹ - من پندت میدهم، تو حساب مگس‌ها را میکنی؟

Er wordt verteld dat een vader zijn zoon raad zat te geven. De jongen liet de woorden van zijn vader het ene oor binnengaan en het andere weer uit. Toen de vader een reeks van raadgevingen aan zijn zoon had gegeven, sprak de zoon tot zijn vader: 'Vader, toen u sprak, heb ik alle vliegen die rond het achterwerk van onze ezel kwamen zitten, geteld. Om precies te zijn, waren het er in totaal drieëntwintig!'

Toen de vader zijn zoon dit hoorde opmerken, werd hij teleurgesteld en zei: 'Ik geef je raad, maar jij telt vliegen!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een ander wil zeggen dat hij helemaal niet luistert naar zijn raadgeving.

120. Ik zeg hetzelfde wat de moskee-imam heeft gezegd!

۱۲۰ - همانکه آقا در محراب گفت!

Er wordt verteld dat een moskee-imam op het altaar zat te bidden. Hij wachtte namelijk op de gelovigen, maar er waren slechts enkelen. De tijd voor gebed was krap en de gelovigen haastten zich niet. De imam keek in de richting van de oproeper, die in de deur van de moskee stond en vroeg: 'Zijn er nog gelovigen die in de richting van de moskee komen?' De oproeper schudde met zijn hoofd van nee.

Even later stond de imam op en voor de allerlaatste keer vroeg hij aan de oproeper of er mensen naar de moskee toekwamen. De oproeper schudde weer met zijn hoofd van nee.

Toen de imam dit hoorde, zei hij heel gefrustreerd, geïrriteerd, onverschillig en scherp: 'Het interesseert me geen lul, God is groot!' en begon zijn gebed.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat een zaak voor hem niet meer belangrijk is en ook braaf wil blijven. Men zegt dan niet: 'Het interesseert me geen lul!' In plaats daarvan zegt men: 'Ik zeg hetzelfde wat de moskee-imam heeft gezegd!'

121. Ik heb er ook deel aan!

۱۲۱ - حاجی ما هم شریکیم!

Er wordt verteld dat toen pelgrims naar Mekka gingen, ze onderweg meer dan honderd keer moesten pauzeren om te eten. Zij hadden meestal hun voedsel bij zich. Zij kookten en aten gezamenlijk. Toen in een pan vlees, aardappelen, tomatenpuree enzovoort kookte en bijna gaar was, verscheen er een groep hongerige bedoeïenen. Eén van hen gooide een rat of een hagedis in de pan en zei: 'Ik heb er ook deel aan!'

Omdat deze pelgrims niets meer uit deze pan wilden hebben en in hun bedevaart niemand wilden kwetsen en vroom wilden blijven, gaven ze deze pan met eten aan die onbeschofte bedoeïenen.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer iemand onterecht een recht opeist.

122. Ik ben ook de man van naald en draad hoor!

۱۲۲ - ما هم اهل بخیه هستيم!

Er wordt verteld dat een koning alle kleermakers uit zijn rijk uitnodigde voor een koninklijke maaltijd. Alle kleermakers gingen naar het paleis. Men zag dat een ezelzadelmaker ook in de richting van het paleis liep en merkte op: 'De koning heeft de kleermakers uitgenodigd. Waarom ga jij er ook naar toe?' 'Ik ben ook de man van naald en draad!' antwoordde de ezelzadelmaker.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat hij er ook bij hoort.

123. Ik reisde overal op de aarde, zelfs bij volle maan, maar nooit trof ik een mens met twee hoofden aan.

۱۲۳ - رفتيم به هزارويک دره نديديم آدم دوسره!

Er wordt verteld dat in een gebied tussen de Iraanse steden Isfahan en Sjiraz de duivels bivakkeerden, en 's nachts zwierven ze overal rond. Ze likten de zolen van de slapende mensen die zij aantroffen. Ze likten zolang dat de zolen begonnen te bloeden, dan zogen ze al het bloed op. Daarom probeerden alle reizigers dat gebied te verlaten voordat de avond viel.

Op zekere dag kwamen er twee maten door dat gebied.

Ze waren namelijk verdwaald en de avond was inmiddels ook gevallen. De mannen hadden geen andere keus dan daar te overnachten.

Ze wisten dat ze niet in slaap moesten vallen. Om wakker te kunnen blijven, begonnen ze elkaar leuke verhaaltjes te vertellen. Omdat zij verschrikkelijk moe waren van die zwerftocht, begonnen ze toch in te dommelen. Eén van de mannen die slim en wijs was, zei tegen de ander: 'Hoe dan ook zullen we straks in slaap vallen. Ik heb een plan om niet door de duivels onze zolen te laten likken.' 'Wat voor plan heb je dan?' vroeg de ander. De man zei: 'We gaan liggen. Je stopt je benen door de opening van de pijpen van mijn broek. Ik stop mijn benen door de opening van de pijpen van jouw broek. Zo zitten onze voetjes in elkaars broeken en zijn onze hoofden alleen te zien. De duivels kunnen zo onze zolen niet vinden en aflikken.'

Zo gezegd, zo gedaan. Ze vielen in een diepe slaap.

Even later kwamen de duivels te voorschijn, want ze hadden de geur van mensen opgesnoven.

Zij zochten her en der, totdat ze bij de mannen kwamen. De duivels zochten naar hun favoriete lichaamsdelen. De zolen waren nergens te bekennen er waren slechts twee hoofden en geen voeten. Toen zeiden ze teleurgesteld, verrast en in koor:

'Ik reisde overal op aarde, onder de zon en de maan maar nooit trof ik een mens met twee hoofden aan.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men zijn verbazing over een zaak kenbaar wil maken.

124. Ik houd het meest van de agaathoudster!

۱۲۴ - کجی داره راقربان!

Er wordt verteld dat een hadzji zes vrouwen had in zijn harem. De vrouwen maakten iedere dag ruzie. Ieder van hen beweerde dat de hadzji meer van haar hield dan van de anderen. Iedere avond trof de hadzji de blauwe plekken op de huid van zijn vrouwen aan. Want ze hadden elkaar overdag klappen uitgedeeld. De hadzji moest iedere avond alle klachten en gezeur van de vrouwen over elkaar aanhoren. De hadzji wist dat als hij tegen één van zijn vrouwen zou zeggen dat hij van haar meer hield dan van de anderen, de rest verbolgen zou zijn.

Na veel nadenken, kocht hij zes agaten. Hij gaf aan iedere vrouw een agaathoudster met de volgende boodschap: 'Luister, je weet dat ik meer van jou houd dan van al die andere vijf. Maar je weet dat kan ik niet in aanwezigheid van de anderen zeggen, want dit zal hen verdriet doen. De volgende keer als ik in aanwezigheid van de anderen zeg: 'Ik houd van de agaathoudster het meest!' Dan weet je dat ik jou bedoel!'

Deze truc werkte uitstekend. Iedere keer dat hadzji zei: 'Ik houd van de agaathoudster het meest!' kregen al zijn vrouwen een heerlijk gevoel van tevredenheid. Want iedere vrouw had een agaathoudster zonder dat ze dat van elkaar wisten.

Er verliepen maanden in vrede en vreugde totdat op een dag twee vrouwen ruzie kregen. Eén zei: 'Nu moet ik jullie een geheim openbaren. Weten jullie wel dat hadzji meer van mij houdt dan van jullie allemaal?' 'Hoe kom jij op zo'n idee?' zei de ander. 'Jullie hebben toch altijd gehoord dat hadzji opmerkte dat hij van de agaathoudster meer hield dan van de anderen! Ik ben de agaathoudster dus,' de vrouw merkte dit op, terwijl zij haar agaathoudster aan de andere vrouwen liet zien.

Toen de andere vrouwen dit hoorden en zagen, gilden ze in koor: 'Nee dus!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men geestig wil opmerken dat hij van de ander houdt.

125. Ik deed mijn plicht, maar de heilige niet!

۱۲۵ - ما خدمت خودمان را کردیم ولی جدمان نامردی کرد!

Er wordt verteld dat een welgestelde man ziek werd. Hij gebruikte alle aanbevolen geneesmiddelen, maar tevergeefs. Eén van de kennissen van zijn vrouw adviseerde haar dat zij naar de geestelijke van het dorp moest gaan en een gebed voor haar man moest halen. De vrouw ging naar de geestelijke. Zij vertelde hem dat haar man heel erg ziek was. Toen de geestelijke dit hoorde, sprak hij: 'Mevrouw, naar ik verneem, is er maar één oplossing voor uw man. Ik moet vandaag vanaf zonsondergang tot morgen bij de zonsopgang gaan bidden en met de heilige praten. Dit is geen goedkope handeling.' De vrouw zei dat zij bereid was dit te doen voor welke prijs dan ook. Zij betaalde een aanzienlijk bedrag en ging naar huis.

Thuis zei zij tegen haar man dat hij morgen genezen zou zijn, want de geestelijke zou de hele nacht met de heilige spreken. Zij gingen hoopvol naar bed.

De volgende ochtend toen de vrouw wakker was, merkte zij dat haar man niet wakker was. Hij werd ook niet wakker. Hij was die nacht gestorven. De vrouw ging boos naar de geestelijke en zei: 'Nou, je hebt zoveel geld gekregen en niets gedaan. Mijn man is dood.' 'Mevrouw, ik deed mijn plicht, maar de heilige niet!' merkte de geestelijke op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men niet het verwachte resultaat oogst van zijn inspanningen.

126. Ik heb het geluid van veel grotere drums in het leger van Nader-sjah horen klinken!

۱۲۶ - کوس نادری بر گردهی ما خورده!

Er wordt verteld dat een kameel die vroeger in het leger van de Iraanse koning Nader-sjah lastdrager was, nu een andere eigenaar had. Op een dag was deze kameel de weg naar het huis van zijn baas kwijt geraakt. Hij ging een huis binnen. Dit huis was namelijk van een oude vrouw. Toen de oude vrouw de kameel eenmaal in haar achtertuin zag, schrok zij daarvan en pakte een pan en begon met een pollepel op de pan te slaan. Zo wilde zij de kameel bang maken en hem verdrijven.

De slimme kameel merkte dit en zei met een glimlach: 'Ik heb het geluid van veel grotere drums in het leger van Nader-sjah horen klinken!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat wat hij hoort of ziet geen indruk op hem maakt.

127. In het huis van zulke mensen wordt een waakhond een magere hond!

۱۲۷ - سگ در خانهی ایشان تازی می شود!

Er wordt verteld dat iemand op bezoek ging bij het dorps hoofd van een naburig dorp. Het dorps hoofd die een vrekkelig en kreterig man was, bejegende zijn gast niet met een hoge mate van gastvrijheid, vooral betreffende eten, drinken en beddengoed.

De gast zocht een moment om zijn frustratie te uiten. Hij kreeg deze gelegenheid op een middag toen hij, het dorps hoofd en alle notabelen van dat bewuste dorp op

het moskeplein stonden. Er verscheen een heel grote hond in de verte. Het dorpshef sprak: 'Wat een grote, dikke en krachtige hond is dit. Het is goed dat ik hem vang als waakhond voor mijn huis.'

De gast vond dit het moment om zijn frustraties te uiten. Hij merkte scherp op: 'Laat deze hond in vredesnaam zijn gang gaan, anders wordt een waakhond bij u thuis binnen enkele dagen een magere hond, want daar krijgt men niets te eten.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de mate van iemands vrekigheid wil beklemtonen.

128. Je zingt prachtig, waarom zong je niet bij de begrafenis van je vader!

۱۲۸ - تو که این آواز را داشتی، چرا پیش جنازه‌ی پدرت نخواندی؟

Er wordt verteld dat iemand op straat een wind liet. Degene die achter hem liep, merkte op: 'Je zingt prachtig, waarom zong je niet bij de begrafenis van je vader.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men geestig een opmerking maakt over een wind van een ander.

129. Je eigen stank is beter dan andermans stank!

۱۲۹ - باز بوی خودمون!

Er wordt verteld dat een plattelander onderweg was in een woestijn. Hij was doodmoe en kon geen stap meer verzetten. De man moest pauzeren. Hij zette zijn rugzak op de grond neer, ging liggen en gebruikte deze als hoofdkussen. De plattelander bedekte zijn hele lichaam met zijn kaftan. Hij stak zijn hoofd ook onder de kaftan. Hij was nog niet in diepe slaap gevallen, of hij liet een

wind. Hij kon de vieze stank van zijn wind niet verdragen, daarom stak hij zijn hoofd onder de kaftan uit. Toevallig waaide het. De wind bracht een behoorlijk vieze stank naar hem toe. De plattelander keek om zich heen en ontdekte de oorsprong van deze vieze stank. Deze kwam van een hoopje poep dat door een eerdere voorbijganger was achtergelaten. Toen kroop hij met zijn hoofd onder de kaftan en mompelde: 'Je eigen stank is beter dan andermans stank!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil beklemtonen dat je eigen narigheden, hoe erg ook, minder erg zijn dan die van anderen.

130. Je bent een dief en ook nog een leugenaar!

۱۳۰ - هم دزدی و هم دروغگو!

Er wordt verteld dat een vrouw van middelbare leeftijd die nog nooit getrouwd was, als vrijgezel leefde. Op een nacht brak een dief in haar huis in. De vrouw werd door het gestommel wakker. De dief pakte de vrouw beet, legde zijn handpalm op haar mond en zei: 'Ik ben geen dief. Ik ben verliefd op jou. Ik kom je mijn liefde verklaren. Maar daarvoor wil ik even jouw huis bekijken. Dan pas liefkoos ik jou.' De dief doorzocht het hele huis, maar vond niets wat het meenemen waard was. Daarop sprong hij uit het raam op de straat en rende weg, terwijl de vrouw luid riep: 'Je bent een dief en ook nog een leugenaar!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men zijn belofte niet nakomt.

131. Je moest dansen, maar niet zo verleidelijk!

۱۳۱ - گفتند برقص، اما نه با این قر و غمزه!

Er wordt verteld dat toen het leger van Afghanen Isfahan, de toenmalige hoofdstad van Iran veroverde, zij plunderingen in de hele stad verrichtten. De jongere mannen kozen het hazenpad en lieten hun vrouwen, kinderen en bejaarde verwanten achter.

Eén van de gevluchte knapen die een mooie vrouw had, kon zich niet intomen en middenin de nacht keerde hij naar Isfahan terug.

Hij sloop op zijn tenen naar zijn eigen straat. Toen kroop hij op het dak van de burens en daarvandaan kwam hij op zijn eigen dak terecht.

Hij zag dat een groep Afghaanse overheersers in zijn huis was. Hij zag in zijn woonkamer een aantal van die Afghaanse mannen wijn drinken en feestvieren. Een paar van zijn buurvrouwen die door de Afghaanse soldaten gegijzeld waren, dansten. Onder de dansende vrouwen herkende hij zijn eega. Zijn vrouw danste in verhouding tot de andere vrouwen veel enthousiaster en verleidelijker. Hij kookte van woede, jaloezie en verdriet. Maar het was een zaak van leven of dood. Hij keerde naar zijn schuilplaats terug.

De volgende dag toen de Afghanen uit zijn huis weggetrokken waren, keerde de man terug, pakte zijn vrouw beet en vroeg: 'Waarom heb jij eigenlijk voor de Afghanen gedanst?' 'Van hen moest ik net zoals de andere buurvrouwen dansen. Ik had geen andere keus,' antwoordde de vrouw. De man begon zijn vrouw te slaan. Uiteindelijk kwamen de man en zijn vrouw bij de rechter. De man vertelde de rechter dat zijn vrouw voor de Afghanen had gedanst. De vrouw zei verdedigend: 'Ik

had geen andere keus. Van die Afghanen moest ik dansen. Dus onder dwang heb ik deze schanddaad begaan.' 'Je moest dansen, maar niet zo verleidelijk!' zei haar man.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat de verdediging van de ander niet zuiver is.

132. Je moet geen bazaar in brand steken omwille van een zakdoek!

۱۳۲ - قيصريه را برای دستمالی آتش میزند!

Er wordt verteld dat een zakenman in een bazaar een groot magazijn had van lappen stof. Op een middag toen hij wegens omstandigheden weg moest, liet hij zijn knecht op het magazijn passen. Die middag kwam een mooie vrouw het magazijn binnen. De knecht was erg onder de indruk van haar schoonheid. Na een tijdje, toen de vrouw weg wou, gaf de knecht een zakdoek van zijn baas als geschenk aan de vrouw.

In de namiddag maakte de knecht zich zorgen over de zakdoek die hij aan de vrouw had gegeven. Hij wist niet wat hij moest zeggen tegen de baas, wanneer die naar de bewuste zakdoek zou vragen. Na wat piekeren, dacht hij: 'Als ik een kleine brand in het magazijn sticht en een klein deel daarvan in de as wordt gelegd, dan kan de baas niet merken dat één zakdoek zoek is. Zo gedacht, zo gedaan.

Omdat het magazijn vol lappen stof lag, breidde het vuur zich uit tot het gehele magazijn en naar de omliggende winkels en magazijnen. In een mum van tijd stond de hele bazaar in vuur en vlam. Toen de oorzaak

van de brand aan het licht was gekomen, trok men uit het voorval de volgende les: Je moet geen bazaar in brand steken omwille van een zakdoek!

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men niet omwille van een kleine zaak een grote prijs moet betalen.

133. Je moet terug naar je aard!

۱۳۳ - به اصلش رجوع کرده!

Er wordt verteld dat een muisje tot een vrome sprak: 'Eerwaarde, ik ben het muiszijn beu. Ik wil graag het mooiste meisje worden van de hele wereld. Alstublieft ga bidden, zodat ik verander van een muisje in het mooiste meisje.'

De vrome bad en het muisje veranderde in het mooiste meisje van de wereld. Het meisje sprak tot de vrome: 'Nu wil ik graag met de allersterkste trouwen.' De vrome bracht haar naar de zon en sprak tot de zon: 'Dit mooiste meisje van de wereld wil graag de allersterkste huwen.' De zon merkte op: 'De wolk is sterker dan ik, want hij versluiert mij.'

De vrome ging met het meisje naar de wolk.

De wolk zei: 'De wind is nog sterker dan ik, want hij stuurt mij heen en weer.'

De wind sprak: 'De berg is sterker dan ik, want hij staat mij altijd in de weg.'

De vrome en het meisje gingen naar de berg. De berg sprak: 'De muis is veel sterker dan ik, want hij knaagt en holt mij van binnen uit.'

Toen het meisje dit hoorde, smeekte zij tot de vrome om haar weer te veranderen in een muis. De vrome zei:

'Ja hoor, je moet terug naar je aard, want dit is het allerbeste.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat jezelf blijven het allerbeste is.

134. Jij, de ezel, hebt het begrepen en ik niet?

۱۳۴ - تو به این خریت فهمیدی و ما نفهمیدیم؟

Er wordt verteld dat een man op straat een jongetje zag dat met twee gouden munten aan het spelen was. De man ging met een plan naar het jongetje en sprak tot hem: 'Jij bent in je eentje maar jij hebt twee munten. Ik ben in mijn eentje, maar ik heb geen munt. Als jij één muntje aan mij geeft, dan heb jij één munt in je eentje en heb ik ook één munt in mijn eentje.' Het jongetje keek in de ogen van de man en zei: 'Als jij voor mij gaat balken als een ezel, dan geef ik jou één muntje.' De man keek om zich heen om er zeker van te zijn dat er niemand in de buurt was. Toen hij niemand zag, begon hij zachtjes te balken. Het jongetje zei: 'Het moet veel luider!' De man balkte luider en luider. Toen hij klaar was met balken, sprak hij tot het jongetje: 'Nu is het jouw beurt om je belofte na te komen.' 'Jij, de ezel, hebt het begrepen dat deze munten van goud zijn en ik niet!?' merkte het jongetje slim op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil laten merken dat men ook op de hoogte is van een aangelegenheid.

135. Jij van binnen, ik van buiten!

۱۳۵ - تو از تو، من از بیرون!

Er wordt verteld dat een man met drie schapen naar de bazaar ging. Een profiteur zag dit en ging naar de man toe. Hij groette hem vriendelijk en vroeg: 'Beste man

wat kosten deze schapen?' 'Tien dirham,' antwoordde de man. De profiteur zei: 'Ik koop ze.' Hij doorzocht zijn zakken één voor één naar geld. Toen hij geen geld kon vinden, sprak hij: 'Nou ben ik vanmorgen vergeten mijn geld van huis mee te nemen. We doen het zo. Ik neem twee schapen mee en jij wacht hier met het derde schaap op mij. Ik kom snel terug met het geld en dan neem ik het derde schaap ook mee.'

De man dacht bij zichzelf: 'Wat een domme koper. Deze schapen kosten niet meer dan zes dirham. Beter kan ik het niet treffen.' De mannen schudden elkaar de hand en de profiteur ging er met twee schapen vandoor om terug te komen met tien dirham.

De man zat daar tot zonsondergang te wachten. Hij schoot bijna wortel, maar de profiteur kwam niet terug. Hij wist nu hoe laat het was. Hij keerde beduusd met zijn derde schaap naar huis terug.

Terwijl de man zo handelde in de bazaar, was zijn vrouw bezig met het verkopen van hun oude katoen aan een voddenboer. De voddenboer legde het oude katoen op zijn weegschaal en zei: 'Dit is net tien gram te weinig, ik koop namelijk alleen per kilo.' 'Als je het goed vindt dan gooi ik mijn gouden oorbellen erbij zodat het één kilo is,' sprak de vrouw tot de voddenboer. De voddenboer ging gretig op het voorstel in. Hij betaalde een paar geldstukjes voor het oude katoen en gouden oorbellen en ging er vandoor.

's Avonds toen de man en zijn vrouw de dag zaten door te nemen, vertelde de vrouw het verhaal van de voddenboer en zei: 'Die domme boer wou de handel niet door laten gaan vanwege die tien gram te weinig. Wat heb ik dat slim opgelost!'

Toen de vrouw klaar was met haar verhaal, vertelde man het verhaal over de twee schapen en merkte op: 'Schatje jij van binnen, ik van buiten, hand in hand bouwen wij zo ons geluk op.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer twee partijen spreken over hun verlies terwijl zij denken dat zij winst hebben gemaakt.

136. Kadaver op de spijker!

۱۳۶ - بالای میخ فلان میزند!

Er wordt verteld dat iemand bereid was om zijn huis voor een behoorlijk lage prijs te verkopen, onder één voorwaarde. Zijn voorwaarde luidde dat hij te allen tijde het recht zou hebben om één spijker aan de muur van de woonkamer te gebruiken.

Een profiteur hoorde dit, ging akkoord met deze voorwaarde, betaalde de som, kocht het huis en trok erin met zijn gezin.

Eén week daarna verscheen de vroegere eigenaar met een hamer, een grote stalen spijker en een tasje aan de deur. De vrouw van de profiteur ofwel de nieuwe eigenaar van het huis vroeg wat hij kwam doen. De oude eigenaar zei: 'Ik kom om gebruik te maken van mijn recht. Ik zal deze spijker in de muur van de woonkamer vastslaan en iets daarop hangen.' De vrouw liet hem binnen. De man ging naar de woonkamer, sloeg de stalen spijker in de muur, deed zijn tasje open, haalde er het kadaver van een kat uit, hing deze aan de spijker en ging er vandoor.

's Avonds kwam de profiteur thuis. Hij rook een niet te verdragen stank. Hij vroeg aan zijn vrouw waar die stank vandaan kwam. De vrouw vertelde het verhaal.

De man werd verbolgen en haalde het kadaver van de spijker, bracht deze zeven wijken verderop, gooide deze daar weg, keerde terug en ging rustig slapen.

De volgende dag was een vrijdag. De vorige eigenaar verscheen voor het huis. Toen deze het verhaal van de profiteur aanhoorde, sprak hij woedend: 'Waarom heb je het lijf van mijn heilige kat weggegooid? Hij was mij zeer dierbaar! Ik heb alleen mijn recht gebruikt dat in ons contract staat.'

Het duurde niet lang of ze vlogen elkaar in de haren. Uiteindelijk gingen ze naar de rechter. Toen de rechter hun verhaal aanhoorde en het contract goed las, sprak hij in het voordeel van de oude eigenaar. Hierop eiste de oude eigenaar een schadevergoeding die drie maal hoger was dan de prijs van het huis.

De profiteur ging op de knieën en smeekte de rechter om een oplossing. De rechter stelde hem teleur: 'Hij eist zijn recht en daar kan ik niets aan doen.'

Na een lang gesprek was de oude eigenaar bereid om zijn vroegere huis voor niets terug te krijgen in ruil voor het intrekken van zijn eis.

De profiteur had geen andere keus. De volgende dag vertrok hij met zijn gezin en liet het huis achter.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat iemand een sterk bewijsstuk heeft.

137. Kijk hem eens aan!

۱۳۷ - یارو را باش!

Er wordt verteld dat er een bedelaar op straat voorbij ging. Hij kwam bij de deur van een gegoede. De man zag voor de deur in een afvalemmer heel veel kippenveren. Hij deed zijn hand in de afvalemmer om te voe-

len hoeveel kippenkoppen daar in de emmer zaten. Hij begon te tellen hoeveel kippenkoppen in de emmer zaten. 'Eén, twee, drie, vier, ... Dus vier kippen! Iedere kip is bestemd voor vier gasten. Vanavond is hier een feest met zestien gasten. Als ik er bij zou komen, zou dat geen kwaad kunnen.'

In de namiddag liep hij naar het bewuste huis. Onderweg kwam hij één van zijn maten tegen. De maat vroeg: 'Waar ga jij heen?' 'Ik ga naar een gegoede toe. Ik hoor daar vanavond bij de gasten,' verklaarde de bedelaar. De maat smeekte: 'Alsjeblieft neem mij ook mee!' De bedelaar stemde ermee in en samen gingen ze naar het bewuste huis.

Bij dat huis aangekomen, begon de bedelaar aan te kloppen.

Even later hoorden ze een stem vanachter de deur: 'Wie is daar?' 'Ik ben dieendie. Doe alstublieft de deur open!' antwoordde de bedelaar. De huisbaas die deze stem niet kende, vroeg opnieuw: 'Wat wilt u?' De man antwoordde: 'Ik ben vanavond uw gast. Doe de deur alstublieft open!' De huisbaas hoorde dit en sprak: 'Kijk eens aan!' 'Nee hoor, doe de deur open en kijk hem eens aan!' merkte de bedelaar scherp op, terwijl hij zijn maat aanwees en verder tot zijn maat sprak: 'Ik heb tenminste een reden om op de lijst van de gasten te staan. Ik heb de koppen van de kippen geteld, maar wat heb jij gedaan?'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat de ander minder recht heeft op een zaak.

138. Laat je baard bewegen!

۱۳۸ - ای بقربانت بجنبان ریش را!

Er wordt verteld dat Sjah-Abbas van de Safawidendynastie van Iran iedere avond zijn hoofdstad bezocht gehuld in een derwisjenkleed.

Op één van zijn nachtelijke zwerftochten trof hij drie inbrekers. Zij begroetten elkander warm. De oudste inbreker sprak tot de Sjah-Abbas: 'Wij zijn net als jij arme mensen. Vanavond willen wij een grote klus verrichten. Namelijk ieder van ons doet een groot kunststuk. Bijvoorbeeld mijn kunst is dat ik iedereen die ik al één keer gezien heb, kan herkennen in welke kleding en figuur dan ook, zelfs in de duistere nacht. De tweede zei: 'Mijn kunst is dat ik met mijn blote handen alle sloten kan openen alleen door ze aan te raken.' De derde zei: 'Mijn kunst is dat ik alle dieren versta.' Sjah-Abbas zei: 'Ik heb ook een kunst. Namelijk als ik mijn baard laat bewegen, gebeurt alles wat ik wil.'

Toen klonk er gejang van een hond. De knapen vroegen aan hun maat die alle diertalen kon verstaan: 'Wat zei die hond zojuist?' De knaap antwoordde: 'Hij zei: 'Waar jullie vanavond inbreken is de eigenaar van dat pand aanwezig!' De dieven hoorden het, maar begrepen er niets van. Zij vervolgden hun weg en kwamen bij de muren van het paleis. De oudste zei: 'Als wij vanavond hier in gaan breken, dan zullen we de rest van ons leven in welvaart door kunnen brengen.' Sjah-Abbas zei: 'Dit is heel gevaarlijk hoor. Stel je voor als de gardes ons te grazen nemen, moeten we de galg van Sjah-Abbas een kus geven.' De inbrekers zeiden in koor: 'Beste derwisj, we dachten dat je een durfal was! Wees er zeker van dat er niets fout zal gaan. Bovendien wat betekent Sjah-Abbas voor ons? Niets!' Toen haalde één van de knapen een lasso uit

zijn tas. Hij gooide hem over de muur van het paleis. De knaap die alle gezichten kon herkennen en de knaap die de sloten kon openen, kropen over de muur. Zonder dat iemand hen opmerkte, kwamen ze bij de koninklijke kluis. Ze deden hem open en vulden hun tasjes. De knapen keerden in een mum van tijd naar die andere twee terug. Ze liepen de stad uit en kwamen in een oud prieel. Omdat het donker was, besloten ze de buit daar te begraven en hem de volgende dag te verdelen. De heren inbrekers verlieten het prieel en kwamen thuis. Toen ze gegeten hadden, zei Sjah-Abbas: 'Beste vrienden, ik ga naar de moskee en ik kom in de late ochtend bij het prieel,' en verdween. Hij kwam in het paleis en beval zijn soldaten om de inbrekers te arresteren. De volgende ochtend trok Sjah-Abbas zijn rode toga van de berechting aan en ging op de troon zitten. Toen de soldaten de inbrekers voor de Sjah brachten, sprak hij tot hen op boze en felle toon: 'Hoe durfden jullie in mijn koninkrijk in te breken en nog wel in mijn eigen paleis. Ik zal jullie nu bestraffen zodat andere mensen daar een lesje uit kunnen trekken,' toen riep Sjah-Abbas luid en kwaad: 'De beul!' De beul verscheen met zijn bijl in de handen. De Sjah sprak tot hem: 'Neem deze drie mee naar het stadsplein en onthoofd ze in het openbaar.' Twee van de inbrekers beefden van angst, maar de derde stond ontspannen voor de Sjah-Abbas. Toen de beul ze wilde meenemen, sprak hij tot Sjah-Abbas: 'Majesteit, wij waren met zijn vieren. Wij drieën hebben ons werk gedaan, alleen de vierde heeft zijn werk nog niet gedaan. Beste vierde: 'Laat je baard bewegen!' De Sjah begon te lachen, omdat hij herkend werd door

de knaap die gezegd had, dat hij iedereen kon herkennen in welke kleding dan ook. Toen Sjah-Abbas hun vergaf, bewoog zijn baard en hiermee had hij ook zijn kunst gebruikt. Hij beval om een ieder van hen een baan aan het hof te geven.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat zijn compagnon ook zijn taak moet vervullen.

139. Men moet de kat in de huwelijksnacht onthoofden!

۱۳۹ - گریه را باید دم حجله کشت!

Er wordt verteld dat een knaap verloofd was. Iedere donderdagavond ging hij op bezoek bij zijn verloofde. Iedere keer nam hij een lamsbout mee. Hij gaf deze aan zijn verloofde met de opmerking: 'Maak morgenavond een lekkere maaltijd van deze lamsbout klaar. Dan kom ik ook morgenavond.'

Iedere vrijdagavond kreeg hij bij het avondmaal een sobere kaasboterham in plaats van de vette, lekkere, sappige lamsbout, die hij verwachtte.

Iedere vrijdagavond merkte zijn verloofde het volgende op, toen zij twee sobere kaasboterhammen op het bord van haar geliefde neerlegde: 'Sorry, vannacht heeft on-ze kat de lamsbout opgevreten!'

Het was zo dat de verloofde iedere week de lamsbout die zij van haar geliefde kreeg, verkocht en met de opbrengst daarvan kleding en sieraden voor zichzelf aanschafte.

Uiteindelijk, na maanden, brak de dag van hun huwelijk aan. 's Avonds, toen de bruidegom bij het huis van de bruid kwam om haar op te halen, moest hij daar ook blijven eten.

Toen alle gasten in de woonkamer van de vader van de bruid aan de tafel zaten te eten, kwam de kat des huizes miauwend binnen. De bruidegom zag de kat, pakte hem, haalde een scherp mes uit de keuken en onthoofdde de kat.

De aanwezigen zagen dit aangeslagen aan. De oudste aanwezige vroeg aan de bruidegom waarom hij zo deed. De bruidegom antwoordde heel ontspannen: 'Deze kat heeft maandenlang iedere week een lamsbout van mij opgevreten. Ik heb hem onthoofd om te laten zien wat er gebeurt met degene die mijn lamsbout opeet. Nu wist de bruid hoe laat het was.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men alle zaken vanaf het begin moet aanpakken. De huwelijksnacht is namelijk het begin van het gezamenlijk leven.

140. Mensen komen met een 'ksssj' en vertrekken met een 'fsssj'!

۱۴۰ - به کیشی آمد و به فیشی رفت!

Er wordt verteld dat sjeik Bahai, een groot islamitisch heilige, op een dag in de bazaar van Isfahan was. Hij passeerde een eethuis. De eigenaar van dit eethuis stond op het terras van zijn winkel en roosterde daar gevogelte. De sjeik vroeg deze man of hij bereid was om één daarvan aan hem te schenken. De man sprak minachtend: 'Wegwezen jij, blootsvoets derwisj! Dit gevogelte is te kostbaar voor jouw maag.' De sjeik sprak tot hem: 'Als jij één daarvan niet aan mij geeft, laat ik ze allemaal wegvliegen.' De man sprak: 'Wegwezen jij!' De man was nog niet uitgesproken of de sjeik riep te-

gen het gevogelte op de grill: 'Kssssj!' waarop alle vogels de lucht in vlogen en de spiesen achter lieten. Alle klanten die daar stonden en dit voorval hadden gezien, vielen aan de voeten van de sjeik en begonnen zijn voeten te kussen, want ze dachten dat hij een nieuwe profeet moest zijn.

Toen de sjeik zag dat zoveel mensen op de grond waren geknield en zijn roepen negeerden, dat hij geen nieuwe profeet was, bedacht hij een oplossing. De sjeik liet zijn broek zakken, haalde zijn penis te voorschijn en plaste op de mensen die voor hem waren geknield.

Toen de mensen dit bemerkten, stonden ze onmiddellijk op en vluchtten weg. Toen sprak de sjeik: 'Mensen komen met een 'kssssj' en vertrekken met een 'fssssj'!

Je doet 'Kssssj' om een vogel te verjagen. 'Fssssj' is het geluid van plassen. Deze twee woorden rijmen op elkaar.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat mensen te gemakkelijk voor een zaak komen en ook te ge-makkelijk gaan.

141. Of je nu wel of niet kwaakt, ik eet je toch op, omdat ik geld voor je betaald heb!

۱۴۱ - اگر قاری کنی و اگر قوری، پول داده ام و می خورمت!

Er wordt verteld dat een plattelander in de stad Isfahan aankwam.

Hij liep langs een groentewinkel. De groenteboer had al zijn verse groenten en kruiden bevochtigd om ze er prachtig en vers uit te laten zien. De plattelander kocht een half pond van die verse groenten en kruiden. Hij kocht van de bakker die naast de groentewinkel was gesitueerd, een plat brood.

Toen ging hij naar het plein van de stadsmoskee en zette zich in de schaduw van een plataan neer. Hij pakte een stukje brood, legde er wat kruiden en groente op, vouwde het dicht en stak het in zijn mond en begon te kauwen. Hij at nog twee hapjes. Bij de vierde hap hoorde hij kwaken. Er zat namelijk tussen de verse kruiden en groenten een kikker. De plattelander kauwde zijn hap door en sprak: 'Of je nu wel of niet kwaakt, ik eet je toch op, omdat ik geld voor je betaald heb!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men hoe dan ook een zaak niet zal laten lopen omdat men ervoor betaald heeft.

142. Met suiker bedoel je toch yoghurt!?

۱۴۲ - یعنی کَشک!

Er wordt verteld dat een geestelijke bij een groep hoorde die yoghurtsoep zat te eten. Tijdens het eten liet de geestelijke een wind. Vanaf die dag kreeg hij de bijnaam 'yoghurtgeestelijke'. Omdat de geestelijke helemaal niet blij was met zijn bijnaam en overal hiermee werd geplaagd, verhuisde hij.

Na enkele jaren keerde hij terug naar zijn dorp voor een familiebezoek. Toen hij de poort van het dorp binnentrad, trof hij één van zijn oud leerlingen. De leerling groette hem met: 'Goeiemiddag, suikergeestelijke!' De geestelijke had het door, daarom sprak hij: 'Verdorie, met suiker bedoel je toch yoghurt!' De geestelijke keerde gefrustreerd weer terug nadat hij dit gezegd had.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men door heeft, wat er met het noemen van iets leuks wordt bedoeld.

143   Mijn ezel is geboren zonder staart.

۱۴۳ - انگار نه انگار که خر ما از کرگی دم داشت.

Er wordt verteld dat een man schuld had bij een ander. De schuldeiser liet hem niet met rust. Iedere ochtend en iedere avond verscheen de schuldeiser aan zijn deur. Iedere keer beloofde de schuldenaar dat hij morgen zou betalen. Maar deze morgen kwam nooit.

Op een dag dat de schuldeiser het beu was, pakte hij de schuldenaar op en zei: 'Ik sleep je voor de rechter.' De radeloze schuldenaar had geen andere keus. Zij liepen naar de rechter. Onderweg zag de schuldenaar dat de deur van een huis open stond. Hij dacht bij zichzelf: 'Als ik nu dit huis in vlucht, kan ik via de achterdeur wegrennen.'

Zo gedacht, zo gedaan.

Hij vluchtte het huis in. In de tuin van dit huis lag een hoogzwangere vrouw te slapen. De man liep per ongeluk over de vrouw heen, waardoor zij een miskraam kreeg.

De man van deze vrouw greep de schuldenaar en eiste van hem smartengeld voor diens verloren kind. De schuldeiser was nu ook in de tuin. De schuldenaar wees naar de schuldeiser en zei tegen de man van de vrouw: 'Ik heb helemaal geen geld om je als smartengeld te betalen. Als ik genoeg geld had, had ik de schuld van deze man allang afbetaald en was ik ook niet in jouw tuin terecht gekomen.' Hij sprak verder: 'Wij zijn onderweg naar de rechter. Jij kunt ook mee.' Zo gingen ze met z'n drieën naar de rechter. Onderweg kwamen ze een man tegen, wiens paard was

weggelopen. De eigenaar van het paard riep luid: 'Vang mijn paard! Vang mijn paard!'

De drie mannen kwamen in actie om de eigenaar van het paard te helpen. De schuldenaar pakte een steen en gooide deze naar het paard om het dier tegen te houden. De steen van de schuldenaar raakte het oog van het paard. Zo konden ze het paard vangen. De eigenaar van het paard eiste een schadevergoeding voor het verloren rechteroog van zijn paard. De schuldenaar sprak tot de eigenaar van het paard: 'Meneer, ik heb helemaal geen geld en deze twee heren die bij mij zijn, slepen mij daarom naar de rechter. Komt u ook mee?'

Zo liepen ze met z'n vieren naar de rechter. Zij kwamen een oude boer tegen, wiens ezel in de modder was weggezakt. De oude boer smeekte om hulp. Het viertal besloot om de oude boer te helpen. De oude boer, de eigenaar van het paard, de man van de zwangere vrouw en de schuldeiser pakten ieder een poot van de ezel. De schuldenaar pakte de staart van de ezel. 'Eén, twee, drie, Hup!' De mannen trokken de ezel omhoog. De ezel kwam uit de modder, terwijl de staart niet meer aan zijn achterste zat, maar in de handen van de schuldenaar. De oude boer begon te wenen. De schuldenaar sprak tot de oude boer: 'Waarom huil jij nou?' 'Deze ezel is mijn enige bron van inkomen. Jij hebt mij schade toe gebracht. Ik eis van jou een schadevergoeding,' sprak de oude boer tot de schuldenaar. De schuldenaar sprak: 'Hoe meer zielen, hoe meer vreugd, wij zijn met z'n allen toch onderweg naar de rechter. Je kunt je ook bij ons aansluiten.'

Zo kwamen ze bij het bureel van de rechter. De schude-

naar ging voorop en deed de deur van de rechterskamer open en zag dat de rechter een vrouw op zijn bureau liefkoosde. Waarop hij de deur weer dicht deed en luidop tot zijn metgezellen sprak: 'Heren, de edelachtbare rechter is aan het bidden, wij moeten hier wachten tot hij klaar is met zijn gebed.'

De rechter had de schuldenaar in de deuropening gezien en gehoord wat hij tegen de anderen had gezegd. De rechter stuurde de vrouw waar hij mee bezig was, via de achterdeur weg, deed de deur open en liet de schuldenaar en zijn metgezellen binnen. 'Moge de almachtige God uw gebed verhoren!' sprak de schuldenaar met een knipoog tot de rechter. 'Het zij zo voor ons allen!' sprak de rechter tot de schuldenaar met een fijne glimlach. De rechter vroeg aan de mannen: 'Wat kan ik voor jullie betekenen?' 'Wij zijn schuldeisers en deze man is de schuldenaar,' verklaarden de mannen in koor. De rechter zei: 'Zo kan dit niet, jullie moeten één voor één spreken.'

De rechter vroeg de schuldenaar om op de verdachtenbank te gaan zitten. Hij vroeg de schuldeiser naar zijn verhaal. De schuldeiser sprak: 'Edelachtbare, deze man is mij al lange tijd geld schuldig en hij betaalt mij niet.' De rechter vroeg aan de schuldenaar: 'Is deze bewering juist?' 'Edelachtbare, men kan alles beweren, maar men moet zijn bewering nog bewijzen. Neen, deze bewering is niet juist,' verdedigde de schuldenaar zich. De rechter sprak weer tot de schuldeiser: 'Heb jij een bewijsstuk of een getuige dat deze man je geld verschuldigd is?' De schuldeiser sprak: 'Edelachtbare wij waren vrienden en als je aan je vriend geld uitleent, krijg je toch geen bewijs. Nee,

ik heb voor deze lening geen bewijs of getuige.' De rechter sprak: 'Je kunt niet zomaar mensen beschuldigen. Omdat je deze man onterecht hebt beschuldigd en zijn eer hebt aangetast, moet je hem honderd dinar als smartengeld betalen en tevens tien dinar voor de griffiekosten. Dit is mijn uitspraak in jouw zaak.'

De rechter wees naar de man wiens vrouw een miskraam had gehad en zei: 'Nu is het jouw beurt. Vertel, wat is jouw eis?' De man vertelde wat er gebeurd was. De rechter sprak tot deze man: 'In jouw zaak zie ik niets anders dan uit te spreken dat de man jouw schade moet herstellen. Om dit te doen, moet je je vrouw naar het huis van deze man sturen. Deze man is verplicht om jouw vrouw zwanger te maken. Zij moet net zo lang bij hem blijven wonen totdat ze hoogzwanger is. De kosten van het verblijf van je vrouw daar, moeten worden betaald door jou, tevens tien dinar als griffiekosten. Dit is mijn uitspraak.' De man protesteerde: 'Wat is dit voor uitspraak, edelachtbare? U vraagt mij om iets onmogelijks. Dit is gewoon souteneurschap.' 'Weigeren van de uitspraak van de rechter is strafbaar. Indien jij mijn uitspraak niet accepteert, moet jij tien dinar voor de weigering betalen aan mijn griffier. Dit is mijn onherroepelijke uitspraak.'

De eigenaar van het paard deed ook zijn verhaal. Waarop de rechter tot hem sprak: 'Inderdaad, de verdachte moet jou de schade betalen. Om de hoogte van de schade te bepalen, moet je je paard laten doorsnijden, zodat het linkeroog aan de linkerkant ligt en het rechteroog aan de rechterkant. Je moet daarna de linkerkant van je paard naar de veemarkt

brengen en vragen wat dit zal opbrengen. Eén tiende van de opbrengst is het schadegeld wat de schuldige aan je moet betalen. Dit is mijn uitspraak in jouw zaak' De eigenaar van het paard sprak: 'Edelachtbare, mijn paard is levend en gezond tweehonderd dinar waard. Maar een helft van een dood paard zal niet meer dan twee dinar waard zijn. Nu is mijn paard met één oog meer dan honderd en vijftig dinar waard. Waarom zou ik een paard van honderd en vijftig dinar laten doden om een schadevergoeding van nog minder dan één dinar. Ik doe afstand van mijn eis.' De rechter sprak: 'Afstand doen van een eis, kost u tien dinar griffiekosten. Dit is mijn onherroepelijke uitspraak.' De rechter had zijn laatste woorden nog niet uitgesproken of de oude boer, de eigenaar van de ezel stond op om te vertrekken. De rechter vroeg aan de oude boer: 'Waar ga jij heen?' 'Ik ga getuigen ophalen om te bewijzen, dat mijn ezel is geboren zonder staart,' antwoordde de oude boer.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men omwille van veel ellende afstand doet van zijn eis.

144   Mijn scheidt minus jouw scheidt, nu wegen wij de granen opnieuw!

۱۴۴ - گوزم کم گوزت، گندمها را از سر می کشیم!

Er wordt verteld dat eens een plattelander zijn oogst naar een groothandelaar bracht. De handelaar liep met de man in zijn kielzog naar het magazijn.

De plattelander moest al zijn granen met een emmer in de stelling zetten. De handelaar moest het gewicht van iedere emmer nauwkeurig opschrijven. Hij moest

de boekhouding nauwgezet bijhouden. Iedere keer vulde de plattelander een emmer met graan uit zijn wagen en zette die op de stelling. De handelaar las luid het gewicht en schreef het op.

De plattelander had nog geen vijf emmers gedaan, of hij liet per ongeluk een scheet. Hij zweette van schaamte en verlegenheid. De handelaar merkte dat. Bij iedere keer dat de plattelander een emmer graan op de stelling zette, zag de handelaar het gewicht daarvan, maar riep hij luid een paar kilo minder dan het werkelijke gewicht en schreef zijn eigen lezing. De plattelander zag dat, maar hij protesteerde niet, omdat hij in het nauw zat vanwege zijn zo-juist gelaten scheet. Na een tijdje liet de handelaar een scheet. De plattelander hoorde dit en merkte opgelucht op: 'Mijn scheet minus jouw scheet, nu wegen wij de granen opnieuw!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat de za-ken opnieuw zonder enig bedrog dienen te worden afgehandeld.

145 Moedersheld.

۱۴۵ - پهلووان ننه!

Er wordt verteld dat een held een dorp binnentrad. Hij stelde zich aan het dorps hoofd voor en verzocht om een duel met de held van het dorp.

Het dorps hoofd gaf de omroeper opdracht om iedereen die zich de held van het dorp achtte, op te roepen om zich te melden bij het moskeeplein.

Omdat de helden van dit dorp allemaal van de heldhaftigheid van deze held hadden gehoord en wisten dat zij nooit van hem konden winnen, hadden zij zich niet gemeld. Er meldde zich alleen een oner-

varen jongen aan. Het dorps hoofd bepaalde de vrijdag als dag des strijds.

Op vrijdagmiddag stonden twee mannen tegenover elkaar. Het dorps hoofd blies op zijn fluitje als sein van het begin van de strijd. De klank van het fluitje was nog niet verstomd of de beroemde held pakte de jongen beet, tilde hem op en smiet hem op de grond. Iedereen verliet het moskeplein en liet de jongen achter.

Even later stond de jongen op en keerde naar huis terug. Thuis aangekomen, daagde hij zijn oude moeder uit om te worstelen.

De moeder zei: 'Ik ben geen held hoor. Ik ben alleen maar een zwakke en oude vrouw.' Het laatste woord was nog niet door de moeder uitgesproken of de jongen pakte haar beet, tilde haar op en smiet haar op de grond. De rug van de moeder brak en zo was zij tot het eind van haar leven invalide en haar zoon was een moedersheld.

Dit spreekwoord wordt gebruikt om iemand te omschrijven die niet op kan tegen een sterkere en een zwakkere pakt.

146 Moet ik je eed geloven of de veren van de haan?

۱۴۶ - قسمات را باورکنم یا دم خروس را؟

Er wordt verteld dat iemand een haan stal uit een huis. De huis-eigenaar volgde hem haastig. Toen hij hem inhaalde, zei hij tegen hem: 'Waar neem je de haan mee naartoe?' De dief verborg de haan onder zijn mantel en wist niet dat de veren van de haan onder zijn mantel uitstaken. Zo begon hij te zweren op alle heiligen dat hij geen haan had gestolen. Toen de eigenaar van de haan dit hoorde, merkte hij op: 'Moet

ik je eed geloven of de veren van de haan?’

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat er feiten bestaan die de schuld van de tegenpartij bewijzen of zijn beweringen tegenspreken.

147 Moge God een onheil laten gebeuren wat mij zegen bezorgt.

۱۴۷ - خدا شری بدهد که خیر ما در آن باشد!

Er wordt verteld dat een vrome een koe kocht op de veemarkt. Hij ging naar huis met de koe in zijn kielzog. Een dief zag dit en volgde de vrome om zijn koe weg te kunnen nemen. Onderweg kwam deze dief iemand tegen. De dief vroeg aan deze tegenligger: ‘Wie ben jij?’ ‘Ik ben een duivel. Ik ben nu in mensengedaante om deze vrome te doden,’ antwoordde hij. Toen vroeg de duivel aan de dief: ‘Wie ben jij?’ ‘Ik ben een dief. Ik volg deze vrome om zijn koe weg te kunnen nemen,’ antwoordde de dief.

In de namiddag kwamen de vrome met zijn koe, de dief en de duivel bij een oase. De vrome bond de koe aan een boom vast en ging verderop liggen slapen.

De dief dacht: ‘Als ik nu niet opschiet en de duivel hem laat doden, zullen er andere mensen in deze oase bij komen en dan kan ik de koe niet meer wegnemen.’

De duivel dacht: ‘Als ik niet opschiet en de dief de koe laat wegnemen, zal de vrome wakker worden door het geluid van de hoeven van de koe en dan kan ik hem niet doden.’

De duivel ging naar de dief en zei: ‘Luister, je moet even wachten, zodat ik hem kan doden en daarna mag jij de koe meenemen.’ ‘Nee hoor, jij moet even wachten, tot ik de koe wegneem en daarna mag je

hem doden,' sprak de dief.

Even later vlogen ze elkaar in de haren. Ze deelden elkaar klappen uit. Plotseling riep de dief luid: 'Vrome man, word wakker, want hier is een duivel die je wil doden!' De duivel bleef niet achter en riep op zijn beurt luid: 'Vrome man, word wakker, want deze dief wil je koe wegnemen.'

Door de herrie en het gegil werden alle aanwezigen in de oase wakker en zo ook de vrome man. De dief en de duivel kozen het hazenpad. De vrome dankte God en zei: 'Moge God een onheil laten gebeuren wat mij zegen bezorgt.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een zegen treft die is veroorzaakt door het gebeuren van een onheil.

148 Moge God de vorige lijkwadendief zegenen!

۱۴۸ - رحمت به کفن دزد اولی!

Er wordt verteld dat in een dorp een lijkwadendief leefde. Deze dief ging iedere nacht naar de begraafplaats, opende de nieuwe graven en stal de lijkwaden. Iedere ochtend verdoemden de nabestaanden de lijkwadendief.

De lijkwadendief was treurig omdat hij wist dat hij nooit door iemand gezegend zou worden. Inmiddels was zijn zoon oud genoeg om de loopbaan van zijn vader voort te zetten.

Op een avond, toen de lijkwadendief op zijn sterfbed lag, sprak hij snikkend tot zijn zoon: 'Niemand zal jouw vader ooit zegenen. Jouw oude vader zal zonder enige zegen in het hiernamaals verschijnen.' 'Vader, ik beloof jou dat ik ervoor zal zorgen dat iedereen jou zal zegenen,' reageerde de zoon geruststellend.

Hierop ging de lijkwadendief in vrede heen.
De volgende dag toen de zoon zijn vader begraven had, bleef hij in de buurt van de begraafplaats.
's Nachts opende hij de nieuwe graven, nam de lijkwaden van de doden weg, stopte een takje in het achterwerk van de dode en ging er met de lijkwaden vandoor.
De volgende dag, toen de nabestaanden hun doden troffen zonder lijkwade en met een takje in hun achterwerk, reageerden dezen: 'Moge God de vorige lijkwadendief zegenen!'
De zoon van de dode lijkwadendief hoorde dit en sprak vroom: 'Vader, God hebbe uw ziel, hoort u nu, dat iedereen u in koor zegent?'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de ernst van een schande wil benadrukken.

149 Mollah, hinderlaag! Eten we verder graag!

۱۴۹ - دره ملا، دوباره بسم الله!

Er wordt verteld dat een mollah, ofwel een islamitische geestelijke, met een stoere plattelander op reis was. In de namiddag bereikten ze een dorp. Het dorpshoofd nodigde hen voor een diner. Omdat mollah een oude man was, at hij weinig. Toen zij aan tafel zaten, at mollah niet zoveel en stopte al gauw met eten. De andere aanwezigen stopten ook met eten uit respect voor de mollah. De bedienden ruimden de tafel af.

De stoere plattelander ging die avond met een lege maag naar bed. De volgende dag toen zij hun reis voortzetten, liet de plattelander zijn misnoegen blijken over de eetgewoonte van de mollah. Hij zei dat

de mollah niet zo snel op moest houden met eten. De mollah zei: 'Ik kan er niks aan doen en ik kan niet meer eten dan dat.' De plattelander zei niets en ze gingen verder.

Toen zij in een hinderlaag terecht kwamen en niemand hen kon horen of zien, pakte de stoere man de mollah en gaf hem behoorlijke klappen. Toen hij de mollah goed de oren had gewassen, zei hij: 'Je zult de volgende keer blijven eten, zolang ik eet.' 'Het zij zo!' verklaarde de mollah verslagen.

In de namiddag kwamen ze weer bij een dorp aan. Het dorpshoofd nodigde hen ook uit voor een diner. Toen zij aan tafel zaten, begon de mollah heel langzaam en beetje bij beetje te eten zodat de stoere man genoeg kon eten. Maar na enige tijd was de mollah verzadigd. Hij keek naar de plattelander en zag dat hij nog bezig was met eten. De mollah wilde eigenlijk stoppen met eten. De plattelander merkte dit en mompelde zacht: 'Mollah, hinderlaag!' 'Eten we verder graag!' verklaarde de mollah en ging verder met eten. Deze zinnen werden vele malen tussen de plattelander en de mollah uitgewisseld, totdat de stoere man verzadigd was. Kortom dit herhaalde zich de hele reis.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de ander een sein wil geven om te blijven meewerken.

150 Moslim, je krijgt van mij wat ik 's ochtends heb beloofd!

۱۵۰ - مسلمان، همانکه صبح گفتم.

Er wordt verteld dat vroeger joden overal in Iran door de moslims neerbuigend werden behandeld. Zij wer-

den uitgescholden. Ze durfden daarop niets terug te zeggen en merkten slechts op: 'Moslim, je krijgt van mij wat ik 's ochtends heb beloofd!'

Over de oorsprong van deze zin zegt men dat een jood iedere ochtend, als hij zijn huis verliet, naar de pilaar van zijn huis wees en zei: 'Moge deze pilaar in het achterwerk worden gestopt van degene die mij vandaag uitscheldt!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, om geestig een ander te verwensen.

151 Noem iets passends!

۱۵۱ - چیزی بگو که بگنجد!

Er wordt verteld dat iemand tegen een koolmeesje zei: 'Moge deze minaret in je achterwerk worden gestopt!' 'Noem iets passends!' merkte het koolmeesje op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men het opscheppen van ie-mand wil temperen.

152 Nou, het is nog erger dan je dacht!

۱۵۲ - دوتا هم روش!

Er wordt verteld dat er een vent was die iedere dag niets anders deed dan gokken. Iedere dag verloor hij grote bedragen. Zijn va-der gaf hem vele malen raad. De zoon beloofde iedere keer dat hij niet meer zou gokken. Maar iedere keer sloeg hij deze raad in de wind. Op zekere dag zwoer hij zijn vader voor de zoveelste keer dat hij nooit meer zou gokken.

De volgende dag sprak de vader tegen zijn zoon: 'Je hebt gisteren gegokt!' 'Ik heb helemaal niet gegokt,'

merkte de zoon op. De va-der zei: 'Ik heb gisteren zelf gezien dat jij zat te gokken!' 'Nou, het is nog erger dan je dacht!' antwoordde de zoon brutaal.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men ten opzichte van een waarheid consequent en brutaal wil zijn.

153 Om te begraven is er geen verschil tussen een staaf goud en een baksteen.

۱۵۳ - برای نهادن چه سنگ و چه زر.

Er wordt verteld dat een gierigaard niets uitgaf en alleen maar spa-arde. Iedere dag zette hij wat hij had vergaard om in een aantal staven goud en begroef deze in zijn achtertuin. Jarenlang deed hij niets anders dan staven goud begraven.

Op een dag toen hij bezig was om weer een paar staven goud in zijn achtertuin te begraven, zag zijn zoon, die inmiddels een jonge-man was geworden, dit.

De volgende dag toen de vader weg was, groef de zoon in de grond, haalde een paar staven goud weg en begroef in plaats daar-van een paar bakstenen.

Nog geen jaar later waren alle staven goud onder de grond in de achtertuin verwisseld voor bakstenen. De opbrengst daarvan was door de zoon uitgegeven in gok-, wijn- en verwenhuizen.

Op een dag toen de man nog een staaf goud naast zijn andere sta-ven wilde begraven, ontdekte hij dat al zijn staven waren veran-derd in bakstenen. Hij brak in snikken uit.

Toen hij bedaard was, sprak zijn zoon tot hem: 'Om te begraven is er geen verschil tussen een staaf goud en een baksteen.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een gierige wil terechtwijzen dat een staaf goud gebruikt hoort te worden voor iets nuttigs en niet begraven hoort te worden.

154 Ook dit gaat voorbij!

۱۵۴ - این نیز بگذرد!

Er wordt verteld dat eens een koning een edelsteen had voor een zegelring. Hij wilde daarop graag een zin laten graveren. Hij wil-de dat deze zin dusdanig was, dat als hij hem zou lezen bij zowel vreugde als verdriet, deze hem zou steunen bij verdriet en hem in evenwicht zou brengen bij vreugde. Hij bracht alle wijze mannen van zijn land bijeen en vroeg hen: 'Hoe moet deze zin luiden?'

Na een lange tijd hadden deze wijzen nog geen antwoord. Toen verscheen een derwisj en zei: 'Laat daar maar op graveren: **'Ook dit gaat voorbij!'**

**Let wel, ben je verdrietig of blij,
zeker is: 'Ook dit gaat voorbij!'**

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men bij verdriet een ander moet wil inspreken of bij vreugde een ander erop wil wijzen dat ook deze betrekkelijk is. Maar meestal wordt dit spreekwoord bij verdriet, ellende en rouw gebruikt.

155 Op mijn waslijn hangt gierst.

۱۵۵ - روی طنابش ارزن پهن کرده است.

Er wordt verteld dat er eens een man naar zijn buurman ging om diens waslijn te lenen. De buurman reageerde: 'Beste buurman, ik kan jou mijn waslijn niet lenen, want op mijn waslijn hangt gierst!' 'Dat bestaat niet, op een waslijn kan geen gierst hangen,' sprak de man ongelovig. De buurman merkte op: 'Dit

is toch reden genoeg om mijn waslijn niet uit te hoeven lenen!’

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men om welke reden dan ook iets niet wil uitlenen.

156 Papa’s graf wordt niet geëerd vanwege de vele stenen.

۱۵۶ - قبر بابا از این چس و پس ها بسته نمیشود!

Er wordt verteld dat twee zonen aan het graf van hun vader stonden. Het graf was door weer en wind aangetast en zag er onverzorgd uit. De oudere broer sprak tot de jongere: ‘Zo kan het niet langer. Het gaat mij aan het hart als ik zie hoe het graf van onze vader zaliger op een ruïne lijkt. De grafsteen is gebroken. We zijn toch beiden hier en hebben vrij. Het zou fijn zijn als wij het graf van onze vader zaliger even opknappen. Ik zal als bouwmeester werken en jij als mijn hulp. Je zult zien dat het graf van onze vader zaliger in de namiddag een praalgraf zal zijn.’

Toen bracht hij een paar bakstenen van het naburige terrein en maakte een mengsel van water en klei. Daarop begon hij de bakstenen op het graf met dat mengsel te bewerken. Er waren niet genoeg bakstenen. De oudere merkte op: ‘Nu is het jouw beurt om stenen op te halen.’ De jongere broer haalde nog een paar bakstenen. Maar er waren nog steeds niet genoeg. Deze keer haalde de oudere broer nog een paar bakstenen. Toen merkte hij dat er nog meer bakstenen bij moesten komen, zei hij: ‘Beste broer, nu is het weer jouw beurt. Ga en haal nog veel meer bakstenen.’ ‘Papa’s graf wordt niet geëerd vanwege de vele stenen,’ merkte de jongere broer op, want hij was het stenen

halen moe.

Dit spreekwoord wordt ook gebruikt als een voorwendsel om onder een werkje uit te komen.

157   Pers zijn testikels!

۱۵۷ - یاروزه را کشیدا!

Er wordt verteld dat er een koning was die geen controle had over zijn tong. Soms zei hij dingen die het staatsbelang in gevaar brachten. Altijd bekritiseerde zijn eerste minister hem voor zijn gemaakte, belachelijke opmerkingen. Iedere keer wanneer de koning de juiste adviezen van zijn minister aanhoorde, bevestigde hij dat en toonde hij weer zijn spijt. Maar jammer genoeg sprak de koning weer belachelijke dingen en daarna weer toonde hij zijn spijt voor zijn onzinnige uitspraken.

Uiteindelijk bedacht de eerste minister een plan om een eind te maken aan deze toestand. De eerste minister zei dat er een dunne, zwarte draad om de testikels van de koning gebonden moest worden. De draad moest vervolgens door de broekspijp van de koning lopen. Het uiteinde van de draad moest zich bevinden in de handen van de eerste minister. Zo kon de eerste minister de koning in toom houden. Wanneer de koning op de troon zat en begon met onzinnige uitspraken, trok de eerste minister even de draad aan. Zo wist de koning dat hij moest ophouden. Zo kwam alles in orde en de koning hield altijd op het nippertje op met zijn onzin door het voelen van de draad.

Op zekere dag kwam de ambassadeur van een bevriende mogendheid op bezoek bij de koning.

De koning en de ambassadeur raakten druk in gesprek.

De kaken van de koning waren tamelijk verwarmd. Toen vroeg de koning aan de ambassadeur hoe zij hun vorst in toom hielden bij ongepaste opmerkingen. De eerste minister begreep dat het mis ging. Daarom trok hij even aan de draad. Maar de koning merkte er niets van, want hij was opgewonden door het gesprek met de ambassadeur. Toen de eerste minister merkte dat de koning zijn waarschuwing niet had vernomen, trok hij de draad veel harder aan, waardoor de koning stopte met spreken en schreeuwde van de pijn. De eerste minister zei tegen de ambassadeur dat de koning buikpijn had en het gesprek de volgende dag voort zou zetten. Zo redde de eerste minister het staatsbelang.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men geestig wil opmerken dat iemands onzinnig gepraat moet worden belemmerd.

158   Plaats daarop geen handgreep!

۱۵۸ - دیگه دستهش نگذار!

Er wordt verteld dat toen er nog geen verwijdermiddel voor schaamhaar bestond, de mensen een groot probleem hadden.

Op een zekere dag toen de barbier het hoofd van een emir had geschoren, vroeg de emir aan hem of hij zijn onderste baard ook zou kunnen scheren. De barbier schoor de aangeduide baard.

's Nachts, toen de emir gemeenschap met zijn vrouw had, merkte de vrouw dit en vroeg aan de emir wat hij daar gedaan had, zodat dat vuile en lastige gebied

zo kal en zacht was geworden. De emir antwoordde: 'Dit heeft onze barbier gedaan. Ik vroeg hem om al die haartjes te scheren.'

De volgende middag vroeg de vrouw van de emir de barbier bij zich. Zij wou namelijk hem vragen of hij haar schaamhaar ook kon verwijderen.

Toen de barbier bij haar was, schaamde zij zich om het onderwerp ter sprake te brengen, daarom sprak zij over koetjes en kalfjes, waar de barbier niets van begreep. Uiteindelijk zei zij met een rood hoofd wat zij eigenlijk van de barbier verwachtte. De barbier sprak: 'Geachte dame, ik heb altijd mijn gereedschap bij me. Als u wilt, kunnen we er direct mee beginnen.' De vrouw van de emir leidde de barbier naar de slaapkamer. Daar ontdeed ze zich van haar broek en ging op het bed liggen met haar benen wijd. De barbier begon zijn werk en schoor de bovenkant af.

Toen hij met de bovenkant klaar was, stopte hij er plotseling mee. De vrouw merkte dit en vroeg: 'Waarom maak je het karwei niet af?' 'Geachte dame, ik heb een beletsel,' merkte de barbier op. De vrouw vroeg: 'Wat voor beletsel?' 'Namelijk, die van de emir had een handgreep. Zo kon ik de handgreep goed pakken en het onderste deel ook goed afscheren. Maar helaas de uwe heeft geen handgreep, dus het scheren van de rest is niet mogelijk,' verklaarde de barbier. De vrouw zei: 'Nou, zo kunnen we het niet laten. Het karwei moet hoe dan ook afgemaakt worden.' 'Dan hebben wij geen andere oplossing dan daar een handgreep te plaatsen,' verklaarde de barbier. De vrouw zei: 'Nou, plaats daar dan maar een handgreep.' 'Mijne dame, hier hebben we geen andere handgreep dan die van mezelf. Vindt u het goed dat ik mijn eigen handgreep

daar plaats?' stelde de barbier voor. De vrouw van de emir stemde ermee in. De barbier plaatste zijn handgreep daarop.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men niet moet overdrijven, opscheppen en moet ophouden met die flauwekul.

159 Ruil de noodzakelijke dingen niet tegen luxe!

۱۵۹ - غیر لازم را خرید و لازم را فروخت.

Er wordt verteld dat iemand zijn landbouwgrond verkocht en in plaats daarvan een paard kocht. Hij vertelde dit aan een wijze. 'Ruil de noodzakelijke dingen niet tegen luxe!' merkte de wijze op. De man zei: 'Hoe bedoelt u?' De wijze sprak: 'Dat stuk landbouwgrond leverde je gerst. Dit paard eist van jou gerst!' 'Ik begrijp er niets van!' verklaarde de man.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men noodzakelijke zaken ruilt voor luxe.

160 Sjeik Ali drink je karnemelk maar!

۱۶۰ - شیخ علی کشتک را بساب!

Er wordt verteld dat sjeik Bahai* zijn studeerkamer in het leerhuis deelde met iemand geheten sjeik Ali. Dezen waren studiegenoten en meestal discussieerden ze samen over het studiemateriaal. Op een dag voordat hun zomervakantie begon, zaten ze in hun studeerkamer.

---

* **Sjeik Bahai:** Sjeik Mohammed bin Hossein Ameli is een bekende islamitische wetenschapper uit de zestiende eeuw.

Sjeik Ali was zijn studentenmaaltijd aan het eten. De maaltijd bestond slechts uit brood en karnemelk. Terwijl sjeik Ali een slok karnemelk dronk op een hapje droog brood, sprak hij tot sjeik Ba-hai: 'Beste maat, zullen we elkaar beloven wanneer één van ons een hogere post bekleedt, hij de ander een handje zal helpen?' Sjeik Bahai ging hiermee akkoord.

Sjeik Bahai die een grootheid was in de mystiek, bad tot God dat zijn studiegenoot sjeik Ali een hoge functie zou krijgen. Zijn smeekbede werd verhoord. Het duurde niet lang of Sjeik Ali werd benoemd tot eerste minister van de koning.

Op zekere dag wendde sjeik Bahai zich tot het paleis om zijn vriend op de proef te stellen. Hij wilde namelijk weten of sjeik Ali nog steeds zijn belofte na zou komen.

Sjeik Ali die nu eerste minister van de koning was, leefde in een prachtig paleis met bedienden en lakeien. Sjeik Bahai verkleedde zich in versleten en armoedige kleding en ging als een derwisj naar het paleis van de eerste minister.

Twee lakeien voorkwamen dat sjeik Bahai het paleis binnenkwam. Zij vroegen aan hem waar hij naar toe ging. Hij antwoordde: 'Ik wil graag excellentie de eerste minister ontmoeten.' Eén van de lakeien merkte op: 'Men kan niet zomaar met de eerste minister spreken. Als je belangrijke zaken wil bespreken, moet je eerst toestemming aan hem vragen.' 'Ga naar de eerste minister en zeg hem dat er een sjeik is die iets met hem wil bespreken,' merkte sjeik Bahai op.

Eén van de lakeien ging weg, kwam terug, wees sjeik Bahai de wachttruimte. Daar moest hij gaan zitten en op de eerste minister wachten.

Sjeik Bahai wachtte één uur, maar er kwam geen eerste minister te voorschijn. Hij wachtte nog twee uur en er kwam nog steeds geen eerste minister opdagen. Na nog een uur ging sjeik Bahai naar één van de lakeien en vroeg: 'Waar blijft de eerste minister?' 'De eerste minister heeft het te druk,' antwoordde de lakei. Sjeik Bahai

zei: 'Ga en zeg tegen de eerste minister dat als hij geen tijd voor mij heeft, ik er vandoor ga.' De lakei verdween, kwam terug en zei: 'De excellentie, de eerste minister zei: 'Wie is dat vervelende mannetje? Zeg hem dat ik geen tijd heb voor zo'n parasiet!'

Sjeik Bahai zei hierop tegen de lakei: 'Ga naar hem toe en zeg: 'Sjeik Ali drink je karnemelk maar!' Toen verliet hij het paleis.

De lakei ging de kamer van de eerste minister binnen en zei: 'Ex-cellentie, dat mannetje zei: 'Sjeik Ali drink je karnemelk maar!'

Plotseling bevond de excellentie zich weer als sjeik Ali met zijn kommetje karnemelk in de studeerkamer.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat de andere partij niet zijn bescheidenheid moet verliezen als hij een hoge positie bekleedt.

161 Slechtheid is het antwoord op goedheid!

۱۶۱ - سزای نیکی بدی است!

Er wordt verteld dat een kameelruiter arriveerde bij een oase in de woestijn. Hij zag dat uit een achtergebleven vuur van een karavaan door de wind vonkjes oversloegen naar de droge struiken.

Op een gegeven moment zag hij een enorme wurgslang radeloos middenin het vuur. De ruiter kreeg

medelijden met de slang. Trouwens, de slang smeekte de ruiter hem te verlossen. De man was een vrome. Hij dacht dat een slang een gevaarlijke vijand van de mens was. Maar ja, nu zat de slang in nood. Dus hij haalde een tas die hij bij zich had te voorschijn. Hij schoof de tas om het uiteinde van zijn stok. Hij bracht de stok naar de slang in het vuur. De slang kroop in de tas. Hij haalde de tas met de wurgslang erin naar zich toe. Hij liet de slang uit de tas en zei tegen hem: 'Nu kun je gaan en staan waar je maar wilt. Sla acht op mijn goedheid!'

De slang siste even en sprak tot de ruiter: 'In ruil voor jouw goedheid zal ik jou en je kameel bijten.'

De ruiter schrok en zei: 'Ik ben degene die jou in alle goedheid uit het vuur heeft geholpen. Of niet soms?' 'Ja hoor! Inderdaad,' antwoordde de slang.

De man merkte op: 'Is het bijten van mij en mijn kameel jouw antwoord op mijn goedheid?'

'Ja! Je hebt goed gedaan, maar niet op de juiste plaats. Je weet toch man, dat ik het symbool ben van boosheid. Je moest weten dat de mens mijn grootste vijand is en ik de zijne. Immers, een oud gezegde luidt: 'De goedheid ten opzichte van een slechte is slechtheid ten opzichte van een goede,' dat wist jij toch?'

De man probeerde de slang op andere gedachten te brengen, maar hij slaagde daarin niet.

Uiteindelijk spraken ze af om met hun onenigheid naar een derde te gaan. Ze zagen in de verte bij een boerderij een koe grazen. Ze gingen naar haar toe. De wurgslang vroeg aan de koe: 'Wat is het antwoord op goedheid?' De koe sprak: 'Als je het in de mensencultuur bekijkt, is slechtheid het antwoord! Ik heb

jarenlang een mens van melk, mest en dienst voorzien. Maar omdat ik oud geworden ben, ben ik door hem weggestuurd. Na enkele weken, toen ik wat was aangekomen, zag die mens mij grazen. Hij verdween en even later verscheen hij samen met een slager. Hij verkocht mij aan die slager. Vandaag of morgen zullen ze mij slachten. Het antwoord op mijn goedheid was dus slechtheid!

De slang sprak tot de ruiter: 'Alsjeblieft! Nu kun je je voorbereiden op mijn beet.'

De man sprak in radeloosheid: 'In de religie is één getuige niet voldoende, want je moet er nog een andere getuige bij hebben. Als de volgende hetzelfde zegt, mag je mij bijten!'

De slang wees naar een boom die er stond en zei: 'Zullen we aan meneer boom de vraag voorleggen?'

Ze gingen naar de boom. De wurgslang vroeg aan hem: 'Wat is het antwoord op goedheid?'

De boom sprak: 'Als je het in de mensencultuur bekijkt, is slechtheid het antwoord! Ik sta hier jarenlang in deze woestijn. Wanneer een mens vermoeid bij mij komt, rust hij in mijn schaduw. Hij eet van mijn vruchten en dan beseft hij dat hij een handvat nodig heeft voor zijn schop. Dus hij pakt een zaag en zaagt enkele van mijn takken af. Dus de slechtheid is het antwoord op mijn goedheid! Immers een oud spreekwoord klinkt:

'Ik bedenk hoe ik de mens een nog koelere schaduw kan bezorgen,
hij denkt hoe hij zich mijn wortel en takken thuis kan bezorgen!'

De slang sprak tot de man: 'Alstublieft! Dit is de tweede getuige.'

De man begon met hese stem te smeken: 'Alsjeblieft nog één getuige, omdat nu sprake is van dood en leven.'

Toevallig verscheen er een vos. De slang vroeg aan de vos wat het antwoord op goedheid zou zijn, waarop de vos luid sprak tot de ruitser: 'Het antwoord op goedheid is slechtheid, maar zeg mij welke goedheid heb je de slang bewezen?'

De man vertelde het verhaal aan de vos. Toen de vos dit had aangehoord, merkte hij op: 'Jij lijkt mij een wijze man te zijn. Waarom lieg jij?'

De slang zei: 'Nee hoor, hij liegt niet! Hij bevrijdde mij met behulp van die tas aan zijn stok uit het vuur.' 'Het kan niet! Zo'n enorme wurgslang in zo'n kleine tas? Dat past niet,' merkte de vos op.

De slang benadrukte: 'Ik pas er wel in hoor. Ik zal je het laten zien. Kijk,' waarop de slang in de tas kroop, om te bewijzen dat hij erin paste. Toen de slang in zijn geheel in de tas was verdwenen, sprak de vos tot de man: 'Schiet op! Sluit die opening van de tas. Verlies je kans niet als je je vijand voor het grijpen hebt. Vergeet ook niet dat slechtheid het antwoord is op goedheid!

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men in ruil voor zijn goedheid met slechtheid wordt beloond.

162 Slechts de hond en de schoenmaker weten wat in het tasje zit!

۱۶۲ - سگ داند و پینه‌دوز در انبان چیست.

Er wordt verteld dat een armzalige schoenmaker een werkplaats naast het paleis van de koning had. Iedere dag verscheen de hond van de koning voor de werk-

plaats van deze schoenmaker en vrat de stukken leer die hij voor zijn winkel had gelegd, op. De schoenmaker durfde natuurlijk niets te doen. Anderzijds kon hij ook niet aanzien wat die hond hem aandeed.

Op een dag toen hij het gedrag van de hond beu was, deed hij zijn wrijfsteen in een tasje en sloeg uit frustratie daarmee op de kop van de hond. De hond was op slag dood. De schoenmaker was verlost van zijn dagelijkse kwelling, maar hij was ook behoorlijk angstig, omdat het de hond van de koning betrof. Om zijn angst meester te worden, begon hij te zingen:

'Wie weet wat de oorzaak van de dood van de hond van de koning is, zwart op wit,
iedereen weet het niet, slechts de hond en de schoenmaker weten wat in het tasje zit!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer slechts twee personen op de hoogte zijn van een geheim of een onderwerp.

163 Snijd me niet in mootjes, maar schiet me in één keer dood!

۱۶۳ - چرا غنجه غنجم میکنی، یکباره پرچین و شقه!

Noot: Transseksualiteit is in deze cultuur niet aanvaardbaar en volgens de traditie wordt openlijke transseksualiteit gestraft.

Er wordt verteld dat een Sjirazi met de koning zat te poken. De Sjirazi had vier azen.

De koning zei: 'Ik heb vijf koningen, dus ik win!' De Sjirazi zei: 'Dat kan niet, want tussen de kaarten zitten slechts vier koningen.' De koning zei: 'Je hebt gelijk, er zijn maar vier koningen. Maar ik ben zelf ook koning,

dus vijf koningen!' De man gaf op en het spel ging verder.

Even later zei de koning: 'Ik heb vier heren!' De man zei: 'Ik heb vijf dames, dus ik heb gewonnen!' Toen hij vier kaarten van dames neerlegde en daarop liet hij zijn broek zakken. Iedereen kon zien dat hij een transseksueel was. Hij sprak: 'Dit is de vijfde da-me!' De koning gaf hem wat kleingeld voor zijn winst. Toen riep hij zijn beul en sprak tot hem: 'Neem deze dame mee. Snij eerst de oren af, dan de neus, dan de lippen, dan de vingers één voor één. Maak uiteindelijk gehakt van zijn romp!' Toen de Sjrasi dit hoorde, merkte hij op: 'Snijd me niet in mootjes, maar schiet me in één keer dood!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat een ernstige zaak niet beetje bij beetje maar in één keer moet gebeuren.

164 Soms schiet het kind per ongeluk naar het doel!

۱۶۴ - گاه باشد که کودک نادان به غلط بر هدف زند تیری.

Er wordt verteld dat de gouverneur van de Iraanse provincie Fars op een dag met zijn metgezellen op een jachtterrein was. Hij haalde zijn gezagszegel van zijn vinger en legde die neer op een paal en zei: 'Wie met zijn pijl deze zegelring van twintig meter afstand kan doorboren, krijgt een forse beloning.

Er schoten tweehonderd metgezellen en geen van de pijlen raakte het doel.

In de nabijheid speelden een paar kinderen het pijlenspel. Eén van de kinderen schoot middenin hun spelletje in de lucht met zijn speelpijl.

Het waaide. De wind leidde de speelpijl van dat kind

door de zegelring. De gouverneur en metgezellen juichten het kind toe en de gouverneur gaf dat kind een beloning. Toen sprak de oudste aanwezige: 'Soms schiet het kind per ongeluk naar het doel!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat per toeval iets bijzonders kan gebeuren.

165 Spijt hebben als een hond.

۱۶۵ - مثل سگ پشیمان شدن.

Er wordt verteld dat een hond een stuk vlees gepakt had van een slager. De slager achtervolgde hem. De hond vluchtte en kwam zo bij een rivier. Om aan de slager te ontkomen, sprong hij in de rivier. Hij zwom een eindje verder waar het water rustiger was. Toen zag hij in het water een hond die een stuk vlees in zijn bek had. Hij deed zijn bek open om dat bewuste vlees van die hond ook af te pakken. Maar hij verloor zijn eigen vlees in het water. Het stuk vlees ging met de stroming van de rivier mee. De hond had een spijt als een hond die zijn buit kwijt was.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de mate van spijt wil aantonen.

166 Spreek je moeders vrijer dan aan met 'Meneer!'

۱۶۶ - به ناپدری که زورت نرسید، به او بگو حاج عمو!

Er wordt verteld dat iemands moeder een stoere en gespierde vrijer had. Hoe deze jongen ook probeerde met onmin, onverschilligheid, ruzie en dergelijke de verkering tussen zijn moeder en haar vrijer te verstoren, het lukte hem niet.

De moeders vrijer pestte hem altijd en overal. Zelfs

zette de vrijer hem uit zijn ouderlijk huis. Hij klaagde hierover bij zijn eigen vader. Zijn vader die ook machteloos was ten opzichte van de vrijer van zijn vrouw, zei: 'Spreek je moeders vrijer dan aan met 'Meneer!'

Vanaf die dag sprak hij de vrijer van zijn moeder met 'Meneer' aan en leefde gezond en wel.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men geen andere keuze heeft dan met een sterkere tegenpartij samen te leven met een onderdanige houding.

167 Steel niet een beetje om niet heel veel te verliezen!

۱۶۷ - انگشت انگشت مبر تا خیک خیک نریزی.

Er wordt verteld dat een zakenman een petroleumwinkel had. Zijn knecht moest petroleum uit de olievaten met een litermaat verkopen aan de klanten. Gewoonlijk moest men het handvat van deze litermaat vastpakken, in het olievat dopen, vol laten lopen met olie en dan in de olie-emmer van de klant leegschenken. Deze zakenman had zijn knecht gezegd dat hij tijdens het vastpakken van het handvat van de maatbeker, zijn duim in de maatbeker moest plaatsen. Zo kwam er een hoeveelheid ter grootte van de bewuste duim minder petroleum in de litermaat en zo kon de zakenman 's avonds tientallen liters petroleum op gemene wijze besparen. De knecht bleef zijn baas gehoorzamen. Jarenlang deed hij dit.

In de herfst van een koud jaar hoorde de zakenman dat in Kaukasië petroleum behoorlijk duur was geworden. De zakenman besloot om één miljoen liter petroleum daar naar toe te exporteren.

Hij moest namelijk zijn exportgoed met een schip via de Iraanse haven naar Kaukasië laten vervoeren. De zakenman en zijn knecht reisden per schip mee met hun miljoenen liters petroleum die in potten van twintig liter waren opgeslagen. Het schip voer in de Kaspische zee. Na twee etmalen kwam het schip in een enorme storm terecht. De kapitein beval om het schip lichter te maken. De zeelui begonnen met het overboord gooien van de lading in zee. Het duurde niet lang of de petroleumpotten waren aan de beurt. De zakenman stond radeloos naar het verlies van zijn miljoenen liters petroleum toe te kijken. Zijn knecht mompelde naar zijn baas: 'Steel geen beetje om niet teveel te verliezen!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men fatsoenlijk moet leven anders zou men voor zijn onfatsoen een hoge prijs moeten betalen.

168 Tante Sjacheraar is soms hier, soms daar.

۱۶۸ - خاله شرف گه اینطرف، گه آنطرف!

Er wordt verteld dat in de stad Toeiserkan dames van lichte zeden zeldzaam waren. Bovendien konden ze daar niet makkelijk een huis krijgen, want er bestond geen buurt die zulke vrouwen tolereerde. Toen kwam eindelijk zo'n vrouw in deze stad wonen.

Men kwam haar overal tegen. Haar bijnaam was Tante Sjacheraar. Als de jongens van de stad haar zagen of over haar spraken, zongen ze in koor: 'Tante Sjacheraar is soms hier, soms daar.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat iemands verblijf van korte duur is.

Dit spreekwoord wordt ook gebruikt wanneer men wil opmerken dat iemand overal te vinden is en overal een vinger in de pap heeft.

169 Toen jij het lentelied zong, was je toen de winter vergeten?

۱۶۹ - آنوقت که جیک جیک مستانت بود یاد زمستانت نبود؟

Noot: Dit verhaal is van de Iraanse wereldbekende dichter Saadi uit de dertiende eeuw.

Er wordt verteld dat een nachtegaal zijn nest had in een boom in een grote boomgaard. Onder de boom had een zwakke mier ook zijn nest.

Het was lente en de nachtegaal beleefde iedere dag een avontuur. Hij vloog van de ene boom naar de andere. Deze nachtegaal deed niets anders dan lenteliedjes zingen. De ene dag liefkoosde hij de rode roos en de andere dag de gele roos. De zwakke mier deed niets anders dan de hele dag graankorreltjes op zijn rug dragen en ze te deponeren voor de winter.

De lente was voorbij en de zomer eveneens. Nu was de tijd van de herfststormen aangekomen. De tuin was nu ontdaan van zijn bladeren. Er bleef geen rode of gele roos meer over. In plaats van lentegroen was de tuin bedekt met goudgele gevallen bladeren. Dit was nog niet het allerergste, want het begon spoedig ijskoud te worden en de winter was ingevallen. Er werden geen liedjes meer gezongen door de nachtegaal.

Op een winterse dag toen de nachtegaal overal naar eten had gezocht en niets had gevonden, herinnerde hij zich zijn onderbuurman, de mier. Hij herinnerde zich dat deze buurman de hele lente en zomer graankor-

reltjes had verzameld. De nachtegaal dacht, nu kan ik naar mijn buurman gaan en wat graankorreltjes lenen. Met deze gedachte klopte hij op de deur van de mier. Toen de mier in de deuropening verscheen, hoorde hij de nachtegaal zeggen: 'Beste buurman, vrijgevigheid is een deugd. Ik heb de laatste drie dagen niets gegeten. Mag ik wat van jouw graankorreltjes lenen?' 'Toen jij het lentelied zong, was je toen de winter vergeten?' antwoordde de mier.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat men in tijden van welvaart ook moet denken aan de krappe tijden. Dus sparen!

170 Tover dan mijn schop in een sneeuwschuiver om!

۱۷۰ - بيلم را پارو کن!

Er wordt verteld dat er eens een arme man was. Hij wilde graag de profeet Elia eens ontmoeten. Hij had namelijk gehoord dat van wie de profeet Elia eens ontmoet, één wens in vervulling gaat. Om de profeet Elia te kunnen ontmoeten, moest men eerst veertig dagen in afzondering mediteren.

De arme man mediteerde veertig dagen. Hij wou graag dat er een einde aan zijn armoede zou komen en hij een rijke man zou worden. Op de ochtend van de eenenveertigste dag, toen hij bezig was met de schop zijn voortuin te bewerken, zag hij een miezerige gebogen man. Deze man groette hem. De arme man keek hem verstoord aan. De miezerige man kondigde zich aan: 'Jij wacht toch op mij!' 'Op jou?' merkte de arme man schamper en ongelovig op. De miezerige man zei

glimlachend: 'Ja hoor, ik ben profeet Elia en ik kom om één van jouw wensen te vervullen.' De arme man geloofde dit niet en uit ongeloof zei hij tegen hem: 'Als jij de profeet Elia bent, tover dan mijn schop in een sneeuwschuiver om!' 'Is dit de enige wens die jij hebt?' vroeg de miezerige man. De arme man riep: 'Ja hoor!' Waarop de miezerige man zei: 'Je schop is een sneeuwschuiver!' en verdween. De arme man keek naar zijn schop. Hij was een sneeuwschuiver.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men zijn beste kans door zijn ongeloof of domheid laat lopen.

171   Uit al die profeten, heeft hij Dzjeridzjis gekozen.

۱۷۱ - میان همه پیغمبرها جرجیس را گرفته.

Er wordt verteld dat een muis door eigen nalatigheid in de bek tussen de scherpe tanden van een kat kwam. Omdat hij de dood in de ogen zag, probeerde hij met een list uit de bek van de kat te ontsnappen. Hij sprak tot de kat: 'Beste kat, nee, nee, de leeuw van ons territorium, moge mijn vlees u straks wel bekomen! Het is ook wel aan te raden om met een ritueel mijn vlees geoorloofd te maken.' De kat vroeg uit zijn mondhoeken hoe dat ritueel eruit zag. De muis antwoordde: 'Voordat jij mij begint te eten, moet je de naam van je profeet noemen. Dan mag je mijn vlees als geoorloofd innemen.' De kat die zeer ervaren was en veel had meegemaakt in zijn leven, had door dat als hij een naam zou roepen, de muis in dat geval zou vluchten. Hij noemde de naam van zijn gekozen profeet, terwijl zijn tanden op elkaar bleven:

'Dzjer ... dzji ... s!' Waardoor het bloed van de muis uit de bek van de kat droop.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat de keuze van een ander slechts zijn eigen voordeel inhoudt.

172 Uiteindelijk liet hij toch nog een bos bloemen door het water bezorgen!

۱۷۲ - بالآخره دسته گل به آب داد.

Er wordt verteld dat in een dorp een man leefde. Deze man bracht altijd ongeluk met zich mee. Waar hij ook kwam, deden zich rampen voor. Kwam hij op een bruiloft, deze veranderde in een rouwdienst. Hij verscheen op een gezellig feest, dit eindigde in een massale vechtpartij. Als twee vrienden gezellig zaten te praten en deze man langskwam, werden deze vrienden aartsvijanden. Groette hij 's ochtends iemand, deze haalde de avond niet. In één woord, hij was een onheilsprofeet.

Op een dag vroeg de burgemeester van dit dorp de hand van de dochter van de burgemeester van een naburig dorp voor zijn zoon. De vader van de bruid stemde toe op een zeer strikte voorwaarde. Iedereen was welkom op de bruiloft, behalve die bron des onheils. Van het begin tot het einde van de bruiloft. De vader van de bruidegom ging hiermee akkoord.

De dag vóór de bruiloft ging de vader van de bruidegom naar de onheilsprofeet, die ook zijn neef was. Hij drukte hem op het hart niet te verschijnen op de bruiloft. Daarentegen stelde hij zijn gehele tuin, die lag aan een prachtige rivier, ter beschikking van deze neef.

De neef kon dit wel begrijpen. Hij beloofde plechtig de gehele duur van de bruiloft in de tuin van de burgemeester te blijven. Net zolang totdat de burgemeester weer terug zou zijn.

De volgende dag ging de man naar de tuin, terwijl alle inwoners van het dorp naar de bruiloft vertrokken. Hij bleef moederziel alleen achter.

De tuin was groot en prachtig. Sierlijke vogels, mooie bloemen en een overvloed aan lekkernijen. Hij amuseerde zich de gehele dag kostelijk en dacht niet eens meer aan de bruiloft. In de namiddag ging hij naar de rivier om een dutje te doen, moe geworden van alle mooie indrukken. Bij de rivier zat hij naar het water te staren. Plotseling zag hij prachtige bloemen aan de oever van de rivier. De bloemen deden hem aan de bruiloft denken, maar tegelijk aan de belofte die hij aan de burgemeester had gedaan. Het stemde hem verdrietig. Waarom mocht hij niet op de bruiloft van zijn achterneef aanwezig zijn? Hij wist zelf het antwoord wel, maar toch: je achterneef trouwt maar één keer. Hij zag allemaal feestende en dansende mensen voor zich. Hij zag iedereen geschenken aan het bruidspaar geven. Doch, hij kon geen geschenk aan zijn achterneef en diens kersverse bruid geven. Toen schoot het hem te binnen dat deze rivier ook langs het dorp van de bruiloft stroomde. Hij mocht persoonlijk niet aanwezig zijn, maar kon wel via de rivier een bos bloemen sturen. Dus plukte hij een heleboel bloemen en maakte hiervan een mooi boeket. Hij legde het boeket in de rivier, terwijl hij de bruid en bruidegom alle goeds toewenste. Toen de bos bloemen uit het zicht verdwenen was, ging hij rustig slapen.

Het prachtige boeket dreef op het water en twee uur-tjes later bereikte het de grote tuin waar de bruiloft aan de gang was.

Alle gasten waren aan het feestvieren. Muzikanten speelden prachtige bruiloftsmelodieën Iedereen feestte uitbundig en de kinderen waren bij de rivier aan het spelen. Tussen de kinderen speelden het jongere broertje van de bruid en het jongere zusje van de bruidegom. Toen de kinderen het prachtige boeket in de rivier zagen drijven, probeerden ze uit alle macht het boeket te pakken te krijgen. Door hun haast en uitbundigheid vielen het jongetje en het meisje in de rivier. Het stromende water nam hen mee en niemand hoorde hun kreten om hulp door het feestgedruis.

Een uurtje later zag een boer de beide kinderen roerloos drijvend in de rivier, terwijl het jongetje het boeket vastgekneld hield. De boer haalde de twee drenkelingen uit het water en herkende het jongetje. De man bracht de twee lijkjes naar het huis van de burgemeester waar de bruiloft nog in volle gang was.

De bruiloft veranderde in een rouwdienst. De families van het bruidspaar begrepen later pas wat de oorzaak van deze ramp geweest was. Ze wisten dat, ondanks alle zorg en maatregelen, de onheilsprofeet uiteindelijk toch een bos bloemen door het water had laten bezorgen.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer iemand een niet verwachte daad alsnog verricht.

Dit spreekwoord wordt ook gebruikt om de bron, oftewel de oorzaak, van een kwaad aan te wijzen.

173   **Van één raaf veertig maken!**

۱۷۳ - یک کلاغ چهل کلاغ شده است!

Er wordt verteld dat een plattelander een schat vond. Hij wilde zijn vrouw dit vertellen, maar wist niet of zijn vrouw het voor zich kon houden of niet. Daarom bedacht hij een wijs plan.

Op een ochtend toen hij uit de latrine kwam, zei hij tegen zijn vrouw: 'Vrouw, vanochtend heb ik iets heel raars meegemaakt!' De vrouw vroeg: 'Wat voor raars?' 'Net in de latrine kwam een raaf uit mijn achterwerk en vloog naar het oosten. Let wel, vertel dit niet verder!' zei de man.

De vrouw was verbaasd, maar hield zich groot en zei: 'Ben je nou helemaal betoeterd! Natuurlijk zal ik dit aan niemand doorvertellen.'

De man ging naar zijn werk. De vrouw kon niet meer dan een halfuurtje wachten met zo'n geheim. Zij ging naar haar buurvrouw en vertelde: 'Vanochtend is iets raars gebeurd!' De buurvrouw vroeg: 'Wat voor raars?' 'Vanochtend vlogen uit het achterwerk van mijn man twee raven naar het oosten! Maar je moet dit niet verder vertellen, hoor!'

De buurvrouw vertelde even later aan haar man dat er drie raven uit het achterwerk van de buurman naar het oosten waren gevlogen.

In de namiddag toen de man bij de bakker kwam om brood te halen, hoorde hij van de bakker het volgende: 'Ik heb zojuist van mijn buurman gehoord dat vanochtend veertig raven uit uw achterwerk naar het oosten vlogen! Klopt dat?!' 'Nee hoor!' ontkende de man. De man wist nu dat hij geen woord aan zijn vrouw in bewaring kon geven.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een roddel of een overdrijving wil benadrukken.

In Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Van een mug een olifant maken!'

174 Van deze galg naar de ander komt genade.

۱۷۴- از این ستون تا آن ستون فرج است.

Er wordt verteld dat een onschuldige was veroordeeld tot ophanging wegens moord. De rechter had de beul bevolen hem op te hangen. De beul bracht hem naar het galgenplein. Daar aangekomen bracht de beul de man naar één van de palen. De beul bond de handen van de man vast achter op diens rug. Hij deed de verdachte een blinddoek voor zijn ogen. De beul hing het touw om de nek van de verdachte en vroeg hem wat zijn laatste wens was, voordat hij de ophanging ging voltrekken. De verdachte vroeg: 'Kunt u mij in plaats van deze paal aan een andere paal laten ophangen?' De beul merkte op: 'Nou, wat is dit voor een laatste wens?' 'Je vroeg me naar mijn laatste wens en ik heb mijn laatste wens aan je gevraagd,' verklaarde de verdachte. De beul deed de blinddoek van de verdachte weer weg. Hij maakte de handen van de verdachte los en bracht hem naar een andere paal. Daar aangekomen bond de beul de handen van de verdachte weer vast en deed opnieuw de blinddoek om en zei: 'Nu zijn we zover.' Het laatste woord van de beul was nog niet uitgesproken of een ruiter kwam schreeuwend het galgenplein op: 'Stop, stop, stop, hij is onschuldig en hier is het nieuwe vonnis!' De beul maakte de man los. De man sprak tot de beul: 'Van deze galg naar de ander komt genade.'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil zeggen dat er altijd hoop is.

In Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Hoop doet leven.'

175 Van deze lap zat er niets aan de vlag!

۱۷۵ - از این نبود سر علم .

Er wordt verteld dat een kleermaker een nachtmerrie had over de Dag des Oordeels. Hij zag dat een vurige vlag boven zijn hoofd wapperde en hij verbrandde door de hitte van die vlag. Deze vlag was gemaakt van duizenden stukjes lap. Deze lapjes waren namelijk stukjes stof die hij stiekem van zijn klanten, tijdens zijn aardse leven, voor zichzelf had afgeknipt. Hij zweette en trilde van angst en werd wakker. Onmiddellijk had hij spijt van zijn gedrag en beloofde dat hij vanaf dat moment geen stukjes stof meer van zijn klanten stiekem voor zichzelf zou afknippen.

's Ochtends, toen hij in zijn werkplaats aankwam, zei hij tegen zijn hulpje zonder enige verwijzing naar zijn nachtmerrie: 'Jongen, wanneer ik begin met een stof te knippen, roep mij dan, vanaf nu, luid toe: 'Meester, vlag!' De kleermaker deed dit, omdat hij vreesde, doordat hij dit jarenlang had gedaan, hij onbewust een stuk voor zichzelf zou afknippen.

Vanaf dat moment riep de hulp wanneer de kleermaker met een stof van een klant bezig was: 'Meester, vlag!' Waarop de kleermaker de stof fatsoenlijk knipte, zonder stiekem een stuk voor zichzelf af te knippen. Dit gebeurde iedere dag.

Op een dag bracht een klant een coupon brokaat naar de kleermaker om daarvan een mantel te laten maken.

De kleermaker pakte zijn schaar om de stof te knippen, waarop de hulp luid riep: 'Meester, vlag!' De kleermaker schrok daarvan, maar het brokaat was zo bijzonder dat de kleermaker er wel een stukje voor zichzelf af knipte terwijl hij mompelde: 'Van deze lap zat er niets aan de vlag!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men zijn gedrag goed wil praten.

176 Van iemand een ezel maken!

۱۷۶ - خرش کرد!

Er wordt verteld van een gouverneur die een rokkenjager was. Een wijze man gaf hem de raad om daarmee te stoppen en de gouverneur sloeg deze raad niet in de wind.

Een tijdje later vroeg één van zijn slavinnen: 'Excellentie, waarom liefkoost u mij en andere vrouwen niet meer?' De gouverneur zei: 'De wijze man van de staat heeft mij hiervoor gewaarschuwd. Ik doe dit in het staatsbelang.' De slavin zei: 'Als u mij aan hem schenkt, dan zal ik hem temmen.' De gouverneur schonk deze slavin aan de wijze. Langzamerhand werd de wijze verliefd op de slavin. Iedere keer dat de wijze haar wilde liefkozen, weigerde zij.

Op zekere avond vroeg de wijze aan de slavin: 'Waarom laat je me niet begaan?' 'Als je mij wilt liefkozen, moet je mij op je rug laten zitten,' sprak de slavin. De wijze vond dit goed, ging op zijn handen en knieën zitten en zei: 'Nou, vooruit dan maar. Ga op mijn rug zitten.' 'Niet zonder een zadel en een bit,' verklaarde de slavin. De wijze zei: 'Ga maar naar de stal en haal

een zadel en een bit op.' De slavin ging naar de stal. Daar trof zij het dienstmeisje van de wijze aan. Zij sprak tot haar: 'Ga naar de gouverneur en zeg hem dat hij onmiddellijk naar de kamer van de wijze moet komen voor een belangrijke zaak.' Het meisje spoedde zich naar de gouverneur. De slavin haalde uit de stal een ezelszadel en een bit en ging naar de kamer van de wijze. Zij zette het zadel op de rug van de wijze en bond het bit aan zijn mond. Toen ging zij op zijn rug zitten, nam de leidsels stevig in handen en begon door de kamer te rijden. Zij had nog maar twee rondjes gemaakt of de deur ging open en daar stond de gouverneur. De gouverneur zag dat de wijze als een ezel onder de slavin zat en sprak tot hem: 'Je waarschuwde mij altijd voor het omgaan met de vrouwen, maar nu zit jezelf als een ezel onder een vrouw.' 'Ja hoor, ik waarschuwde u om te voorkomen dat de vrouwen van u een ezel zouden maken zoals zij dat van mij hebben gemaakt,' verklaarde de wijze.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil zeggen dat iemand een ander als was in zijn handen heeft. Een totale gehoorzaamheid.

177   Verf het met welke kleur je ook maar wilt, maar niet met deze kleur!

۱۷۷ - هر رنگ که خواهی بکن، این رنگ مکن.

Er wordt verteld dat een plattelander een kleed gaf aan een wolverver om het zwart te laten verven.

De volgende dag toen hij zijn kleed kwam ophalen, hoorde hij van de wolverver: 'Nou, zwart is niet zo'n goede kleur voor dit kleed. Het is namelijk de kleur van

rouw. Als je het goed vindt, zal ik het kleed een andere kleur geven?' 'Het is goed! Verf het dan maar geel.'

De volgende dag bood de wolverter zijn verontschuldiging aan omdat het kleed nog niet klaar was. Hij sprak verder: 'Eigenlijk is geel ook weer niet de beste kleur voor zo'n kleed. Als je het goed vindt zal ik het dan blauw verven?' De man accepteerde het en ging er vandoor.

Enkele dagen later kwam hij bij de wolverter en hoorde dat de kleur van de dag ervoor niet de beste kleur was en daarom moest zijn kleed alweer een andere kleur krijgen.

Uiteindelijk op een dag dat de man de voorwendsels van de wolverter beu was, eiste hij zijn kleed terug. De wolverter die op de eerste dag het kleed was kwijt geraakt, sprak: 'Beste broeder, ik heb je kleed gisteren met de kleur der vergankelijkheid geverfd!' 'Verf het met welke kleur je ook maar wilt, maar niet met deze kleur!' merkte de eigenaar van het kleed op.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat zijn zaak niet teloor moet gaan.

178 Verkoop de huid niet voordat de beer geschoten is!

۱۷۸ - خرس شکار نکرده، پوستش را مفروش!

Er wordt verteld dat twee mannen op berenjacht gingen. Het jachtterrein lag aan de voet van een berg. Op de eerste dag was er geen beer te bekennen. Ze moesten daar overnachten. De jagers huurden een kamer van een dorpeling in ruil voor de huid van de beren die ze straks zouden schieten. Zij zeiden tegen de dor-

peling dat de kosten van hun eten en drinken ook betaald zou worden met de huid die ze straks aan hem zouden geven. Er gingen vijf dagen voorbij en met de dag schoot hun rekening omhoog.

Op de vijfde dag zagen ze een beer die de berg afkwam. Het was een reus van een beer. De één zei tegen de ander: 'Ik moet bekennen dat ik de beer niet durf neer te schieten. Stel je voor dat mijn schot hem niet raakt. Dan zijn we snel in zijn buik verdwenen.'

'Ik wist dat je een angsthaas was. Ik zal hem zelf neerschieten,' zei de ander. De eerste vloog schielijk een boom in om daarvandaan de heldhaftigheid van zijn maat te aanschouwen.

De ander richtte zijn geweer op de beer. Het was duidelijk te zien dat het geweer in zijn hand trilde. Hij zette zijn tanden op elkaar en schoot. De kogel raakte de beer niet. De beer die in paniek was geraakt, rende in de richting van deze ongelukkige man. Omdat de man wist dat een beer geen lijk of kadaver eet, hield hij zijn adem in en ging als een dode op de grond liggen. De beer kwam dicht bij de man, snoof, maakte een rondje om hem heen en verdween.

Even later kwam de man die in de boom zat naar beneden. Hij trof er een bijna door de angst gestorven man aan, bleek van schrik. Omdat hij zijn maat een hart onder de riem wilde steken, vroeg hij geestig: 'Heeft de beer ook iets in je oor gefluisterd?' 'Ja hoor, hij zei: 'Verkoop de huid niet voordat de beer geschoten is!' antwoordde deze gevat.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand uit de droom wil helpen en hem erop wil wijzen dat een zaak eerst moet plaatsvinden voordat er gehandeld kan worden.

179   Wat voor een arme die geen dinar heeft?!

۱۷۹ - چه بی پولی است که یک تومان تو جیبش نداشته باشد!

Er wordt verteld dat een zakenman zijn knecht erop uit stuurde om zijn tegoeden van andere zakenlui op te halen. Meestal keerde deze knecht met lege handen terug en zei: 'De zakenlui zeiden dat zij geen geld hadden om aan mij te geven.' Hij geloofde namelijk altijd dat zij geen geld hadden en verliet hun zaken dan met lege handen.

De zakenman besepte dat zijn knecht de woorden van die zakenlui aannam en geloofde, omdat hijzelf ook geen geld had. Deze knecht vergeleek namelijk de toestand van de zakenlui met die van hemzelf. Daarom gaf de zakenman een briefje van één dinar aan de knecht en zei: 'Dit is voor jezelf. Geef het niet uit en houd het altijd bij je voor het geval dat. Als jij er wat van uitgeeft, zeg het maar, dan zal ik je die uitgave weer vergoeden.'

Vanaf die dag geloofde de knecht geen zakenlui meer die zeiden dat ze geen geld hadden. Als één der zakenlui hem zei dat hij arm was en geen geld had, merkte de knecht op: 'Wat voor een arme die geen dinar heeft!' En met vasthoudendheid kreeg hij uiteindelijk geld van die lui en bracht het naar zijn baas.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer een schuldeiser zijn schuldenaar wil tegenspreken als die beweert dat hij arm is en geen geld heeft.

**180   De kuil levert geen water aan mij,
maar wel brood aan jou!**

۱۸۰ - اگر از این چاه برای من آب درنیاید، برای تو که نان درمیآید.

Eens gaf Mirza Aqasi* een delver opdracht om een kuil te graven tot het water was bereikt. Er ging een tijd voorbij tot Mirza Aqasi voor een inspectie naar de plaats kwam, waar de delver een diepe put had gegraven en daarin nog druk bezig was. Toen Mirza Aqa-si de delver niet zag, ging hij naar de opening van de kuil en riep hem. Na een half uurtje kwam de delver uit de put te voorschijn. De delver sprak het volgende tot Mirza Aqasi: 'Excellentie, deze kuil zal het water nooit bereiken.' Waarop Mirza Aqasi opmerkte: 'Deze kuil levert geen water aan mij, maar wel brood aan jou hoor!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer een opdracht of een verzoek door de opdrachtnemer wordt geweigerd of wordt bekritiseerd.

181 Wees dankbaar dat God je niet met de maatbeker op de kop sloeg!

۱۸۱ - دعا کن خدا طاس را توی سرت نزد!

Er wordt verteld dat een hebzuchtige, maar onnozele man naar het badhuis ging. In de kleedruimte legde hij zijn badspullen neer, hief zijn handen ten hemel en smeekte tot God, terwijl hij naar een maatbeker wees die hij had meegenomen om daarmee water over zich heen te gieten: 'Alstublieft, vul deze maatbeker met gouden munten, zodat ik een rijk man word. Alstublieft!'

-----
*Mirza Aqasi was één van de Iraanse beroemdheden. Hij is de bron van vele verhalen van de Perzische hedendaagse wijsheid.

Toen begon hij zich uit te kleden. Hij deed dit heel langzaam, zodat God voldoende tijd zou hebben om zijn maatbeker te vullen. Maar er kwam geen gouden munt in de maatbeker.

Hij deed zijn kleding uit en bond een lap om zijn middel en ging de wasruimte binnen. Daar ging hij naast het bad zitten. Hij begon weer te smeken: 'Alstublieft vul deze maatbeker vol gouden munten, zodat ik een rijk man word. Alstublieft!' Er viel geen gouden munt in de maatbeker.

Hij begon zich in te zepen. Toen hij onder het schuim zat, sprak hij tot God: 'Vul dan tenminste mijn maatbeker met water en giet dat over mijn hoofd. Alstublieft!' Er werd geen water over zijn hoofd gegoten.

De man was teleurgesteld en uit frustratie sprak hij: 'Je vulde mijn beker niet met gouden munten, zelfs vulde Jij die niet met water. Ik genoot dus Jouw genade niet, dan wil ik dat Jij deze beker op mijn kop slaat. Zo geniet ik tenminste Jouw vloek!'

Toevallig was er in het badhuis een slimmerik die de hele gebeurtenis van begin tot eind had waargenomen. Hij pakte de maatbeker, sloeg ermee op het hoofd van de man en voordat de man wist wie dat had gedaan, vluchtte de slimmerik de wasruimte uit.

De man deed zijn ogen open, keek naar de hemel en gromde: 'Ik vroeg Jou vele malen om mijn maatbeker te vullen met gouden munten. Je hebt mijn smeken niet verhoord. Ik vroeg zelfs om mijn maatbeker met water te vullen. Je hebt mijn wens weer niet verhoord. Maar ik vroeg: 'Sla op mijn kop.' En deze keer verhoorde Je me wel!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat iets niet nog erger is afgelopen.

182 Wees niet trots, want een kat is ook een vrome!

۱۸۲ - غره مشو که گریه‌ی عابد نماز کرد!

Er wordt verteld dat er in de stad Sijraz een vrome was, Emad geheten. De koning had een groot respect voor deze vrome en geloofde hem blindelings. Deze vrome was een bron van bedrog en een grote huichelaar, maar in het openbaar deed hij alsof.

Met gebruik van listen en bedrog had hij zich een charisma gecreëerd. Hij had een kat zodanig opgevoed dat deze hem volgde tijdens het dagelijks gebed. Wanneer de vrome in de richting van Mekka stond te bidden, ging de kat achter hem staan en deed precies na wat de vrome deed. Zo bewonderden buitenstaanders en de koning de vroomheid van deze man. Ze geloofden namelijk dat deze man een grote Godsmann moest zijn, omdat zelfs de dieren hem navolgden.

Omdat de zon niet altijd achter de wolken blijft, bleef het geheim van deze vrome ook niet langer een geheim. Men distilleerde uit dit verhaal Dit spreekwoord.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men geestig wil opmerken dat iemands doen en laten als vrome niet bijzonder is, want zelfs een kat kan vroom zijn.

183 Werk niet te hard anders word je een kakkerlak!

۱۸۳ - کمتر کار کن، سوسک نشی!

Er wordt verteld dat er een jong en mooi meisje was, maar ze was kaal en heel erg lui. Ze woonde en leefde

bij haar moeder, die heel veel van haar hield. Daarom werkte de moeder zelf heel erg hard en hoefde de dochter nooit iets te doen. Als de dochter bijvoorbeeld de vloer even wilde aanvegen, riep de moeder: 'Niet doen, anders worden jouw handen hard.' Als de dochter even wat kleding wilde uitwassen, riep de moeder: 'Niet doen, water is niet goed voor je mooie handen.' Zo groeide het meisje op, lui en dik.

Ze had de puberteit achter de rug en was nu een huwbare vrouw. Er was echter niemand die met haar wilde trouwen. Ze was lui, dik en bovendien had ze ook geen bruidsschat. Af en toe kwamen er wel eens mannen aan de deur, maar als ze merkten hoe de zaak ervoor stond, verdwenen ze weer. Op den duur kwam er geen enkele huwelijkskandidaat meer aan de deur. De moeder had hier veel verdriet van en dacht: 'Wat moet ik hier nu aan doen? Misschien moet mijn dochter wat gaan leren?' Met deze gedachte kocht ze voor haar dochter een spinnewiel en een weefgetouw en zei tegen haar: 'Jij moet leren spinnen en weven en wanneer je er mee bezig bent moet je een liedje gaan zingen:

Breng mij wol, zoveel als je maar wilt.

Ik spin draden en daarna weef ik vilt'

De dochter luisterde naar haar moeder en elke dag, van de vroege morgen tot de late avond, oefende ze op het spinnewiel en het weefgetouw en zong haar liedje.

Op een dag hoorde een jonge zakenman het geluid van het weefgetouw en het lied van het meisje. Hij luisterde daar een paar uur naar en dacht: 'Wat een goede vrouw is dit, die zo lang zonder rusten kan spinnen, weven en zingen.' Tot 's avonds laat bleef hij in de

buurt van het huis van het meisje en pas toen hij niets meer hoorde, ging hij terug naar zijn eigen huis.

Thuis gekomen bedacht hij: 'Als ik zo'n vrouw had die zo hard werkte, zou ik nog meer geld verdienen dan nu.'

De volgende morgen ging hij weer naar het huis van het meisje en weer zat hij daar de hele dag en avond in de buurt en luisterde naar de geluiden van het spinnewiel, weefgetouw en het gezang. 's Avonds bedacht hij: 'Als ik in contact wil komen met dat meisje, moet ik een bemiddelaar vinden. Hij ging daarom naar het badhuis en vroeg aan één van de vrouwen, die daar werkte als bad-helpster, hem te helpen, want hij wilde met het meisje trouwen. Toen de bemiddelaarster bij de moeder van het meisje kwam, zei de moeder: 'Ik heb wel een prachtige dochter, maar jammer genoeg heeft ze geen bruidsschat.' De bemiddelaarster vertelde dat aan de man en hij antwoordde: 'Ik heb helemaal geen bruidsschat nodig, want ik heb zelf geld genoeg. Ik wil met haar trouwen. Haal een geestelijke en ga met hem naar het huis van het meisje. Vraag namens mij de moeder om toestemming voor het huwelijk en laat de geestelijke het sluiten. Daarna kom je met haar naar mijn huis.'

Toen de moeder dit allemaal hoorde, dacht ze: 'Zo'n kaal meisje, daar moet toch iets aan gedaan worden.' Ze kocht een mooie pruik en maakte haar dochter prachtig op. Na de huwelijksvoltrekking ging het meisje samen met de bemiddelaarster naar het huis van haar man. De rijke man verwelkomde zijn nieuwbakken vrouw en gaf de bemiddelaarster een paar gouden munten als beloning.

Zes maanden lang zei de man nog altijd tegen zijn vrouw: 'Lieverd, in je leven heb je al zo lang hard gewerkt. Nu hoef je niets meer te doen.' Na die tijd dacht de man: 'Ik wil op bedevaart naar Mekka en dat zal wel zes maanden duren. Dat is een lange tijd. Mijn vrouw gaat zich dan vast vervelen.' Hij kocht zoveel wol dat zijn hele huis er vol van was. Daarna zei hij tegen haar: 'Kijk, als ik straks terugkom van mijn bedevaart, heb je heel veel stoffen gemaakt en bovendien heb je je ook niet verveeld.'

Hij kuste zijn vrouw vaarwel en vertrok naar Mekka. De vrouw deed echter niets en zat in een hoekje van de kamer duimen te draaien.

Na zes maanden kwam er een brief van de man met de boodschap, dat hij binnen een week thuis zou komen. De vrouw schrok daarvan en dacht: 'Ik heb niet gesponnen en geweven en er is geen enkele lap stof klaar. Wat moet ik nu doen?'

Na een dag of twee denken, besloot ze eerst het probleem van het kale hoofd op te lossen, want al die tijd dat de man weg was, had ze geen pruik gedragen. Ze kocht yoghurt, bedekte haar kale hoofd daarmee en liep naar het platte dak. Ze likte met haar tong de straaltjes yoghurt weg die langs haar wangen liepen en zong:

'Ik lik de rechterkant van mijn mooie gezicht;
mijn man komt en ik deed niets aan mijn plicht.
Ik lik de linkerkant van mijn prachtige gezicht;
mijn man komt en ik deed niets aan mijn plicht.'

Zij herhaalde haar lied vele malen.

Toevallig en met Gods wil was de dochter van de koning der engelen ziek. Haar ziekte kwam doordat er

tijdens het eten van vis, per ongeluk een stuk graat in haar keel was blijven steken. Dit had een blijvende ontsteking veroorzaakt. Zij kon deze maar niet doorslikken en ook niet overgeven. Alle geneesheren van het hof hadden hun hoop op genezing van de prinses opgegeven. Iedere dag werd de prinses nog zieker en verdrietiger. De koning der engelen had aangekondigd dat wie zijn dochter kon genezen, zou krijgen wat hij maar wenste.

Zo gingen er vele dagen voorbij en niemand kon haar meer genezen. Het verdriet van de prinses was zo groot dat niemand een glimlach meer van haar had gezien. Het leek alsof de prinses eeuwig in de rouw was gedompeld.

Op een dag dat de koning der engelen, de prinses en nog een paar hofdames aan het wandelen waren, kwamen ze in de buurt van de kale vrouw. Plotseling viel de blik van de prinses op de kale vrouw die de yoghurt likte en zong:

'Ik lik de rechterkant van mijn mooie gezicht;
mijn man komt en ik deed niets aan mijn plicht.
Ik lik de linkerkant van mijn prachtige gezicht;
mijn man komt en ik deed niets aan mijn plicht.'

Door deze scène begon de prinses hard te lachen waardoor de visgraat uit haar keel schoot en dit betekende het einde van de ellende van de prinses. Iedereen begon te huilen van blijdschap. Toen iedereen was bedaard, sprak de prinses tot de kale vrouw: 'Ik was ziek en geen van die grote geneesheren met al hun geneeskunde konden mij genezen, maar door jou ben ik nu wel weer gezond. Wij hebben beloofd dat van wie mij zou genezen, wij van haar of hem een wens in vervul-

ling zullen laten gaan. Dus ik vraag je bij dezen wat is je wens? Mijn enige wens is dat u bevel geeft de wol die in mijn huis is te spinnen en daarvan lapjes te weven en de lapjes keurig op elkaar te vouwen. En bovendien mijn huis helemaal schoon te maken, want mijn man komt morgen thuis en ik heb geen van zijn opdrachten volbracht. Lieve prinses, dit is het enige wat ik van u wens.'

De dochter van de koning der engelen riep in één ogenblik duizenden engelen op en ze maakten van de wol lapjes en legden alles keurig op elkaar. Het hele huis was netjes. Bovendien kookten de engelen allerlei heerlijke lekkernijen. De prinses had opdracht gegeven aan haar geneesheren een middel te maken tegen de kaalheid van de vrouw. De vrouw kreeg nu prachtig haar. Toen was alles klaar voor de thuiskomst van de man. De prinses vroeg aan de vrouw of zij nog meer wensen had, waarop de vrouw antwoordde: 'Ik heb geen wensen meer.'

De dochter van de koning der engelen trok twee haren van haar hoofd en gaf deze aan de vrouw en zei: 'Wanneer je me nodig hebt, steek één van mijn haren in het vuur, dan verschijn ik ter plekke, om je te helpen.' Toen verdwenen de prinses en alle engelen.

De vrouw ging daarop naar het badhuis en nam een doos vol met kakkerlakken mee naar huis. Zij verborg deze doos in haar slaapkamer en verheugde zich op de aankomst van haar man. Tegen de avond werd er aan de deur geklopt. De vrouw vroeg: 'Wie is daar?' 'Hier ben ik,' antwoordde haar man. Toen kwam hij binnen en merkte op dat het hele huis schoon was, rook de lekkernijen en zag de lapjes wol klaar staan. Hierdoor

was hij blij en zei tegen zijn vrouw: 'Bravo, ik wist vanaf onze eerste huwelijksdag dat ik een juweel van een vrouw heb. Ik dank God voor dit geschenk.'

Toen zij in hun slaapkamer waren, haalde de vrouw zonder dat haar man dit merkte de doos met kakkerlakken te voorschijn en deed de doos open waardoor de kakkerlakken in het rond krioelden.

De man schrok van wat hij zag, riep zijn vrouw bij zich en vroeg: 'Wat is dit?' De vrouw antwoordde huilend: 'Dit zijn allemaal mijn ooms, tantes, nichten en neven.' De man was stomverbaasd door wat hij hoorde. De vrouw voegde toe: 'Toen je mij achterliet met al deze opdrachten, heb ik al mijn ooms, tantes, nichten en neven geroepen om samen dit werk te volbrengen. Het werk was zo zwaar waardoor zij één voor één veranderden van menselijke gedaante in kakkerlakken. Zo lieten ze mij met veel verdriet achter.' Haar man had een eenvoudige geest en geloofde dit alles, want hij had met eigen ogen al die lapjes klaar zien staan en ook het schone huis. De man sprak toen tot zijn vrouw: 'Ja lieverd, je hebt helemaal gelijk. Jij en je familie hebben dit grote werk gedaan. Ik wil helemaal niet dat jij door hard werken in een kakkerlak verandert net als je familie. Vanaf nu wil ik dat je nooit meer werkt. Vanaf morgen zijn er twee dienstmeiden die voor jou al het werk in huis zullen doen. Dus hoef je niet meer te werken en zul je nooit veranderen in een kakkerlak.' En de vrouw heeft nooit in haar leven meer gewerkt en ze leefden nog lang en gelukkig.

Dit spreekwoord wordt geestig gebruikt tegen mensen die heel hard werken. Maar meestal wordt Dit spreekwoord gebruikt tegen luie mensen.

184   Wie een baard langer dan een vuistlengte heeft, is dom!

۱۸۴ - ریش بلند علامت احمقی است.

Er wordt verteld dat op een nacht een jonge schriftgeleerde, in zijn hutje, een oud theologisch boek bestudeerde. Op één van de bladzijden las hij: 'Wie een baard langer dan een vuistlengte heeft, is dom!'

De jonge geleerde omvatte zijn baard. Zijn baard was iets langer dan zijn vuist. Hij dacht: 'Ik ben helemaal niet dom, maar iedereen die dit gelezen heeft, zal denken dat ik dom ben. Het is beter om een stuk van mijn baard af te knippen.' Hij zocht in zijn studeerhutje tevergeefs naar een schaar. Maar hoe dan ook, er moest een stuk van zijn baard, het teken van domheid, af.

Plotseling zag hij de kaars die in zijn hutje brandde. Hij dacht: 'Ik pak met mijn vuist mijn baard vast en brand er zo een stuk van af.' Dus omvatte hij zijn baard met zijn vuist en ging boven de kaars hangen. Toen de vlam zijn vuist bereikte, brandde deze geleerde zijn hand zo hevig dat hij zijn baard niet langer vast kon houden. Hij trok zijn vuist weg, waarop zijn gehele baard opbrandde. De jonge schriftgeleerde pakte zijn pen en schreef een nota bene op dezelfde pagina: 'Dat klopt, ik heb het zelf ervaren'

Dit spreekwoord wordt gebruikt met een geestige bedoeling jegens mensen met lange baarden.

185   Wie de lekkere spijze heeft gegeten, gaat de bruidskamer binnen!

۱۸۵ - هر که آش خورده، رود پرده!

Er wordt verteld dat in een plattelandsgezin de zoon trouwde. De bruid kwam uit een gegoede familie.

Er werd zeven dagen en zeven nachten feest gevierd. Iedere avond werd er een lekker maal geserveerd. Op de zevende avond at iedereen weer van het lekkere diner, behalve de bruidegom. Hij moest zich onthouden van de ceremoniemeester, terwijl iedereen lekker bezig was met eten en drinken. Dit was gebruikelijk omdat het maal van het bruidspaar apart werd geserveerd in de bruidskamer. De bruidegom wist hier niet van en daarom zat hij somber voor zich uit te staren. Aan het einde van die avond bracht men de bruid in de huwelijks-kamer. Toen bracht men de bruidegom naar de bruidskamer voor het voltrekken van de huwelijksnacht. Aan de deur van de huwelijkskamer legde de ceremoniemeester uit dat de bruidegom alleen de kamer in moest gaan. De bruidegom hoorde dit en omdat hij gefrustreerd was vanwege dat hij niets had gegeten en anderen wel, merkte hij luid op: 'Wie de lekkere spijze heeft gegeten, gaat de bruidskamer binnen!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat degene die van de profijten van een zaak geniet, ook de zaak moet afhandelen.

186   Wie zal de beschikking voorlezen?

۱۸۶ - آنکه فرمان را بخواند کیست؟

Eens verzamelde een geslepen vos een paar jakhalzen om zich heen. Hij sprak tot hen: 'In die tuin zijn alle druiven rijp, zullen we daar eens heen gaan om onze buiken een druivenfeest te geven?' Eén van de jakhalzen merkte op: 'De eigenaar van die tuin is een waakzame man. Hij is alert en heeft ook een lange stok waarmee hij goede tikken kan uitdelen. Als er in zijn

tuin iets beweegt is hij meteen daar waar hij moet zijn. Bovendien doen onze lijven nog steeds zeer van de laatste keer dat wij daar waren.' De vos liet een briefje aan de jakhalzen zien en zei: 'Heren u hoeft niet te vrezen, want ik heb van de sultan een beschikking, waarop staat dat de jakhalzen zijn gevrijwaard voor welke straf dan ook indien zij zich in een tuin bevinden.

Alle jakhalzen hebben recht op druiven van alle tuinen.' Het laatste woord was nog niet uitgesproken door de vos of alle jakhalzen vlogen met een rotgang naar de tuin, terwijl de tuinman in zijn tuin stond. De jakhalzen vielen als wilden op de druiventakken aan. Omdat de jakhalzen met velen waren, was de tuinman bang om in zijn eentje iets te ondernemen. De tuinman vloog naar het dorp en haalde zijn neven en buurmannen met grote stokken in hun handen op. Ze gingen naar de tuin waarin de jakhalzen aan het vreten waren van de druiven. De slimme vos die met alles rekening had gehouden, zat voldaan met z'n buik vol op de muur van de tuin. Toen de tuinman en zijn hulpen aankwamen bij de tuin, begonnen ze onmiddellijk op de jakhalzen in te slaan. De radeloze jakhalzen vlogen alle kanten uit. Aan alle kanten stond een man met een stok klaar.

Eén van de jakhalzen riep toen naar de vos, terwijl hij werd geslagen: 'Beste vos lees alstublieft de beschikking van de sultan toch voor!' De vos sprak listig: 'De beschikking is hier in mijn hand, maar wie zal de beschikking voorlezen?'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat de uitvoering van een plan het moeilijkste is.

187   Wie zal de kat de bel aanbinden?

۱۸۷ - آنکه زنگوله را به گردن گربه ببندد کیست؟

Er was eens een hele grote sterke kat. Hij ving iedere dag vele muizen. De muizen waren zijn optreden meer dan beu. Om iets tegen deze gruwelijke daden te ondernemen, kwamen ze allemaal bijeen. Toen de muizen bijeen waren, herdachten ze eerst hun door de kat opgevreten kameraden. Iedere muis stelde zijn plan voor om niet meer te worden opgegeten door de kat. Uiteindelijk stond de oudste en meest wijze muis van het gezelschap op en zei: 'Beste vrienden, wij moeten een bel aan de nek van de kat hangen. Zodra hij in onze richting komt, kunnen we de bel horen en vluchten.' Alle muizen applaudisseerden en juichten van vreugde. Toen iedereen bedaard was, stond een muisje op en zei: 'Dit is een heel goed plan, maar heren 'Wie zal de kat de bel aanbinden?'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat de uitvoering van een plan het moeilijkste is.

188   Wie een ei steelt, steelt straks een kameel!

۱۸۸ - تخم مرغ دزد شتر دزد می شود!

Er wordt verteld dat een jochie uit het kippenhok van de burenen een ei stal. Zijn moeder zag het ei in zijn handen en vroeg: 'Waar heb je dit vandaan?' Het jochie zei: 'Uit het kippenhok van de burenen.' De moeder nam het ei en zei lief: 'Het hoort niet zo!' Zij zei dit en ging met het ei naar de keuken, in plaats dat zij haar zoontje een standje gaf en het ei terugbracht naar de burenen. De volgende dag kwam het jochie met een paar eieren thuis. De moeder nam de eieren mee naar de keuken,

terwijl zij lief sprak tot haar jochie: 'Het hoort niet zo!' De dagen daarna kwam het jochie steeds thuis met een paar eieren. Langzamerhand veranderden de eieren in kuikens, de kuikens in kippen, de kippen in lammetjes en zo maar door.

Na enkele jaren toen dat jochie een jonge kerel was geworden, werd hij aangehouden toen hij uit een stal een kameel wilde wegnemen. De rechter veroordeelde hem tot het afhakken van zijn rechterhand. Toen de jongen deze eis hoorde, schreeuwde hij tot de rechter: 'Edelachtbare, u moet de hand van mijn moeder afhakken en niet die van mij.' De rechter vroeg aan hem wat hij daarmee bedoelde. De jongeman zei: 'Edelachtbare, toen ik met een ei thuiskwam, nam zij dat mee naar de keuken in plaats van het ei terug te brengen naar de burens en mij een lesje te geven. Daarom groeide het stelen van een ei uit tot het stelen van een kameel.'

Toen de rechter overtuigd was dat deze jongeman echt berouw had getoond, verleende hij hem amnestie. De rechter berispte ook de moeder en sprak tot het volk: 'Wie een ei steelt, steelt straks een kameel!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand die net begint met een ondeugd wil terechtwijzen.

189   Wie in nood komt, prijst de vrede het meest!

۱۸۹ - قدر عافیت کسی داند که به مصیبتی گرفتار آید.

Er wordt verteld dat een sultan en zijn knecht zich in een boot bevonden. Omdat de knecht nooit op zee had gereisd, begon hij te jammeren en te weklagen. Iedereen was het gezeur van de knecht beu. Maar het jammer van de knecht kende geen einde. De kapitein

vroeg de sultan of hij de knecht kalmeren mocht. De sultan stemde er mee in. De kapitein pakte de knecht en gooide hem in zee. De knecht begon te spartelen. Na enkele minuten toen de knecht bijna verdronken was, haalden twee matrozen hem uit het water op last van de kapitein. Toen de knecht eenmaal aan boord was, ging hij muisstil in een hoekje zitten. Zonder enig gezeur en gejank. De sultan vroeg aan de kapitein vol verbazing naar de reden van de kalmte van de knecht. De kapitein antwoordde: 'Deze knecht wist niet hoe erg het is om in het water te liggen spartelen en hoe waardevol het is om aan boord te zijn op zee. Wie in nood komt, prijst de vrede het meest!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat de andere partij onervoaren handelt.

190 Wij hebben samen toch dit heilige mausoleum aangelegd!

۱۹۰ - این امامزاده ایست که با هم ساخته ایم.

Er wordt verteld dat twee maten op reis waren in een woestijn. Ieder op zijn eigen ezel. De woestijn was erg heet en de ezel van één van hen was ziek. Zij moesten even pauzeren. Na de pauze kon de zieke ezel niet meer opstaan. De mannen besloten een eind te maken aan het leed van het dier. Toen begroeven ze de ezel. De man, wiens ezel nog leefde besteeg zijn dier en sprak tot zijn maat: 'Moge God je bijstaan om hier weg te komen.' De andere man sprak daarop: 'Wij kunnen toch samen op jouw ezel verder gaan!' 'Twee mannen is voor één ezel te vermoeiend. Eén levende is beter dan twee doden. Adios,' sprak de man en reed op zijn ezel weg.

De andere man bleef naast het graf van zijn ezel achter, vermoeid, hopeloos, wenend en met een gebroken hart. Bij het vallen van de avond hoorde hij de bel van een karavaan. Daar verscheen in de verte de karavaan zelf. De karavaanleider vroeg aan de man wat hij daar deed. De man antwoordde: 'Dit is het graf van een heilige. Twee weken geleden verscheen deze heilige in mijn droom met een groene mantel. Hij droeg ook een groene tulband. Hij vroeg mij om naar deze woestijn te komen en zijn graf vanuit de afzondering te redden. Toen ik wakker werd, besloot ik om hier naartoe te komen om tot het eind van mijn leven zijn graf te dienen. Dit was een roeping voor mij. Toen de karavaanleider dit hoorde, bejubelde hij het geloof van de man en maande de anderen om wat bij te dragen. Iedereen hielp mee met het verzamelen van struikjes, steentjes en het schoonmaken van het graf. Velen gaven de man te eten, te drinken en schonken hem geld. Ze kusten zijn handen en voeten als de vinder van het heilige graf. De man wiens ezel was doodgegaan, was nu de koster van het heilige graf.

Er was nog geen week voorbij of alle dorpen in de omgeving hadden van het bestaan van het heilige graf gehoord. Iedere dag kwamen vele mannen, vrouwen en invaliden met geschenken naar het graf om te bidden en te smeken. De koster van het graf nam alle geschenken van geld en goud aan. Na een paar maanden had hij daar een boomgaard aangelegd. In het midden van de boomgaard bouwde hij een mausoleum met een groene koepel en twee minaretten. Hij had om de hoek van de boomgaard een prachtig kasteel voor zichzelf gebouwd.

Er was nog geen jaar voorbij of de koster van het graf van zijn ezel had een beroemde oase met herbergen en tuinen gemaakt. In het mausoleum bedienden honderden vrouwen en mannen onder toezicht van de man. De koster ontving iedere dag vele gelovigen die smeekten om genade. Ze namen altijd gouden en zilveren geschenken mee.

Na zeven jaar kwam er op een dag, een ruiter de oase binnen. Deze man verbaasde zich enorm over wat hij hier aantrof. De ruiter was namelijk de man die eens in deze plaats zijn maat had achtergelaten bij het graf van de dode ezel. Op het moment dat de ruiter verbaasd om zich heen keek, wandelde zijn achtergebleven maat van toen en de koster van het mausoleum van nu, op het balkon van zijn kasteel. De koster vroeg aan één van de bedienden om naar de ruiter toe te gaan om hem uit te nodigen voor het verblijf van een week in één van zijn herbergen.

Eén week lang verbleef de man in een prachtig onderkomen. Iedere dag werd hij rondgeleid door de bedienden in de prachtige boomgaarden van het mausoleum.

Op een dag vroeg hij aan één van de bedienden hoe dit mausoleum was ontstaan. Omdat hij zeven jaar geleden hier was geweest en hier niets anders was dan een dorre woestijn. De bediende antwoordde: 'Onze eerwaarde koster heeft dit heilige graf in zijn droom gezien. De heilige gaf hem toen opdracht om hier te komen en dit graf te dienen. Toen heeft hij op deze plaats het graf gevonden. Nu al zeven jaar dragen de mensen bij aan het mausoleum en deze geschenken worden

onder toezicht van de koster uitgegeven aan de werkzaamheden van het mausoleum. De koster woont zelf in dat prachtige kasteel. Als u wilt, kunt u ook met hem spreken. Hij heeft ons opdracht gegeven om u gastvrijheid te verlenen.' De man zei: 'Heel graag.' De bediende leidde de man naar het kasteel. De koster kwam zelf om de man welkom te heten. De man herkende nu zijn maat van zeven jaar geleden. Toen de bediende weg was, sprak de man tot zijn maat: 'Wij hebben samen toch dit heilige mausoleum aangelegd!!' 'Inderdaad, de heilige is hier begraven,' antwoordde de koster kien.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil beklemtonen dat men de waarheid kent.

191   Wijs hem de brug aan!

۱۹۱ - پل را نشانش بدهید.

Er wordt verteld dat een dorpeling voor de eerste keer naar de stad Isfahan ging. Deze boer wou zijn oogst verkopen. Toen hij weer terug wou naar zijn dorp, via de brug waarover hij gekomen was, kon hij de brug niet vinden. Hij was verdwaald. Hoe meer hij zocht naar de brug, des te meer hij verdwaald raakte.

Toen hij moe en wanhopig op een stenen bank ging zitten, zag hij een passant. De dorpeling groette de voorbijganger en vroeg of de man de weg naar de brug kende. De man antwoordde met een glimlach: 'Ik ben geboren en getogen hier in Isfahan. Ik breng je naar de brug.' De boer dankte hem en ze vertrokken naar de bewuste brug. Toen zij bij de brug kwamen, wees de Isfahani de brug aan en zei: 'Dit is de brug Chadzjoe,

nu kun jij gaan waar je maar wilt.

De plattelander bedankte de Isfahani uitvoerig en zei: 'Beste broe-der mijn naam is Ramazan en ik kom uit het naburige dorp Landzjan. Als u ooit in de buurt bent, bent u bij mij van harte welkom.'

De Isfahani zei glimlachend: 'Dat zal ik zeker doen.' Al groetend gingen zij ieder zijns weegs.

Na een paar maanden toen de boer in zijn huis rustte, hoorde hij dat er op zijn deur geklopt werd. Hij vroeg: 'Wie is daar?' 'Zeg tegen meneer Ramazan dat meneer Isfahani van de brug Chadzjoe hier is.' Ramazan haastte zich naar de deur. De boer omarmde en kuste de Isfahani en liet hem met alle eerbetoon binnen. De Isfahani verklaarde glimlachend dat hij Ramazan echt gemist had, daarom was hij naar hem toe gekomen om een paar dagen bij hem te verblijven. De dorpling die simpel van geest was, vond dit goed en heette de Isfahani opnieuw welkom.

De Isfahani genoot tien dagen van de gastvrijheid van de boer. Op de elfde dag kreeg hij een potje kwark, een paar eieren, een stuk kaas en meer lekkernijen als afscheidsgeschenk mee van de boer en ging naar zijn Isfahan terug.

Het was nog geen maand later of Ramazan hoorde dat er weer op zijn deur geklopt werd. Hij vroeg wie daar was en hoorde: 'Zeg tegen meneer Ramazan dat meneer Isfahani van de brug Chadzjoe hier is.' Ramazan haastte zich naar de deur. De boer omarmde en kuste de Isfahani en liet hem weer met alle eerbetoon binnen.

De Isfahani verbleef ditmaal weer tien dagen bij de

boer en vertrok met wat geschenken naar Isfahan. 'Zeg tegen meneer Ramazan dat meneer Isfahani van de brug Chadzjoe hier is.' Dit hoorde Ramazan na een maand weer aan zijn deur klinken. De boer deed de deur open. Daar stond de Isfahani, dit keer met zijn vrouw en kinderen. De landman liet het gezelschap binnen.

Er waren al tien dagen verstreken en niets wees erop dat de logeergasten uit Isfahan zouden vertrekken. De arme boer kon de hoge kosten van het verblijf van de Isfahani's niet langer opbrengen. Hij bedacht hiervoor een oplossing en vroeg aan zijn vrouw en zoons alle ezels gereed te maken voor een tocht.

De volgende dag wees hij naar de ezels en kondigde de Isfahani's aan: 'Vandaag gaan wij een tocht maken.'

De Isfahani's op de ezels en hijzelf ook op een ezel, zo vertrokken ze van huis in de richting van de boomgaarden.

In de namiddag bereikte de stoet Isfahan en de brug Chadzjoe. De boer wees naar de brug en sprak tot de Isfahani: 'Luister beste broeder, jij hebt mij ooit deze brug gewezen. Ik wijs hem nu jou. Nu staan wij quitte!' De Isfahani begreep de boodschap. Iedereen steeg van zijn ezel, behalve de boer. Na een vaarwel keerde iedereen huiswaarts. De Isfahani's naar hun huis in Isfahan en de boer met zijn ezels naar zijn dorp.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemands opdringerigheid beu is.

192 Wil je geen beruchtheid, pas je aan.

۱۹۲ - خواهی نشوی رسوا، هم‌رنگ جماعت شو!

Er wordt verteld dat door een ramp alle bewoners van een stad dwaas werden. Behalve één man. Hij was op het moment van de ramp op reis en niet in de stad, daarom was hij niet dwaas geworden. Toen hij terugkeerde naar zijn stad, zag hij dat zijn stadsgenoten allemaal naakt op straat dansten en feestvierden. Sommigen speelden als bavianen in de bomen. Sommigen zaten op de nek van anderen en worstelden met elkaar. In ieder geval, iedereen deed iets gek. De man stond dit alles als versteend te aanschouwen. Toen kwam één van de dwazen naar hem toe. De dwaas bekeek hem verbaasd van top tot teen en riep luid naar de anderen: 'Kijk, hier hebben wij een dwaas. Hij is gekleed!' Toen de andere dwazen dit zagen, stormden ze op de man af en begonnen rondom de man te dansen en te juichen, terwijl ze riepen: 'Hier hebben we een dwaas!' De man stond radeloos temidden van alle dwazen en bedacht toen dat hij maar beter mee kon doen. Hij ontdeed zich van zijn kleding en begon, zoals alle anderen, te juichen en te dansen. Hij was niet meer dwaas.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men iemand erop wil attenderen dat hij zich moet aanpassen aan de omstandigheden.

193   Zeg je tegen iedereen bèèèèèèh? En tegen mij ook bèèèèèèh!

١٩٣ - با همه بعله، با ما هم بعله؟

Er wordt verteld dat een zakenman failliet ging. Zijn schuld bedroeg duizenden dinar. Alle schuldeisers lieten hem niet met rust. Uiteindelijk klaagden ze hem

bij de rechter aan. De zakenman zocht een bijzondere advocaat. De advocaat bood hem een plan aan, waardoor hij zonder betaling aan zijn schuldeisers kon ontkomen. De advocaat vroeg de man een loon van honderd dinar als hij zou worden vrijgesproken. De zakenman vroeg wat het plan precies was. De advocaat zei: 'Bij de terechtzitting moet je op alle vragen die door de rechter, de aanklager, de schuldeisers of door wie dan ook gesteld worden slechts beantwoordden met: 'bèèèè-èèh!' En niets meer. Alleen maar: 'bèèèèèh! zeggen.' Als ze bijvoorbeeld vragen: 'Wat heb je met je kapitaal gedaan?' is het antwoord: 'bèèèèèh!'

Omdat de advocaat hem even wilde beproeven, vroeg hij hem: 'Hoeveel kisten heb je in je magazijn?' 'bèèèh!' antwoordde de zakenman. De advocaat sprak: 'Ho mannetje, wat is dit voor een antwoord?' 'bèèèèèh!' herhaalde de man. De advocaat zei verder: 'Nu ben je gevrijwaard!' 'bèèèèèh!' bleef de man mekkeren. De advocaat zei: 'Goed zo.' Ze legden de afspraak vast en ze zeiden elkaar gedag tot de dag van de terechtzitting. Op de terechtzitting vroeg de rechter de zakenman naar zijn identiteit, waarop de man antwoordde: 'bèèèèh!' De rechter vroeg verbijsterd: 'Wat?' 'bèèèèh!' was het antwoord. De rechter vroeg hem: 'Is dit jouw gehele schuld of heb je nog meer schulden?' 'bèèèèèh!' was wat men in de terechtzitting hoorde. De rechter begreep er niets van en vroeg aan de advocaat van de schuldige, wat hier aan de hand was. De advocaat sprak tot de rechter: 'Edelachtbare, deze miezige man is door de mate van zijn schuld zijn mensengedaante

kwijtgeraakt en kwam in de gedaante van een bok. Omdat onze wet toepasselijk is op de mensen en niet op de dieren, kunnen we deze man helemaal niet terecht-stellen en ik vraag u om zijn vrijwaring.' De rechter sprak tot de zakenman: 'Voor de laatste keer vraag ik je om mij op de volgende vraag netjes antwoord te geven.' 'bèèèèèèh!' klonk het in de lucht. De rechter sprak tot de schuldeisers: 'Bij dezen, spreek ik de schuldenaar vrij van alle beschuldigingen. De verdediging heeft gelijk. Deze man is niet meer dan een bok. Onze wet is niet toepasselijk op dieren. Dit is mijn onherroepelijke vonnis.' De schuldeisers verlieten beduusd de rechtszaal en de eerder schuldige zakenman ging met een gebogen hoofd naar zijn huis. De volgende ochtend verscheen de advocaat bij de deur van de zakenman om zijn loon van honderd dinar op te halen. Toen de man in de deuropening stond, merkte de advocaat het volgende op: 'Heel goed gedaan. Mijn plan is gelukt. Nu heb je geen schulden meer en wil ik graag mijn honderd dinar zien.' De man keek recht in de ogen van de advocaat en bracht uit: 'bèèèèèèh!' 'Zeg je tegen iedereen bèèèèèèh? En tegen mij ook bèèèèèèh!' sprak de advocaat onthutst.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men in ruil voor zijn dienst op een sluwe manier wordt behandeld.

**194   Zeg dat hij mijn ballen loslaat, zodat ik
jouw ballen ook
loslaat!**

۱۹۴ - بگو تخمم را ول کند تا من تخمت را ول کنم.

Er wordt verteld dat in de vastenmaand Ramadan een plattelander in de Iraanse stad Isfahan was. Bij het middaggebed kwam hij in de stadsmoskee. Toevallig kwam hij in de eerste rij achter de imam van de moskee te zitten.

De plattelander kwam tijdens het gebed in een schildpadhouding net zoals de imam en alle anderen. Eén van de slimmeriken van Isfahan zat precies in de rij achter de plattelander. Hij zag dat de ballen van de plattelander in zijn wijde broek hingen. Hij greep met zijn hand en pakte de ballen van de plattelander. De plattelander dacht dat dit hoorde bij het ritueel van het gebed in Isfahan. Daarom deed hij een greep en pakte de ballen van de imam vast. De imam bemerkte dit en begon luid en waarschuwend te zeggen: 'God is 't grootst! ... God is 't grootst! ... God is 't grootst! ...' 'Hou op met God is 't grootst! ... God is 't grootst! ... God is 't grootst! ... en zeg dat hij mijn ballen loslaat, zodat ik jouw ballen ook loslaat!' sprak de plattelander.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een zaak in ruil voor een soortgelijke zaak wil doen of laten.

195   Zet er ook een gedroogde koeienvlaai op als deksel!

۱۹۵ - یک خشت پهن هم بگذار درش!

Er wordt verteld dat een pas getrouwd stadsmeisje van haar man, die een boerenzoon was, hoorde dat die avond gasten zouden komen. Haar man vroeg of zij gevulde kip met rijst kon klaarmaken. De vrouw die niet aan haar man wilde laten merken dat ze dat niet kon, sprak overtuigend: 'Ja natuurlijk, kan ik dat!'

Toen haar man weg was, ging zij naar haar schoonmoeder die in het andere deel van hun boerderij woonde. Zij wilde aan haar vragen hoe ze de bestelling van haar man klaar moest maken.

De schoonmoeder vroeg: 'Hoeveel gasten komen er vanavond?' 'Zes mensen,' antwoordde de schoondochter. De schoonmoeder zei: 'Eén kilo rijst.' 'Dit wist ik al,' merkte de schoondochter op. De moeder zei: 'Een halve ons kruiden.' 'Dit wist ik al,' merkte de schoondochter op. De vrouw zei verder: 'Eén ons uien en één ons boter.' 'Dit wist ik al,' merkte de schoondochter op. Wat de schoonmoeder ook zei, de schoondochter sprak: 'Dit wist ik al.'

De schoonmoeder kreeg genoeg van de opmerkingen van haar schoondochter en zei als haar laatste aanbeveling, om haar een lesje te leren: 'Zet er ook een gedroogde koeienvlaai op als deksel!' 'Dit wist ik al,' merkte de schoondochter op en ging naar haar eigen huis terug.

Eenmaal thuis gekomen, dacht zij bij zichzelf: 'Toffe meid! Dat heb je maar weer goed geleerd zonder gezichtsverlies!' Hierop ging zij trots richting de keuken, terwijl zij een droge koeienvlaai uit de achtertuin van de boerderij meenam.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de ander een lesje wil leren omwille van diens zelfingenomenheid en sluwheid.

196   Zeur-Ali (Nederlandse Zeurpiet)

۱۹۶ - علی بونه گیر.

Er wordt verteld dat een man die Ali heette, zijn vrouw het leven zuur maakte met onzinnige opmerkingen. Hoe dan ook de vrouw probeerde zich aan te passen aan de opmerkingen van haar man, maar het lukte haar niet en iedere avond eindigde hun dag met gezeur van Ali.

Op een oudejaarsdag dacht de vrouw: 'Vanavond moet er niet gezeurd worden!' De vrouw bedacht een plan. Zij dacht namelijk dat alle werkzaamheden zodanig uitgevoerd moesten worden dat ze voor tweeërlei uitleg vatbaar zijn. Zodat Ali geen opmerkingen meer kon maken en als hij toch wat aan te merken zou hebben, dan had zij daar een antwoord op. Bijvoorbeeld schepte zij een bord rijst op met op de ene helft curry en op de andere helft geen curry. Zo kon zij de opmerkingen van Ali dat hij wel of niet curry lustte beantwoorden.

Zij dweilde de helft van de zitkamer en de helft liet zij vies blijven. Zo kon zij het gezeur van Ali, waarom heb jij de zitkamer niet gedweild beantwoorden met: 'Kijk dat heb ik wel gedaan.' En als Ali zou zeuren waarom de kamer wel was gedweild, zou ze het niet gedweilde deel aanwijzen en zou zeggen: 'Kijk de kamer is niet gedweild.' En zo deed ze alle werkzaamheden op twee manieren. Bijvoorbeeld zij liet één luik van het raam open staan en het andere luik liet ze dicht. Zij maakte haar ene oog op, maar het andere niet. Zij bracht op de ene helft van haar lippen lipstick aan en op de andere helft niet en zo meer.

's Avonds kwam Ali thuis en sprak tot zijn vrouw: 'Vrouw waarom is dit raam open?'

De vrouw wees naar het dichte luik en zei: 'Het is wel dicht hoor.' Ali merkte op: 'Waarom heb jij je oog niet opgemaakt?' 'Kijk ik heb het wel gedaan hoor,' sprak de vrouw tot haar man j wijzend naar het oog wat zij wel opgemaakt had. Zo had de vrouw op al het gezeur van haar man Ali een passend antwoord.

Toen wees Ali naar zijn snor en zei: 'Waarom heb jij mijn snor niet afgestoft?' De vrouw had hier niet aan gedacht, daarom barstte ze in huilen uit. Dus hun oudejaarsdag verliep niet zonder gezeur van Ali.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil laten zien dat hoe dan ook men consequent blijft.

Dit spreekwoord wordt ook gebruikt wanneer men wil opmerken dat de tegenpartij niet zoveel moet zeuren.

197   Zij kan zichzelf niet eens opmaken, maar wil de bruid opmaken.

۱۹۷ - سر خودش را نمیتوانست دستمال ببندد، سر عروس را دستمال می بست.

Er wordt verteld dat er een luie en slordige vrouw leefde. Deze vrouw hoorde dat de dochter van het dorps-hoofd ging trouwen.

Op de dag van de bruiloft dacht zij: 'Ik hoor ook bij de gasten. Vanavond moet ik ook iets lekkers eten.' Toen ging zij slordig en onverzorgd naar de bruiloft. Daar aangekomen, vroeg de ceremoniemeester of zij een uitnodiging had. Zij verklaarde: 'Ik ben namelijk de coiffeuse. Ik kom om de bruid op te maken.' Eén van de aanwezigen herkende de vrouw en merkte op: "Zij kan zichzelf niet eens opmaken, maar wil de bruid maquil-leren."

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men tegen iemand die iets beweert, wil zeggen dat hij zijn bewering niet waar kan maken.

Ook wordt dit spreekwoord gebruikt wanneer men de ander wil waarschuwen dat hij zich niet moet bemoeien met een zaak waarmee hij zelf ook in de maag zit.

198   Zijn voeten zitten in de henna.

۱۹۸ - دست و پا در حنا.

Er wordt verteld dat een meisje op een avond alleen in haar kamer zat. Zij was bezig met zich op te maken. Plotseling verscheen er een totaal onbekende man. Het meisje wist dat deze een inbreker moest zijn. Zij verloor haar beheersing niet en sprak tot hem met een beminnelijke stem: 'O beste neef, welkom! Wanneer ben je teruggekomen van je reis? Mijn moeder had het altijd over jou. Je bent veel mooier en veel aantrekkelijker dan mijn moeder zei. Ik zal snel thee voor je zetten. Waarom sta je daar? Ga maar zitten!'

De inbreker was totaal overdonderd door die complimentjes. Hij dacht: 'Nu heb ik mijn buit en bovendien een mooie meid.' Hierop ging hij zitten.

Toen hij een paar kopjes thee had gedronken, bracht het meisje een schaal henna te voorschijn. Zij had deze schaal klaargemaakt om haar eigen voeten en handen te versieren. Zij sprak tot de man: 'Lieve neef, waarom zijn je teennagels zo wit? Ben je misschien de traditie van de Profeet vergeten dat iedereen de nagels met henna moet verven?' Toen pakte zij wat henna en smeerde dit op de tenen van de inbreker. Daarna wikkelde zij de voeten van de man in een lap en zei: 'Wel,

nu zal ik zorgen voor een maaltijd en dan heeft de henna zijn werk ook gedaan.'

De inbreker stemde ermee in. Het meisje ging de kamer uit om in de keuken een maaltijd te bereiden. Toen zij eenmaal uit de kamer was, liep zij over de trappen naar het dak en daarvandaan ging zij naar de burens, terwijl de inbreker hoopvol in de kamer op zijn geliefde zat te wachten met de voeten in de henna. Het duurde niet lang of het meisje kwam met haar buurmannen de kamer binnen en zij grepen de inbreker.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil opmerken dat iemand totaal door een zaak in beslag genomen is.

199   Zijn eer is aangetast.

۱۹۹ - به رگ غیرتش بر خورد.

Er wordt verteld dat tijdens een zakenreis met een karavaan een zakenman tot zijn maten sprak: 'Ik ben niet bang voor de rovers, want ik heb gezelschap van mijn beste knecht. Als zijn eer wordt aangetast, maakt hij veertig stoere mannen makkelijk af.'

In een hinderlaag werd de karavaan aangevallen door vijftig rovers. De rovers plunderden de karavaan. Iedereen weende en vreesde voor zijn goederen en zijn leven. De zakenman die had beweerd dat zijn knecht veertig stoere mannen kon afmaken, sprak tot zijn knecht: 'Nou, nu is het de dag dat jij je kunsten moet laten zien. Vandaag is de dag dat mijn maten kunnen zien hoe jij ons zal redden.' De knecht antwoordde: 'Het is nog niet zover.' De zakenman zei: 'De rovers hebben meer dan de helft van de karavaan geplunderd,

straks zijn wij aan de beurt.' De knecht sprak: 'Het is nog niet zover.'

De zakenman viel deze keer op zijn knieën en smeekte zijn knecht om de rovers te pakken. Maar hij hoorde weer: 'Het is nog niet zover.'

De rovers zaten nu aan de goederen van de zakenman. De zakenman sprak deze keer bevelend tot zijn knecht: 'Pak deze rovers!' 'Het is nog niet zover,' was het antwoord.

De rovers pakten alle goederen van de zakenman tot en met hun kleding. De zakenman sprak wenend tot zijn knecht: 'Doe iets, doe iets, nu is ons leven aan de beurt.' Het antwoord was weer: 'Het is nog niet zover.' Aan de ene kant was de zakenman al zijn goederen kwijtgeraakt en van de andere kant was hij belachelijk geworden door de lafheid van zijn knecht. De teleurgestelde zakenman vroeg aan de rovers om hem naar hun baas te brengen. Toen hij bij de baas van de rovers was, zei hij: 'Ik wil u een dienst bewijzen.' 'Welke dienst?' vroeg de roversbaas. De zakenman sprak: 'Grote baas, vandaag is ons leven in uw handen. Mijn goederen zijn nu de uwe. Ik schrijf nog een briefje waardoor u volgende week duizend dinar van mijn handelskantoor kunt ontvangen, indien u mijn knecht terecht wilt wijzen.' De baas vroeg: 'Waarom?' De zakenman voegde toe: 'Ik heb deze knecht voor een hoge prijs gekocht, omdat de verkoper tegen mij zei dat als zijn eer wordt aangetast, hij veertig stoere mannen afmaakt. Daarom heb ik hem gekocht voor een hoge prijs. Toen mijn maten en ik deze zakenreis wilden

maken, zeiden mijn maten dat wij een paar wachters moesten inhuren. Maar ik zei tegen hen dat we dit niet hoefden te doen, omdat mijn knecht veertig stoere mannen aan kan. Nu heeft u alle goederen van ons afgepakt. Wij staan allemaal in adamskostuum tegenover u. Mijn knecht heeft geen vinger naar uw mannen uitgestoken. Ik schaam me diep voor mijn laffe knecht. Ik wil graag dat u hem terechtwijst.' De roversbaas zei: 'Schrijf het briefje van die duizend dinar maar, dan zal ik hem terechtwijzen.' De zakenman schreef het briefje en gaf het aan de baas van de rovers. De baas beval zijn maten: 'Nou, deze knecht vocht niet tegen jullie. Jullie moeten nu tegen hem vechten. Leg hem op zijn buik en loop over hem heen.' De knecht begon te smeken om dit niet te laten gebeuren. Maar zijn verzoek had geen zin. De rovers begonnen één voor één over hem heen te lopen. De eerste, de tweede, de derde en tot de veertigste. Toen de beurt kwam aan de eenenveertigste rover, stond de knecht op en zei: 'Hoe durven jullie mij dit aan te doen. Ik laat dit niet gebeuren. Jullie hebben met z'n veertigen mijn eer aangetast.' Toen pakte de knecht het zwaard van de eenenveertigste rover van zijn middel en hakte hem in tweeën. De roversbaas riep zijn maten toe om de knecht af te maken. Toch konden ze dit niet, want de knecht vocht als een leeuw. Hij maakte een groot aantal rovers af, de overgebleven rovers kozen het hazenpad en lieten de karavaan met de goederen achter. De zakenmensen bejubelden de knecht. Alle aanwezigen riepen in koor: 'Zijn eer is aangetast!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men een enorme opgave volbrengt.

200 Zo blijft Ali alleen in zijn eentje in zijn beek!

۲۰۰ - علی ماند و حوضش.

Er wordt verteld dat een prediker in de moskee sprak. Hij zei: 'In de hemel bestaat een prachtige beek, die bestemd is voor de allergrootste vromen. De koster van deze beek is imam Ali, de schoonzoon van de Profeet. Hij zal alleen degenen tot deze beek toelaten die geen zonden hebben begaan. Hetzij met hun daad, hetzij met hun gedachten.' Zijn woorden waren nog niet koud of één der aanwezigen stond op en verklaarde: 'Zo blijft Ali alleen in zijn eentje in zijn beek!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men behoorlijke voorwaarden opeist of barrières opwerpt voor het profiteren van een zaak.

201 Zo'n rode biet past slechts in zo'n pan!

۲۰۱ - بیله دیگ، بیله چغندر.

Er wordt verteld dat eens een opschepper uit Isfahan een Kasjanier tegenkwam. De Isfahani begon te vertellen dat rode bieten in Isfahan zo lekker en groot zijn. Hij zei verder dat het afgelopen jaar op zijn akker een rode biet groeide die zo groot was als de koepel van de stadsmoskee van Isfahan, die nog groter is dan tachtig meter.

De Kasjanier reageerde niet ongelovig en zei: 'Beste kameraad, misschien weet jij nog niet dat ik smid ben. Je weet dat de smeden uit Kasjan de allerbeste zijn. Afgelopen jaar heb ik een pan gemaakt. Veertig smeden werkten het hele jaar aan die pan. Hij is klaar en

zo groot dat twee koepels als die van jullie stadsmoskee er in passen.

'Dat kan niet! Zo'n pan bestaat niet. Waarvoor zou men zo'n grote pan nodig hebben?' protesteerde Isfahani. De Kasjanier merkte kalm op: 'Zo'n rode biet past slechts in zo'n pan!'

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men indirect een onzinnige bewering bestrijdt

In Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Met gelijke munt betalen!'

202 Zolang er een naïef persoon bestaat zal een profiteur geen honger lijden.

۲۰۲ - تا ابله در جهان است مفلس در نمی ماند.

Er wordt verteld dat een raaf in een boom zat met een groot stuk kaas in zijn snavel. Een vos zag dit en dacht: 'Hoe moet ik hem dit stuk kaas ontfutselen?' Hij bedacht een sluw plan en ging naar de boom waarin de raaf zat. Hij groette de raaf luid en kondigde aan: 'Jouw eerbare vader zaliger had een prachtige stem. Ik genoot altijd van zijn stem. Maar nu heb ik lang niet van zijn gezang kunnen genieten. Er bestond geen mooiere klank dan die van jouw vader zaliger. Altijd in de namiddag zong jouw vader zaliger voor mij. Jouw gestalte en mooie veren zijn hetzelfde als die van jouw vader zaliger. Wat een zwarte veren. Heb jij ook die mooie stem van jouw vader zaliger geërfd?'

De raaf, die gevlaid was door de complimenten van de vos riep enthousiast: 'Natuurlijk, heb ik die ...'

Terwijl de vos het stuk kaas verorberde, merkte hij op:
'Zolang er een naïef persoon bestaat zal een profiteur
geen honger lijden!'

*Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men hoe dan ook
zijn kostje binnenhaalt.*

203   Zorgen voor morgen is een zaak voor morgen!

۲۰۳ - چو فردا شود فکر فردا کنیم!

Noot:

*Dit verhaal is voor mij het meest ontzagwekkende verhaal.
Dit verhaal heb ik namelijk voor het eerst in mijn jeugd
gehoord van een echte derwisj, toen hij dit met een grote
uitbundigheid vertelde. Zijn naam was Mirza Mali en hij
was een zeventiger. Hij was een dorpsgeleerde en was iedere
zomer te vinden in Hesar (Azerbeidzjan - Iran), het dorp
vam mijn grootvader. Iedere zomer woonde ik, tijdens de
schoolvakantie, zijn lessen in wijsheid bij. Die vonden
meestal na het ochtendgebed, rond de dageraad of in de
namiddaguren plaats. Hij was derhalve mijn ochtendmeester
en ik ben gelukkig dat ik zo iemand in mijn leven in levende
lijve heb leren kennen.*

Er wordt verteld dat er eens een sultan was die wilde
weten hoe zijn volk leefde. Hij wilde dat echter niet
alleen te weten komen van zijn hovelingen. Daarom
verkleedde hij zich af en toe 's avonds als een derwisj
en ging de straat op. Op één van die zwerftochten
kwam hij terecht in een van de armste buurten van de
stad. Hij zag alleen maar ellende en pure armoede tot

hij in een van de huisjes vrolijke muziek hoorde. 'Die vrolijke muziek hoort helemaal niet thuis in deze arme buurt,' dacht de sultan. Hij klopte op de deur om te weten te komen wie er in dat huisje woonde. Er verscheen een derwisj in de deuropening. Hij dacht, dat er een andere derwisj aan zijn deur klopte en zei: 'Goede man, welkom, kom binnen!' De sultan zei: 'Ik ben een derwisj uit het zuiden van het land en ik ben hier een vreemdeling. Toen ik uw vrolijke muziek hoorde, dacht ik bij mezelf, dat ik de nacht wel bij u door kon brengen. Het bekende gezegde luidt immers: 'Waar een derwisj tegen de nacht aankomt, daar slaapt hij.' Hij volgde de derwisj naar binnen en daar vond hij een feestelijke met kaarsen verlichte tafel vol kannen wijn, gevulde kippen, lamsbouten, noten, kazen, suiker-goed en nog meer heerlijkheden. Een groep derwisjen zat rond de tafel. Zij genoten van al het lekkers en speelden vrolijke muziek. Er heerste zo'n vrolijke stemming dat het leek alsof er hier geen ellende en bittere armoede bestond. De sultan groette en ging ook bij de groep zitten. De derwisj zei: 'Eet en drink met ons en maak plezier!'

Toen de sultan een paar roemers wijn gedronken had, vroeg hij: 'Wat is er eigenlijk hier aan de hand?' De derwisj antwoordde: 'Ik ben een derwisj. Ik werk elke ochtend en middag als schoenmaker en zo verdien ik elke dag honderd dinar. Ik betaal elke dag 10 dinar voor de huur van mijn werkplaats en 10 dinar voor de huur van mijn huisje. Voor 80 dinar koop ik wijn, kippen, lam, noten en zo meer. Elke avond komen andere derwisjen bij mij. Dan eten en drinken wij, wij vertellen

elkaar verhalen en maken muziek.'

De sultan zei: 'En wat gebeurt er als je een dag geen 100 dinar verdient?' 'Tot nu toe heb ik elke dag wel 100 dinar verdiend,' zei de derwisj. 'En als jij morgen nu eens geen 100 dinar zou verdienen,' zei de sultan, 'wat zal er dan gebeuren?' De derwisj lachte en antwoordde:

'Ik heb morgen nog niet gezien en morgen heeft mij ook nog niet ont-moet. Je hoeft geen vrees te hebben voor iets, wat je nog niet gezien hebt. Zorgen voor morgen is een zaak voor morgen.'

De derwisj hief zijn roemer op de dag van vandaag en men ging door met de maaltijd, de verhalen en de muziek. Iedereen bleef slapen en ook de sultan bracht de nacht bij de derwisj door.

's Ochtends vroeg ging iedereen weer weg. De sultan dankte de derwisj voor zijn gastvrijheid en liep terug naar zijn paleis.

Daar aangekomen, beval hij zijn minister, dat vanaf die dag niemand meer als schoenmaker mocht werken. Alle schoenmakers van de stad begrepen niet wat er aan de hand was, maar het bevel van de sultan was heilig en iedereen moest zich hieraan houden.

Die avond ging de sultan weer naar de derwisj in de armste buurt van de stad.

Tot zijn stomme verbazing hoorde hij weer vrolijke muziek uit het huisje komen. Hij klopte op de deur en dezelfde derwisj met dezelfde glimlach van de dag daarvoor nodigde hem weer binnen met de woorden: 'Derwisj, ben je nog steeds in onze stad? Kom binnen.'

De sultan volgde de derwisj naar binnen en weer vond

hij daar een feestelijke met kaarsen verlichte tafel vol kannen wijn, gevulde kippen, lamsbouten, noten, kazen, suikergoed en nog meer heerlijkheden. Evenals de dag daarvoor zat er een groep derwisjen rond de tafel en weer genoten zij van al het lekkers en speelden vrolijke muziek. Er heerste weer zo'n vrolijke stemming dat het leek alsof er hier geen ellende en bittere armoede bestond.

Na een paar roemers wijn zei de sultan tegen de derwisj: 'Ik heb vandaag in de stad gemerkt, dat soldaten op straat ervoor zorgden, dat geen enkele schoenmaker zijn werk kon doen. Jij hebt vandaag dus niets verdiend en waar komt nu al dit heerlijke eten en deze wijn vandaan?' De derwisj zei: 'Toen ik vanmorgen naar mijn werkplaats ging, hoorde ik, dat de sultan de schoenmakers verboden had hun werk te doen. Ik ben toen weer naar huis gegaan om een kan te halen. Ik ging naar de bron en haalde meer dan 20 keer water en verkocht dat op straat aan iedereen die dorst had. Tegen de avond had ik weer mijn 100 dinar verdiend. Ik zei gisteren toch:

'Ik heb morgen nog niet gezien en morgen heeft mij ook nog niet ontmoet. Je hoeft geen vrees te hebben voor iets, wat je nog niet gezien hebt. Zorgen voor morgen is een zaak voor morgen.'

De volgende ochtend beval de sultan zijn minister: 'Het is vanaf vandaag verboden water op straat te verkopen.' De soldaten gingen weer de straat op om het bevel uit te voeren en niemand begreep, waarom er nu geen water meer verkocht mocht worden.

's Avonds kwam de sultan weer bij de deur van de

derwisj en hoorde hij weer de vrolijke muziek.

Weer opende de derwisj de deur voor hem en met dezelfde glimlach van de dag daarvoor nodigde hij de sultan binnen. De sultan volgde de derwisj en weer vond hij daar een feestelijke met kaarsen verlichte tafel vol kannen wijn, gevulde kippen, lamsbouten, noten, kazen, suikergoed en nog meer heerlijkheden. Evenals de dag daarvoor zat er een groep derwisjen rond de tafel en weer genoten zij van al het lekkers en speelden vrolijke muziek. Er heerste weer zo'n vrolijke stemming dat het leek alsof er hier geen ellende en bittere armoede bestond. Na een paar roemers wijn zei de sultan tegen de derwisj: 'Ik heb vandaag in de stad gemerkt, dat soldaten op straat ervoor zorgden, dat geen enkele waterverkoper mocht werken. Jij hebt vandaag dus niets verdiend. Waar komt nu weer dat heerlijke eten en die wijn vandaan?'

De derwisj antwoordde lachend: 'Ik heb al eerder gezegd:

'Ik heb morgen nog niet gezien en morgen heeft mij ook nog niet ontmoet. Je hoeft geen vrees te hebben voor iets, wat je nog niet gezien hebt. Zorgen voor morgen is een zaak voor morgen.'

Toen ik hoorde dat ik geen water mocht verkopen, ging ik naar de moskee van de bazaar. Daar komen alle rijke zakenmensen. Ik bewaakte hun dure mantels en schoenen die de mensen aan mij in bewaring gaven voordat ze de moskee binnen gingen voor de rituele wassing en hun gebeden. Hiervoor kreeg ik wat geld als fooi en zo verdiende ik weer mijn 100 dinar. '

Toen de sultan weer terug was in zijn paleis dacht hij:

'Wat ik nu ook maar bedenk, deze derwisj zal wel weer iets bedenken om zijn 100 dinar te verdienen. Ik moet ervoor zorgen, dat hij niet meer aan geld komen kan.' Toen zei hij tegen zijn minister: 'De komende twee weken mag er in de stad niet gewerkt worden behalve in bakkerijen en kruidenierszaken en ze mogen ook niemand nieuw in dienst nemen.' De minister zei tegen de koning: 'Ik zal ervoor zorgen dat uw bevel wordt uitgevoerd, maar ik moet u ook zeggen, dat vannacht de beul van onze stad gestorven is.' De koning besloot toen dat er een nieuwe beul gezocht moest worden.

De soldaten gingen weer de straat op om het bevel van de sultan uit te voeren en om te zeggen, dat de sultan ook een nieuwe beul zocht.

De derwisj probeerde overal werk te vinden, maar dat lukte hem niet. Uiteindelijk hoorde hij, dat de sultan een nieuwe beul zocht. Hij dacht bij zichzelf: 'De enige manier om nu nog aan mijn 100 dinar te komen, is de beul van de sultan te worden. Dat is ook niet zo erg, want gedurende de laatste 30 jaar heeft een beul in dienst van de sultan nog nooit iemand onthoofd.' Hij ging dus naar het paleis van de sultan waar hij nog meer mannen trof, die wel de beul wilden worden.

Op dat moment liep de sultan op het balkon van zijn paleis en zag de derwisj ook tussen de andere mannen staan. Hij zei tegen zijn minister: 'Stuur iedereen weg behalve de man, die ik je nu aanwijs. Hij moet vanaf nu de nieuwe beul zijn.'

De minister stuurde iedereen weg behalve de derwisj. Hij gaf hem de rode mantel van de beul, het grote

zwaard en de rode hoed. Hij zei hem: 'Jij moet hier in dit kamertje blijven zitten tot de avond valt. Jij mag met niemand spreken. Alleen jouw oren moeten werken en niet jouw mond. Tegen de avond kom ik dan weer bij jou.'

De derwisj trok de rode mantel aan, zette de rode hoed op en zat op zijn stoel in het kamertje met het grote zwaard op zijn knieën.

Tegen de avond ging de minister naar de derwisj om hem te zeggen, dat hij naar huis kon gaan. Toen de derwisj zei dat hij nu het loon van die dag wilde hebben, zei de minister: 'Hier in het paleis betalen wij niet elke dag het loon, maar elke maand. Het loon van de beul van de sultan is 6000 dinar per maand.' De derwisj vroeg om een voorschot, maar de minister weigerde dat. Hij zei: 'Je moet nu naar huis gaan en morgen na zonsopgang weer hier op je stoel zitten. Je moet je rode mantel, je rode hoed en je zwaard mee naar huis nemen en je moet ervoor zorgen, dat je er elke dag weer heel netjes uitziet. Goedenavond en tot morgen.'

De derwisj vertrok.

Later op de avond ging de sultan weer naar het huisje van de derwisj. Tot zijn grote verbazing hoorde hij weer vrolijke muziek. Hij klopte op de deur en werd weer binnen gelaten. Alles ging weer precies als op de dagen daarvoor: Hij trof weer een feestelijke met kaarsen verlichte tafel met nog meer kannen wijn, gevulde kippen, lamsbouten, noten, kazen, suikergoed en nog meer heerlijkheden. Er zat een nog grotere groep derwisjen rond de tafel en weer genoten zij van al het

lekkers en speelden vrolijke muziek. Er heerste weer zo'n vrolijke stemming dat het leek alsof er hier geen ellende en bittere armoede bestond.

Na een paar roemers wijn vroeg de sultan: 'Ik hoorde dat vandaag werken en geld verdienen verboden was in de stad, maar ik zie nog meer als gisteren. Hoe kwam jij deze keer aan het geld?' De derwisj glimlachte en zei: 'Ik heb de hele morgen en een deel van de middag gezocht naar werk, maar de sultan had alle werk verboden behalve bij bakkerijen en kruideniers, maar zij mochten ook geen nieuwe mensen aannemen. In de loop van de middag hoorde ik, dat de beul van de sultan dood was en dat de sultan een nieuwe beul nodig had. Ik dacht bij mezelf: dat is nog de enige manier om geld te verdienen. Daarom ging ik naar het paleis. Ik werd aangenomen, maar tegen de avond hoorde ik, dat ik geen geld kreeg voor die dag. Het loon van de beul wordt alleen per maand uitbetaald. Zo kwam ik zonder geld het paleis uit.

Onderweg naar huis kwam ik bij een kruidenier, die tegen woekerrete geld uitleende. Ik zei tegen hem: 'Ik heb geld nodig.' De kruidenier zei: 'Ik weet dat jij een derwisj bent, maar als jij een onderpand hebt, wil ik je wel geld lenen.' Ik wees op het zwaard dat ik van de sultan had gekregen en vroeg: 'Hoeveel geld wil jij mij lenen met dit zwaard als onderpand?' '3000 dinar voor één maand met een rente van 1000 dinar,' zei de kruidenier. 'Dat is goed, zei ik en ik gaf mijn zwaard aan de kruidenier en ontving van hem 3000 dinar. Dat is genoeg voor de komende 30 dagen, dus. Ik kocht van hem een speelgoed-zwaard en deed dat in de

schede van het echte zwaard, zodat niemand kon zien, dat ik een speelgoed-zwaard droeg, en dat ligt daar,' wees de derwisj naar een hoek van de kamer en ging verder 'Tot nu toe moest ik elke dag zorgen voor 100 dinar, maar nu hoef ik voor de komende 30 dagen geen zorgen meer te hebben. Zoals ik altijd zeg:

'Ik heb morgen nog niet gezien en morgen heeft mij ook nog niet ontmoet. Je hoeft geen vrees te hebben voor iets, wat je nog niet gezien hebt. Zorgen voor morgen is een zaak voor morgen.'

De volgende dag, tegen de middag, zat de sultan te midden van zijn hovelingen en vertegenwoordigers van andere landen in een van de kamers van zijn paleis. Om een of andere reden werd hij heel erg boos op zijn minister en riep de beul bij zich. Hij beval, tot grote schrik van alle aanwezigen, dat de minister onmiddellijk onthoofd moest worden.

De derwisj had overal op gerekend, maar niet hierop. Hij zei daarom: 'Majesteit, als ik naar u kijk, kan ik duidelijk zien dat u erg boos bent. U heeft altijd gezegd dat uw minister de beste minister van de stad is. Als ik hem nu onthoofd, is dat onherroepelijk. Misschien is het beter over uw besluit nog een nachtje na te denken.' De sultan zei woedend: 'Dit is niet jouw zaak. Als je niet doet wat ik zeg, laat ik jou eerst onthoofden en daarna de minister.'

De derwisj keek naar de sultan, naar alle aanwezigen en naar de hemel en bad met luide stem: 'O Almachtige God, ik weet dat de sultan erg kwaad is, maar ik weet ook dat de minister niet schuldig is. Als dat zo is, verander dan mijn zwaard in een speelgoed-zwaard

alstublieft!' Toen haalde de derwisj zijn zwaard te voorschijn en iedereen kon zien, dat het inderdaad een speelgoed-zwaard was. Iedereen wierp zich op de grond voor de voeten van de derwisj, terwijl ze riepen in koor: 'Er is een nieuwe profeet opgestaan!'

De sultan zag dit alles gebeuren en barstte in lachen uit. Hij nam zijn kroon van zijn hoofd en zei tegen de derwisj, die de sultan nu herkende:

'Ik heb morgen nog niet gezien en morgen heeft mij ook nog niet ontmoet. Je hoeft geen vrees te hebben voor iets, wat je nog niet gezien hebt. Zorgen voor morgen is een zaak voor morgen.'

En vanaf vandaag hoef jij niet meer te werken. Ik zal ervoor zorgen, dat je elke avond hier in het paleis 100 dinar krijgt.'

Tot op de dag van vandaag krijgt de derwisj dagelijks zijn 100 dinar en hij leeft ook nu nog lang en gelukkig.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men wil beklemtonen dat men zich niet bezorgd hoeft te maken over de komende tijden.

In Nederlands zal dit gelijk zijn aan: 'Wie dan leeft, wie dan zorgt!'

204   Zorger-Hassan.

۲۰۴ - حسن غصه خور.

Er wordt verteld dat in de Iraanse stad Isfahan een man, Hassan geheten, leefde. Hassan maakte zich zorgen om iedereen en alles. Als hij hoorde dat iemand in de put zat, deelde Hassan in zijn ellende, hoewel hij

de bewuste persoon niet kende. Hij huilde dan uit het diepst van zijn hart om de ellende van die persoon. Door deze eigenschap stond hij in heel Iran bekend als 'Zorger-Hassan'.

Eens in de noordelijke stad Tabriz, spraken twee mannen met elkaar. Eén vertelde het verhaal van Zorger-Hassan. Hij vertelde dat Hassan zich zorgen maakte over de ellende van iedereen en huilde om het verdriet van iedereen. De ander geloofde dit niet. Uiteindelijk wedden ze om duizend dinar en vertrokken naar Isfahan om Zorger-Hassan in levende lijve te ontmoeten.

Eenmaal in Isfahan vroegen ze waar het huis van Zorger-Hassan was. Omdat Hassan een grote bekendheid was in Isfahan, vonden zij diens huis in een mum van tijd. Eén van de mannen klopte op de deur van Hassan. Vanachter de deur vroeg iemand wie daar was? De Tabrizi's antwoordden: 'Wij komen uit Tabriz om meneer Hassan te ontmoeten!' De deur ging open en er kwam een man te voorschijn. Hij sprak tot de Tabrizi's: 'Ik ben Hassan. Wat kan ik voor jullie doen?' De mannen uit Tabriz vertelden hun verhaal. Toen zij klaar waren met hun verhaal, begon Hassan te huilen. De Tabrizi's vroegen met verbazing waarom Hassan huilde. Hassan antwoordde snik-kend: 'Het is toch ellendig dat twee mensen zo veel kilometers hebben afgelegd en zoveel moeite hebben gedaan om mij te komen ontmoeten. Of niet soms? Ze zijn toch het medelijden waard!' Hij ging nog harder huilen.

Dit spreekwoord wordt gebruikt, wanneer men de nutteloze en naïeve zorg van een ander wil benadrukken.

Bij wijze van toevoeging

(اضافات)

Hierna volgt een aantal stukken die uit eigen ervaring zijn ontstaan of zijn verzameld en vertaald. Zonder enig commentaar worden ze afgedrukt met als resultaat dat de kip het ei (of de eieren) kwijt raakt.

ÉÉN:

یک: بازی هلندی شوول در پیری!

Spiegelverhaal: Sjoelen op je oude dag!

Opgedragen aan wijlen mevrouw Akke Otten - Mast, 18-10-1906 tot 23-07-1994.

Ooit sjoelden de ondergetekende en een goede vriendin samen met haar op jaren zijnde moeder, een echte Friezin! Omdat de moeder door haar leeftijd de binnenste vakken miste, weinig punten scoorde en achter het net der overwinning viste, verloor zij hierdoor haar enthousiasme bij het sjoelen en ging op de gladde schijven haar woede koelen! Om ons spel wat leuker te maken voor haar, verstoppen wij stiekem enkele sjoelschijven daar achter in de binnenste vakken bij haar speelbeurt en zo won de moeder alle keren, goedgehumeurd! Zij vertelde ons vol trots, toen wij even pauzeerden, hoe zij en haar man háár moeder het sjoelen leerden: 'Jongens, ik herinner me heel goed van jaren geleden, dat mem bij ons logeerde en de sjoelbak kwam beneden. Ik, mijn man en mijn moeder sjoelden de hele avond door, we waren in een goeie stemming en het was gezellig hoor! Omdat moeder door haar leeftijd de binnenste vakken miste, weinig punten scoorde en achter het net der overwinning viste, verloor zij hierdoor haar enthousiasme bij het sjoelen en ging op de gladde schijven haar woede koelen! Om ons spel wat leuker te maken voor haar, verstoppen wij stiekem enkele sjoelschijven daar achter in de binnenste vakken bij haar speelbeurt en zo won moeder alle keren, goedgehumeurd! Plots verstilde zij, keek ons wantrouwend aan en sprak toen alert uit haar stoel heel spontaan: 'Dat doen jullie nu toch niet bij mij?' 'Néé, hoe komt u erbij?' ontkenden wij.

TWEE:
دو: این و آن!
DAT EN DIT

Noot:

Het volgende verhaal heb ik gehoord van een lappenboer. Zijn winkel stond naast de moskee van onze straat in Teheran. Ik was met zijn zoon bevriend. Iedere avond, na het avondgebed, ging ik naar zijn winkel. Daar zaten mijn jeugdviend, zijn oudere broer en ik te luisteren naar meestal wijze verhalen van deze lappenboer. Dit was tijdens mijn adolescentie jaren. Eén van de verhalen die ik mij nog heel goed herinner, is het volgende verhaal. Om het wat leuker te maken, is het op rijm gezet.

Misschien is de moraal van dit verhaal het volgende: Wat je vandaag heel erg verlangt, zal jij morgen niet meer wensen. En misschien komt jouw verlangen doordat jij geen kennis hebt van iets waardevollers dan hetgeen waarnaar je nu verlangt.

Er was eens een ondeugende knaap, geen slome,
die smoorverliefd was op de dochter van een vrome.
Onmogelijk was het voor deze jongeman
met zo'n meisje te maken een huwelijksplan.

Haar vader zou zijn dochter nimmer en nooit
geven aan een knaap die helemaal is berooid.
Door deze liefde was hij mager als een lat
en wist niet de weg naar het juiste pad.

Hij ging naar een oude wijze om raad
en dit was een oprechte wanhoopsdaad.
Toen vertelde hij alles aan de wijze man
en deze sprak: 'Dat is een onzinnig plan!

Doch als je naar mijn raad hoort
staat er vast wel open een poort!
Haar vader zal jou zelf verzoeken
om zijn enige dochter aan te zoeken.'

De knaap: 'Om haar te bereiken,
ben ik bereid voor niets te wijken.
De wijze: 'Je weet, de vader is een zakenman,
een vrome en bezoekt de moskee zo vaak hij kan.

Iedere ochtend zit hij bij zonsopgang in de moskee
voor het ochtendgebed achter de imam bij de entree.
Hij blijft maar een klein uur daarvoor
en vertrekt dan richting handelskantoor.

Je moet wat eerder dan hem in de moskee komen
dit hoort bij de traditie van de kring der vromen.
Blijf binnen zolang hij is in de moskee
zelfs als dit zwaar tegenvalt en niet mee.

Je moet de hele tijd wanneer je in de moskee bent,
in een geconcentreerde houding bidden, heel decent
Niets mag je afleiden en je dient zodanig lang te blijven
bidden
dat je horende doof en ziende blind bent, want hij zit in het
midden!

Zelfs als haar vader jou zou aanspreken,
moet je niet letten op een dergelijk teken.
Blijf gewoon met je gebed verder gaan
en laat hem vooral met lege handen staan.

Als je dit een poos doet, zul je zeker bereiken
je doel en je zult versted staan te kijken!
De vader van het meisje zal jou vragen
om zijn dochter zeer te gaan behagen.'

De jongen hoorde dit alles met open mond aan
terwijl hij dacht: dit zal nooit in vervulling gaan.
De knaap sprak: 'Ik ken helemaal geen gebeden
en ik heb ze altijd in alle toonaarden vermeden.'

De wijze gaf hem een gebedenboek en zei:
'Asjeblijft, begin meteen aan je karwei.
Je moet hiervan iedere avond wat uit je hoofd leren
en het de volgende dag in de moskee repeteren.'

De jongeman pakte het dikke gebedenboek en vertrok,
begon direct met de opdracht waarvan hij terugschrok
Iedere avond leerde hij een lang gebed uit het hoofd
en las de wijze boodschappen die hem waren beloofd.

De volgende ochtend stond hij eerder dan iedereen
in de moskee, vroom keek hij richting Mekka heen.
Hij begon met wat hij daarvóór had geleerd,
met datgene wat niemand hem had gedoceerd.

De mensen kwamen na hem de moskee binnen
en ook de vader van het meisje van zijn zinnen.
Iedereen ging knielen en bidden achter de imam
en ook deze knaap die in hun midden alles vernam.

Dit herhaalde zich telkens weer iedere dag,
terwijl aanvankelijk niemand deze man zag.
Echter viel het de zakenman op dat een jongeman
stond iedere ochtend in de rij te bidden in een kaftan.

Deze was aan het bidden bij de binnenkomst van de zakenman
en bad nog toen deze vertrok uit de buurt van deze knappe charlatan.
Toen daar in de moskee van de stad verder niemand was gebleven
vertrok ook hij om zich de volgende dag weer hierheen te begeven.
Langzamerhand vond de zakenman het een gebrek dat hij met deze vrome jongen nog niet was in gesprek.
De zakenman kreeg namelijk de gelegenheid niet want deze was steeds aan het bidden vanwege die griet.

Na enige tijd toen hij de gebeden beter had geleerd,
ging hij naar de moskee en voelde zich zeer vereerd.
De jongeman raakte helemaal in het gebedenboek thuis,
daarom ging hij voortaan lichtvoetig naar het heilige huis.

Op zekere dag toen de jongen met zijn gebed begon,
pakte de zakenman hem bij de arm en zei: 'Pardon!
Vertel me eens wie jij bent,' zei de zakenman.
'Ik ben die en die,' antwoordde deze spontaan.

'Wat doe je voor werk?' was de volgende vraag;
de knaap: 'Momenteel niets, maar ik zoek het graag.'
De zakenman dacht: 'Wel zo'n vrome jongeman heb ik in mijn magazijn nodig vóór de Ramadan.'

Hierop stelde hij dit meteen aan de jongeman voor
en deze ging ermee akkoord en zei: 'Goed hoor!'

Toen verlieten ze de moskee in de richting van de zaak en zo was het advies van die wijze man geen grootspraak.

Die avond vroeg de zakenman beleefd waar zijn huis was;

'Ik woon in een hut buiten de stad,' zei hij met een grimas.

Daarop bood de zakenman hem aan in het magazijn te blijven slapen op een matras achter het gordijn.

De jongeman accepteerde dit graag en zei blij: 'Okee,' de volgende dag stond hij met zijn spullen in de moskee.

Hij woonde voortaan in een kamer bij het magazijn, nu had hij een bed, een bad, kortom een eigen domein.

Naast de vaste smeekgebeden van ochtend en avond kwamen de middag- en nachtgebeden op vaste stond. Zijn ene geleende gebedenboek had zich uitgebreid tot een kleine bibliotheek van een hoge kwaliteit.

Het duurde niet lang of de jonge man werd de vertrouweling van de zakenman. Ook van de moskeegangers en de imam die graag zagen dat hij daar kwam.

Op een dag toen de knaap en de zakenman in het magazijn waren volgens dagelijks plan. Berekenden ze de kosten en de baten en hield de oude de jonge in de gaten.

De zakenman dacht: 'Ik heb geen zoon en heb alleen
een huwbare dochter die ook geen hart heeft van steen.
Wie kan beter mijn schoonzoon zijn dan deze vrome
man
die al enige tijd trouw bij mij werkt en ik weet er alles
van.

Dit is de langverwachte ideale schoonzoon,
ik bied hem aan zijn eerlijk verdiende loon.
Na het volgende ochtendgebed in de moskee
zal ik hem voorstellen of hij werkt met mij mee.'

De volgende ochtend na het gebed,
vroeg de zakenman hem even belet:
'Wat vind je van het huwelijk in het algemeen;
je weet wel, ook mijn dochter is nog altijd alleen'

De jongen, terwijl hij naar het gebedenboek wees
dat hij in zijn handen had, sprak beleefd en hees:
'Zolang ik Dit nog niet kende, verlangde ik naar dat,
dus nu ik Dit wel ken, verlang ik niet meer naar dat!'

De zakenman begreep er niets van
en vroeg hem: 'Wat bedoel je man?'
De jongeman vertelde het verhaal
van a tot z en voegde toe als finaal:

'De liefde voor uw dochter bracht mij naar de moskee,
maar door de vele gebeden kreeg ik bij Hem een entree:
Zolang ik Dit nog niet kende, verlangde ik naar dat,
dus nu ik Dit wel ken, verlang ik niet meer naar dat!'

DRIE:

سه: کر و عیادت همسایهء ناخوش، مولوی

De dove op ziekenbezoek bij zijn buurman

من گنگ خواب دیده و عالم تمام کر
من عاجزم ز گفتن و خلق از شنیدنش

Ik, de stomme heb een droom,
ieder is doof voor elk idioom.
Mijn gebrek belet mij het spreken,
om te horen heeft de rest gebreken.

Uit Masnawi van de Iraanse dichter Roemi (1153-1221,
Iran-Turkije):

De dove kreeg te horen van de ziekte van zijn buur
en raakte daarvan dadelijk volkomen overstuur.
Hij dacht: 'De taal der sprekenden hoor ik niet;
zij gapen maar aldoor in blijdschap en verdriet.
In alle religies is het ziekenbezoek een deugd,
bij je buurman is het plicht en brengt het vreugd.
Ik ben doof, niet blind, dus kan ik wel bespeuren
de beweging van zijn lippen zonder verder zeuren.
Ik vraag hem: 'Hoe gaat het met jou?'
Hij: 'Naar omstandigheden wel, nou!'
Ik: 'God zij dank; wat heb jij vanmiddag al gegeten?'
Hij zal zeggen: 'Mee, soep en groente niet vergeten!'
'Moge dit jou wel bekomen!'
Zeg ik hem dan zonder schromen.
'Wie is je arts?' vraag ik hem
met een luide en hoge stem.
Zijn antwoord zal zijn: 'Deze of die,
je kent vast wel zijn goede reputatie.'

Ik zeg: 'Hij is de allerbeste die er bestaat
hij redt ieder van jong tot en met bejaard.
Hij komt en het is met je kwalen gedaan
jij bent volkomen genezen voortaan.'
De dove ging met zijn antwoorden op stap
maar het liep uit op een wrange grap.
Hij kwam bij het ziekbed van de man,
groette en begon met zijn bedachte plan.
Hij legde zijn hand op buurmans hoofd
'Hoe vaart gij? Is je al herstel beloofd?'
De buurman antwoordde: 'Bijna dood!'
De dove zei: 'God zij gedankt en geloofd.'
De buurman schrok van wat hij vernam
en dacht: 'Wat een onaangenaam gedram.
Alleen je vijand kan God danken
als je bijna dood bent van alle kanten.'
De dove vroeg: 'Wat heb jij zonet gegeten?'
Het antwoord: 'Gif is mij enkel toegemeten!'
De dove: 'Moge dit je wel bekomen
en goede buurman, je kwaal betomen.'
Hij vroeg dan: 'Wie geneest je op deze reis?'
Het antwoord: 'Magere Hein met zijn zeis!'
De dove: 'Hij is de allerbeste geneesheer,
keer op keer redt hij ieder steeds weer.'
Zo kabbelde hun gesprek voort tot het slot,
de dove vertrok, hem overlatend aan zijn lot.
De dove dacht opgetogen en trots dansend als een
baviaan:
'God zij dank, heb ik nu alles volgens de traditie
gedaan.'

VIER:
چهار: زندگی
Het leven

Dichter: Monsji-Basji Abdol Hossein Nosraat
Isfahani (Iran, twintigste eeuw)

Herschreven door Mehdi Achawan Sales (1928 - 1990,
Iran)

Het leven is eigenlijk schuim,
maar wat voor schuim?

Geen schuim dat op het water drijft,
maar schuim dat op een fata morgana drijft.

Maar wat voor een fata morgana?
Een fata morgana in een hallucinatie.

Maar wat voor een hallucinatie?
De hallucinatie van een dronkaard.

VIJF:
پنج: پیری!
Ouderdom

Dichter: Abdol Hossein Nosrat Chorasani
(Iraanse dichter van de 20ste eeuw.)

Of je zegt: 'Ouderdom' of je zegt: 'Dood', beste maat,
ze betekenen hetzelfde, hoewel het om twee woorden
gaat!
Die scherpe oren van mij horen helemaal niets vandaag,
mijn ver kijkende ogen zien van nabij zelfs niet vaag!
Ten tijde van de zoete liefde en de wilde jaren en dagen,
dacht ik nooit mij over zulke zaken te hoeven beklagen!
Ja, er zijn duizenden verschillen tussen ouderdom en
jeugd,
zoals verschillen die er bestaan tussen verdriet en
vreugd!
Ik heb niets aan het gezelschap van een schone vandaag,
ook zoekt een schone mijn gezelschap niet zo heel graag!
Dit is de spelregel van het bestaan voor oud en jong van
elke stam,
of je de zoon bent van de legendarische Zal of van de
held Sam!
De troon van koning Salomo verdween door de wind,
mijn kind,
het levenswater van Alexander vloeide in de grond weg,
geloof dit!

Zal en Sam zijn twee helden uit de Perzische
mythologie.

Men zegt: 'Als vrienden aan elkaar denken, op welk moment dan ook,
kun je dit voelen en horen, let wel, dit is geen leugen of een spook!'
Al lange tijd hoor en voel ik niets van zonen die aan mij denken,
ook niet van dochters die mij hun aandacht en attentie schenken!
Ik sprak tot mezelf: 'Er is toch niemand die aan je denkt!' dit is een feit,
ik vraag me af, wat deze valse echo betekent die mijn hoofd aldoor splijt!
'Schijn is niet te ontcijferen!' hebben oude weldenkende wijzen gezegd,
en zo hebben dezen hun wereldwijsheid op de tafel der kennis gelegd!
Plotseling viel mijn spiedende, hopeloos dolende blik op de spiegel,
daar trof ik de waarheid en dat maakte mij opslag mateloos kriegel!
Daar zag ik een hoofd bedekt met grijze haren en ik werd diep morose,
en in mijn voorhoofd rimpels op een rij, de oorzaak van mijn psychose!
Het lijkt alsof de Meesterpen van het bestaan op mijn strafblad schreef,
in plaats van een 'Goed zo!', een 'Vervloekt, voor al wat jij bedreef!'
Hierdoor kreeg ik het besef dat de almachtige dood aan mij heeft gedacht,
luister goed naar deze oprechte bode, die je tot dit inzicht heeft gebracht!

ZES:
شش: دندان، رودکی
Tanden

Dichter: Roedaki (gestorven ca. 940)

Mij zijn versleten en uitgevallen alle tanden,
nee, geen tanden, maar glanzende felle lampen.
Ze waren als de dageraad, als koralen en als parels,
ze waren als de morgenster en als de regendruppels.
O zon met ravenzwarte lokken, jou is niets bekend,
mijn vroegere staat en stand worden niet herkend.
De tijd dat mijn gezicht als kleurrijke zijde was, is
voorbij,
ook de tijd van mijn creosootzwarte haren ligt achter
mij.
Zuivere dadelwijn, een goede ontmoeting en een
schoon gelaat;
ze waren geen zware last, voor mij lagen ze zomaar op
straat.
Tot zijdezachte liefdesgedichten maakte ik vele harten
en zielen
toen ze verhard waren tot een aambeeld en tot steen
vervielen.
Altijd bevonden mijn handen zich in geparfumeerde
lokken,
altijd luisterden mijn oren naar de woorden van wijze
bokken.
Je hebt er geen weet van hoe ik dat weiland verliet,
ik zong toen als een nachtegaal of als een karekiet.

Geen eega, geen vrouw, geen kind, geen metgezel en
geen enkele plicht
van die allemaal had mijn lichaam rust en alles was
gemakkelijk en licht.
Die tijd is lang voorbij dat ik de wereld in gedichten
schreef,
ook de tijd dat ik dichter van Chorasán was en daar
verbleef.

Chorasán: Iraanse provincie (Noord-oost).

ZEVEN:

هفت: نحوی و کشتیان، مولوی

De letterkundige en de kapitein

Uit Masnawi van de Iraanse dichter Roemi (1153-1221, Iran-Turkije).

Er kwam eens een groot letterkundige
in een schip binnen als een deskundige.
Hij richtte zich tot de zeeman, de heer kapitein
die was nog maar aan het begin van zijn Latijn:
'Heb je ooit in je leven iets van taal en literatuur
geleerd?'

Het antwoord was: 'Nee, ik heb het nog nooit
geprobeerd.'

'De helft van je leven ben je dan voorgoed kwijt.'

Zo beoordeelde de letterkundige dit trieste feit.
Daardoor werd de kapitein verdrietig en muisstil;
je weet wel, zulke zaken zijn altijd een bittere pil.

Na enkele dagen toen het schip in een storm verkeerde,
kwam de ongeletterde kapitein naar die grote geleerde.

'Heb je ooit in je leven iets van zwemmen geleerd?'

Het antwoord was: 'Nee, ik heb het nooit geprobeerd.'

'Je gehele leven ben je nu dan voorgoed kwijt.'

Zo besprak de uitgeslapen kapitein dit trieste feit.
Daardoor werd de geleerde verdrietig en muisstil;
je weet wel, zulke zaken zijn altijd een bittere pil.

ACHT:

هشت: فتوتنامهء منظوم، عطار

HET BOEK DER GROOTMOEDIGHEID

مولانا:

هفت شهر عشق را عطار گشت   ما هنوز اندر خم یک کوچه ایم

Roemi:

“Attar bezocht de Zeven Steden van de Liefde tot in alle hoeken en gaten, frank en vrij!

Wij zijn echter de eerste bocht van het eerste straatje van de eerste stad nog niet voorbij!”

Het geboortjaar van Attar is waarschijnlijk 819, tijdens de laatste jaren van het koningschap van sultan Sandzjar van de Saldzjoeqiden-dynastie.

Zijn sterfjaar is rond 897, ten tijde van de met plunderingen en roofmoorden gepaard gaande invasie van de Mongolen.

Zijn graf bevindt zich in de stad Neesjaboer, in het huidige Noordoost Iran.

Over de dood van Attar bestaat de volgende legende: men zegt dat Attar, tijdens de plunderingen van de Mongolen, toen hij een oude, zwakke man was, door een Mongoolse soldaat in gijzeling genomen werd. De soldaat nam hem mee als slaaf en, zoals gebruikelijk in die tijd, moest een slaaf op straat voor zijn eigenaar uitlopen. Eén van de discipelen van Attar zag dit en vroeg de Mongool om Attar, in ruil voor een handvol gouden munten, vrij te laten.

Attar sprak tot de Mongool: ‘Dit is niet mijn prijs hoor!’ De Mongoolse soldaat, in de overtuiging dat hij een betere prijs voor Attar zou kunnen krijgen, ging niet

akkoord met het aanbod van de discipel en vervolgde zijn weg in het kielzog van Attar.

Zij kwamen een boer tegen met een met hooi beladen ezel. De boer herkende Attar en vroeg de soldaat om de oude man met rust te laten. De Mongool vroeg de boer wat hij voor Attar wilde betalen. De boer antwoordde: 'Een armvol hooi!'

Attar sprak tot de soldaat: 'Verkoop me, want dit is mijn prijs!'

Hierop ontstak de Mongool in woede, greep zijn zwaard en onthoofdde Attar, waarbij zijn hoofd over de grond rolde.

Voor de ongelovige ogen van de Mongool raapte Attar zijn hoofd weer op, plaatste het op zijn romp en begon het gedicht 'Het boek van de Hoofdlozen' te maken.

Toen hij klaar was met zijn gedicht, viel hij op de grond en stierf.*

De meeste literatuuronderzoekers geloven dat Attar, zoals zijn vader, artsenijsbereider was en een winkel in geneesmiddelen had. Daar hield hij zich bezig met de genezing van mensen, vandaar dat zijn dichtersnaam Attar is. Attar betekent letterlijk pillendraaier.

De inkomsten die hij hieruit verkreeg en een erfenis van zijn vader verleenden hem een zekere vrijheid bij zijn werk als dichter. Hij was derhalve niet genoodzaakt om machthebbers en koningen met zijn dichtkunst te vleien, zoals vele dichters.

---

* Referentie: het boek Tazkara Dolatsjah (Verhandeling van Dolatsjah).

Zijn bekendste werk is het boek 'Mantiq-al-teer' (= Logica van het vliegen). Hij beschrijft in dit boek de geheimen en stadia van het soefisme, oftewel de mystiek. Attar schreef veel gedichten over grote soefi's. Hij had kennis van muziek en astrologie. Hij gebruikte in zijn gedichten begrippen afkomstig uit deze wetenschappen.

Het volgende verhaal sluit dit artikel over Attar af. De dichter Džjami beschrijft in zijn boek 'Nafahat al-ons' (= geurige bries van de gewenning) hoe Attar ertoe kwam soefi te worden:

'Op een dag was Attar in zijn geneesmiddelenwinkel bezig toen er een derwisj binnentrad en om een geneesmiddel vroeg. Attar was met klanten zaken aan het doen en besteedde geen aandacht aan hem. De derwisj richtte zich nog enkele malen tot Attar, maar tevergeefs.

Uiteindelijk sprak hij tot Attar: 'Weet jij soms hoe je dood zult gaan?' 'Net zoals jij dood zult gaan,' antwoordde Attar honend.

Toen sprak de derwisj: 'Kun jij echt net zo sterven als ik?' 'Ja,' bevestigde Attar.

De derwisj die een houten derwisjen-bedelkom bij zich had, zette deze omgekeerd op de grond en terwijl iedereen toekeek, legde hij zijn hoofd erop, noemde de naam van God en stierf ter plaatse. Dit voorval veranderde de gemoedstoestand van Attar en bracht hem tot het soefisme.'

Een van zijn beroemdste boeken is 'Het Boek van Grootmoedigheid', wat hieronder volgt:

O, verstandige, wijze man met het goede gedrag,
dat ik een paar geheimen van jou openbaren mag.

Een bron ben je van grote wijsheid en geleerdheid,
hoor nu naar enkele punten van grootmoedigheid.

Om een plaats te hebben tussen grootheden,
met een ere kroon van edelmoedigheden.

O vriend, als je naar die punten luisteren wil, doe je
oren open,
je behoort nu tot de kring, waaruit je nimmer weg zult
lopen.

Aldus vertelden de oudsten der oudheid,
over het onderwerp 'grootmoedigheid'.

Er bestaan tweeënzeventig voorwaarden om aan te
voldoen,
om dag en nacht grootmoedig te worden in laten en doen.

Ik zal je die één voor één verhalen,
om die voor je geestesoog te halen.

Beste broeder, kies allereerst voor eerlijkheid,
want de goeden denken niet aan onoprechtheid.

Houd van iedereen, help met raad en daad,
beoordeel mensen niet op kleur of maat.

Bevrijd je van de kettingen van de kwade geest,
houd je ogen en kleding onbevlekt, het allermeest.

Ga als de grootmoedigen voor de trouw nimmer op de vlucht,
zo niet, mijn zoon, dan zijn al je weldaden en
goedheden lucht.

In wiens lijf zich grootmoedigheid bevindt,
zijn hart vergeeft een vijand of een vriend.

Wat je voor jezelf wilt als een man,
verlang hetzelfde ook voor alleman.

Wie je vandaag of gisteren kwaad heeft gedaan,
doe hem, als je grootmoedig bent, het goede aan.

Beste vriend, leer je mond niet om slecht te spreken,
want je krijgt hiervan spijt, nu of na enkele weken.

Weet je wanneer je bent als een krachtig dier,
wanneer je je nog minder acht dan een mier.
Zeg nooit: 'ik zal handhaven!',
laat je daad je woorden staven.

Wie in zijn woede geen tevredenheid vindt,
die is niet van de grootmoedigheid een kind.

Wanneer een grootmoedig iemand kwaad doet,
neemt niemand meer voor hem af zijn hoed.

In deze weg hoort geen zelfzuchtigheid,
hier hoort derwisj zijn en bescheidenheid.

O broeder, grootmoedigheid betekent geduldig zijn,
het is niet de hitte van de strijd, het is wenen en pijn.

O wijze vriend, wees vrijgevig om te krijgen grote faam,
wat is in deze wereld nog prachtiger dan een grote
naam?

Wees eerlijk tegen iedereen in gedachten, woorden en
gebaar,
vertoon geen twee gezichten in beslotenheid en in het
openbaar.

Doe niets wat het zien niet waard zou zijn,
zeg niets wat het zeggen niet waard zou zijn.

Als je niet dienstbaar en vrijgevig bent,
ben je de grootmoedigheid ontwend.
Loop toch liever op de weg van het goede,
want het kwade eindigt altijd in woede.

Bedrieg niemand met misleiding en sluwheid,
de grootheden gebruiken nooit list of slimheid.

Zuiver je innerlijk van mensenhaat,
mensenhaat is geen mensenmaat.

Als iemand je om hulp vraagt, reik hem je helpende
hand,
ook als het je in gevaar brengt, houd toch dapper stand.

Als je geest verlangt naar leegloperij en luiheid,
dan weet je ziel niets van grootmoedigheid.

Maak je innerlijk vrij van arrogantie en eigenwaan,
wat wil jij daarmee bereiken, o mens, voortaan?

Wees bescheiden, bescheiden in de omgang met elkaar,
trots zijn hoort alleen aan God en dat brengt je in
gevaar.

Bezorg je geest geen moeite, zoon, door je zelfinge-
nomenheid,
dit voegt vet toe aan je lijf en zet het mes in je ziel en
zaligheid.

Spreek altijd zacht, rustig en van inhoud rijk,
en praat met mate en zet niemand te kijk.
Praat niet met iedereen over de geheimen van je hart en
geest,
want in deze wereld zijn altijd weinig betrouwbaren
geweest.

Bij grootmoedigheid is geen plaats voor jaloezie en nijd,
jaloerse mensen kennen de smaak niet van
vrijgevigheid.

Breek je band met een hebzuchtig persoon,
ook al is hij je broer, je dochter of je zoon.

Als je aan wie dan ook een belofte hebt gedaan,
moet je die nakomen, al kost het je je bestaan.

Wees niet vrijgevig voor jezelf, kind, want
dat is van grootmoedigheid de slechte kant.

Wees asceet en onthoud je van aardse gemak, want een
vreetzak
is minder dan een koe, stier of ezel, al draagt hij das en pak.

Ga nooit onnodig om niet gekrenkt te worden,
ga je toch, dan zal je niets dan ellende geworden.

Kijk niet naar je vrienden met ogen van lust,
want dit doen vijanden in oorlog, vrede en rust.

Snel met een oordeel klaarstaan is geen grootmoedigheid,
grootmoedigheid is niet klaarstaan met een onderscheid.

Wees niet despotisch en tiranniek in al je levensjaren,
een tiran en despoot geraken ieder moment in gevaren.

Ga grootmoedig met je tijdgenoten om,
dan heb je voortaan goede faam alom.

Honderd terechtwijzingen kunnen een slappeling niets
toevoegen,
wie als een vriend met hem omgaat, beleeft weinig
genoegen.

treed de ouderen, al zijn ze ook arm, met respect
tegemeet,
zie door de vingers, beste vriend, wat een jongere doet.

O jongen, wees tegenover je vriend of je vijand geen
lafaard,
want een lafaard is nog minder dan een zwakkeling waard.

Wat betekent grootmoedigheid? het betekent rechtvaardig
zijn,
de verworpenen en de ontrechten bijstaan in hun
ellende en pijn.

Hij die zich geheel vermeit in zelfingenomenheid,
is kilometers ver van de weg der grootmoedigheid.

Gedraag je altijd en overal keurig, wees deugdzaam,
blijf verre van een slappeling, ook al ben je eenzaam.

Grootmoedigheid betekent in dienst zijn van alleman,
dit is een polospel waarin je de bal van je geluk schieten kan.

Behandel andere mensen met respect als je respect verwacht,
als je anderen acht, krijg je de vriendschap die je hebt gedacht.

Als er tranen van bloed in je huis stromen nacht en dag,
verberg die achter het gordijn van de geheimen als het mag.

Roep niemand ooit of iemand nooit met een slechte naam,
als je tussen grootmoedigen op zoek bent naar een goede faam.

Verdrink je niet, zoon, in de poel van verderf en onrust,
zoek geen vernietiging van je ziel en raak niet uitgeblust.

Beheers al je lusten en aanvechtingen,
geef geen toegang aan verleidingen.

Geef vermaningen aan ouderen of jongeren over vele zaken,
zodat zij geen schaamrood kunnen krijgen op hun kaken.

Goede man, een raadgeving in de verborgenheid komt
beter aan,
die versiert de ziel en houdt het verdriet bij het hart
vandaan.

Jongen, besmeur je kleding niet door kwaadsprekerij,
luister hiernaar met het oor van je ziel, dat maakt je vrij.

Voed jezelf op mijn eerwaarde vrind,
dit blijft altijd bij je als je eigen kind.

Probeer altijd wel te doen en gelovig te leven,
aan een ongelovige is het weldoen niet gegeven.

Bid tot de eeuwige God, mijn zuster en broeder,
luister met hart en ziel naar onze grote Hoeder.

Kind, sla de weg van 'het niet-baatzuchtig zijn' in,
'het baatzuchtig zijn' hoort niet bij een gul begin.

Wees geduldig, als er onkruiden in je levenstuin groeien,
waar dan ook, houd dit voor ogen, ook al moet je snoeien.

Voor de zegeningen moet je altijd God danken
en als er narigheden komen, moet je niet janken.

Wees beminnelijk als er gasten komen getogen,
wijze man, wees gastvrij met heel je vermogen.

O mens, laat formeel zijn achterwege en doe niet
moeilijk,
eet wat de pot schaft, want gasten ontvangen maakt je rijk.

Bereik de harten en zielen met weldoen en vrijge-
vigheid,
er bestaat in deze wereld geen betere daad of be-
zigheid.

Als iemand naar je toe komt met een vraag,
aarzel niet en zeg hem: 'Ja, heel erg graag!'
Als je het woord 'dank je wel' hoort zeggen,
vraag dan niemand om dit uit te leggen.

De grootmoedige is als een kaars midden in een
gezelschap,
hij brandt zelf af en schenkt de kring veel licht en
blijdschap.

Bij liefde hoort ook geduld, vandaag en morgen,
om te bereiken wat je wilt, met weinig zorgen.

Alleen met woorden kun je niets bereiken,
wijze man, je moet ook naar daden kijken.

Wanneer je ogen Hem zullen ervaren,
dan kun je deze woorden ontwaren.

Let wel, dat je de geest van mijn woorden niet vergeet,
je moet mijn raadgevingen toepassen bij lief en leed.

Wanneer je aan alle voorwaarden hiervan voldoet,
dan zul je grootmoedigheid bereiken in overvloed.

Mijn kameraad, als dit je allemaal tot eigendom zal wezen,
moet je dan het boek der grootmoedigheid van Attar lezen.

God behoede je in beide werelden, nu en in eeuwigheid,
wanneer je altijd blijft volharden in grootmoedigheid.

Einde van het boek van grootmoedigheid.

Bij Het Talenhuis zijn verschenen:

Nr.:	Titel:	ISBN: Eerste druk:
1	Oden van mijn land	90-90042717, 1991
2	Een fotokopie van een bloementuin	90-90057307, 1992
3	Tweezaamheid	90-80136328, 1993
4	Drie rivieren in één zee	90-80136352, 1993
5	Legenden uit Azerbeidzjan	90-80136344, 1993
6	Wat betekent het gedicht	90-8013631x, 1993
7	Gedichten van Baba Taher Oryan	90-80136336, 1993
8	Gegroet Hedarbaba van Sjahriyar	90-80136360, 2000
9	Wetboek van Islamitisch Strafrecht	90-80136379, 2001
10	Islamitisch Burgerlijk Wetboek	90-80136387, 2002
11	Heer Hadzji van Sadegh Hedayat	90-80136395, 2003
12	De Zwerfhond van Sadegh Hedayat	90-80763314, 2003
13	Verhalen van Perzische spreekwoorden	90-80763322, 2004
14	Islamitisch Personen en Familierecht	90-80763330, 2004
15	Juffrouw Alawiyeh van Sadegh Hedayat	90-80763349, 2005
16	Islamitische Grondwet & Islamitisch Manifest	90-80763357, 2005
17	Vrouwtje Vlinder van Bijan Mofid	90-80763365, 2005
18	Boodschap van Kafka van S. Hedayat	90-80763373, 2006
19	Islamitische Strafvordering	90-80763381, 2006
20	Islamitische Geboden (Risala)	90-8076339X, 2006
21	Het Kleine Zwarte Visje van Behrangi	978-90-78660-01-9, 2006
22	Boek van Bedrog van S. Hedayat	978-90-78660-02-6, 2007
23	Islamitische Burgerlijke Rechtsvordering	978-90-78660-08-3, 2007
24	Het Paarden Kanon van S. Hedayat	978-90-78660-04-0, 2008
25	Een teil met zeepbellen / Hedayat	978-90-78660-08-8, 2009
26	Samen met oud vrouwtje (folklore)	978-90-78660-06-4, 2009
27	Tante Kakkerlak (folklore)	978-90-78660-05-7, 2009
28	Amir Arsalan en Farrokhlaha (folklore)	978-90-78660-07-1, 2009

Nr.:	Titel:	ISBN: Eerste druk:
29	De Muis en de Kat van Obeid Zakani	978-90-78660-09-5, 2009
30	Perzische spreekwoorden in verhalen	978-90-78660-10-1, 2009
31	Perzische Folklore (Cassette met 6 boeken)	978-90-78660-11-8, 2009
32	De heilige boom en de houdhakker	978-90-78660-13-2, 2009
33	Mevrouw Kookboek uit Iran	978-90-78660-14-9, 2009
34	De blinde uil van Sadegh Hedayat	978-90-78660-15-6, 2010
35	De engelen en ... Ahmad Shamlu	978-90-78660-16-3, 2010
36	Kookboek van mevrouw Griet	978-90-78660-17-0, 2010
37	Levend begraven Sadegh Hedayat	978-90-78660-18-7, 2011
38	Olikoe bewerker: dr. Ali Soleimani	978-90-78660-19-4, 2011
39	Maanziek, Sampingué van Hedayat	978-90-78660-18-7, 2012
40	De zeven bruiden, Nezami Gandzjawi	978-90-78660-19-4, 2012
41	Liederen van Khayyam van Hedayat	978-90-78660-21-7, 2013
42	Epos Rostam van Abolqasem Ferdowsi	978-90-78660-22-1, 2013
43	De koran	978-90-78660-23-1, 2014
44	Het Trekzakje Wak Wak Sahab / Hedayat	978-90-78660-18-7, 2014
45	Ethiek van Nasir	978-90-78660-25-5, 2014
46	Kameelkoepanter, Sadegh Hedayat	978-90-78660-26-2, 2015
47	Sema	978-90-78660-27-9, 2015
48	1001-Nacht	978-90-78660-29-3, 2017
49	Oden van Hafez	978-90-78660-28-6, 2018
50	Sema in het Engels	978-90-78660-34-7, 2018
51	Madame Cookbook from Iran in het Engels	978-90-78660-35-4, 2018
52	Sema in het Farsi	3 oktober 2020
53	30-vogel (vogelslogica) Attar	978-90-78660-36-1, 2020
54	Bloemlezing grote odenbundel van Shams	978-90-78660-88-8, 2021

Perzische poëzie en proza
in het Nederlands
op internet:
www.talenhuis.com
Ook bestelling van boeken!